AZ AMERIKAI MUNKÁSOK ÉS FARMEREK HELYZETÉRŐL

SZIKRA

AZ AMERIKAI MUNKÁSOK ÉS FARMEREK HELYZETÉRŐL

SZIKRA

BUDAPEST 1954

Az angol eredeti címe:

Labor Research Association

LABOR FACT BOOK

11

International Publishers, New York

1953

Felelős kiadó a Szikra Könyvkiadó vezérigazgatója

TARTALOM

ELŐSZÓ ..... 9—11

I. GAZDASÁGI TENDENCIÁK ..... 13—36

A „honvédelemmel" kapcsolatos állások szaporodása *(17)* Ipari termelés *(18)* Polgári célokat szolgáló fogyasztás *(19)* Fogyasztói hitel *(20)*

A monopóliumok profitja az Egyesült Államokban 21

Az osztalékok emelkedése *(22)* A profitráták növekednek *(23)* A kis vállalatoknak alacsonyabb a profitrátájuk *(23)*

Az Egyesült Államok külkereskedelme 1951—1952-ben 24

Az exportpiacok fontossága *(25)*

Az Egyesült Államok közvetlen külföldi tőkebefektetései 26

A hidegháborús költségvetés 29

A háborús adóteher emelkedése 30

Felemelt adók *(31)* Állami és helyi adók *(32)* Az egész adóteher *(33)* Veszteségek a kibúvókon keresztül *(34)* Meggyorsított amortizáció *(35)* Reakciós módosítás *(35)* Haladó adóprogrammok *(36)*

II. A MUNKÁSOSZTÁLY HELYZETE ..... 37—72

A jövedelem és a megtakarítások megoszlása..... 37

A legfelső egytized kapja a jövedelem egyharmadát *(38)* A foglalkozási ágak szerinti jövedelem *(38)* Kevesek kezében összpontosulnak a megtakarítások *(38)* A magasjövedelmű csoportokhoz tartozók számának túlbecsülése *(39)* Az egyének jövedelme *(40)*

Bérstabilizáció és bérrögzítés..... 40

Az árellenőrzés megszüntetése *(41)* A bérrögzítés módszerei *(41)* Halogató taktikák *(43)*

Bérharcok 1951—1952-ben 45
Béremelések 1952-ben *(45)* Bércsökkentések *(46)*

Reálbérek és jövedelmi tendenciák 48
Kevesebb a hazavitt kereset *(48)* A reál-órabérek csökkenése *(50)* A háztartások reáljövedelme csökken *(50)*

A négerek gazdasági helyzete és a bérezés terén alkalmazott megkülönböztetés 51
Az északi és déli államok közötti különbség *(52)* A megkülönböztetés által szerzett extraprofit *(53)*

Átlagos évi keresetek 54

Bérmunkások családi költségvetései 55
Heti 15 dollár deficit *(56)* A Heller-féle szabványköltségvetés *(56)*

Társadalombiztosítási fejlemények 57
A keresetek korlátozása *(58)* Átlagos járulékok *(59)* A járulékban részesülők száma *(59)* Munkanélküli biztosítás *(62)* Segélyprogrammok *(64)*

Üzemi balesetek 65
Balesetek 1951-ben és 1952-ben *(66)* A szénbányászatban *(67)*

Dolgozó nők 67
Bérkülönbség *(68)* Harc az egyenlő bérért *(68)*

Idősebb munkások 69
Egyharmaddal kevesebb jövedelem *(70)* Szakszervezeti védelem *(71)* A kórházi ellátás vizsgálata *(71)*

Gyermekmunka 72

III. SZABADSÁGJOGOK ..... 73—116

A McCarran-törvénnyel kapcsolatos kihallgatások ... 73
A Felforgató Tevékenységet Ellenőrző Hivatal *(73)* A besúgók parádéja *(74)* A védelem melletti tanúvallomások *(75)* A törvény ellenzéke *(76)*

A munkásság a Smith-törvény ellen 77
A szakszervezetek szava *(77)* A szakszervezeti lapok figyelmeztetnek a veszélyre *(78)*

A haladó elemek elleni perek 80
A baltimore-i ügy *(80)* A californiai tizennégy *(81)* A hawaii-ügy *(83)* A pittsburgh-i perek *(84)* A tizennyolcak letartóztatása *(86)* A tizenhárom kommunista vezető pere *(87)* A Rosenbergék elleni koholt per *(89)* A Béke Híveinek Tájékoztató Központja ügye *(90)* A Bridges-ügy *(91)* Az óvadékalap gondnokainak a bíróság megsértése miatti ügye *(92)*

Tizenegy országos vezető börtönben 93
A Legfelsőbb Bíróság határozata *(93)*

Politikai foglyok 95
A Nelson-ügy *(96)* A Foglyokat Segélyező Bizottság listája *(97)* A foglyokkal való bánásmód *(97)* Amnesztia-mozgalom *(98)*

A külföldi születésűek elleni támadások 99
Kiutasítások *(99)* A honosítás visszavonása *(101)*

Négergyilkosságok és a négerek elleni koholt vádak 101
A floridai gyilkosságok *(102)* New York államban *(103)* Fajirtás *(104)* A trentoni hat *(104)* Roosevelt Ward ügye *(105)*

A négerek szavazati joga 105
Megfélemlítési taktika *(106)* Kormányintézkedést javasolnak *(107)*

A tanítók hűségesküje 107
California államban *(107)* Oklahoma államban *(108)* New York államban *(109)* Az eskütétel ellenzéke *(110)*

Feketelista a rádió-, televízió- és filmstúdiókban 111
Hollywoodban *(113)* A támadás áldozatai *(114)*

Útlevelek megtagadása 115

IV. A SZAKSZERVEZETEK HELYZETE AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN ..... 117—158

Az 1951. évi AFL-kongresszus 117
Munkásegység *(117)* Illetékességi viták és a szakszervezetek közötti harc a tagokért *(118)* Marshall-terv *(118)* Egyéb határozatok *(118)*

Az 1952. évi AFL-kongresszus 119
Politikai nevelés *(120)* A külföldi megbízottak jelentései *(121)* Katonai kiképzés *(122)* Határozatok *(122)* Munkásegység *(123)* Funkcionáriusok *(123)*
Az 1951. évi CIO-kongresszus 123
Külpolitika *(124)* Bérstabilizálás *(124)* Erkölcsi magatartás és illetékességi viták *(125)* Szabadságjogok és a belső állambiztonság *(125)* Egyéb intézkedések *(126)*
Az 1952. évi CIO-kongresszus 127
Az új elnök *(128)* Szabadságjogok *(129)* Jóváhagyták a Külügyminisztérium politikáját *(130)* Bérrögzítés *(130)* Munkásegység *(131)*
Az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet kongresszusa, 1952 131
Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete 133
Harc a négerekkel és nőkkel szemben alkalmazott megkülönböztetés ellen *(134)* Széleskörű támadások a szakszervezet ellen *(135)* Kiadványok *(136)*
Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezete 137
Harc a bérrögzítés ellen *(139)*
Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezete 142
Szőrme- és Bőripari Munkások Szakszervezete 146
Hajószakácsok és Hajópincérek Országos Szakszervezete 148
Amerikai Távközlési Szövetség 151
Vasúti munkások 153
A szervezett üzemek és a néger munkások *(153)* Bérek és termelékenység *(154)*
Országos Néger Munkástanács 155
V. SZTRÁJKOK ÉS MUNKÁSTÖRVÉNYEK ..... 159—184
Sztrájkok 1951—1952-ben 159
Vonatkísérők *(159)* Textilipari sztrájkok *(160)* Ércbányászok *(161)* Repülőgépipari sztrájkok *(162)* Biztosítási ügynökök *(162)* Kikötőmunkások *(163)* Empire önsztrájk *(165)* Sztrájkok 1952-ben *(166)* Az acélipari sztrájk — az acél-

ipart lefoglalja a kormány *(167)* A Harvester-sztrájk *(170)* Telefon- és távírótársaságok alkalmazottainak sztrájkjai *(171)*

A Taft—Hartley-törvény 172

Kártérítési keresetek *(173)* Szakszervezeti funkcionáriusok esküje arról, hogy nem kommunisták *(174)* Szakszervezetellenes határozatok *(177)* A sztrájkokat 80 napig tiltó rendeletek *(180)* Sztrájkokkal kapcsolatos kérdések *(181)* A törvény módosításáért *(182)*

Az államok munkásellenes törvényei 184

VI. ADATOK A MEZŐGAZDASÁGRÓL ..... 185—201

Mezőgazdasági jövedelem 186

A falusi és városi lakosság helyzetének összehasonlítása 187

A négereknek alacsonyabb a jövedelmük *(188)*

A farmok eladósodása 188

A monopóliumok uralma a mezőgazdaságban 189

Termelés és fogyasztás 191

Mezőgazdasági export 192

A farmok számának csökkenése 193

A farmerek állásfoglalása a béke és az általános katonai kiképzés kérdésében 194

Eisenhower mezőgazdasági programmja 195

Mezőgazdasági elektromossági szövetkezetek *(197)*

Farmer-munkás egység 199

Mezőgazdasági munkások 200

VII. POLITIKAI TEVÉKENYSÉG ..... 202—224

A 82. Kongresszus tevékenységének mérlege 202

A Kongresszus legfontosabb törvényhozási intézkedései *(204)*

Eisenhower győzelme 1952-ben 208

A Köztársasági Pártnak nyújtott sajtótámogatás *(210)* Megválasztott négerek *(210)*

A 83. Kongresszus 211

A Kongresszus összetétele *(212)*

Az államok kormányzói 212
A munkásság az 1952. évi választáson 213
A Haladó Párt 215
A Kommunista Párt helyzete 219
A nagytőke a választáson 220
A Nixon alap *(223)*

VIII. A MUNKÁSOSZTÁLY HELYZETE KÜLFÖLDÖN ..... 225—240
Világszervezetek 225
Alapprogramm *(226)* Nemzeti függetlenség és szakszervezeti jogok *(227)* Szakmai szövetségek *(228)* A Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége *(229)*
A latin-amerikai szakszervezetek 230
Az Amerikaközi Regionális Munkásszervezet *(232)* A Latin-Amerikai Szakszervezetek Szövetsége *(233)* Puerto Ricó-i szakszervezetek *(233)*
A kanadai szakszervezeti mozgalom eseményei 234
A Kanadai Szakszervezeti Munkások Szövetsége *(235)* A Kanadai Munkáskongresszus *(237)* Sztrájkok és szervezőmunka *(239)*
NÉVMUTATÓ ..... 241—252

ELŐSZÓ

Ez a könyv az 1951-es és 1952-es évekkel foglalkozik. Néhány, 1953 első negyedéről szóló adattal kiegészítettük, hogy egyes fejezetekben az anyagot közelebb hozzuk a megjelenés időpontjához.

Mivel az anyag főként kormányforrásokból és más hivatalos jelentésekből származik, bármelyik anyag vagy adat eredetét közölni tudjuk az olvasóval.

Az 1945-ös és 1946-os éveket tárgyaló Labor Fact Book 8. kötetének megjelenése óta elsőízben vettünk fel mezőgazdasággal foglalkozó külön fejezetet is a könyvbe. Ez az anyag a mezőgazdasági export, a jövedelemnek és a vásárlóerőnek a közelmúltban bekövetkezett csökkenésével és a köztársaságpárti kormány új „szabad piac" politikájával kapcsolatban különösen jelentős.

Jóllehet ebben a kötetben nincs külön fejezet a néger népről, a könyv különösen a lakás- és munkaviszonyokkal, a politikával és a polgári jogokkal foglalkozó részekben tartalmaz adatokat a négerek helyzetéről.

A könyv jelentős része foglalkozik a munkások, a négerek, a külföldi születésűek, és általában a haladó elemek jogainak korlátozása érdekében folytatott üldözés és hajsza sok formájával. Az elmúlt két év során — a népszerűtlen koreai háborúval szembeni ellenállás megtörésére irányuló kísérletekkel egyidejűen — fokozódtak a reakciós támadások a szabadságjogok ellen.

A McCarthyk, McCarranok, Veldék és más reakciós erők mind fékevesztettebben támadták az alkotmánynak az emberi jogokra vonatkozó cikkelyeit, az Igazságügyminisztérium pedig a Smith, McCarran, Taft—Hartley és más munkásellenes rendszabályok alapján folytatta vád alá helyezéseit.

Amint az a szakszervezetekkel foglalkozó fejezetből kitűnik — a két legnagyobb szakszervezeti szövetség kongresszusainak leírása után egyes független szakszervezetekkel külön, kimerítően foglalkozunk. Az ok nyilvánvaló. A sajtó ezekre a szervezetekre — a támadásokat és rágalmakat kivéve — kevés vagy semmi figyelmet sem fordított, mert a béke és a nép jogainak érdekében folytatott tevékenységük keresztezte a hadigépezet kétpárti „mozgósítóinak" politikáját Washingtonban és a Wall-Streeten. A tőkés sajtó — az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet és a vasúti munkásszövetségek kivételével — a független szakszervezetek ellen megkülönböztetést alkalmazott. Ezért e könyvben részletesebben ismertetjük tevékenységüket.

Külön fejezet nem szól ugyan a koreai intervenciós háborúról és a 132 000 főnyi amerikai veszteségről — beleértve a halottakat, akiknek száma március közepéig 23 000 fölé emelkedett —, de jónéhány fejezet tárgyalja a háború kiélezte viszonyokat, így a fegyverkezésre fordított óriási szövetségi kiadásokat, a növekvő adóterheket, a romló lakásviszonyokat, az erre az időre eső bérrögzítést, a minden független gondolkodású ember elleni egyre fokozódó hisztérikus boszorkányüldözést, s végül a munkáltatóknak az erőfeszítéseit, hogy munkásellenes törvényekkel aláaknázzák a szakszervezeteket, különösen azok ellen a szakszervezetek ellen intézve támadásaikat, amelyek a legtevékenyebben törekedtek a távolkeleti ellenségeskedések megszüntetésére. Az a követelés, hogy kössenek fegyverszünetet

a Távolkeleten, és hívjanak össze a nagyhatalmak vezetőinek részvételével nemzetközi értekezletet a béke, és valamennyi nemzet békés együttélésének megteremtésére — mind a nyolc fejezetben átszövi a felsorakoztatott tényeket.

E könyv előkészítésében — csakúgy, mint a sorozat előző köteteinél — tehetséges, önkéntes munkatársak csoportja segített, akik önzetlenül fordították e munkára idejüket és képességeiket. Hálával tartozunk egész sor szakszervezet és egyéb szervezet funkcionáriusainak is, akik munkájukra vonatkozó anyaggal és dokumentumokkal láttak el bennünket.

A könyvben, különösen az I. és II. fejezetben tárgyalt anyagok közül sokat rendszeresen ismertettünk a kiadásunkban 21. éve megjelenő *Economic Notes*-ban, és a több mint tizenhat éve megjelenő *Railroad Notes*-ban. Felkérjük a szakszervezetek és a velük kapcsolatban álló szervezetek vezetőit mind az Egyesült Államokban, mind külföldön, küldjék meg nekünk kiadványaikat, hogy ezekben a bulletinokban éppúgy, mint a sorozat következő köteteiben esetleg felhasználhassuk azok anyagát.

Robert W. Dunn, titkár
Munkaviszonyokat Kutató Intézet
(Labor Research Association)
80 East Eleventh Street
New York City, 3, N. Y.

I. GAZDASÁGI TENDENCIÁK

A gazdasági élet fejlődésének tendenciája az Egyesült Államokban az 1951-es és 1952-es években visszatükrözi a koreai háború okozta mesterséges megélénkülést. Feltár bizonyos nehézségeket is, amelyeket 1952 végén már nem lehetett „honvédelmi" tényezők mögé rejteni. Az 1951-es kimutatások — 1950-et alapul véve — a gazdaságnak majdnem valamennyi ágában jelentős fellendülést mutattak. 1952 végére azonban kiderült, hogy a magasabb jövedelmek a fogyasztói oldalon főként inflációs jellegűek, míg a termelés oldalán csaknem teljesen a háborúval és a további háborús előkészületekkel voltak kapcsolatosak.

Az úgynevezett bruttó nemzeti jövedelem (beleértve mind a magán-, mind a kormányszámlára történő termelést) 1950-től 1952-ig — folyó árakban kifejezve — 284 milliárd dollárról 346 milliárd dollárra emelkedett. Ez 22%-os emelkedést jelent, amelynek a nagyobb része (16%) 1951-re esik. Az ennek eredményeként beköszöntött „fellendülés" azon alapult, hogy a „nemzetbiztonságra" fordított kiadások az 1950-es 18,3 milliárd dollárról 1951-ben 36,7 milliárdra, 1952-ben pedig 48,9 milliárd dollárra emelkedtek, vagyis két esztendő alatt 167%-kal nőttek.

1952-ben a „nemzetbiztonsági" kiadások a bruttó nemzeti jövedelem 14%-ára növekedtek. Ennek segítségével sikerült fenntartani a fogyasztási célokra szánt

kiadások színvonalát. E kiadások 1950-től 1952-ig 11%-kal nőttek, de ez az emelkedés csaknem teljesen a legalább 10%-os kiskereskedelmi áremelkedésnek volt a következménye. Amint a *Survey of Current Business* (1953 február), a személyes fogyasztás céljait szolgáló kiadásokban 1951-ben bekövetkezett 14 milliárd dolláros növekedésre utalva hangsúlyozta, ez „teljesen a magasabb árak miatt történt, s ugyanakkor a tényleges volumen változatlan maradt". Az 1952-ben végbement további 8 milliárd dolláros emelkedéssel kapcsolatban pedig megjegyezte, hogy az árváltozások figyelembevétele után ennek az emelkedésnek a fele „képviselt csak megnövekedett árucikk mennyiséget és több szolgáltatást a fogyasztók számára".

A bruttó belföldi magántőke-befektetés 1951-ben 1950-hez képest 16%-kal emelkedett. Ez a hadimegrendelésekkel kapcsolatos készlet felhalmozásoknak, továbbá annak volt az eredménye, hogy a kormány bőkezűen bocsátotta ki a „szükségességi igazolásokat" a „védelmi" célokat szolgáló gyárak és gépi berendezések előállításának serkentése érdekében. Ennek ellenére 1952-ben az anyagkészletek viszonylag csak keveset növekedtek, míg a gyárakra és berendezésekre fordított kiadások gyakorlatilag stabilizálódtak.

Mivel a legutóbbi két év alatt az Egyesült Államok lakossága csaknem 4%-kal növekedett (1952 végére becslés szerint elérte a 158,2 milliót), az egy főre eső polgári célokat szolgáló fogyasztás csökkent, míg a magántőkebefektetés, rövidéletű terjeszkedés után, 1953 első felében már csökkenő irányzatot mutat.

Az üzleti befektetések terén fenyegető csökkenő irányzatot még súlyosabbnak tekintették, mint a fogyasztói kiadásokban bekövetkezett zuhanást. A tőkés gazdaság egyik alapvető jellegzetessége az a tendencia, hogy a fogyasztói kiadás elmarad a jövedelem növeke-

dése mögött, de ezt rövid időszakokra ellensúlyozhatják a tőkebefektetés terén beálló fellendülések. A második világháború befejezése óta az Egyesült Államok ipari kapacitása egészében 50%-kal növekedett, ami óriási kiadásokkal járt, s ennek segítségével tartották magas színvonalon a gazdasági életet — különösen a háború utáni időszak Korea előtti szakaszában.

A koreai háború óta azonban a gyárakra és berendezésekre fordított befektetéseknek több mint egyharmada olyan jellegű volt, amelyre alkalmazhatták a gyors adóleírást. 1952 végén azonban ez a „szükségességi igazolás" programm már végefelé járt. A létesítmények felét már befejezték. Több mint 85%-uknak pedig 1953 végéig kell elkészülni. Ugyanakkor az új igénylésekben nem várható számottevő emelkedés.

Ami a beruházások fogyasztói oldalát illeti, az új magánépítkezési kiadások 1950 és 1952 között 1%-nál is kevesebbel emelkedtek, a farmépítkezéseken kívüli magánházépítkezésre fordított költség ugyanebben az időszakban 12%-kal, a felépített új lakások száma pedig 19%-kal csökkent.

Az alanti táblázatban felsorolt egyéb kiválasztott adatok vizsgálata feltárja, hogy az 1950—1952-es időszakban a polgári szükségleteket szolgáló gazdasági ágak, ellentétben a háborús célokkal kapcsolatos gazdasági ágakkal, nem terjeszkedtek.

FONTOSABB GAZDASÁGI MUTATÓSZÁMOK, 1950—1952

	1950	1951	1952	*Változás %-ban 1950—1952*
Bruttó nemzeti jövedelem (milliárd dollárban)	284,2	329,2	346,1	+ 22
Személyes fogyasztási kiadások (milliárd dollárban)	194,3	208	216,3	+ 11

	1950	1951	1952	*Változás %-ban 1950—1952*
Bruttó belföldi magánbefektetés (milliárd dollárban) ..	50,3	58,5	51,8	+ 3
Kormánykiadások árukra és szolgáltatásokra (milliárd dollárban)	41,9	62,6	77,8	+ 86
„Nemzetbiztonsági kiadások" (milliárd dollárban)	18,3	36,7	48,9	+ 167
Fogyasztói árindex (1947—49 = 100) ..	102,8	111	113,5	+ 10
Élelmiszer-árindex (1947—49 = 100)	101,2	112,6	114,6	+ 13
Foglalkoztatottság (milliókban)	60	61	61,3	+ 2
Munkanélküliség (milliókban)	3,1	1,9	1,7	— 45
Fegyveres erők (milliókban)	1,5	3,5	3,6	+ 140
Ipari termelési index (1935—39 = 100) ..	200	220	219	+ 9
Tartós használatra szolgáló iparcikkek indexe (1935—39= = 100)	237	273	280	+ 18
Vas- és acélindex (1935—39 =100)	229	259	243	+ 6
Nem tartós használatra szolgáló iparcikkek indexe (1935—39 = 100)	187	194	189	+ 1
Élelmiszerek indexe (1935—39= = 100)	164	165	164	+ 0
Textiláruk indexe (1935—39 =100)	182	174	161	— 12
Új magánépítkezés (milliárd dollárban)	21,6	21,7	21,8	+ 1
Magánházépítés (nem farm), (milliárd dollárban)	12,6	10,9	11,1	— 12
Új lakások (ezrekben).	1 396	1 091	1 131	— 19

	1950	1951	1952	Változás %-ban 1950—1952
Nagy áruházak árueladása (1947—49 = = 100)	105	109	109	+ 4
Fogyasztói hitelkinnlevőség (milliárd dollárban)	20,1	20,6	24	+ 20
Részlethitel-kinnlevőség (milliárd dollárban)	13,4	13,5	16,5	+ 23
A fogyasztók rendelkezésére álló jövedelem (milliárd dollárban)	205,5	225	234,8	+ 14
A fejenkénti rendelkezésre álló jövedelem (1952-es árak) ...	1 484 d	1 486 d	1 496 d	+ 1
Fejenkénti fogyasztói kiadások (1952-es árak)	1 411 d	1 380 d	1 376 d	— 2
Személyes tiszta megtakarítás (milliárd dollárban)	11,2	17	18	+ 60
Személyes tiszta megtakarítás a rendelkezésre álló jövedelem százalékaként	5,5	7,6	7,7	

Forrás: Az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériuma és más kormányszervek adatai.

A „honvédelemmel" kapcsolatos állások szaporodása: Az összfoglalkoztatottság ebben az időszakban 2%-kal növekedett, ami kevesebb, mint a lakosság szaporulata. Nagy hangon hirdették, hogy a munkanélküliek száma az 1950-es 3,1 millióról 1952-ben 1,7 millióra csökkent. Ezek a Statisztikai Hivatal becslései, amelyek nagyon elfogultak. A fegyveres erőknek az 1950-es 1,5 millióról az 1952-es 3,6 millióra való növekedése nemcsak kiegyenlíti, hanem meg is haladja a munkanélküliek számának a csökkenését. Ha a fegyveres erők össz-

létszámát hozzáadjuk a teljes munkanélküliségre vonatkozó hivatalos, csökkentett becslésekhez, akkor azt látjuk, hogy 1952-ben legalább 5 millió egészséges munkás volt kizárva mindennemű termelőmunkából.

A foglalkoztatott alkalmazottak és munkások teljes száma, a mezőgazdaság kivételével, 1951 és 1952 között 1%-kal (vagyis a lakosság szaporulatánál kevesebbel) 46 865 000-re emelkedett. Ebből 15 985 000 esett a gyáriparban dolgozókra, akiknek száma 1951 és 1952 között $^1/_2$%-kal emelkedett, és 875 000 a bányászatban dolgozókra; ez utóbbiak száma ugyanebben az időszakban csaknem 5%-kal csökkent. A gazdaság egyéb ágaiban foglalkoztatottak száma 1952-ben (ezrekben): szerződéses építkezés 2 546; szállítás és közszolgáltatás 4 168; kereskedelem 9 943; pénzügy 1 961; katonaság 4 761; végül a kormány (polgári) -szervekben 6 628. A kormányalkalmazottak számának növekedése főként a központi kormányszervekben, különösen a „honvédelmi" szervekben bekövetkezett 6,3%-os létszámemelkedésnek tulajdonítható.

A gyáriparban — a munkaórák növekedését tekintve — az összipari átlagból két olyan iparág vált ki, amely elsősorban hadifelszereléssel, így fegyverek és szállítási eszközök — nem autók — gyártásával foglalkozott. A foglalkoztatottság 1951 és 1952 között 62%-kal nőtt az előbbi, és 29%-kal az utóbbi iparágban.

Ipari termelés: A gazdasági élet háborús és békés jellege közötti szakadék akkor látszik a legvilágosabban, ha megvizsgáljuk az ipari termelésnek a legutóbbi két évben bekövetkezett változásait. Az ipari össztermelés 1950—1952 közötti 9%-os emelkedését a tartós használatra szolgáló javak termelésének 18%-os növekedése okozta, amelyek nagyobb része a háborús előkészületekkel kapcsolatos. Ezzel szemben a nem tartós használatra szolgáló javak termelése — amelyek leg-

nagyobb része a polgári szükségletekkel van összefüggésben — mindössze 1%-kal emelkedett. Így például az élelmiszeripari termékek gyártása a lakosság szaporodása ellenére sem növekedett, a textiltermékek gyártása pedig egyenesen 12%-kal csökkent.

De még az adatoknak a tartós és nem tartós használatra szolgáló áruk szerinti elválasztása sem tesz megfelelő különbséget az elsősorban polgári szükségleteket fedező és a hadifelszerelést gyártó iparágak között. A tartós használatra szolgáló javak megjelölés ugyanis magában foglal fontos polgári szükségleteket kielégítő termékeket is, míg néhány, a hadiiparral rokon iparág, mint a vegyi- és az olajipar, a nem tartós jellegű termékeket előállítók közé van sorolva. Az adatok megmutatják, hogy a gazdasági élet polgári szükségleteket szolgáló részében 1950—1952 között a legnagyobb mértékben a következő tartós fogyasztási javak termelése csökkent: villany-jégszekrényeké 42%-kal, személyautóké 35%-kal, rádióké 33%-kal, szőnyegeké 28%-kal, mosógépeké 26%-kal, porszívóké 19%-kal, televíziós készülékeké 18%-kal, bútoroké 3%-kal. (Az a tény, hogy 1950 második felében a koreai agresszió után az iparban lázas tevékenység állott be és ez befolyásolta a termelés indexét, természetesen néhány százalékos csökkenést nagyobbá tesz, mint amilyen különben lett volna.)

Polgári célokat szolgáló fogyasztás: Ezekből az adatokból világos, hogy a koreai háború következtében a polgári fogyasztás céljaira történő termelés károsodott leginkább. A tömegfogyasztási cikkek termelésének visszaesését nyomon kísérte az, hogy a fogyasztók egyre kevésbbé tudták még a korlátozott termelést is felvásárolni anélkül, hogy ne nyúltak volna pénzügyi tartalékaik jelentős részéhez. Az árak és a lakosság változását figyelembe véve, a fogyasztók úgyneve-

zett „elkölthető jövedelmének" növekedése az 1950-es 205,5 milliárd dollárról az 1952-es 234,8 milliárd dollárra mindössze 1%-os emelkedést jelentett. Ha a fogyasztói kiadások értékét az ár- és lakosságváltozásoknak megfelelően csökkentjük, akkor megállapítható, hogy az egy főre jutó kiadás az 1950-es 1 411 dollárról 1952-ben 1 376 dollárra csökkent, vagyis 2,5%-kal esett.

A burzsoá közgazdászok némi aggodalmukat fejezték ki amiatt a fokozódó tendencia miatt, hogy a fogyasztói kiadások elmaradnak a jövedelem mögött. Megemlítik, hogy a személyes „tiszta megtakarítás" az 1950. évi rendelkezésre álló jövedelem 5,5%-áról 1952-ben 7,7%-ra emelkedett. Az ilyen „megtakarítás" az „elkölthető jövedelem" gyarapodásával együtt, főként a lakosság magasabb jövedelmű csoportjaira esik. Az alacsonyabb jövedelmű csoportoknál a kiadások növekedése jóval meghaladja a jövedelem emelkedését. (Lásd II. fejezet.)

Fogyasztói hitel: A fogyasztók az alacsonyabb jövedelmű csoportokban lemaradnak a jövedelem és a kiadások közötti versenyfutásban. Ezt az is bizonyítja, hogy a fogyasztói hitel az elmúlt két évben az 1950. végi 20 milliárd dollárról 1952 végére 24 milliárdra ugrott. A növekedés egyedül 1952-ben 16% volt; a legmeredekebb emelkedés a fogyasztói hitelellenőrzés májusban történt megszüntetése után következett be. A részletadósság 1952 végén 16,5 milliárd dollárt tett ki, vagyis egyetlen esztendő alatt 22%-kal nőtt.

A fogyasztói összhitel, a nemzeti jövedelem megoszlásában kifejezve, 1940 óta 1952 végén volt a legmagasabb színvonalon. A pénzügyi szakemberek az ilyen hitelek nagy növekedése — különösen a hatalmasan felduzzadt részletadósságok — miatt már nyíltan kezdték kifejezésre juttatni aggodalmukat. A *Dun's Review* (1953 február) hangsúlyozta: 1952-ben „a ban-

károk időnként nyugtalankodtak amiatt, hogy úgy tűnt, a folyó tőkék zöme főként a magasabb jövedelmű csoportok között oszlik meg, míg a hitel túlnyomó részét az alacsonyabb jövedelmű csoportok veszik igénybe . . ."

1953 első negyedében ilyenformán az amerikai gazdasági élet alapvető gazdasági ellentmondásait minden erőfeszítés ellenére sem tudták megoldani. Egyre több pénz ömlött a katonai kiadások feneketlen hordójába, és a gazdaság jelentős szektorát terméketlen, társadalomellenes célokra használták fel. Ugyanakkor a fogyasztók, különösen az alacsonyabb jövedelmű csoportok szükségleteit nem elégítették ki, mert a nemzet javainak és nyersanyagainak növekvő részét a hatalmas összegeket felemésztő háborús előkészületek nyelték el. A következő fejezetben részletesen ismertetjük ennek hatásait a nép helyzetére.

A monopóliumok profitja az Egyesült Államokban

A monopóliumok profitja 1951—1952-ben, a koreai háború és a „honvédelmi" mozgósítás hatására magasabb volt, mint az amerikai történelem bármely előző kétéves időszakában. Ebben a 24 hónapos időszakban a profit összege elérte a 83,7 milliárd dollárt, a legutóbbi három évben pedig — amely csaknem teljesen a felfokozott háborús előkészületek időszaka volt — felülmúlta a 123 milliárd dollárt.

A kimutatott tiszta profit még azután is, hogy kifizették az adókat, amelyek miatt a vállalatok annyit tiltakoztak, 57,1 milliárd dollárra rúgott. Ez, a monopóliumok történetének bármelyik hároméves időszakát tekintve, szintén rekordot jelent. Az egy évre eső eddigi legmagasabb profitot, 21,2 milliárd dollárt, 1950-ben

érték el. Az adók levonása előtti csúcsprofit a koreai beavatkozás első hatására 1951-ben 42,9 milliárd dollár volt, de ebben az évben magasabb adók a tiszta összprofitot 18,7 milliárd dollárra csökkentették, s ez 1952-ben még valamivel tovább süllyedt: 17,2 milliárd dollárra csökkent.

Az alanti táblázatban felsorolt adatok az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériumának becslései, kivéve az 1952-re vonatkozó adatokat, amelyek a Gazdasági Tanácsadó Bizottság előzetes számításai.

	Részvénytársasági profitok adólevonás előtt	*Részvénytársasági profitok adólevonás után*	*Osztalék kifizetések*	*Fel nem osztott profit*
	(milliárd dollárban)			
1939	6,5	5	3,8	1,2
1944	24,3	10,8	4,7	6,1
1948	33,8	20,7	7,2	13,5
1949	27,1	16,3	7,5	8,8
1950	39,6	21,2	9	12,3
1951	42,9	18,7	9	9,6
1952	40,8	17,2	9,3	7,9

A *Business Week* (1952 november 1) így írta le az 1952 vége előtti általános helyzetet: „Annyi bizonyos, hogy a profitok csökkentek ugyan" — az acélipari sztrájk és más tényezők következtében — „de nem eléggé ahhoz, hogy bármilyen komolyabb változást idézzenek elő az ipar pénzügyi helyzetében. A legtöbb vállalat rendkívül kedvező helyzetben van. A forgótőke elérte minden idők legmagasabb színvonalát. Az osztalékrátákat csúcsszínvonalon tartották."

Az osztalékok emelkedése: A társaságok részvényesei 1952-ben rekordösszeget, 9,3 milliárd dollár osztalékot kaptak, csaknem kétszeresét annak az osztaléknak, amelyet 1944-ben, a háborús prosperitás évében fizettek, és 300 millió dollárral többet az 1951-ben elért korábbi

csúcsnál. A legutóbbi három évben becslés szerint a részvénytársaságok osztalékokban több mint 27 milliárd dollárt fizettek ki, ugyanakkor 30 milliárd dollár fel nem osztott profitot tartottak vissza.

A profitráták növekednek: Az Értékpapír és Tőzsde Bizottság és a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság jelentései szerint 1949-ben az azévi csekély üzleti visszaesés alatt az iparvállalatoknak a „részvényesek tiszta vagyonához" viszonyított profitrátája — az adók levonása előtt 18,5% volt; ez 1950-ben 27,8%-ra, 1951-ben pedig 28,6%-ra emelkedett. (Részvényesek tiszta vagyona, vagy a tiszta érték egyenlő a befektetett tőke plusz a többlet minden formája. A ráta sokkal magasabb lenne, ha csak a befektetett tőkéhez viszonyítanák.) A bevételek rátája 1952-ről még nem áll rendelkezésünkre, de az év első három negyedévéről szóló jelentések némi visszaesést mutatnak.

Ha a profitokat az adók levonása után nézzük, akkor a ráta a gyáriparban az 1949-es 11,7%-ról 1950-ben 15,4%-ra emelkedett. Majd a felemelt társulati adók következtében a ráta 1951-ben 12,5%-ra esett, és 1952 első felében ismét valamivel lejjebb süllyedt*.

A kis vállalatoknak alacsonyabb a profitrátájuk: A Szövetségi Kereskedelmi Bizottság az adók levonása utáni profitrátákkal foglalkozó tanulmányában megállapította, hogy a háború utáni időszakban a nagyobb ipari részvénytársaságok, azaz iparáganként a négy legnagyobb társaság rátái „általában magasabbak voltak, mint a jelentésben felsorolt kisebb társaságoké".

Az Értékpapír és Tőzsde Bizottságnak, és a Szövetségi Kereskedelmi Bizottságnak a valamennyi társaságot felölelő rendszeres jelentései megmutatják, hogy

---

* 1953 első 9 hónapjában 427 nagyvállalat profitja 17%-kal haladta meg az előző év megfelelő időszakának profitjait. Lásd Economic Notes. 1953 december. — *Szerk.*

a nagy iparvállalatoknál az árueladás utáni profitok is magasabbak. A nagyvállalatok (ebben az esetben az 5 millió dollár fölötti vagyonértékkel rendelkező vállalatokról van szó) profitrátája az 1947-es 11,6%-ról 1951-ben 13,4%-ra emelkedett. Ugyanakkor a kis iparvállalatok (5 millió dollárnál kevesebb vagyonértékkel) profitrátája az 1947-es 9,5%-ról 1951-ben 7,8%-ra csökkent.

A kis vállalatok szűkülő piacrészesedése és évek óta csökkenő profitrátája következtében az egész gyáripari profitból az 1947-es 75% helyett 1951-ben 86%-ra emelkedett a nagy részvénytársaságokra eső rész. Egyidejűleg a kis vállalatok részesedése az 1947-es 25%-ról 1951-ben 14%-ra csökkent.

Az Egyesült Államok külkereskedelme 1951—1952-ben

Az Egyesült Államok exportja — beleértve a fegyverszállítmányokat — miután 1951-ben 4,7 millió dolláros emelkedéssel 15 millió dollárra nőtt, 1952-ben 15,2 millió dollárt tett ki. Míg a rendes kereskedelmi export csökkent, a hadfelszerelési termékeké az év során számottevően növekedett, és 1952-ben csaknem 2 milliárd dollár értékű volt, vagyis majdnem kétszerese az 1951-ben kimutatott 1,1 milliárd dollárnak. Ha a mindkét évi összértékből levonjuk a fegyverszállítmányokat, akkor 1952-ben a nem katonai célú export mérlege 13,2 milliárd dollár, szemben az 1951. évi 14 milliárd dollárral, és az 1947-ben elért 15,3 milliárd dolláros kereskedelmi exportcsúccsal.

Míg az egész export egyre növekvő részét a fegyverszállítmányok tették ki, a kereskedelmi részt olyan fogásokkal tartották fenn (de csökkenő szinten), mint

a külföldi gazdasági „segély", amerikai csapatok bevásárlásai külföldi országokban, az amerikai hadsereg és tengerészet külföldi létesítményeinek építési kiadásai, a készletfelhalmozás, és az Egyesült Államok katonai programmja számára történő általános nyersanyagfelvásárlások.

Az Egyesült Államok külkereskedelme még e mesterséges fogások alkalmazása után sincs összhangban a világ többi részének külkereskedelmével. Az importok összege 1952-ben 10,7 milliárd dollár volt, ami valamivel az 1951-es szint alatt van, és 4,5 milliárd dollárral elmaradt az 1952-es export értékétől. Ez a különbözet jelentette a jólismert „dollárhiányt". Úgy számítottak, hogy ezt a kereskedelmi többletet a Marshall-terv működése 1952-re eltünteti, de miután a dollárhiány 1950-ben jelentősen csökkent, 1951—1952-ben már ismét emelkedett.

Az exportpiacok fontossága: Jóllehet, az Egyesült Államok exportja a bruttó nemzeti jövedelemnek csak viszonylag kis százalékát (4—5%-át) teszi ki, egyes iparágak termékeinek jelentős része exportra megy. 1951-ben például az országon belüli teljes termelésük százalékarányában a következő tételeket exportálták: búza 36%, szárított gyümölcs 21%, szójabab 28%, dohánylevél 26%, nyersgyapot 42%, bitumen tartalmú szén 11%, antracit tartalmú szén 14%, kén 26%, jégszekrény 14%, szerszámgépek 11% (jóval az előző évek százaléka alatt), traktorok 21%.

Az 1949—1951-es évek során az egész export egyharmadát olyan termékek alkották, amelyeknek összárueladásából 25%-ot külföldi piacokon helyeztek el. S az egész export fele olyan iparágakból származott, amelyek termelésük több mint 10%-át külföldön adták el.

A mezőgazdasági export csökkenésének méretét a

VI. fejezetben tárgyaljuk. De más árucikkek, köztük a vegyianyagok, textil, szén, olaj és autók exportja is jelentékeny mértékben visszaesett a közelmúltban. 1953-ban további csökkenésre számítanak a műtrágya, mezőgazdasági gépek, rádiók, írógépek és más iparcikkek exportjában.

A Szovjetunióval, Kínával és a népi demokráciákkal szemben kierőszakolt amerikai hidegháborús blokádpolitika továbbra is akadályozza a kereskedelem menetét, amely pedig elő tudná mozdítani valamennyi abban részt vevő ország jólétét — tekintet nélkül politikai és társadalmi rendszerükre.

Az Egyesült Államok közvetlen külföldi tőkebefektetései

Az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériumának a külföldi országokban elhelyezett közvetlen amerikai befektetésekre vonatkozó kimutatása szerint, 1950 végén az amerikai részvénytársaságoknak és magánszemélyeknek külföldön 11,8 milliárd dollár értékű tulajdonuk volt üzemekben, gyárakban, bányákban és egyéb értékekben. Ha ehhez hozzáadjuk az 1951-ben és 1952-ben elhelyezett külföldi befektetéseket, az egész összeg legalább 13 milliárd dollár lenne, a közvetlen külföldi tőkebefektetésekre vonatkozó hasonló kimutatás által 1943-ban megállapított 7,9 milliárd dollárral szemben.

Ez a kormánybecslés leértékeli az amerikai kapitalizmus tengerentúli érdekeltségeit, amint ezt a Kereskedelmi Minisztérium is elismeri: „A külföldön elhelyezett amerikai tőkebefektetések összege az új értékelés szerint 1950-ben 1,7 milliárd dollárral alacsonyabb, mint az eddig használt becslések." Továbbá, „az amerikai befektetések értékét a külföldi vállalatok könyvei alap-

ján adjuk. Ezeket az értékeket az amerikai anyatársaságok a beváltási árfolyamoknak megfelelően váltották át dollárra ... E tulajdonok könyvelési értéke általában sokkal alacsonyabb, mint az értékelés két általános módszerének bármelyike — a piaci érték, vagy az újrabeszerzési érték ..."*

A tengerentúli befektetések legutóbbi kimutatása feltárja, hol koncentrálódik az amerikai imperializmus. A nyugati félgömbön (Kanada, Közép- és Dél-Amerika) elhelyezett közvetlen amerikai magántőke-befektetések az egész külföldi közvetlen tőkebefektetés 70%-át teszik ki.

A dél-amerikai országokban elhelyezett közvetlen amerikai tőkeberuházások elérték a 4 675 millió dollárt, vagyis az összbefektetés csaknem 40%-át. További 3 564 millió dollárt, vagyis az egész tőkeberuházás 30%-át fektették be Kanadában. Az amerikai befektetések 1943 óta mindkét térségben rohamosan megnövekedtek.

Kanada mellett a következő országokban a legjelentősebbek a közvetlen befektetések: Venezuela 981 millió dollár, Egyesült Királyság 840 millió dollár, Perzsa öböl térsége 726 millió dollár, Cuba 638 millió dollár, Chile 530 millió dollár, Mexikó 399 millió dollár és Franciaország 285 millió dollár.

Az amerikai magántőke tengerentúli befektetései a következőképpen oszlottak meg az egyes iparcsoportok között: gyáripar 3 844 millió dollár (ebből több mint 2 850 millió dollár Kanadában és Nyugat-Európában összpontosult), olajipar 3 437 millió dollár, szállítás és közlekedés 1 428 millió dollár, bányászat és kohászat 1 114 millió dollár, kereskedelem 759 millió dollár, mezőgazdaság 545 millió dollár, pénzügy és biztosítás 440 millió dollár, egyéb 238 millió dollár.

* Survey of Current Business. 1952 december.

A Kereskedelmi Minisztérium megállapítja, hogy a növekvő amerikai befektetések közül „a kitermelő iparok mutatták a leggyorsabb növekedést". Ez visszatükrözi azt a hajszát, hogy a világ többi részét az amerikai ipari gépezet nyersanyagszállítójává tegyék.

A második világháború óta az Egyesült Államok fokozott erőfeszítéseket tett, hogy külföldi befektetései számára biztonságos és hasznot hajtó térségeket biztosítson. A Marshall-terv különleges biztosítékokat tartalmazott a tengerentúli befektetésre. A „negyedik pont"-programmot* elsősorban ugyanerre a célra szánták. A népeknek a különböző országokban, a külföldi kizsákmányolással szembeni növekvő ellenállása azonban erősen korlátozta ezeket a programmokat. Egyetlen háború utáni évben sem jutott közel a megvalósuláshoz a Gyáriparosok Országos Szövetségének a célkitűzése: évi kétmilliárd dollár amerikai magántőke kivitele. Az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériumának becslése szerint „az amerikai magántőke évi tiszta kivitele 1947-től 1952-ig egymilliárd dollár körül mozgott. Ennek a legnagyobb részét közvetlen befektetésekben", a fennmaradt részt pedig főként államkötvényekben és más kölcsönökben, kötvényekben helyezték el**.

Az Egyesült Államok tőkései az 1947-től 1950-ig terjedő négyéves időszakban évente átlag 700 millió dollár új, közvetlen tőkebefektetést eszközöltek külföldön. Ez a szám 1951-ben — ez a legkésőbbi év, amelyről végleges adatok vannak — 513 millió dollárra esett.

---

* Utalás Truman elnök 1949 januárjában meghirdetett négy pontból álló programmjának negyedik pontjára. E pont állítólagos célja az volt, hogy gazdasági segítséget nyújtsanak a gazdaságilag elmaradott, főleg gyarmati országoknak. — *Szerk.*

** Lásd „Markets After the Defense Expansion." 1952.

Az 1953 július elsején kezdődött 1954-es pénzügyi évre vonatkozó szövetségi költségvetést Truman elnök 1953 január 9-én terjesztette a Kongresszus elé. (Ez volt utolsó költségvetési üzenete.) A háborúra és a háborús előkészületekre — fegyveres erők, nemzetközi ügyek, „honvédelmi" termelés és atomkutatás — fordított kiadások 57,3 milliárd dollárra rúgtak, vagyis az egész költségvetés csaknem 73%-ára. Ez majdnem kilencszerese az 1941-ben e célra előirányzott költségvetési összegnek.

Egyéb ezzel kapcsolatos tekintélyes kiadás a hadviseltek segélyezésére, egészségügyi gondozására stb. fordítandó 4,6 milliárd dollár és az óriási államadósság közvetlen kamataira fizetendő 6,4 milliárd dollár. Ezek a kiadások az alanti táblázatban „a háború következtében felmerült költségek" cím alatt szerepelnek. Ezeket is beszámítva azt látjuk, hogy a költségvetési kiadások 87%-át a mult, a jelen és a jövő háborúira fordítják.

A társadalombiztosításra, népjóléti és egészségügyi célokra előirányzott kiadásokat mindössze 2,6 milliárd dollárban állapították meg, míg a kormány a bérekre és fizetésekre kivetett adókból 5,2 milliárd dollárt szed be. A lakásépítési költségeket 300 millió dollárra csökkentették, a munkásság pedig — a munkanélküli segéllyel és az elhelyezési költségekkel együtt — a kormánynak csak 268 millió dollárjába kerül majd.

Az 1941-re és 1954-re vonatkozó számoszlopok mellett zárójelben foglalt adatok minden tételt az egész összeg százalékában mutatnak. (Lásd a következő oldalon.)

A költségvetés beterjesztése után sokat beszéltek az összeg csökkentéséről, de általában arra számítottak, hogy az új köztársaságpárti kormány főként a tár-

JÚNIUS 30-ÁN BEFEJEZŐDÖTT PÉNZÜGYI ÉVEK

(milliárd dollárban)

	1941		1950	1952[a]	1953[b]	1954[b]	
Háború és háborús előkészületek	6,5	(48,5)	17,7	47	53	57,3	(72,9)
A háború következtében felmerült költségek ...	1,7	(12,7)	12,3	10,7	11	11	(14)
Társadalombiztosítás ...	2,5	(18,7)	2,2	2,5	2,6	2,6	(3,3)
Lakásépítés ...	0,1	(0,8)	0,3	0,5	0,5	0,3	(0,4)
Munkásoknak .	0,2	(1,5)	0,3	0,2	0,3	0,3	(0,4)
Egyéb célok ..	2,4	(17,8)	7,4	5,2	7,2	7,1	(9)
Összesen: ..	13,4	(100)	40,2	66,1	74,6	78,6	(100)

a) Helyesbített adatok.
b) Becslések.

sadalombiztosítási és népjóléti előirányzatokat fogja megnyirbálni.

A HÁBORÚS ADÓTEHER EMELKEDÉSE

Az egyéni jövedelmi adók az 1941-es pénzügyi évben kivetett 1,8 milliárd dollárról az 1954-es pénzügyi évben — amint ezt az 1953 januárban beterjesztett költségvetés adatai feltüntetik — becslés szerint 34,3 milliárd dollárra emelkednek. A következő táblázatban ismertetjük a különféle szövetségi adófajták becslés szerinti emelkedését 1941 óta, és — mindegyik kategóriában — az 1950-es és 1952-es pénzügyi években beszedett, valamint az 1953-ra és 1954-re előirányzott adókat.

Noha a Kongresszus az 1954-es pénzügyi évre vonatkozó számokat — tekintettel a bizonyos adók csökkentésére vonatkozó köztársaságpárti ígéretekre — esetleg némileg megváltoztatja, ez feltehetően a részvénytársa-

A SZÖVETSÉGI ADÓK FAJTÁI

(milliárd dollárban)

Adófajta	1941	1950	1952[a]	1953[b]	1954[b]
Egyéni jövedelmi adó	1 824	18 115	30 713	34 446	34 334
Társulati jövedelmi és többletprofitra kivetett adó	2 211	10 854	21 467	23 700	23 300
Fogyasztási adó	2 390	7 597	8 893	9 795	9 869
Társadalombiztosítási adó	932	2 892	4 573	4 932	5 249
Vámok	392	423	550	590	590
Egyéb adók	236	1 430	1 803	1 745	2 180
Összesen:	7 985	41 311	67 999	75 208	75 522
Levont felhatalmazások tartalékokra, visszatérítésekre és kiegyenlítésekre	758	4 266	5 871	6 511	6 857
Nettó bevétel	7 227	37 045	62 128	68 697	68 665

a) Helyesbített adatok.
b) Az elnök 1953 január 9-i költségvetési üzenetén alapuló becslések.

ságok terhein fog könnyíteni, míg az egyének, különösen az alacsonyabb jövedelmű csoportokba tartozók terhei ugyanolyan súlyosak maradnak, mint azelőtt.

Felemelt adók: A koreai háború és az új katonai mozgósítás költségeinek fedezésére a Kongresszus 1951 októberében harmadik adóbevételemelési törvényjavaslatot fogadott el.

E törvényjavaslattal további 5,7 milliárd dollárnyi pótbevételre akartak szert tenni; 2,3 milliárd dollárra az egyéni jövedelmi, 2,2 milliárd dollárra a társulati jövedelmi és 1,2 milliárd dollárra a fogyasztási forgalmi adókból. A törvény a személyes jövedelmekre kivetett adót 11%-kal emelte, és egész sor fogyasztási cikkre magasabb adókulcsot állapított meg. A társulati adókulcsokat minden fokon, 1951 április 1-ig visszamenően, 5%-kal emelték. (A Képviselőház előzően 1951 január

elsejei hatállyal szavazta meg a törvényt, de a szenátus a határidőt három hónappal előretolta, és így 500 millió dollárt takarított meg a részvénytársaságoknak.)

A többletprofitra kivetett adókulcsot 77%-ról 82%-ra emelték, de a maximális adókötelezettséget a nagy társaságoknál az összprofit 70%-ára, a kisebbeknél pedig 35%-ára korlátozták. Ez a kis vállalkozók elleni adómegkülönböztetés arra irányult, hogy meggyorsítsa a hatalom viszonylag kevés társaság kezében való koncentrálásának tendenciáját. A többletprofitra kivetett adó kiszámításának alapjául ugyanis éppen azokat az éveket vették, amelyekben a kis vállalatok általában csekély, míg a nagy részvénytársaságok növekvő profitokat értek el. A 250 000 dollárnál kisebb aktívával rendelkező társaságok profitja 1947 és 1949 között 63%-kal csökkent, de a 100 millió dollárral és ennél nagyobb aktívával rendelkezőké ugyanebben az időszakban 32%-kal emelkedett.

A törvény egyéb rendelkezései alapján a már eddig is meglevő kibúvókat kiszélesítették és még újakkal is kiegészítették. Ezek közé tartoztak: igen sok bányamunkálatok számára új, vagy magasabb készletkimerülési engedmények; engedély a vállalkozóknak, hogy családtagjaikat társul vegyék be, s így a profitok megosztásával csökkentsék az adókötelezettséget; engedély a nagy társaságoknak, hogy „legombolyítsák" vagy elválasszák maguktól a fiókvállalatokat anélkül, hogy mint azelőtt, adókat kellene fizetniük a szétválasztás okozta adómegosztásra; több „segítő" cikkely és külön szakasz a többletprofitokra kivetett adó elszámolására.

Állami és helyi adók: Az 1951-ben végződött pénzügyi évben az egyes államok összesen 8,9 milliárd dollár adót hajtottak be; az 1952-es pénzügyi évben ez az összeg 9,8 milliárd dolláros rekordmagasságot ért el.

Az államok által kivetett adók súlyosabban nehezed-

nek az alacsonyabb jövedelmű csoportokra, mint a szövetségi adók, noha a bérekből és fizetésekből levont szövetségi jövedelmi adó marad valamennyi adó közül a legterhesebb. A 9,8 milliárd dollárnyi állami adóbevételből az 1952-es pénzügyi évben a forgalmi és a fogyasztási adó 59%-ot, míg az egyéni és társulati adók csak 19%-ot tettek ki. Most már 33 állam vet ki forgalmi adót, míg 1939-ben csak 24 állam — és azt várják, hogy 1953-ban a többi állam is bevezeti az ilyen adókat.

Az államok által kivetett adók növekedését a hadimozgósítási programmra fordított pótkiadások okozták. Az államoktól nagyobb kiadásokat követeltek az olyan tételek, mint a „polgári honvédelem" és az állami milíciából a hadseregbe bevonultak helyettesítése. A koreai háború kezdete után a közutak kijavítása is egyre inkább állami feladattá vált.

A Statisztikai Hivatal jelentése szerint az Egyesült Államok 41 legnagyobb városa 2,1 milliárd dollár adót szedett be az 1951-ben végződött pénzügyi évben. Ennek az összegnek, amely 6,7%-kal haladta meg az előző évit, 18%-a forgalmi és fogyasztási adókból származott. A CIO közgazdászainak becslései szerint az 1953-as pénzügyi évben az állami és helyi kormányzatok 20 milliárd dollár adóbevétel felett rendelkeznek majd.

Az egész adóteher: Az 1951-es és 1952-es pénzügyi években a teljes adóbevétel — minden fokon számítva — új rekordot ért el. A szövetségi, állami és helyi kormányzatok a fenti becslések szerint — az előző évi 56,4 milliárd dollárral szemben — az 1951-es pénzügyi évben 70,5 milliárd dollárt szedtek be. Ez az összeg az 1952-es pénzügyi évben 87 milliárd dollárra növekedett, vagyis egy főre — az 1950-es 373 dollár helyett — 557 dollár esett. A teljes adóteher — a második világháborúban elért 28%-os csúccsal, és a Korea

előtti 25%-os aránnyal szemben — a nemzeti jövedelem 32%-át tette ki.

A munkás átlagos napi keresetének, becslés szerint, mintegy egyharmada az adók fizetésére megy. S egy magán kutatócsoport, a Tax Foundation megállapítja, hogy 1952 elején az átlagos amerikai munkás minden megkeresett dollárból 32 centet fizet „közvetlen, vagy rejtett adókban egyik vagy másik adóbehajtónak".

Az úgynevezett „rejtett", vagy „láthatatlan" adók azok, amelyeket a vállalatok magasabb árak formájában hárítanak a fogyasztóra. Ezek az adók jelentik ma már az összes behajtott adók több mint felét. Az olyan szükségleti cikkekre, mint a kenyér, a tej és a hús — az egész kifizetett adó együttesen már több mint az áru tényleges értékének a fele. A szénre, benzinre és cigarettára kivetett adó pedig több mint a tényleges ár száz százaléka.

Veszteségek a kibúvókon keresztül: Az egyénekre és a részvénytársaságokra kivetett adókulcsok emelkedésekor a törvények különféle kibúvóit használták fel arra, hogy megmeneküljenek az adóktól. A szövetségi kormány ilymódon, becslés szerint, évi 4,5 milliárd dollár adóbevételtől esik el. Ez a veszteség a következő forrásokból ered: a jövedelemmegosztásra vonatkozó rendelkezés miatt 2,5 milliárd dollár; a százalékos készletkimerülési engedmény miatt 750 millió dollár; az ingatlannal és ajándékozással kapcsolatos adóelőírás miatt 600 millió dollár; az osztalékból és társulati kötvény kamatból származó jövedelem be nem jelentése miatt 300 millió dollár; vagyonadó leszállításából 400 millió dollár; a családtag társként való bevételére vonatkozó cikkely miatt 100 millió dollár.

Az adóelkerülésnek egyéb kibúvói és módszerei is vannak, amelyekről azonban semmiféle becslés nem áll rendelkezésre. Ezek közé tartoznak a mentesítő szaka-

szok és különleges rendelkezések a profittöbbletadó elszámolására, a társulati adótörvény, tisztviselők, szabadfoglalkozásúak és az önállóak (iparosok, kereskedők, stb.) be nem jelentett jövedelme, a részvénytársaságok nagyított kiadási számlái és a fent említett 1951-es Adótörvényhez kapcsolódó egyéb mesterkedések.

Meggyorsított amortizáció: A részvénytársaságok számára a „honvédelmi szükséghelyzet" időszakában az egyik legnagyobb jótétemény a Honvédelmi Termelési Hivatal által az új üzemek és létesítmények építésére vonatkozó „szükségességi igazolások" kibocsátása volt. Ezek az igazolások öt évi időtartamra engedélyezték az ilyen építkezések költségeinek gyorsított, évi 20%-os rátájú amortizációját, a Szövetségi Adóhivatal által engedélyezett, szokásos $2^1/_3\%$—5% helyett.

1952 decemberéig a gyorsított adóleírást csaknem 15 000 új létesítményre hagyták jóvá, teljes értéke megközelítette a 24 milliárd dollárt. A gyorsított amortizációt az egész javasolt befektetés 61%-ára, vagyis több mint 15 milliárd dollárra igazolták. Ez az érintett társaságoknak csaknem 2 milliárd dollár megtakarítást, a kormánynak pedig ugyanakkora veszteséget jelentett.

Reakciós módosítás: Hatalmas reakciós csoportok — — mint például az Alkotmányvédő Bizottság — a legutóbbi években kampányt folytattak egy olyan alkotmánymódosítás érdekében, amely mind az egyéni és részvénytársasági jövedelmekre, mind az ajándékokra és ingatlanokra kivetett adókat 25%-ra korlátozná.

1952 júniusáig 17 állam törvényhozó testülete (egy módosítás keresztülviteléhez 32 állam támogatása szükséges) petíciót intézett a Kongresszushoz alkotmányozó értekezlet összehívására, hogy keresztülvigyék ezt a „gazdag ember" módosítást. Ez a tervezet csak az adó-

fizetők legfelső 1%-ának lenne jótétemény, és a szövetségi kormánynak — az Egyesült Államok Pénzügyminisztériumának becslése szerint — évente több mint 16 milliárd dollár adókiesést jelentene. Ezt a veszteséget csak az alacsonyabb jövedelmű csoportokra kivetett súlyosabb adókkal tudnák pótolni.

Haladó adóprogrammok: A Haladó Párt 1952-es programmjában állást foglalt amellett, hogy minden 4 000 dollárnál kisebb jövedelmű négytagú családot, és 2 000 dollárnál kisebb jövedelmű egyedülálló személyt mentesítsenek az adófizetéstől. Sürgette, hogy töröljék el valamennyi fogyasztási és forgalmi adót, és szüntessék be a kibúvókat a jelenlegi adótörvényekben.

A haladó szakszervezetek követelik az egészség fenntartásához és a tisztességes megélhetéshez szükséges színvonal alatt levő valamennyi jövedelemre kivetett adók, különösen a rejtett adók eltörlését, minden adókibúvó megszüntetését, és az adótörvények szigorú érvényesítését, hogy megállítsák a széles körben elterjedt adócsalást, magasabb jövedelmi adókulcsokat a nagyobb jövedelmekre, hatékony többletprofit-adó bevezetését, és a valamennyi adónemre 25%-os maximumot indítványozó reakciós javaslat elutasítását.

II. A MUNKÁSOSZTÁLY HELYZETE

A JÖVEDELEM ÉS A MEGTAKARÍTÁSOK MEGOSZLÁSA

A Federal Reserve Board* (FRB) a fogyasztói pénzügyekkel foglalkozó legutóbbi tanulmányában kimutatja, hogy 1951-ben az Egyesült Államokban 26,5 millió családnak, vagyis az összes család felének 3 200 dollárnál kevesebb volt a pénzjövedelme**.

Az FRB adatai kimutatják a jövedelem megoszlását 53 millió család, vagy háztartás között. A „háztartást" ezekben az évi tanulmányokban úgy határozzák meg, mint „az ugyanazon lakásban élő és ugyanahhoz a családhoz tartozó személyek, akik jövedelmüket összeadják főbb kiadásaik fedezésére".

Csak a legmagasabb jövedelmű csoport, amelynek tagjai 7 500 dollár feletti jövedelemmel rendelkeznek (az összes család 7%-a) növekedett meg némileg 1951-ben, és kapott nagyobb részt (26%-ot) az egész pénzjövedelemből, mint a megelőző évben. 1950-ben a családok 6%-ára — valamennyi 7 500 dollárnál magasabb jövedelemmel — esett az összjövedelem 21%-a.

Az FRB tanulmányából vett alábbi adatok megmutatják a jövedelemnek a családok (háztartások) közötti megoszlását 1951-ben:

---

* Federal Reserve Board — bank- és tőzsdeügyleteket ellenőrző szövetségi hivatal. — *Szerk.*

** Lásd Federal Reserve Bulletin. 1952 szeptember.

6 890 000	család	(13%)	kapott	kevesebbet,	mint	1 000	dollár
14 840 000	«	(28%)	«	«	«	2 000	«
24 380 000	«	(46%)	«	«	«	3 000	«
33 920 000	«	(64%)	«	«	«	4 000	«
41 870 000	«	(79%)	«	«	«	5 000	«
49 290 000	«	(93%)	«	«	«	7 500	«
3 710 000	«	(7%)	«	7 500 dollárt,	v.	ennél	többet
1 590 000	«	(3%)	«	10 000 «	«	«	«

A fenti adatok — összegszerűen csoportosítva — feltárják, hogy 24 380 000 család, vagyis az összes család 46%-a kevesebbet kapott 3 000 dollárnál. A családok kétharmadának (64%) 4 000 dollárnál kevesebb jövedelme volt.

A legfelső egytized kapja a jövedelem egyharmadát: Az FRB statisztikája kimutatja, hogy — tizedekbe sorolva — 1951-ben a családok legfelső egytizede kapta az egész pénzjövedelemnek csaknem egyharmadát (31%), tehát az előző évi 29%-nál nagyobb részt. Az FRB hangsúlyozza, hogy 1950 és 1951 között „a legalsó egytized jövedelme ténylegesen visszaesett".

A foglalkozási ágak szerinti jövedelem: A jövedelmek a családfő foglalkozása szerint váltakoznak. A vállalati vezetők és az önállóak (kereskedők stb.) csoportja áll a lista élén, 4 780 dolláros átlagjövedelemmel — e családok fele ennél többet, másik fele pedig ennél kevesebbet keres.

A szabadfoglalkozású és félig szabadfoglalkozású családok szorosan a második helyen állnak, és a valamennyi családra vonatkozó átlagot messze meghaladó 4 500 dolláros jövedelemmel. A felsorolt foglalkozások sorában csaknem az utolsó helyet foglalja el a segédmunkások és a kiszolgáló munkások (pincérek, liftesek, benzinkútkezelők stb.) csoportja 2 100 dolláros átlagjövedelemmel, míg a farmerek átlagjövedelme még kevesebb, 1 880 dollár.

Kevesek kezében összpontosulnak a megtakarítások:

A Federal Reserve Board jelentése szerint több mint 16 millió családnak, vagyis az összes család egyharmadának (31%) 1952 elején egyáltalán nem volt értékesíthető megtakarítása. (Az ilyen megtakarítások közé tartoznak az állampapírok, takarékbetétek és folyószámlák, takarék- és kölcsönegyesületek, továbbá a hitelszervezetek részvényei.) Sőt, a kimutatásból kitűnik, hogy 1951 és 1952 eleje között az ilyen tőkével rendelkező családok száma egymillióval csökkent. Ezek az FRB kimutatások mindig azt bizonyítják, hogy a megtakarítások főként a jövedelmi lista csúcsán levő kevesek kezében összpontosulnak. 1952 elején a legmagasabb pénzjövedelmű csoport — a családok egytizede — rendelkezett az összes mobil aktíva 39%-ával. Csak a családok 8%-ának volt 5 000 dollár mobil aktívája, míg mindössze a családok 3%-a rendelkezett 10 000 dollár, vagy ennél több mobil aktívával.

A magasjövedelmű csoportokhoz tartozók számának túlbecsülése: A Federal Reserve Boardnak a fogyasztók pénzügyi helyzetéről szóló áttekintéseit általában megbízhatónak tartják, de e kimutatások hajlanak a családok átlagjövedelmének túlbecsülésére. Az FRB számára ezeket az évi vizsgálatokat a Michigan Egyetem kutatóintézete végzi. Vizsgálati módszereinek leírásában elismeri „a magasjövedelmű csoportokhoz tartozók számának túlbecsülését", s kijelenti: „Azzal, hogy megnöveltük a «gazdag» tételek számát a sémában, hitelesebb képet kaptunk erről a fontos csoportról... A magas lakbérű negyedekben és a magas lakbérű városkörnyéki negyedekben levő lakások számát túlbecsültük... A «közepesnek» minősített lakásokat az «olcsó» lakások kétszeresének vettük, a «drágának» minősített lakások számát pedig hatszorosának"*.

* Federal Reserve Bulletin. 1952 július.

Az eredményeket helyesbítették — mondja a jelentés —, hogy ellensúlyozzák a túlértékelést, de a szakszervezetek gazdasági szakértői úgy vélik, hogy ez a helyesbítés nem megfelelő, és az évi áttekintés ezért mindig alábecsüli az alacsonyjövedelmű családok számát. Éppen ezért annál jelentősebbek a jelentésben közölt adatok, amelyek megmutatják, hogy a jövedelmek és a megtakarítások a lakosság viszonylag csekély hányadának kezében összpontosulnak.

Az egyének jövedelme: Az Egyesült Államok Statisztikai Hivatala számítja ki, hogy mennyi a pénzjövedelemben részesülő 14 éven felüli személyek átlagos évi pénzjövedelme. A Statisztikai Hivatal jelentése szerint az átlagjövedelem 1951-ben 2 200 dollár volt, a lakosság fele többet, a fele kevesebbet keresett ennél az összegnél*.

A férfiak átlagjövedelme magasabb, mint a nőké. 1951-ben a pénzjövedelemben részesülő 14 éven felüli férfiak felének keresete kevesebb volt 2 952 dollárnál. A nők jövedelmi átlaga azonban csak 1 045 dollár.

Bérstabilizáció és bérrögzítés

A 82. Kongresszus 1952 júliusában, röviddel az elnapolás előtt módosította a Honvédelmi Termelési Törvényt azért, hogy merevebb bérstabilizációs politikára térjen át. Hivatalos szervként új Bérstabilizálási Tanácsot létesítettek, amely nem foglalkozhat semmiféle munkaügyi vitával. A Bérstabilizálási Tanács (BT) funkcióját arra korlátozták, hogy az előterjesztett bérváltoztatások és más járandóságra vonatkozó intézkedések jogosságáról véleményt adjon.

* Lásd Egyesült Államok Statisztikai Hivatala. Jelentés a lakosság számáról, a fogyasztói jövedelemről. 1952 szeptember 26. (angolul).

Az árellenőrzés megszüntetése: A Kongresszus, ugyanakkor, amikor merevebb bérrögzítést vezetett be, jelentős mértékben lazított az árellenőrzés programmján. Az ár- és lakbérellenőrzést csaknem teljesen megszüntették. Az ármaximálást 1 200 árucikkre azonnal eltörölték, ezek közül sok közvetlenül érintette a fogyasztókat. Az Árstabilizálási Hivatal becslése szerint a gyárosoknak 1952-ben engedélyezett áremelések a fogyasztóknak évente mintegy 900 millió dollárjába kerülnek.

A Lakbérstabilizálási Hivatal által 1951-ben megvizsgált városokban a lakbérek (a havi 30 dollárnál alacsonyabb bércsoportban), a lakbérellenőrzés megszüntetése óta eltelt két év során átlag 50—71%-kal emelkedtek. Még az Egyesült Államok Munkaügyi Statisztikai Hivatalának nem hiteles fogyasztói árindexe szerint is — az egész országot tekintetbe véve — 1952 végére a lakbérek 10%-kal meghaladták az 1950 júniusi (a koreai háború előtti) szintet.

Az eredeti Bérstabilizálási Tanácsnak a szakszervezeteket képviselő tagjai elfogadták a bérrögzítést „egy hatékony árellenőrzési programm ellenében, amely nemcsak a bérben kifizetett dollár, hanem minden dollár értékét megőrizné" — jelentette ki az AFL (American Federation of Labor — Amerikai Munkásszövetség) végrehajtó tanácsa az 1952. évi kongresszuson. S hozzátette, „de a Kongresszus (értsd: Képviselőház és Szenátus) egy hamis árellenőrzési programmal becsapta a bérmunkásokat". Végül megállapította: „a bérstabilizálási programm megvalósításának folytatása nemcsak céltalan, de égbekiáltó igazságtalanság lesz az amerikai bérmunkásokkal szemben".

A bérrögzítés módszerei: A Bérstabilizálási Tanács a béremeléseket 10%-kal az 1950 januári színvonal felett rögzítette, 1951 augusztusában pedig új létfenntartási költség-politikát hagyott jóvá, amelyet úgy

határozott meg, hogy a reálbéreket összhangban tartják a létfenntartási költségek 1951 január óta bekövetkezett emelkedésével. Ezt pedig a Munkaügyi Statisztikai Hivatal fogyasztói árindexe alapján számítják ki. Ez a politika a gyakorlatban a béremeléseket elsősorban egy nem megfelelő index változásaihoz kötötte.

A Bérstabilizálási Tanács a területi tanácsok által továbbított valamennyi szakszervezeti felterjesztés 70%-át elutasította. A létfenntartási költségek változásaihoz kötött bérpolitikája az eredeti 10%-os emelés mellett csak a legcsekélyebb béremeléseket engedélyezte, ezek pedig messze elmaradtak a létfenntartási költségek tényleges növekedése mögött. A munkáltatókkal letárgyalt nagyobb béremelésekre vonatkozó felterjesztéseket — a megszorításoknak megfelelően — Washingtonban elutasították.

Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezetének például elutasították a Tung-Sol Electric Inc., Newark, N. J. 2 650 munkása nevében beadott béregyezményét, akik 8 fizetett ünnepnapot és 10 évi munka után 3 hét szabadságot biztosító szerződést harcoltak ki. A BT elutasította az Independent Lock Co., Fitchburg, Mass., által alkalmazott 1 400 elektromosipari szakszervezeti tag béregyezményét is, akik az éjszakai műszakra 2 cent pótlékot verekedtek ki. Ennek ellenére 1952-ben az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezetének 83 kérelméből 57-et sikerült jóváhagyatnia, míg 26-ot részben vagy teljesen elutasítottak.

A bérstabilizálási programm értelmében a munkások ezrei — legtöbbnyire nem szervezettek — nem értek el semilyen tényleges eredményt. Maurice J. Tobin munkaügyi miniszter 1951 novemberében, a CIO (Congress of Industrial Organizations — Ipari Szervezetek Kongresszusa) országos kongresszusán kijelentette: „Az

Egyesült Államok bérmunkásainak csaknem 45%-a az 1950 januártól 1951 júniusáig terjedő időszakban nem tudott lépést tartani a létfenntartási költségekkel... Több mint 20 millió amerikai munkás bére nem emelkedett ugyanolyan arányban", mint a fogyasztói árindex.

A Bérstabilizálási Tanács 1952 októberében megengedte a munkáltatóknak, hogy — külön engedély nélkül — a béreket 16,6%-kal az 1950 januári szint fölé emeljék. Az ezt az összeget meghaladó béremelésekhez a BT engedélye volt szükséges.

Az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet által képviselt szénbányászok 1952 szeptemberében a széntársaságokkal napi 1,90 dolláros béremelésben egyeztek meg, de a Bérstabilizálási Tanács csak 1,50 dolláros emelést hagyott jóvá. A napi 40 centnyi csökkentés elleni tiltakozásul október utolsó napjaiban 375 000 bányász lépett sztrájkba. Mikor a béremelés kérdésében a végső döntést elhalasztották, a bányászok John L. Lewis felszólítására újra munkába álltak. Truman elnök 1952 december 4-én a gazdasági stabilizálási tisztviselők határozatát megváltoztatva, jóváhagyta a teljes, napi 1,90 dolláros béremelést biztosító bérszerződést.

Halogató taktikák: A bérstabilizálás egyik fő módszere a béremelés ütemének lelassítása volt. Az időhúzás alkalmazásával a halogatás a stabilizálási technika részévé lett. 1953 január 15-én a Bérstabilizálási Tanácsnál 10 596 ügy várt elintézésre. Ezek közül sok már több hónappal korábban kiharcolt jelentékeny béremelés volt, amit a tanács még nem hagyott jóvá.

A BT sohasem jelentett be valamiféle határozott irányvonalat a termelékenységre vagy az „évi emelkedési tényezőre" alapozott béremelések kérdésében. Paul N. Guthrie, a Truman elnök által kinevezett döntőbíró, a vasúti munkások bérrendezésének ügyében

azonban 1953 januárjában úgy határozott, hogy a stabilizálási rendszabályok lehetővé tették a munkaórára eső magasabb termelésen alapuló „évi emelkedésnek" nevezett béremeléseket. A vasúti munkások szakszervezetei, miután bebizonyították, hogy a Bérstabilizálási Tanács több mint 100 különböző ügyet jóváhagyott, amelyekben a szerződések a termelékenység növekedésén alapuló béremelést írtak elő — ragaszkodtak ahhoz, hogy ezek a döntések már önmagukban politikát képeztek.

Amikor Nathan P. Feinsinger,a Bérstabilizálási Tanács elnöke lemondott, Truman elnökhöz intézett levelében (1952 július 29) így jellemezte a bérrögzítést: „A bérstabilizálási programm azt jelenti, hogy azt mondjuk a munkáltatónak, nem adhat béremelést munkásainak még akkor sem, ha ő kész, hajlandó és tud is fizetni. Jelenti, hogy azt mondjuk a szakszervezeteknek és a munkáltatóknak, joguk van kollektíven tárgyalni, de csak előírt keretek között. Jelenti, hogy azt mondjuk a szakszervezeteknek, joguk van sztrájkolni, de még ha meg is nyerik a sztrájkot, egy kormányszerv fogja megmondani nekik, megtarthatják-e kiharcolt előnyeiket vagy sem."

Eisenhower elnök 1953 február 6-án rendeletileg eltörölte a bérek mindenfajta kormányellenőrzését, s ugyanakkor megszüntette egész sor fogyasztási cikk árának maximálását. A szervezett munkások vezetői helyeselték a bérekkel kapcsolatos intézkedést, de figyelmeztették a munkásokat, hogy sok munkáltató valószínűleg hasznot akar húzni az intézkedésből és nem ismeri majd el a bérrögzítés időszakában letárgyalt béremeléseket. (Március 17-én minden árellenőrzést megszüntettek.)

A gyáriparban foglalkoztatott termelő munkások átlagos órabére 1951 januártól 1952 végéig 10%-nál kevesebbel emelkedett.

Béremelések 1952-ben: Az 1952-es béremelések közül kiemelkedett az Acélipari Munkások Szakszervezete (CIO) és hat nagy acélipari vállalat között 1952 július 26-án kötött béregyezmény, amely az órabéreket átlag 16 centtel emelte s óránként 5,4 centnek megfelelő egyéb juttatásokat biztosított. (Lásd V. fejezetet is.)

Az Acélipari Munkások Szakszervezete az Aluminium Co. of Americával 1952 júliusában kötött szerződésben óránkénti 20 centes emelést ért el. Az Aluminiumipari Munkások Szakszervezete (AFL) július 9-én ugyanezzel a társasággal 9 500 munkás nevében 5 évi időtartamra szerződést kötött, amely az órabéreket 10%-kal, átlag 15 centtel emelte. A Munkaügyi Statisztikai Hivatal fogyasztói árindexének alapján „évi emelkedési tényezőnek" számító további óránkénti 4 centes béremelést is kivívtak.

A Távközlési Munkások Szakszervezete (CIO) egy sztrájk után a Western Electric vállalat 5 500 alkalmazottja számára (április 25-én) óránként átlagos 12,7 centes béremelést ért el. A Biztosítási és Rokonszakmák Munkásainak Szakszervezete (CIO) által képviselt 5 000 biztosítási ügynök a Metropolitan Life társasággal (április 24-én) szokatlan egyezményt kötött, amely heti 60 dolláros minimummal, évi bért biztosított számukra.

Az Olajipari Munkások Szakszervezete (CIO) — miután a hozzá tartozó 90 000 munkás április 30-án három hétre beszüntette a munkát — a nagyobb olajtársaságokkal óránként 15 centes béremelést és más juttatásokat tartalmazó egyezményt kötött, amelyet

a Bérstabilizálási Tanács jóváhagyott. A kollektív tárgyalások során 18 centes órabéremelésben állapodtak meg, ebből azonban a tanács döntése következtében 3 centet elvesztettek.

San Franciscóban és California északi részében 52 000 ács (AFL) csaknem kéthónapos sztrájk után június elején 15 centes órabéremelést és jóléti alapot harcolt ki, amelyre a munkáltatók óránként 7½ centet fizetnek. Az építőmunkások — akik az AFL-hez tartozó szakszervezetekbe tömörültek — az egész országban az év során az építési vállalkozóktól 10—15 centes órabéremelést nyertek.

A Gumiipari Munkások Szakszervezete (CIO) augusztusban a négy naggyal (U. S. Rubber, Goodyear, Firestone és B. F. Goodrich) és a kisebb társaságokkal 100 000 munkás számára óránkénti általános 10 centes béremelésben egyezett meg. A Goodrich vállalat alkalmazottai — augusztus 30-án befejeződött kéthetes sztrájkjuk után ugyanekkora béremelésben és más juttatásokban részesültek.

A Húsfeldolgozóipari Munkások Szakszervezete (CIO) 1952 októberében 30 000 munkás nevében óránként 4 centes emelést előíró szerződést kötött az Armour and Co.-val, s néhány nappal később 10 000 munkás nevében hasonló egyezményt írt alá a Cudahy Packing Co.-val. Mindkét szerződésben a munkásnők óránként 4 centes pótlólagos béremelést, továbbá éjjeli műszakokra óránként 2 cent pótlékot kaptak.

Bércsökkentések: Sok szakszervezet által elért eredménnyel ellentétben a Textilipari Munkások Szakszervezete (CIO) 1952 júliusában beleegyezett abba, hogy a New Bedford-i, Fall River-i és más fonódákban foglalkoztatott 20 000 textilmunkás bérét óránként 8½ centtel csökkentsék. Ez a csökkentés semmissé

tette a Bérstabilizálási Tanács által 1951 márciusában engedélyezett 6½%-os béremelést.

A *U. S. News and World Report* (november 7) a lap által végzett vizsgálat után megállapította, hogy 1952-ben az egész iparban kötött kollektív szerződéseknek 7%-a semmiféle béremelést nem tartalmazott. A Bérstabilizálási Tanácshoz felterjesztett béregyezmények 20%-ánál elutasították a béremelést. Ezeket az egyezményeket mégis szervezett munkások kötötték, akik természetesen kedvezőbb helyzetben voltak, mint a nem szervezettek. Kétségtelen, hogy a legutóbbi két évben — a nem szervezett férfiak és nők nagy tömegével együtt — legalább húszmillió munkás nem kapott béremelést, és így nem tudott lépést tartani az emelkedő létfenntartási költségekkel.

Az AFL végrehajtó tanácsa 1952 szeptemberében ezt jelentette az országos kongresszusnak: „Míg az egy munkaórára eső termelés most évi $5^1/_2{}^0/_0$-os ütemben emelkedik, a munkások órabére — a bérstabilizálás időszakában — évente átlag csak valamivel több mint 1%-kal emelkedett. Ezt a csekély béremelkedést nemcsak ellensúlyozta, hanem meg is haladta az adók növekedése, úgy, hogy az átlagmunkás életszínvonala gyakorlatilag csökken, míg termelékenysége szokatlanul gyors ütemben emelkedik."

Az AFL-nek a bérek alakulását vizsgáló felelőse 1953 februárjában azt jelentette a végrehajtó tanácsnak, hogy a legmérsékeltebb adatok szerint is, a termelékenység 1949-től 1952 végéig 13,2%-kal emelkedett. A gyárimunkások reálbére azonban — hangsúlyozta a jelentés — csak 7%-kal növekedett, és az összes munkásra eső átlagos béremelés még ennél is kevesebb volt.

A fogyasztók által elköltött dollár vásárlóereje 1952 novemberében 47,7%-kal volt kisebb az 1935—1939 közötti átlagos színvonalnál. Az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériumának, a Munkaügyi Statisztikai Hivatal nem hiteles fogyasztói árindexének alapján készített jelentése szerint* 1952 végén a háború előtti dollár csak 52,3 centet ért.

Az élelmiszerek vásárlására költött dollár értéke ugyanebben az időszakban még jobban, a háború előtti 100 centről 1952 novemberében 43 centre süllyedt. Ezt az 57%-os csökkentést a Munkaügyi Statisztikai Hivatal kiskereskedelmi élelmiszerár-indexének alapján kapjuk.

Kevesebb a hazavitt kereset: A Munkaügyi Statisztikai Hivatal a vásárlóerő csökkenésének alapján hónapról hónapra jelentést ad ki a gyáriparban foglalkoztatott munkások reálbéréről. A mindenkori dollárokban kapott heti bruttó átlagkereset — figyelembe véve az árindex emelkedését — 1939-es dollárra van átszámítva.

A gyári munkásnak 1952 augusztusában — 1939-es dollárokban kifejezve — kevesebb elkölthető, tiszta keresete volt, mint 1950 júniusában, amikor a koreai háború elkezdődött. A Munkaügyi Statisztikai Hivatal adatai minden hónapban megmutatják, hogy — a társadalombiztosítási költségek és a szövetségi jövedelmi adó levonása után — a munkás a gyakorlatban mennyi, a napi létszükségletekre „elkölthető, heti, tiszta átlagkeresetet" visz haza. A Munkaügyi Statisztikai Hivatal ezt az adatot az egyedülálló munkásra és a három eltartottal rendelkező munkásra számítja ki.

Az alanti táblázat — 1939-es dollárokban kifejezve —

* Lásd Survey of Current Business. 1952 január.

megmutatja a gyári termelő munkások heti elkölthető, átlag tiszta keresetét 1950 júniusában (a koreai háború kitörésének ideje), az 1951. évi állapotot, az 1952 augusztusi és novemberi tiszta keresetet és ezeket összehasonlítja az 1945 januári keresettel.

	Egyedülálló munkás	*Munkás 3 eltartottal*
1945 január	30,81 dollár	35,33 dollár
1950 június.....	29,80 «	33,21 «
1951-es átlag	29,02 «	32,89 «
1952 augusztus	28,88 «	33,02 «
1952 november	30,08 «	34,25 «

Az egyedülálló munkás, e kimutatás szerint — miután pénzben kifizetett bérét a nem nagyon pontos fogyasztói árindex szerint helyesbítették és levonták a rendszeres adókra kifizetett összeget — 1952 augusztusában hetenként 1,93 dollárral kevesebbet vitt haza, mint 1945 januárjában és 92 centtel kevesebbet, mint 1950 júniusában.

A három eltartottal rendelkező munkás 1952 augusztusában hetenként 2,31 dollárral kevesebbet vitt haza, mint 1945 elején, és 19 centtel kevesebbet, mint a koreai háború kezdetekor. A heti elkölthető, tiszta reálkeresetnek ez a heti csökkenése csekélynek tűnhet, de 1945 januártól a 3 eltartottal rendelkező munkásnak évente több mint 120 dollár veszteséget jelentett.

Ha a fogyasztói árindex a létfenntartási költségek emelkedésének pontosabb mércéje lenne — az adatok még nagyobb veszteséget mutatnának. Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete (független) a többi haladó szakszervezet nevében is beszél, amikor azzal vádolja a Munkaügyi Statisztikai Hivatalt, hogy elkendőzi a létfenntartási költségek 1939 óta bekövetkezett tényleges emelkedésének tetemes részét. Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és

Gépipari Munkások Szakszervezete által összeállított index 1952 januárjában 282,4 ponton állt (1939 = 100), a Munkaügyi Statisztikai Hivatal fogyasztói árindexe által jelzett 189,1 ponttal szemben. A szakszervezeti index tehát a létfenntartási költségeknek 49%-kal nagyobb arányú emelkedését mutatta ki, mint a Munkaügyi Statisztikai Hivatal. Ha a reálbéreket a szakszervezeti index alapján számítanák, a hazavitt összeg csökkenése jelentősen nagyobb lenne, mint amennyit a Munkaügyi Statisztikai Hivatal mutat ki.

A reál-órabérek csökkenése: A szakszervezet Kutató és Tájékoztató Szolgálata* újra kiszámította, mennyivel csökkentek a reálbérek a koreai háború kezdete óta. Az Egyesült Államok gyáriparában foglalkoztatott átlagmunkás pénzben kifizetett órabére 1949-től 1952 első feléig 1,37 dollárról 1,60 dollára emelkedett.

A munkás azonban — mint már megjegyeztük — nem kapja meg az egész összeget, mert az adókat levonják. 1949-ben az adólevonás óránként 10 centet, 1952-ben már két és félszer akkora összeget, óránként 25 centet tett ki. Az árak emelkedése 1949 és 1952 között a munkabéreket óránként további 15 centtel csökkentette.

Ilyenformán az a munkás, akinek 1952-ben 1,60 dollár órabére volt — a megnövekedett adók és a létfenntartási költségek emelkedése miatt ténylegesen csak 1,20-at keresett. A reál-órabére 7 centtel kevesebb volt, mint 1949-ben. A koreai háború kezdete óta átlag-reálbére tehát 5%-kal csökkent.

A háztartások reáljövedelme csökken: A magas árak és a nagy adók következtében az átlag amerikai háztartás vásárlóereje ma 15%-kal kisebb, mint 1944-ben. 1952 első felében 8%-kal alatta volt az 1948-as, tehát

* Lásd Facts and Figures. 1952 szeptember.

mindössze négy évvel korábbi színvonalnak. Ezeket a számításokat a Független Üzletek Országos Szövetsége közgazdászai végezték.

A fogyasztók 1944-ben szövetségi, állami és helyi adókra csaknem 19 milliárd dollárt, 1952-ben azonban már 32—33 milliárd dollárt fizettek. Emellett, miután a fogyasztói árak (még a Munkaügyi Statisztikai Hivatal nem megbízható indexe szerint is) 50%-kal meghaladják az 1944-es szintet, az adók levonása után megmaradt fogyasztói jövedelem mindössze 5%-kal haladta meg az 1944-es szintet.

Az Egyesült Államok lakosságának szaporodását is figyelembe kell venni. A háború vége óta a lakosság gyorsabban növekedett, mint a vásárlóerő. 1952-ben csaknem 23%-kal több háztartás volt, mint 1944-ben. Ennek következtében a háztartásokra eső reáljövedelem — s ez az egész lakosságra vonatkozik, beleértve valamennyi osztály és a személyes jövedelem összes formáját — 15%-kal az 1944. évi színvonal alá esett.

Ugyanakkor a fogyasztók mobil aktívái is csökkentek. Az áremelkedések következtében 1952-re a háztartásokra eső folyótőkék vásárlóereje — az egész lakosságot figyelembe véve — 20%-kal kisebb volt az 1944. évinél.

A NÉGEREK GAZDASÁGI HELYZETE ÉS A BÉREZÉS TERÉN ALKALMAZOTT MEGKÜLÖNBÖZTETÉS

Még mindig nagy különbség van a fehér munkásoknak és a néger munkásoknak fizetett bérek között. A fehér munkás átlagbére vagy fizetése 1950-ben 2 481 dollár volt, míg a nem-fehéreké 1 295 dollár, csak 52%-a a fehérek átlagának.

Az Egyesült Államok Statisztikai Hivatala, ezeket

az adatokat közölve, a „nem-fehér" megjelölést használja, s ide sorolja a négereket, a mexikóiakat, indiánokat és másokat. A legutóbbi népszámlálás szerint a nem-fehérek több mint 96%-a néger. A nem-fehérekről szóló adatokat tehát csaknem azonosnak vehetjük a négerekre vonatkozó számokkal.

Az összes fehér férfimunkás fele 1950-ben 2 982 dollárnál (az átlagnál) kevesebbet keresett, míg az összes néger férfimunkás fele kevesebbet keresett 1 828 dollárnál. A néger férfiak átlagkeresete tehát csak 61%-a, még kétharmada sem volt a fehérekének.

A munkásnőknél a különbség még nagyobb. Az összes fehér munkásnők fele 1950-ben 1 698 dollárnál kevesebbet keresett, míg az összes néger munkásnők fele kevesebbet keresett 626 dollárnál. A néger nők tehát csak 37%-át kapták a fehér munkásnők átlagkeresetének.

Az 1950-re vonatkozó statisztikai adatok megmutatják a fehér családok és a néger családok jövedelme közötti különbséget is. Az összes fehér családok felének abban az évben 3 445 dollárnál alacsonyabb jövedelme volt. De a néger családok fele 1 869 dollárnál kevesebbet keresett, tehát a fehérek átlagának csak 54%-át.

Az északi és déli államok közötti különbség: A déli államokban foglalkoztatott néger munkások alacsonyabb bére lenyomja az általános bérszínvonalat. Ez kitűnik akkor, ha összehasonlítjuk a déli államokban és az északi államokban az átlagos óránkénti keresetet.

Mississippi államban a gyárimunkások átlagos órabére 1952 szeptemberében 1,10 dollár volt, míg Michigan államban óránként 2,04 dollárt kaptak; a különbség tehát 94%.

A déli államok fűrészmalmaiban főleg néger munkások dolgoznak. 1952 szeptemberében óránként átlag

1,02 dollárt kerestek, ugyanakkor a malommunkások átlag órabére a nyugati államokban ennek több mint a kétszerese, 2,15 dollár volt. Ez óránként 1,13 dollár különbözet. A déli malommunkások tehát egy negyvenórás munkahéten 45,20 dollárral kevesebb bért kaptak, mint a nyugati munkások. A fűrészmalmok és fafeldolgozó üzemek ahhoz a néhány iparághoz tartoznak, amelyről a Munkaügyi Statisztikai Hivatal rendszeresen, külön a déli államokra vonatkozóan adja meg az átlagos keresetet*.

A megkülönböztetés által szerzett extraprofit: A részvénytársaságok a néger munkásoknak fizetett alacsony bérekből — a foglalkoztatottak munkájából származó szokásos profiton felül — extraprofitra tudnak szert tenni.

A Statisztikai Hivatal jelentése szerint a néger („nemfehér") munkásoknak 1950-ben átlag hozzávetőleg 1 186 dollárral kevesebb bért fizettek, mint a fehér munkásoknak. Ez a különbözet jelenti az extraprofitot, amelyet a munkáltatók — a fehér munkás munkájából származó szokásos profiton felül — a néger bérmunkásból kisajtolnak.

A szóbanforgó évben (1950-ben) az Egyesült Államokban termelő munkában mintegy 3,7 millió néger munkást foglalkoztattak. A társaságok azzal, hogy átlag 1 186 dollárral kevesebbet fizettek nekik, mint a fehér munkásoknak — mintegy 4,4 milliárd dollárt takarítottak meg. Ennek az óriási összegnek jelentős részét extraprofitnak lehet tekinteni, amelyet a munkáltatók a fehér munkásoknál alacsonyabb bérrátával foglalkoztatott négerek munkájából szereztek**.

* Lásd Kutató és Tájékoztató Szolgálat. Facts and Figures. 1952 január. „Az előítélet gazdasági következményei" (angolul).

** Módszer alapja *Victor Perlo*. Az amerikai imperializmus. Szikra 1952. 102—103. old.

Az Egyesült Államok Kereskedelmi Minisztériuma évenként egyszer a *Survey of Current Business* című kiadványában közzéteszi adatait az Egyesült Államok összes iparágában és a főbb iparcsoportokban foglalkoztatottak átlagos évi keresetéről. Ezek az átlagok azonban egybeveszik a bérmunkásokat és alacsonyfizetésű alkalmazottakat a magasfizetésű tisztviselőkkel és a vállalati vezetőkkel, akiket szintén „alkalmazottaknak" tekint. Emiatt ezek az átlagok túlbecsülik a munkások keresetét, más adatok azonban nem állnak rendelkezésünkre az iparban foglalkoztatottak átlagos évi keresetéről.

Az 1951-es évben az évi átlagkereset a farmokon alkalmazottak 1 424 dollárjától „az olaj- és széntermékeknél" foglalkoztatottak magas, 4 650 dolláros keresetéig terjedt. A gyáripart tekintve az átlag 3 611 dollár volt, az összes iparágakra vonatkozóan pedig csak 3 235 dollár*.

Mégis ugyanebben az évben a California Egyetem Heller-bizottsága által összeállított költségvetés egy négytagú család számára 4 533 dollárt írt elő. (E költségvetés tételeinek árait a Munkaviszonyokat Kutató Intézet a Heller-bizottság 1949-es jelentése és a Munkaügyi Statisztikai Hivatal fogyasztói árindexének alapján állapította meg.) Ez azt jelenti, hogy a legtöbb iparágban az átlagos évi kereset, még a magasfizetésű vállalati vezetőket is beszámítva, nem érte el a Heller-féle költségvetésben megszabott életszínvonalat. Az egész ipart tekintve a 3 253 dolláros évi átlagkereset 1951-ben 1 280 dollárral maradt el a Heller-féle költségvetés követelményeitől.

* Lásd Survey of Current Business. 1952 július.

Az Egyesült Államok Munkaügyi Statisztikai Hivatala a városi munkáscsaládok költségvetéséről szóló legutóbbi jelentésében kimutatja, hogy 1951 októberében Washingtonban egy négytagú munkáscsaládnak szerény életszínvonal fenntartásához 4 454 dollárra volt szüksége. A Munkaügyi Statisztikai Hivatal — miután 34 nagyvárosban megvizsgálta ennek a költségvetésnek a tételeit — megállapította, hogy a költségek Washingtonban a legmagasabbak és New Orleansban a legalacsonyabbak (3 812 dollár).

Még ennek a minimális költségvetésnek fedezéséhez is a munkáscsaládnak a New Orleans-i heti 73,30 dollártól a washingtoni 85,65 dollárig terjedő jövedelemre volna szüksége. A Munkaügyi Statisztikai Hivatal jelentése szerint csaknem mind a 34 városban az 1951-es becslések az 1946 márciusában először megállapított költségvetéshez képest az árucikkek és a szolgáltatások költségeinek 40—50%-os emelkedését mutatják ki.

A költségvetési tételeket egy négytagú család számára állították össze, amely egy apából, egy nem kereső anyából és két 15 éven aluli gyermekből áll. Valamennyi városi család csaknem fele bizonyos időszakban ilyen nagyságú.

A Munkaügyi Statisztikai Hivatal költségvetése tartalmazza „azoknak a termékeknek és szolgáltatásoknak egész költségét, amelyeket a városi családok szükségesnek tartanak az egészség fenntartásához, a gyermekek gondozásához, a társadalmi és közösségi tevékenységben való részvételhez".

Felsoroljuk a Munkaügyi Statisztikai Hivatal által megvizsgált 34 várost és azt, hogy 1951 októberében mekkora összeget tett ki ez a családi költségvetés:

Atlanta	4 315	dollár	Milwaukee ...	4 387	dollár
Baltimore ...	4 217	«	Minneapolis ..	4 161	«
Birmingham .	4 252	«	Mobile	3 969	«
Boston	4 217	«	New Orleans .	3 812	«
Buffalo	4 127	«	New York ...	4 083	«
Chicago	4 185	«	Norfolk	4 146	«
Cincinnati ...	4 208	«	Philadelphia .	4 078	«
Cleveland	4 103	«	Pittsburgh ...	4 203	«
Denver	4 199	«	Portland .... (Maine állam)	4 021	«
Detroit	4 195	«	Portland .... (Oregon állam)	4 135	«
Houston	4 304	«	Richmond....	4 338	«
Indianapolis .	4 044	«	St. Louis	4 112	«
Jacksonville ..	4 202	«	San Francisco	4 263	«
Kansas City..	3 960	«	Savannah	4 067	«
Los Angeles .	4 311	«	Scranton	4 002	«
Manchester ..	4 090	«	Seattle	4 280	«
Memphis	4 190	«	Washington ..	4 454	«

Heti 15 dollár deficit: Még a Munkaügyi Statisztikai Hivatalnak ez a nem megbízható költségvetése is, amelyhez a legtöbb városban 4 160 dollár szükséges — elérhetetlen 33,9 millió család (az összes család 64%-a) számára, amelynek 1951-ben 4 000 dollárnál kevesebb jövedelme volt*.

Az 1951-ben 4 160 dollárt kitevő családi költségvetés fedezéséhez egy bérmunkásnak hetenként 80 dollárra volt szüksége. Ugyanekkor egy gyárimunkás átlagos heti keresete 1951 októberében 65,41 dollár volt. Egy családnak tehát, még ehhez az életszínvonalhoz is, hetenként 14,60 dollár, egész évben pedig 760 dollár hiányzott.

A Heller-féle szabványköltségvetés: A California Egyetem Heller-féle gazdaságkutató bizottsága hosszú éveken át megállapította egy négytagú bérmunkáscsalád szabványköltségvetése tételeinek árait. Ezt a

* Ez az arány 1953-ban sem változott. — *Szerk.*

számítást általában elfogadták hitelesnek. A bizottság most minőségi és árszempontból felülvizsgálja három jövedelmi szintre megállapított költségvetését, amelynek árait utoljára 1949 szeptemberében határozták meg.

A Heller-bizottság korábbi ármegállapításait és a Munkaügyi Statisztikai Hivatal nem megfelelő fogyasztói árindexét alapul véve, csak hozzávetőleg lehet megbecsülni, mennyit tesz ki jelenleg ez a költségvetés. A Heller-bizottság a Munkaügyi Statisztikai Hivatal indexének alapján 1952 decemberében egy San Franciscó-i bérmunkás-család költségvetését hozzávetőleg 4 760,89 dollárra becsülte. Ilyenformán ennek az életszínvonalnak a fenntartásához heti 91,55 dollárra lenne szükség.

Társadalombiztosítási fejlemények

Truman elnök 1952 július 18-án aláírt egy, a 82. Kongresszus által megszavazott rendeletet, amely a társadalombiztosításról szóló törvényben csekély módosításokat írt elő. E rendelet értelmében az öregségi biztosítás esetében és a haláleseteknél a hozzátartozóknak fizetendő társadalombiztosítási járulékot havonta 5 dollárral vagy 12,5%-kal emelték (mindig a nagyobb összeget fizették). Az 1952 október 3-án életbe lépett emelkedés havonta átlag 6 dollárt tett ki. Maga a nyugalomba vonult munkás havonta legjobb esetben 85 dollárt kaphat, az eddigi 80 dolláros maximummal szemben. De nagyon kevesen érik el ezt a maximumot. A legalacsonyabb összeget az eddigi 20 dollár helyett 25 dollárban határozták meg.

Az eddigi 150 dollár helyett egy család, ha több nyugdíjas van, havonta maximum 168,75 dollárt kaphat. Az összes járulékok azonban nem haladhatják meg a

80%-át annak az átlagos havi bérnek, amelyet a munkás nyugalomba vonulása előtt kapott.

A keresetek korlátozása: Az új módosítás szerint azok a 65 éven felüli nyugdíjba vonult személyek, akikre a Társadalombiztosítási Törvény vonatkozik, az eddigi 50 dollár helyett havonta 75 dollárt kereshetnek anélkül, hogy elveszítenék társadalombiztosítási járulékukat. A 75 évnél idősebb személyek bármekkora összeget kereshetnek.

Annak az intézkedésnek az igazságtalansága, hogy a nyugdíjas munkás keresetét 75 dollárra korlátozzák, kitűnik akkor, ha a bérmunkás helyzetét összehasonlítjuk az olyan nyugdíjasával, aki társadalombiztosítási nyugdíja mellett befektetésekből is jövedelemmel rendelkezik. Ez a személy nemcsak a jogos nyugdíját kapja meg, hanem részvényei után járó osztalékokat vagy a kötvényei utáni kamatokat is. Ezekre a nem munkából származó extrajövedelmekre nincs semmiféle felső határ vagy korlátozás megállapítva. Ezzel szemben a 65—75 éves bérmunkás csak akkor kap nyugdíjat, ha nem keres többet havi 75 dollárnál.

Arthur J. Altmeyer, a társadalombiztosítással foglalkozó kormánymegbízott az egész országra kiterjedően megvizsgálta 15 000 olyan személy helyzetét, aki 1951 valamennyi hónapjában társadalombiztosítási járulékot kapott. E vizsgálat után azt jelentette, hogy „a rendszeresen öregségi és hozzátartozó utáni társadalombiztosítási járulékot kapó öreg személyek csaknem kétharmada (64%) nem rendelkezik semilyen, vagy csak csekély önálló pénzjövedelemmel"*. A vizsgálat megállapította, hogy minden nyolc, öregségi járulékban részesülő személy közül csak egynek volt havi 50 dollár vagy ennél több egyéb jövedelme. Még amikor az öreg-

* Social Security Bulletin. 1952 augusztus.

ségi és családtag után járó járulékot is hozzáadták a járulékban részesülő egyéb jövedelméhez, akkor is 1951-ben minden öt személy közül kettőnek havi 50 dollárnál kevesebbje volt. Az 1939-es, háború előtti dollárban kifejezve, ez az összeg havi 27 dollárnál is kevesebb volt.

Átlagos járulékok: A nyugdíjjárulékok — az említett csekély javulás ellenére — még mindig messze elmaradnak attól az összegtől, amelyre a nyugdíjból élő munkásoknak vagy hátrahagyott hozzátartozóiknak a napi megélhetéshez szükséges. A nyugdíjas munkás — akinek nincs járulékban részesülő eltartottja — 1951 júniusában átlag 40,90 dollár (heti 9,51 dollár) járulékot kapott.

Ahol mind a munkás, mind a felesége kap járulékot, a család átlaga havi 70,40 dollár, vagyis hetenként 16,37 dollár. Özvegy anyából és két gyermekből álló családok átlag havi 91,50 dollárt, vagy heti 21,28 dollárt kaptak.

A nyugdíjas férfi havi átlagos járuléka 43,50 dollár (heti 10 dollár), de a nyugdíjas asszony csak 33,60 dollárt, vagyis heti 7,82 dollárt kapott. Ez a különbség a nőknek fizetett alacsonyabb béreket tükrözi, mivel a járulék összege attól függ, hogy mennyit keresett a munkás, amíg dolgozott*. Az egyedülálló idősebb özvegyek járuléka csak 36,20 dollár, vagyis heti 8,42 dollár.

A járulékban részesülők száma: Az öregségi és családtag utáni biztosítást 1951-ben — kötelező alapon — további 5 millió önálló egyénre** (farmerek és bizonyos foglalkozásokhoz tartozókat kivéve), mintegy 1 millió háztartási alkalmazottra, több mint 500 000 rendszeresen foglalkoztatott mezőgazdasági bérmunkásra

* Lásd *Grace Hutchins*. Dolgozó nők. 1952. (angolul).

** Olyan önálló iparral vagy üzlettel rendelkező egyén, aki más munkaerőt nem alkalmaz.

és 650 000 olyan kormányalkalmazottra terjesztették ki, akikre nem vonatkozik a közalkalmazotti nyugdíjrendszer.

Még mindig nem részesül társadalombiztosításban 6 millió farmer és az olyan szabadfoglalkozásúak, mint az orvosok, fogorvosok, ügyvédek, lelkészek, építészek, könyvelők és mérnökök. Ki vannak rekesztve azok a háztartási alkalmazottak is, akik nem felelnek meg az előírásoknak, mert nincs állandó munkáltatójuk, vagyis egy munkáltatónál nem keresnek negyedévenként 50 dollárt, vagy nem dolgoznak negyedévenként legalább 24 napot ugyanazon munkaadó számára. Ez a megszorítás nehézséget okoz sok olyan háztartási alkalmazottnak is, aki a hét folyamán több munkáltatónál takarít, vagy más munkát végez számukra. Ezek nem kérhetnek társadalombiztosítási járulékot.

Hasonlóképpen ki vannak zárva azok a mezőgazdasági bérmunkások, akik nem dolgoztak folyamatosan egy munkáltató számára legalább 3 hónapot, s a következő évnegyedben legalább 60 napot másutt, és nem kerestek ugyanazon munkáltatónál negyedévenként 50 dollárnál kevesebbet. Ez a megszorítás kirekesztette a legtöbb vándorló munkást.

1951-ben 2,5 millió munkásnak kínáltak fel nem kötelező társadalombiztosítást. Ezek közé tartozott mintegy 1,5 millió állami és helyi kormányszerveknél foglalkoztatott dolgozó, akiknek nincs saját nyugdíjrendszerük, és „a nem üzleti jellegű szervezetek valamivel kevesebb, mint egymillió alkalmazottja . . . 1951 júniusában megállapodást írtak alá 10 állami és 2 államközi szervvel és mintegy 31 000 nem üzleti jellegű szervezettel. E nem üzleti jellegű szervezetek csaknem 700 000 alkalmazottja választotta a társadalombiztosítást"*.

* A Federal Security Agency évi jelentése. 1951. (angolul).

Az 1951-es költségvetési év végén mintegy 9 millió munkásra, vagyis a nemzet dolgozóinak 14%-ára nem terjedt ki semilyen társadalombiztosítási rendszer. Az öregségi és családtag utáni biztosítás az összes munkás 77%-ára terjedt ki, míg további 9% a szövetségi, állami és helyi kormányszervek, valamint a vasúti alkalmazottak nyugdíjrendszeréhez tartozott.

Az Egyesült Államokban 1952-ben mintegy 13 millió 65 éves, vagy ennél idősebb személy élt. 1952 májusában 2 367 710 személy kapott a Társadalombiztosítási Törvény értelmében öregségi járulékot. Beleértve azokat is, akik feleségnek vagy férjnek, gyermeknek és öregnek, anyának vagy szülőnek járó járulékot kaptak — az öregségi és családtag utáni biztosítási programm alapján a segélyben részesülők száma 4 574 664 volt.

A fegyveres erők tagjainak, akik 1947 és 1953 között szolgáltak, ugyanúgy, mint a II. világháború katonái esetében történt, az öregségi és családtag utáni biztosításba ezekre az évekre 160 dolláros havi bért vesznek alapul.

Arthur J. Altmeyer, 1951. évi jelentésében kimutatja, milyen kevés mezőgazdasági dolgozóra terjed még ki a társadalombiztosítási rendszer: „A mezőgazdasági munkából élőknek valószínűleg csak 10 százaléka tartozik a rendszerhez. A programm a mezőgazdasági körzetekben nem lehet valóban hatékony mindaddig, amíg nem terjed ki több mezőgazdasági dolgozóra . . . Most, hogy a farmerek rendszeresen foglalkoztatott alkalmazottait bekapcsolták, maguk a farmerek is érintkezésbe kerültek a programmal, és egyre inkább úgy érzik, hogy azt rájuk is ki kell terjeszteni."

A jelentés javasolja, hogy még több mezőgazdasági munkást kapcsoljanak be, és e mezőgazdasági munkásokra vonatkozó előírásokat egyszerűsítsék. Hasonlóképpen a háztartási alkalmazottakkal kapcsolatos ren-

delkezéseket is ki kell terjeszteni és egyszerűbbé kell tenni.

A vallási, jótékonysági, nevelési és egyéb, nem üzleti jellegű szervezetek számbajöhető alkalmazottainak 80%-ára már kiterjed az 1950-es módosítások értelmében az önkéntes társadalombiztosítás. E nem üzleti jellegű szervezetek sok alkalmazottja, akiknek szükségük van a biztosításra és akarják is, nem kaphatják meg, mert a munkáltató ellenzi, vagy a többi alkalmazott nem lát ebben azonnali előnyt, és ezért ellene szavaz. A kormánybiztos javasolja, ha a jövő tapasztalatai azt mutatják, hogy a nem üzleti jellegű szervezetek sok alkalmazottja nyugdíjvédelem nélkül marad, akkor a törvényt meg kell változtatni, hogy minden alkalmazott számára védelmet biztosítson.

A társadalombiztosítási megbízott másik fontos javaslata, hogy az asszonyok 60 éves kortól kapjanak jogot a járulékra.

De az öregek és a hátrahagyott hozzátartozók még abban az esetben sem kapnának kielégítő társadalombiztosítási járulékot, ha mindezeket a javaslatokat meg is valósítanák. Egy idősebb ember heti 10—11 dollárból, egy idősebb asszony heti 8—9 dollárból, egy nyugdíjas munkás és felesége heti 17—18 dollárból nem tud megélni.

Munkanélküli biztosítás: Az úgynevezett „honvédelmi" prosperitás ellenére — még a Statisztikai Hivatal becslése szerint is — 1952-ben csaknem 2 millió munkás volt munka nélkül az Egyesült Államokban. A tényleges szám ennél valószínűleg sokkal nagyobb, mert a Statisztikai Hivatal nem számítja munkanélkülinek még azokat sem, akik hetente csak néhány órát dolgoznak s azokat sem, akik éppen nem keresnek munkát.

A 82. Kongresszus nem javított a Társadalombiztosítási Törvénynek a munkanélküliség esetére szóló

biztosítással foglalkozó cikkelyein. A munkanélküliek kárpótlásával kapcsolatos törvényeket még mindig a 48 állam külön-külön szabja meg s rendkívül különböző összegeket fizetnek.

Eredetileg úgy gondolták, hogy a folyósított összeg a munkanélküli elvesztett bérének 50%-át tenné ki, de az összeg ma már csak az eredeti bér egyharmada. A munkanélküliség esetére szóló biztosítás összege 1951 június óta csak átlag heti 22,40 dollár volt. A különböző államokban kifizetett összegek azonban eltértek, így Michigan államban heti 26,27 dollárt, míg Mississippi államban csak 15,50 dollárt fizettek.

A „legbőkezűbb" államokban legfeljebb 26 hétig fizetik a segélyt, de Mississippi államban például már csak 14 hétig. Mintegy 14 milliót tesz ki azoknak a munkásoknak a száma, akik a legtöbb államban még mindig nem kapnak semmiféle kárpótlást munkanélküliség esetén, köztük a nyolc (egyes államokban hat, New York államban pedig négy) munkásnál kevesebbet foglalkoztató kisebb műhelyek, üzletek alkalmazottai, a mezőgazdasági és vándorló munkások, valamint a háztartási alkalmazottak.

A szakszervezeti közgazdászok hangsúlyozzák, hogy csak a szövetségi munkanélküli biztosítási rendszer tudna rendet teremteni abban a zűrzavarban, amelyet a legutóbbi 15 évben az államok által hozott törvények okoztak. A CIO 1951. évi kongresszusán határozatot fogadott el, amely a többi között ezeket mondotta: „A munkáltatók túl sikeresen egészítették ki olyan módosításokkal az államoknak a munkanélküliek biztosításával foglalkozó törvényeit, amelyek inkább a munkáltató költségét hangsúlyozzák, mint a munkás jövedelmének fenntartását, és fokozott ösztönzést adnak a vállalati vezetőknek, hogy szembeszálljanak a járulékokra vonatkozó jogos igényekkel."

A szervezett munkásság egyöntetűen elítélte a New York államban 1951-ben jóváhagyott Hughes-Breesféle munkanélküli biztosítási törvényt. Ezt a törvényt a közvélemény meghallgatása nélkül keresztülhajszolta a köztársaságpártiak által irányított törvényhozás is és Thomas E. Dewey kormányzó aláírta. Az új törvény előírja, hogy a folyamodók csak akkor kaphatnak járulékot, ha az előző 52 hétben legalább 20 hetet dolgoztak. Ilyenformán a New York állambeli törvény értelmében az idényiparokban dolgozó munkások ezreit mindennemű védelem nélkül hagyták.

Segélyprogrammok: A Társadalombiztosítási Törvény értelmében a „társadalombiztosításhoz" nemcsak az öregségi és családtag utáni társadalombiztosítási járulékok tartoznak, hanem a szűkölködő idősebb személyeknek és másoknak nyújtott köztámogatás is. A köztámogatást rendszerint csak akkor adják, hogyha „egy vizsgálat" bebizonyította, hogy a segélyezettnek nincs más létfenntartási lehetősége.

A legtöbb államban csak azok részesülnek köztámogatásban, akik már bizonyos ideje ebben az államban élnek. Egyes államokban csak olyan személyek kaphatnak köztámogatást, akik megszerezték az amerikai állampolgárságot.

Amerikában, ebben a gazdag országban — mivel az öregségi és családtag utáni biztosítási járulékok nem kielégítőek és mert még nincs országos egészségügyi biztosítás — 5,3 millió személy közsegélyen él. Ebből 1952 májusában 2 665 000 volt az öregségi segélyezett; 2 070 000 a támogatásra szoruló gyermek; 100 000 vak ember; 142 000 állandóan és teljesen munkaképtelen; és mintegy 300 000 általános támogatásban részesült. Az öregeknek nyújtott támogatás keretében 1952 májusában átlag havi 45,15 dollárt fizettek.

William E. Jenner szenátor módosítást terjesztett elő

a Társadalombiztosítási Törvényhez, amelyet a 82. Kongresszus elfogadott. Ez a módosítás engedélyezi, hogy nyilvánosságra hozzák a köztámogatásban részesülők névsorát, és ezzel azokat, akik kénytelenek elfogadni a köztámogatást — a legkülönbözőbb zaklatásoknak teszik ki.

A Társadalombiztosítási Hivatal 1951. évi jelentésében elismerte: „Még messze vagyunk attól a céltól, hogy biztosítsuk az egyének és családok alapvető szükségleteinek fedezéséhez szükséges összeget. Az öregségi és családtag utáni biztosítási járulékok... nem elegendőek sok olyan idősebb személy szükségleteinek fedezésére, akinek alig van, vagy egyáltalán nincs jövedelme és megtakarított pénze, vagy akinek az orvosi kezelése költséges... Egy kibővített társadalombiztosítási programm bizonyos idő múlva jelentékenyen csökkentené azoknak számát, akik köztámogatásból tartják fenn magukat."

Üzemi balesetek

A koreai háború óta eltelt másfél esztendőben az üzemi balesetek száma az Egyesült Államokban 12%-kal növekedett. Ez az irányzat ellentétes a balesetek némi csökkenésével az 1950-et megelőző négy évben.

A balesetek számának emelkedését a biztonsági rendszabályok hiánya okozta. A Munkaerőgazdálkodási Kérdésekkel Foglalkozó Országos Bizottság figyelmeztetett, hogyha nem igyekeznek jobban megelőzni a baleseteket, akkor a szerencsétlenségek száma tovább emelkedik. Az ipari balesetek következtében 1952-ben becslés szerint 137 000 ember egész évi munkájának megfelelő munkaidő esett ki.

A bizottság megállapította, hogy „a balesetek 70%-a

olyan üzemekben történt", amelyekben nincsenek megfelelő szervezett biztonsági rendszabályok. A kipróbált biztonsági intézkedések alkalmazásával a jelenlegi hatalmas szám „kis töredékére" tudnák csökkenteni a veszteségeket.

Balesetek 1951-ben és 1952-ben: Az Egyesült Államok Munkaügyi Statisztikai Hivatalának becslése szerint az amerikai iparban 1951-ben üzemi baleset következtében 16 000 haláleset és 2,1 millió sebesülés történt. A sérülések gyakoriságának aránya (az egymillió ledolgozott munkaórára eső sérülések száma) a gyáriparban 15,5 volt, 5%-kal felülmúlta az 1950. évi 14,7-es átlagos arányt.

Ez az 5%-os növekedés azt jelentette, hogy 1951-ben a balesetek nemcsak az előző két évnél voltak gyakoribbak, hanem a három háború előtti évnél — 1938, 1939 és 1940 — is.

A 21 legfontosabb iparág közül 7 iparágban 1950 és 1951 között egy vagy több ponttal növekedett a balesetek gyakoriságának aránya. A faipari termékek csoportjában szaporodtak a legjobban a balesetek — a gyakoriság aránya az 1950-es 49,8-ről 1951-ben 52,8-re emelkedett.

A 159 iparág közül — amelyekről összehasonlítható adat állt rendelkezésünkre — 1950—1951 között 67 iparágban, vagyis az összes iparág 42%-ában egy vagy több ponttal emelkedett a balesetek gyakoriságának aránya. Mindössze 19 iparágban csökkent a balesetek száma.

A legveszélyesebb iparág 1951-ben is, mint mindig, a fakitermelés volt; egymillió munkaórára 98,9 sérülés esett. Az arány a répacukor finomításánál 40,2, a kőfaragásnál 40,1, a vas és kovácsolható öntvényeknél 38,3 volt.

Az egész 1952-es évben üzemi balesetek folytán

mintegy 15 000 munkás vesztette életét, és 2 031 000 megsebesült. Ezek a sérülések — a Munkaügyi Statisztikai Hivatal jelentése szerint — az év folyamán hozzávetőleg 41 millió munkanap veszteséget okoztak. „A halálesetek és az állandó megrokkanás jövőbeni következményeit figyelembe véve, az egész elvesztett munkaidő 206 millió munkanap, vagyis 687 000 munkás egész évi munkája."

A szénbányászatban: „A ledolgozott munkaévekhez viszonyítva több amerikai szénbányász veszti el életét, mint a világ bármely más országában" — hangsúlyozta 1952 májusában — a Nemzetközi Munkaügyi Hivatal statisztikái alapján — az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet.

Az Egyesült Államok Bányászati Hivatalának adataiból kitűnik, hogy 1952-ben 546 bányász vesztette életét, és 36 800 megsebesült. A barnaszénbányákban 447, a kőszénbányákban 99 szerencsétlenség történt. Az előző évben, 1951-ben, öt nagy bányaszerencsétlenség volt, köztük decemberben Illinois államban a West Frankfort-i robbanás, amelynél 119 bányász halt meg.

Dolgozó nők

Az iparban foglalkoztatott munkásnők száma a legutóbbi években megnövekedett, és ennek megfelelően fokozódott annak szükségessége, hogy megjavítsák munkakörülményeiket. A 14 évnél idősebb 58 millió asszony és lány több mint egyharmada dolgozik. A Statisztikai Hivatal jelentése szerint e 20 428 000 dolgozó nőből 18 538 000 nem a mezőgazdaságban dolgozott, 1 286 000 farmokon volt alkalmazva, és 604 000 munkanélküli volt. Az Egyesült Államok gyárai jelenleg 4,5 millió nőt foglalkoztatnak, vagyis

a dolgozó nők egynegyedét. Több mint 3,5 millió nő a kiskereskedelemben van alkalmazva.

A U. S. Women's Bureau „Dolgozó nők és eltartottaik" című legutóbbi tanulmányában kimutatja, hogy az állásban levő nők több mint felének vannak eltartottai — gyermekek vagy mások —, akiknek támogatását kötelességüknek érzik.

Bérkülönbség: Valamennyi iparágban, amelyben nőket foglalkoztatnak, bérmegkülönböztetést alkalmaznak a munkásnőkkel, különösen a néger munkásnőkkel szemben. A nőknek fizetett alacsonyabb bérekből a társaságok milliárdos extraprofithoz jutnak.

A Statisztikai Hivatal 1950-es adatai megmutatják, hogy a munkásnőknek évente 1 285 dollárral kevesebb bért fizettek, mint az ugyanolyan munkát végző férfimunkásoknak, s ezzel a részvénytársaságok mintegy 5,4 milliárd dollárt tudtak megtakarítani. „E hatalmas összeg egy részét extraprofitnak lehet számítani, amelyet a gyárvállalatok azzal szereznek, hogy a nőket alacsonyabb bérek mellett foglalkoztatják, mint a férfiakat" — írja Grace Hutchins „Dolgozó nők" című munkájában. A nőknek fizetett alacsonyabb munkabérekből szerzett extraprofitok 1950-ben az ipari összprofitnak csaknem egynegyedét (mintegy 23%-át) képezték.

A férfi gyárimunkások a New York államban levő gyárakban 1952 novemberében átlag heti 80,04 dollárt kerestek, de a gyári munkásnők csak 48,73 dollárt. A nők tehát heti 31,31 dollárral, vagyis 39%-kal kevesebbet kapnak, mint a férfiak. Hasonló bérkülönbséget találunk csaknem valamennyi iparágban, amelyben nőket foglalkoztatnak.

Harc az egyenlő bérért: Mindössze 13 államban vannak különböző hatályú, egyenlő bért biztosító törvények. Ezek közül a Montana államban fennálló egyenlő

bért biztosító törvény kizárólag tanítókra és más közalkalmazottakra vonatkozik, Illinois és Michigan állam törvényei pedig csak a gyáriparban írnak elő egyenlő bért.

A CIO 1952. évi kongresszusán hozott határozatában ismét leszögezte, támogatja, hogy „a szövetségi és állami törvényhozás hatékonyan biztosítsa az egyenlő munkáért egyenlő bért elvet". Támogatta a Nők Helyzetével Foglalkozó Törvényt, és ellenezte a tévesen „Egyenlő jogoknak" nevezett módosítást. Sürgette a hozzátartozó szervezeteket, hogy „aktívan támogassák a nők jogainak védelmét a kollektív szerződésekben foglalt cikkelyekkel, amelyek biztosítják őket, hogy a bérezésnél, felvételnél, besorolásnál, szakképzésnél, elbocsátásnál és hasonló eljárásoknál nem alkalmaznak megkülönböztetést".

A szakszervezeteknek mintegy 3 millió nőtagjuk van, a nem a mezőgazdaságban foglalkoztatott több mint 18 millió nőnek tehát még mindig csak elenyésző kisebbsége (kevesebb, mint 6 közül 1). A szakszervezetekhez tartozó nők kis száma tükrözi a sok szakszervezetben nőkkel szemben szokásos megkülönböztetést. A munkásmozgalmat ebben az országban még mindig olyan emberek vezetik, akik nem voltak képesek a munkásnőket beszervezni.

Idősebb munkások

A Statisztikai Hivatal kimutatása szerint 1950-ben az Egyesült Államok egész lakosságából 12 322 000 férfi és nő, vagyis tizenkettő közül egy, 65 évnél idősebb volt. Az ilyen idősebb emberek ma a lakosságnak kétszer akkora részét teszik ki, mint 1900-ban. Számuk évente 300 000-rel növekszik, és ezen belül az idősebb

nők száma gyorsabban emelkedik, mint az idősebb férfiak száma.

A hatvan éves átlagos férfi általában még 15, az átlagos nő pedig még 17 évet él*. A legtöbb amerikai munkásnál azonban növekszik a termelőmunkában ledolgozott évei és egész életkora közötti távolság. A Munkaügyi Statisztikai Hivatal jelentése hangsúlyozza ezt.

A hivatal jelentése szerint a „tapasztalt munkástartalékhoz" tartozó 2,5 millió ember közül — aki 1951-ben munka nélkül volt, de jelentékeny munkatapasztalatokkal rendelkezett — 75% 45 éven felül volt.

Egyharmaddal kevesebb jövedelem: A 65 évnél idősebbek jövedelmeire vonatkozó becslések megmutatják, hogy mikor már nem dolgoznak, az öregkor éveit a szegénység és anyagi függőség — jellemzi. A Munkaügyi Statisztikai Hivatal megvizsgálta azoknak a családoknak az 1950. évi jövedelmét, ahol a családfő már idősebb. Megállapította, hogy a 65 évnél idősebb munkás által támogatott családnak egyharmaddal kevesebb jövedelme van, mint az átlagcsaládnak valamennyi korcsoportban.

Míg az összes családok átlagjövedelme az Egyesült Államokban 3 319 dollár volt, a 65 évnél idősebb munkások családjai csak 1 903 dollár jövedelemmel rendelkeztek, s az idősebb munkások családjainak csaknem egyharmada évi 1 000 dollárnál kevesebbet, vagyis heti 19,23 dollárt kapott. Az olyan idősebb munkások közül, akiknek keresetükön kívül más jövedelmük van, az idősebb férfiak egynegyede (1 267 000), és az idősebb nőknek csaknem fele (1 594 000) évente 500 dollárnál kevesebbel rendelkezik.

---

* Egyesült Államok Munkaügyi Statisztikai Hivatala. Az idősebb férfiak és nők foglalkoztatottsága és gazdasági helyzete. 1952 május. 36. old. (angolul).

Szakszervezeti védelem: A Munkaügyi Statisztikai Hivatal által megvizsgált 2 425 kollektív szerződés közül 247 tartalmazott az idősebb munkásokat védő különleges rendelkezéseket. Emellett csaknem valamennyi egyezményben szenioritási cikkelyek voltak, amelyek az idősebb alkalmazottaknak sok iparágban jelentékeny védelmet biztosítottak azzal, hogy az állásbiztonságot a szolgálatban eltöltött időhöz kötötték.

A szakszervezetek 23 szerződésben olyan cikkelyeket vívtak ki, amelyek megtiltják a korhatárt a munkásfelvételnél, vagy a korszerinti megkülönböztetést. Sok szerződésben cikkelyek gondoskodtak az idősebb munkások visszatartásáról oly módon, hogy könnyebb munkára helyezik át őket, vagy bérüket és munkaidejüket kiigazítják.

A kórházi ellátás vizsgálata: A Statisztikai Hivatal 1952 márciusában külön tanulmányozta az idősebb személyek kórházi szükségleteit és biztosítási védelmét. Kimutatta, hogy csak 26%-a a 65 éven felülieknek rendelkezett kórházi kezelésre vonatkozó biztosítással, míg ez az arány a 65 éven aluliaknál 60%. A fehérek között a biztosítottak arányszáma háromszor akkora volt, mint a nem-fehérek között. A kórházi kezelésre vonatkozó biztosítással kapcsolatban a többi háttérbe szorított csoport közé tartoznak az asszonyok, falusi lakosok, 70 éven felüli személyek és a nem dolgozók.

A biztosítottak között magasabb volt a kórházi kezelésre felvettek aránya, mint a nem biztosítottak között, viszont ezek rövidebb ideig tartózkodtak kórházban. A Federal Security Agency „tartózkodóan" megállapítja, hogy „a nem biztosítottak közül egyeseket elriasztottak a gazdasági akadályok, és így nem részesültek a szükséges kezelésben". Ez különösen igaz a négerek esetében, mert 100 nem biztosított néger közül 3,3-et vettek fel kórházba, míg a biztosított

négereknél az arány 10,9. (A fehéreknél a megfelelő arányszám 6,6 és 10,3 volt.)*

Gyermekmunka

Az iskolaév alatt mintegy 2,3 millió 14—17 éves fiú és leány, a nyári szünidőben pedig további egymillió dolgozik bérmunkásként. Ezeket az adatokat — a Statisztikai Hivatal becslései alapján — a Gyermekmunkával Foglalkozó Országos Bizottság tette közzé.

E fiatal munkások csaknem egyharmada 16 éven aluli, és 104 000 közülük kimaradt az iskolából. A 4 148 000 14 és 15 éves tanulóból mintegy 658 000, vagyis minden hét közül egy a tanítási időn kívül valahol dolgozik, s az iskolába be nem iratkozott fiatalok csaknem fele alkalmazásban van.

A négymillió 16—17 éves között négy közül három még mindig iskolába jár, de az iskolával egyidejűleg sokkal több is dolgozik közülük, mint a fiatalabb korosztályokban. Így az idősebbek csoportjában az iskolába járók csaknem egyharmada végez valamilyen külső munkát, az iskolába nem járóknak pedig csaknem kétharmada dolgozik.

* A biztosításra vonatkozó adatok kizárólag magánbiztosításra vonatkoznak. — *Szerk.*

III. SZABADSÁGJOGOK

A McCarran-törvénnyel kapcsolatos kihallgatások

Amikor a Kongresszus 1950-ben elfogadta a Belső Biztonsági (McCarran-féle) Törvényt, a szabadságjogok védelmezői megállapították, hogy az idegenek nyilvántartásáról intézkedő és a „lázadási" törvények óta (1798) ez a törvény fenyegeti a legjobban a szabadságjogokat. A törvény megfogalmazása olyan határozatlan és tág, hogy valamennyi szakszervezet létének veszélyeztetésére fel lehet használni.

A Felforgató Tevékenységet Ellenőrző Hivatal ennek a törvénynek az alapján 1951 áprilistól 1952 augusztus 14-ig, 16 hónapon keresztül kihallgatásokat tartott azért, hogy megkísérelje bebizonyítani: az Egyesült Államok Kommunista Pártját „a Szovjetunió irányítja és ellenőrzi". A hivatal öt tagjának kinevezését a Szenátus Igazságügyi Bizottságának kell megerősítenie. E nagyhatalmú bizottság elnöke 1953 januárig Pat McCarran szenátor volt, annak a törvénynek szerzője, amelynek alapján a hivatal működött.

A Felforgató Tevékenységet Ellenőrző Hivatal: Charles M. LaFollette-et, a hivatal egyik volt elnökét a szenátusi bizottság nem erősítette meg tisztségében, mert túlságosan liberálisnak tartotta. Utódja Peter Campbell Brown, aki azelőtt az Igazságügyminisztériumban dolgozott, gyors döntéseket hozott, amelyek — vádolta

LaFollette — „majdnem mindig a vádló (igazságügyminiszter) mindenkori álláspontjának támogatását és a vádlott (a Kommunista Párt) álláspontjának elutasítását jelentették".

Az Igazságügyminisztérium egy évig készítette elő a Kommunista Párt elleni ügyet, amelyben megkísérelte bebizonyítani, hogy e törvény értelmében a párt valamennyi tagjának nevét nyilvántartásba kell venni. Ennek elmulasztása — 10 000 dolláros bírságot és 5 évig terjedhető börtönbüntetést vonna maga után. A kommunista „fedőszervezeteknek" nyilvántartásba kellene vétetniük valamennyi tisztviselőjüket és támogatójukat. A hivatal nyilvántartási listáján szereplő szervezetek állampolgársággal nem rendelkező tagjait deportálnák, vagy pedig meghatározatlan ideig, óvadék nélkül olyan helyeken tarthatnák fogva őket, mint a keleti tengerparton levő Ellis Island, és a Csendes óceáni partnál Terminal sziget. Azoktól, akik az állampolgárság megszerzésétől számított öt éven belül egy úgynevezett „kommunista tevékenységet folytató szervezethez" csatlakoznak, visszavonhatják az állampolgárságot.

A besúgók parádéja: A hivatal előtt a következő fizetett besúgók tettek vallomást a kormány mellett: Benjamin Gitlow, akit 1929-ben kizártak a Kommunista Pártból; Nat Honig volt kommunista és hivatásos spicli; Herbert A. Philbrick, aki 9 évig kémkedett a kommunista mozgalomban; John Lautner, akit, mint FBI-ügynököt kizártak a Kommunista Pártból; William O. Nowell Detroitból, FBI-besúgó; Joseph Kornfedder, akit az mentett meg a deportálástól, hogy besúgó lett; végül Mrs. Berenice Baldwin FBI-kém, akit kizártak a Kommunista Pártból.

Az igazságügyminiszter egy másik besúgója Louis F. Budenz volt. Budenz, akit Herbert H. Lehman

szenátor hamis tanúskodással vádolt, a kommunizmus ellen írásban és szóban tett szolgálataiért eddig 70 000 dollárt kapott. Ráadásul napi 25 dollárt és a kiadásait fizették neki, mikor tanúvallomást tett hasonló kihallgatásokon. Dennis Chavez szenátor, aki maga is római katolikus vallású, az Egyesült Államok Szenátusában 1950 május 12-én Budenzet bigamistának bélyegezte, aki az egyházat „pajzsnak és köpönyegnek használja, hogy amerikaellenes, kereszténységellenes, kétes tanúvallomásokat tegyen". Linus Pauling professzor, ismert tudós, Budenzet „hivatásos hazudozónak" nevezte.

A kormány „szakértőül" használta Philip Moseley professzort, a Columbia Egyetem Orosz Intézetének szovjetellenes igazgatóját is. Moseley elnöke a Szabad Európa Bizottságnak, a Ford Alapítvány által finanszírozott szervnek, amely lázadásra uszít a Szovjetunióban és a keleteurópai népi demokráciákban.

A védelem melletti tanúvallomások: E kihallgatások során védőügyvédek voltak: Vito Marcantonio volt képviselő; John J. Abt, az Egyesült Államok igazságügyminiszterének volt rendkívüli tanácsadója és az Egyesült Férfiruhaipari Munkások Szakszervezetének ügyésze; továbbá Joseph Forer, aki a második világháború alatt az Árstabilizálási Hivatal egyik ügyésze volt.

A védelem tanúi között szerepelt John Gates, a *Daily Worker* szerkesztője, a Smith-törvény egyik áldozata, aki jelenleg az atlantai börtönben raboskodik; Elizabeth Gurley Flynn, aki éppen akkor állt a Smith-törvény értelmében bíróság előtt, és Herbert Aptheker, marxista történész és tanár. Gates kijelentette tanúvallomásában: „Ha ez a hivatal a Kommunista Párt javára döntene, akkor a hivatal megszüntetné önmagát, és mindegyik tagjának 12 500 dolláros fizetését."

A hivatal kéttagú bizottsága 1952 október 20-án

közzétette jelentését, amelyben követelte, hogy a Kommunista Pártnak nyilvántartásba kelljen vétetnie magát. A teljes létszámú hivatal végleges döntését megfellebbezik majd a bíróságokhoz, beleértve az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságát.

A törvény ellenzéke: A McCarran-törvény visszavonására alakult országos bizottság 1952-ben nyílt levelet intézett valamennyi szenátorhoz és képviselőhöz, amelyben a törvény azonnali visszavonását sürgette. A levél aláírói között szerepelt 20 protestáns püspök, ismert professzorok, tudósok és közéleti személyiségek. Megállapították, hogy a McCarran-törvény „felelős azért a tűrhetetlen helyzetért, amelyben kormányszervek nagyon is a náci Németországra emlékeztető módon már koncentrációs táborokat készítenek elő, gondolatellenőrző kihallgatásokat tartanak, megtagadják az útlevelet állampolgároktól, kiutasítják és nem engedik be az idegeneket".

A McCarran-törvényt ellenző számos szervezet és csoport közé tartozik az AFL, CIO, a vasúti szakszervezetek és más független szakszervezetek, az Amerikai Zsidó Kongresszus, a Színesbőrűek Haladását Előmozdító Országos Szövetség, a Haladó Párt, az Amerikai Állampolgári Jogok Szervezete, az Amerikaiak a Demokratikus Tevékenységért nevű szervezet, az Országos Farmerszövetség és az Országos Ügyvédszövetség.

Az Amerikai Unitárius Szövetség 1952 júniusában Bostonban tartott évi értekezletén a küldöttek kijelentették, hogy a McCarran-törvény „a félelem és megfélemlítés fő eszköze, amely sok embert megakadályoz abban, hogy kimondja véleményét a napi kérdésekről".

Zechariah Chafee, a Harvard Egyetem jogi professzora megállapítása szerint, a McCarran-törvény lehetővé teszi, hogy a polgárokat — anélkül, hogy bármilyen bűnt követtek volna el — koncentrációs táborba

küldjék. Támadja a kémeknek tanúként való felhasználását, amint az például a Felforgató Tevékenységet Ellenőrző Hivatal kihallgatásain történt. „Valamennyi kém közül a legrosszabb a renegát. Becsapta társait, mert elárulja őket, és elősegíti megbüntetésüket... A renegátnak ügyes mesét kell feltálalnia, hogy büntetlenséget nyerjen beismert helytelen cselekedeteiért. Ezért oly nagy a kísértés, hogy túlozzon és hamisítson... A kém munkája már jellegénél fogva is szükségessé teszi a hazugságot"*.

A munkásság a Smith-törvény ellen

Amikor 1940-ben megszavazták az idegenek nyilvántartásáról intézkedő törvényt, kevesen ismerték fel, hogy az magában rejtett egy rendelkezést, amelyet Howard W. Smith, Virginia állam képviselője, már régebben javasolt. Ez a rendelkezés — amelyet ma Smith-törvényként ismernek — törvénytelennek minősíti a kormány erőszakos megdöntésének tanítására irányuló „összeesküvést", vagy csoport szervezését ilyen tanok hirdetésére.

A szakszervezetek szava: A munkásszervezetek egyre inkább tudatára ébrednek annak, hogy a törvény értelmében a szakszervezeteket és a munkásokat éppúgy lehet „összeesküvéssel" vádolni, mint ahogy a XIX. század elején a sztrájkoló munkásokat vádolták azzal, hogy összeesküvést szőttek a bérek emelésére. A sztrájkoló munkásokat ma vád alá lehet helyezni azért, mert összeesküdtek azzal a „szándékkal", hogy erőszakot alkalmazzanak.

Frank Rosenblum, a CIO országos alelnöke és az

* The Nation. 1952 június 28.

Egyesült Férfiruhaipari Munkások Szakszervezetének főtitkára a szakszervezet *The Advance* című lapjában (1952 március 15) figyelmeztetett: „A Smith-törvény alapján bárkit letartóztathatnak és elítélhetnek egy könyvért vagy egy ujságért, amit olvasott, egy gyűlésért, amelyen résztvett, egy petícióért, amelyet aláírt. Az alkotmányba foglalt Emberi Jogok Deklarációja értelmében sajtószabadságunk, gyülekezési szabadságunk, peticionálási szabadságunk van. A Smith-törvény szinte teljes egészében semmissé teszi ezeket a nagy szabadságjogokat. De ennél még többet is tesz. A véleménykifejtés szabadságát fenyegeti. A gondolatszabadságot fenyegeti . . ."

A CIO 1951. évi kongresszusának határozata leszegezte: „A Legfelsőbb Bíróságnak a kommunista vezetők elítélését (a Smith-törvény alapján) jóváhagyó határozata súlyos csapás a szólásszabadság drága amerikai örökségére . . . Felhívjuk a kongresszust, hogy vizsgálja felül és változtassa meg a jelenlegi állambiztonsággal kapcsolatos törvényhozást, különösen a Smith-törvényt . . ." Az ilyen változtatás első célja lenne, hogy „valamennyi személy polgári jogainak teljes védelmet biztosítson, elismerve, hogy a szólásszabadság a demokrácia alapköve".

Hugo Ernst, a Szállodai és Éttermi Alkalmazottak Szakszervezetének elnöke a *Catering Industry Employee* című lapban írt vezércikkében (1951 augusztus) megállapította: „Ha a kommunizmusnak igaza van, akkor képviselőinek bebörtönzésével nem tudjuk megsemmisíteni. Ha viszont nincs igaza, akkor nem tud fennmaradni a versengő eszmék harcában. A demokrácia elvesztéséről való félelmünk valójában olyan törvények beiktatására ösztönöz bennünket, amelyek éppen jellegüknél fogva megsemmisítik a demokrácia céljait."

A szakszervezeti lapok figyelmeztetnek a veszélyre:

Az AFL, a CIO és a független szakszervezetek számos lapja felhívta a figyelmet arra, hogy a Smith-törvény az egész munkásosztályt fenyegeti. Ime, néhány jellemző lapkommentár:

A *Labor Sentinel*, az Egyesült Acélipari Munkások Szakszervezete (CIO) egyik nagy üzemi szervezetének lapja 1951 júliusi számában ezt írja: „Valójában senkinek sem kell a Kommunista Párt tagjának lennie ahhoz, hogy e törvény alapján vád alá helyezzék... Valamennyi acélipari szakszervezeti vezetőt és a jogaiért tevékenyen harcoló minden egyes tagot vád alá helyezhetnek. S természetesen ez az egyik fő oka annak, hogy a törvényt megszavazták."

A *Textile Labor*, a Textilipari Munkások Szakszervezetének (CIO) lapja (1951 július 7) így írt: „A kommunista vezetőket nem vádolták azzal, hogy összeesküvést szőttek a kormány erőszakos megdöntésére. Olyan elméletek tanításával és hirdetésével vádolták őket, amelyek — a vád szerint — ezt tűzték ki jövőbeni célul... Valamennyiünk számára veszélyes lehet, ha ilyen alapon embereket börtönbe vetnek. Így például nem kétséges, hogy az amerikai társadalom egy egész rétege (beleértve a legtöbb déli fonódatulajdonost), a szakszervezeteket általában, a Textilipari Munkások Szakszervezetét különösen «felforgatónak» és «amerikaellenesnek» tartja."

A *Packinghouse Worker*, a Húsfeldolgozóipari Munkások Szakszervezetének (CIO) lapja (1951 július 13) figyelmeztetett: „Kemény leckék árán tanultuk meg a munkásmozgalomban, hogy ha félreállunk, amíg egy — bármilyen népszerűtlen — kisebbségi csoportot üldöznek, azt kockáztatjuk, hogy bennünket magunkat is eltipornak. Sohasem rombolják szét a polgári jogokat csak egyetlen fronton. Ha a Szabadság-szobor fáklyája elhomályosul, valamennyiünkre ráborul a sötétség."

A lap leközölte a *Saint Louis Post Dispatch* július 5-i számának vezércikkét, amely tiltakozott a Legfelsőbb Bíróságnak a kommunista vezetőkkel szemben hozott döntése ellen.

A Smith-törvény visszavonására alakult szakszervezeti bizottság felhívására 1952 június 21-én, New Yorkban az AFL, a CIO és a független szakszervezetek 169 képviselője a Smith-törvénnyel kapcsolatban értekezletet tartott. Az értekezlet célja a munkásellenes törvényhozással szembeni programm kidolgozása volt. A részvevők közül 42 az AFL helyi szervezeteit, 33 a CIO-hoz tartozó szakszervezeteket és 80 a független szakszervezeteket képviselte. Összesen 32 szakszervezet küldöttei vettek részt. Az értekezlet nyílt levelet intézett a szakszervezeti mozgalomhoz, amelyben valamennyi szervezetet felhívta, hogy támogassa a Smith-törvény visszavonására a Kongresszusban beterjesztett törvényjavaslatot. A tervezetet az azóta elhúnyt Adolph J. Sabath képviselő terjesztette a Kongresszus elé, de azt az egyik bizottságban elsüllyesztették.

A haladó elemek elleni perek

Az Igazságügyminisztérium a kommunisták és a haladó szakszervezeti vezetők elleni fasisztaízű hajszájában 1949 és 1953 januárja között 44 bírósági ítéletet hozott. Legalább további 54 személy vár végső bírósági döntésre.

A baltimore-i ügy: A szövetségi járásbíróság Baltimore-ban (Maryland állam) háromheti tárgyalás után, 1952 április elsején a Smith-törvény alapján hat személyt mondott ki bűnösnek. W. Calvin Chesnut bíró mindegyiket 1 000—1 000 dollárra és két évtől öt évig terjedő börtönbüntetésre ítélte. A fellebbezési bíróság

1952 július 31-én jóváhagyta az ítéleteket. Miután a Legfelsőbb Bírósághoz benyújtott fellebbezést is elutasították, a hat személyt 1953 január 27-én börtönbe zárták.

A hat elítélt neve és a rájuk kiszabott ítéletek: George A. Meyers, a Kommunista Párt Maryland állami szervezetének elnöke — négy év; Leroy Hand Wood, washingtoni kommunista vezető — három év; Maurice Braverman, a Kommunista Párt ügyésze — három év; Philip Frankfeld, a Maryland állami szervezet volt vezetője — öt év; Regina Frankfeld, Frankfeld felesége két gyermek anyja — két év. Meyers még külön 30 nap büntetést is kapott, a bíróság megsértése címén, mert nem volt hajlandó más személyekről tájékoztatást adni.

A baltimore-i ügyben a legjelentősebb tény az volt, hogy mind a hat személyt egyszerűen csak azért ítélték el, mert kommunisták voltak. Az Igazságügyminisztérium által kiagyalt, s a körzeti bíró és a fellebbezési bíróság által elfogadott elmélet szerint a Kommunista Párt egészében véve, „bűnügyi összeesküvés". Ilyenformán pusztán annak kimutatása, hogy valaki tag és tevékenységet fejt ki a pártban, elegendő volt ahhoz, hogy egy állítólagos összeesküvést „bizonyítson", amely a kormány erőszakos megdöntésének hirdetésére irányul.

A vád tanúi — mint a Smith-törvény alapján tartott egyéb tárgyalásokon is — kivétel nélkül renegátok voltak, akik pénzért eladták volt társaikat, továbbá az FBI fizetett ügynökei, akik mint beépített spiclik tevékenykedtek a munkásmozgalomban. E besúgók között szerepeltek Paul Crouch, William O. Nowell, John Lautner renegátok és Mary Stalcup Markward FBI ügynök, aki beismerte, hogy hat éven keresztül megtévesztette társait.

A californiai tizennégy: A Los Angeles-i járásbíróság

1952 február elsején megkezdett hathónapos tárgyalás után, 1952 augusztus 5-én 14 californiai kommunista vezetőt a Smith-törvény alapján „bűnösnek" mondott ki abban, hogy „összeesküvést szőttek a kormány erőszakos megdöntésének tanítására és hirdetésére". Az esküdtek csak öt napig tartó tanácskozás után tudták a döntést meghozni.

William C. Mathes szövetségi bíró minden egyes vádlottat a maximális büntetéssel, fejenként 10 000 dollár bírsággal és ötévi börtönnel sújtott. A védelem megállapította, hogy az államügyészek a hosszú tárgyalás során alig említették meg a tíz vádlott nevét, valamennyit egyszerűen azon az alapon találták bűnösnek, hogy a Kommunista Párt tagjai, és nem bizonyítottak rájuk semmiféle összeesküvést.

A vádlottak úgynevezett „nyílt cselekményei" abból álltak, hogy pártgyűléseken vettek részt, napi kérdésekről tartottak beszédeket és írtak cikkeket. Az ítéletek ellen a felsőbb bíróságokhoz fellebbeztek. A tizennégyet először óvadék engedélyezése nélkül fogva tartották, majd később — fellebbezésük tárgyalásának idejére — 20 000 dollárig terjedő óvadék ellenében szabadon bocsátották.

A vádlottak: William Schneiderman, Mrs. Oleta O'Connor Yates, Frank Spector, Frank Carlson, Ernest Fox, Mrs. Rose Chernin Kusnitz, Al Richmond, Mrs. Loretty Stack, Carl Lambert, Ben Dobbs, Henry Steinberg, Mrs. Dorothy Healey Connelly, Philip Connelly és Albert J. Lima. A tizenötödik vádlott, Mrs. Bernadette Doyle ügyét a tárgyalás alatt súlyos szívbaja miatt különválasztották.

Mrs. Yatest külön üldözés céltáblájául szemelték ki, és a bíróság megsértésében találták vétkesnek, mert nem volt hajlandó más személyeket megnevezni, akik ellen vádat akartak emelni. Minden egyes visszautasításért a bíró-

ság megsértésével vádolták. Mathes bíró eredetileg öt évre ítélte, de mert nem volt hajlandó besúgó lenni, további négy év büntetést szabott ki rá. A Fellebbezési Bíróság azonban elrendelte, hogy 1 000 dollár óvadék ellenében bocsássák szabadon a bíróság megsértése miatt kiszabott ítélet elleni fellebbezése eldöntéséig.

Ebben a californiai ügyben a besúgók között volt John Lautner, akit, mint említettük, már a baltimore-i ügyben is felhasználtak, továbbá: Nat Honig, akinek a Bridges-ügyben tett tanúvallomását Charles B. Sears bíró „megbízhatatlannak" nevezte, Louis Rosser Los Angelesből, akit 1945-ben kizártak a Kommunista Pártból, Leonard Patterson; Howard C. Litt, FBI titkos ügynök; William Foard renegát és Timothy Evans.

Ezenkívül felvonultatták Stephen A. Werebet, aki beismerte, hogy iratokat „csent el", amíg az FBI besúgójaként a Kommunista Pártban dolgozott; Daniel Scarlettót, aki megsértette a Mann-törvényt, mert erkölcstelen célból nőt vitt át az államok közti határon; David Saunders renegátot és Lloyd Hamlin FBI-ügynököt, akinek havi 250 dollárt fizettek, hogy elárulja azokat az embereket, akik meghívták otthonukba és akiknek gyermekeivel az ő gyermekei együtt játszottak.

A hawaii-ügy: Az FBI ügynökei 1951 augusztus 28-án a Smith-törvény alapján Hawaii-szigetén, Honoluluban letartóztatták Jack W. Hallt, a Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezetének körzeti vezetőjét és hat másik személyt azzal a váddal, hogy „összeesküvést szőttek az Egyesült Államok kormánya megdöntésének hirdetésére". A hat másik személy: Dr. John Ernest Reinecki, volt honolului iskolai tanító; C. J. Fudzsimoto; felesége, Eileen Fudzsimoto; Kodzsi Arijosi, a *Honolulu Record* című hetilap szerkesztője; Dwight James Freeman és Jack Denicsi Kimoto.

A tárgyalás 1952 november 5-én kezdődött. Hall

kérte, hogy ügyét válasszák el a többitől, mert a perrel a szakszervezetet akarják megsemmisíteni, de kérését elutasították. A Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezete a Hawaii-szigetek legnagyobb szakszervezete, amely 20 000 cukoripari munkást, az ananászültetvényeken dolgozó 8 000 munkást és 2 000 kikötőmunkást képvisel.

A letartóztatottakat csak fejenként 75 000 dollár óvadék ellenében akarták szabadon bocsátani, de Delbert E. Metzger szövetségi bíró az óvadékot 5 000 dollárra csökkentette azzal az indokolással, hogy „óvadékot sohasem szándékoztak büntetésként alkalmazni". Metzgert ezért az „engedékenységéért" később nem nevezték ki újra bírónak.

A. L. Wirin és Richard Gladstein védőügyvédek kérték, adják vissza a hét vádlott közül ötnek az engedély nélkül elkobzott könyveket és magánjellegű iratokat. A védelem tiltakozott az esküdtszék összetétele miatt, mert ezt kizárólag fehérekből és olyan személyekből válogatták össze, akik nem voltak kétkezi munkások. A védelem kérte, hogy a tárgyalás színhelyét helyezzék át az egyik kívülebb fekvő szigetre, ahol a szakszervezettel szembeni ellenségeskedés és a kommunistaellenes érzelmek nem uralkodnak annyira, mint Honoluluban. John Wiig szövetségi bíró azonban a védelem valamennyi felterjesztését elutasította.

A hawaii hét vádlott ellen tanúskodó besúgók között szerepelt a renegát Paul Crouch, ifjabb Henry Johnson, aki inkább lemondott a szakszervezet egyik helyi szervezetének titkári tisztéről, semmint hogy a szervezet vizsgáló bizottsága elé álljon a szakszervezeti pénzalap hűtlen kezelése miatt, és Emil Maximilian Muller, a haditengerészet dokkmunkása, akit erkölcsi okok miatt zártak ki a Kommunista Pártból.

A pittsburgh-i perek: 1951 augusztus 17-én, éppen

amikor Pittsburgh-ben a haladó elemek Pennsylvania állambeli „lázadási" pere az esküdtszék elé került, hat vezetőt letartóztattak, és a Smith-törvény alapján azzal vádolták őket, hogy „összeesküvést szőttek a kormány erőszakos megdöntésének tanítására és hirdetésére". Az óvadékot fejenként 100 000 dollárban állapították meg, de később 20 000 dollárra (Ondánál 25 000 dollárra) csökkentették. A tárgyalás 1953 február 24-én kezdődött.

A hat személy: Steve Nelson, aki a spanyol polgárháborúban az Abraham Lincoln-brigád alezredese volt, William Albertson, Irving Weissman, Benjamin L. Carreathers, néger vezető, James H. Dolsen és Andrew R. Onda. Onda ügyét később súlyos szívbaja miatt különválasztották.

Az előző pittsburgh-i „lázadási" perben Ondát és Dolsent 1951 augusztus 30-án egyaránt bűnösnek mondták ki. A főtanú valamennyi pittsburgh-i vádlott ellen Matt Cvetic a munkások közé beépített spicli volt. A bírósági jegyzőkönyv kimutatta, hogy Cveticet letartóztatták, mert megverte és eltörte sógornője csuklóját, s az FBI ezután szervezte be. Az FBI-vel kötött alkuban Cvetic beleegyezett, hogy 300 dollár kártérítést fizet sógornőjének. A pittsburgh-i üzemekből egész sor munkást árult be, akik ennek következtében elvesztették állásukat. A koholt vád alapján megrendezett egész ügyért nagyrészt Michael H. Musmanno volt a felelős, aki az ügyet lépcsőfoknak használta ahhoz, hogy Pennsylvania állam Legfelsőbb Bíróságának bírája legyen.

Steve Nelsont, sok ügy hősies vádlottját, a Pennsylvania állambeli „lázadási" ügyben — még mielőtt felgyógyult volna egy autóbaleset következtében elszenvedett súlyos sérüléseiből — 1951 december 18-án bíróság elé hurcolták. Cveticen kívül Paul Crouch besúgó

tanúskodott Nelson ellen, de belezavarodott saját hazugságaiba és következetlenségeibe.

Nelson, mint önmaga ügyvédje, továbbá Herbert Aptheker marxista tudós válaszoltak a „lázadási" vádakra. Nelson a bíróság előtt mondott beszédének végén kijelentette: „Azért állok e bíróság előtt, mert felléptem itt Pittsburgh-ben a háború és a fasizmus ellen." 1952 január 31-én bűnösnek mondták ki. Harry M. Montgomery bíró, a Kommunizmus Ellen Küzdő Amerikaiak nevű szervezet egyik vezetője 1952 július 10-én Nelsont a maximális büntetésre, 20 évi börtönre, 10 000 dollár pénzbírságra és a koholt vád alapján megrendezett per összes bírósági költségeinek megfizetésére ítélte. Nelsont óvadék engedélyezése nélkül 1953 február 7-ig fogva tartották, majd ekkor 20 000 dollár óvadék ellenében szabadon bocsátották, amíg a felsőbb bíróságok döntenek fellebbezéséről.

A tizennyolcak letartóztatása: Az FBI 1952 szeptember 17-én a középnyugati államokban és a nyugati tengerparton 18 személyt tartóztatott le azzal a váddal, hogy megsértették a Smith-törvényt, mert „összeesküvést szőnek az Egyesült Államok kormánya erőszakos megdöntésének tanítására és hirdetésére". A legutóbbi négy évben a Smith-törvény alapján — e letartóztatottakkal együtt — 85 embert vettek őrizetbe.

A letartóztatottak között két szakszervezeti vezető volt: Karly Larsen, a Faipari Munkások Szakszervezete (CIO) Washington állam nyugati körzetének alelnöke, és William Sentner, a Missouri állambeli Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezetének veterán vezetője. Letartóztatták továbbá: Helen M. Wintert, Carl Winter feleségét, William Allant, a *Daily Worker* detroiti tudósítóját és Terry Pettust, a *Daily People's World* északnyugati szerkesztőjét.

A többi letartóztatott: Nat Ganley, Detroit; Saul

Wellman, a második világháború veteránja; Philip Schatz, Detroit; Thomas D. Dennis, Detroit; Paul Miller Bowen, Chicago; Barbara Hartle, Eugene, Oregon állam; Henry P. Huff, Portland, Oregon állam; John S. Daschbach, Seattle; William J. Pennock, Seattle; Robert Manewitz, Los Angeles; James Forrest és felesége, Dorothy Forrest, St. Louis és Marcus Alphonse Murphy, Charleston.

A szövetségi vádtanácsok Detroitban, Seattle-ben és St. Louisban valamennyi ellen vádat emeltek. Egyeseket közülük óvadék ellenében szabadon bocsátottak. Az óvadék összegét 25 000—50 000 dollárról 5 000—15 000 dollárra csökkentették. St. Louisban azonban három személyt több hónapig fogva tartottak, amíg a rendkívül magas óvadékot letétbe tudták helyezni.

A tizenhárom kommunista vezető pere: A New York kerületi szövetségi bíróság a Smith-törvény alapján megrendezett kilenc és fél hónapos tárgyalás után 1953 január 21-én 13 kommunista vezetőt bűnösnek mondott ki abban, hogy „összeesküvést szőttek a kormány erőszakos megdöntésének tanítására és hirdetésére". Az esküdtszék csaknem hat napig tanácskozott a döntésen.

Edward J. Dimock bíró 1953 február 3-án a következő ítéleteket hozta: Alexander Bittelman, Elizabeth Gurley Flynn, V. J. Jerome, Arnold Johnson, Pettis Perry, Alexander Trachtenberg, Louis Weinstock fejenként három évi börtön és 6 000 dollár pénzbüntetés, George Blake Charney, Betty Gannett, A. Lannon, Jacob Mindel, William Weinstone fejenként két évi börtön és 4 000 dollár pénzbüntetés, Claudia Jones egy év és egy napi börtön és 2 000 dolláros pénzbüntetés.

Mind a tizenhárom vádlottat és négy másikat is 1951 június 20-án tartóztatták le. Egyikük, Israel Amter, túl beteg volt ahhoz, hogy bíróság elé álljon és ezért

ügyét külön választották. Később súlyos betegsége miatt Marion Bachrach ügyét is külön választották. Simon W. Gersont és Isidor Begunt pedig a vádhatóság előterjesztése után a bizonyítás elégtelensége miatt 1952 szeptember 23-án szabadon bocsátották.

A tizenhét személyt röviddel azután tartóztatták le, hogy az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága tagjainak többsége 1951 június 4-én jóváhagyta az, egy korábbi ügyben 11 kommunista vezető ellen hozott ítéletet. A tizenhárom kommunista pere 1952 március 31-én kezdődött. Dimock bíró csakhamar megmutatta, hogy lényegében valamennyi fontos pontban az állami vádhatóság javára szándékszik dönteni. Dícsérte Harold R. Medina bírót, akinek elfogultsága annyira szembeötlő volt az első perben. Kijelentette, hogy — az új tárgyalás követelményeinek megfelelően módosítva — a Medina által adott utasításokat használta az esküdtek kioktatására.

Az alperesek egész sor ügyvédet kértek fel védőnek, de egyik sem volt hajlandó elvállalni az ügyet, mert az előző politikai perekben oly sok ügyvédet zaklattak és fogtak perbe. Mégis találtak négy ügyes és bátor ügyvédet: John T. McTernant Los Angelesből, aki a fő védőügyvéd szerepét töltötte be, James Wrightot Washingtonból, Frank Serrit és Mary Kaufmant New Yorkból. Elizabeth Gurley Flynn és Pettis Perry maguk látták el védelmüket.

A tárgyalás megkezdése előtt a védelem kifogást emelt, hogy az esküdtszék összeállításának módszere „kizárja a fizikai munkásokat és a négereket", holott a Legfelsőbb Bíróság döntései előírják, az esküdtszéket olyan módszerrel kell kiválogatni, hogy „a társadalom megfelelő keresztmetszetét képviselje". A védelem az esküdtszéki tagok listáját elemezve kimutatta, hogy ebben túlnyomórészt „a társadalom felső gazdasági

csoportja szerepel", s az esküdtszéki tagoknak mindössze 7 százaléka fizikai munkás.

A tárgyalás befejezése előtt az egyik esküdtet elmozdították, mert egy kártyapartin megbeszélte az ügyet barátaival. Ez az esküdt később kijelentette, hogy más esküdtek azt mondották neki, ők már régen eldöntötték magukban a vádlottak „bűnösségét". Eskü alatt meg akarta nevezni ezeket az esküdteket, de Dimock bíró ezt nem engedélyezte, és elutasította a védelemnek azt az előterjesztését is, amely megállapítja, hogy a tárgyalás nem a törvények által előírt keretek között folyik.

A tárgyalás végén Simon Gerson, Elizabeth Flynn képviseletében szólva, a tárgyalást „kitervelt koholmánynak" nevezte. „Olyan esküdtszék ítélkezik, amelyben közvetlen elfogultság mutatkozott — olyan esküdtszék, amelyet a munkásosztály ellen irányuló esküdtrendszer alapján állítottak össze. Továbbá a bizonyítás elsősorban megvásárolt hivatásos besúgók tanúvallomása volt . . . a tanúvallomások egyszerűen a marxista klasszikusok műveiből kiszakított idézetek."

Miután az esküdtszék bűnösnek mondta ki őket, mind a tizenhárom vádlottat fogva tartották az egy héttel később hozott ítéletig. Ezután még két-három hétig őrizetben voltak, amíg családjuk lefizette a teljes óvadékot. Eredetileg fejenként 10 000 dollár óvadékot (a három nem amerikai állampolgárra fejenként 20 000 dollárt) állapítottak meg, s ezt később 25 000 dollárra emelték. E rendkívül magas óvadék ellenében végül — a felsőbb bíróságokhoz beadott fellebbezésük eldöntéséig — valamennyi vádlottat szabadon bocsátották.

A Rosenbergék elleni koholt per: Világszerte tiltakozást váltott ki az a per, amelyben Julius és Ethel Rosenberg élete forgott kockán. Ethel fivére, David Greenglass, aki a Rosenbergék elleni per idején maga

is vád alatt volt, megvádolta őket, hogy 1944-ben összeesküvést szőttek az atombombára vonatkozó adatok kiszolgáltatására a Szovjetuniónak, amely abban az időben Amerika háborús szövetségese volt. Greenglass tanúvallomását semmiféle bizonyíték sem támasztotta alá.

A Rosenberg házaspárt 1950-ben New Yorkban vád alá helyezték, és 1951 április 5-én halálra ítélték. Két évig tartották őket a Sing—Sing-fegyház siralomházában. Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága kétízben visszautasította az ügy felülvizsgálását. Kétszer tűzték ki és kétszer halasztották el a kivégzés időpontját.

Emberek milliói, köztük atomtudósok, világszerte kegyelmet kértek számukra. Az ügy iránti érdeklődés fokát mutatta, hogy XII. Pius pápa is közbelépett Rosenbergék érdekében. A pápa lépését azután hozták nyilvánosságra, miután Eisenhower elnök 1953 február 11-én megtagadta a kegyelmet. Amerikában kegyelmet kértek számukra olyan ismert tudósok, mint Albert Einstein és Harold Urey tudósok és különböző felekezetek papjai.

Az Egyesült Államok Fellebbezési Bíróságának három bírája végül 1953 február 17-én engedélyezte Rosenbergék kivégzésének elhalasztását, úgyhogy új fellebbezést nyújthattak be a Legfelsőbb Bírósághoz, amelyben a per újrafelvételét kérték. Emanuel H. Bloch védőügyvéd kijelentette, a fellebbezést arra a tényre építik, hogy Rosenbergéket hamis tanúvallomás alapján mondották ki bűnösnek. A fellebbezési bíróság Irving H. Saypol államügyésznek a per során tanúsított törvényellenes viselkedését „teljes egészében hibáztathatónak" nevezte.

A Béke Híveinek Tájékoztató Központja ügye: Dr. W. E. B. Du Boisnak és a béke Híveinek Tájékoztató Központjában dolgozó négy társának tárgyalása 1951

november 7-én kezdődött Washingtonban. A vele együtt perbe fogott négy személy Elizabeth Moos, Kyrle Elkin, Sylvia Soloff és Abbott Simon volt. A külföldi ügynökök nyilvántartásbavételét előíró törvény alapján emeltek vádat ellenük amiatt, hogy nem vétették nyilvántartásba magukat mint külföldi ügynökök — mivel a világbékéért dolgoztak. A szóbanforgó szervezet még a vádemelés előtt feloszlott.

Az ügyben a kormány besúgójaként John O. Rogge tanúskodott, aki maga hívta meg annak idején Du Boist, hogy vegyen részt a békemozgalomban. A kiváló néger tudós és író elleni koholt vád azonban túl durva volt ahhoz, hogy fenntarthassák. Matthew F. McGuire szövetségi bíró, 1951 november 20-án felmentő ítéletet hozott.

A Bridges-ügy: Harry R. Bridgest, a Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezetének (független) elnökét már 18 éve, mióta 1934-ben a nagy nyugati tengerparti kikötősztrájkot vezette, igyekszik az Igazságügyminisztérium szülőföldjére, Ausztráliába kiutasítani. Bridges 1945 óta az Egyesült Államok állampolgára.

Bridges és két szakszervezeti vezető társa, Henry Schmidt és J. R. Robertson 1953 január 14-én az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságához fellebbeztek az ellen, hogy bűnösnek mondták ki őket „összeesküvésben és csalásban", mert azt állították, hogy Bridges nem kommunista. Az ítéletet hivatásos spiclik tanúvallomásai alapján hozták. Bridges ugyanakkor fellebbezett a felsőbírósághoz, hogy hatálytalanítsák az elsőfokú bíróság döntését, amely visszavonta állampolgárságát. A San Franciscó-i 9. számú kerületi bíróság jóváhagyta ezeket a döntéseket. Ha a Legfelsőbb Bíróság nem változtatja meg a határozatot, Bridgesre öt évi, a többiekre fejenként két évi börtönbüntetés vár.

Az óvadékalap gondnokainak a bíróság megsértése miatti ügye: A polgári jogok védelme során az Állampolgári Jogok Védelmére Alakult Szövetség óvadékalapját 1951 júliusáig több éven át a sztrájkolóknak és azoknak a személyeknek segélyezésére fordították, akiknek polgári jogai veszélyben voltak. A kommunista vezetők letartóztatásával és bebörtönzésével kapcsolatban azonban Sylvester Ryan newyorki szövetségi bíró 1951 július 3-án érvénytelenítette az ebből az alapból lefizetett óvadékokat, és utasította az alap kezelőit, nevezzék meg azokat, akiktől kölcsönöket kaptak.

Az alapot kezelő bizottság négy tagja azonban — az alkotmány Emberi Jogok Deklarációjának 5. cikkelyében foglalt jogára hivatkozva — megtagadta az adományozók megnevezését. A bíróság megsértése miatt börtönre ítélték őket. Frederick V. Fieldet, akit kétízben ítéltek el ugyanazon „sértésért" hat, majd három hónapra — 1951 július 6-án bebörtönözték. A három másik gondnok, dr. Alphaeus Hunton, Abner Green, és Dashiell Hammett fejenként háromhavi börtönbüntetést töltött le. A szervezet óvadékalapjából letétbe helyezett összes óvadék önkényes érvénytelenítése következtében azoknak, akiket a Smith- és McCarran-törvények alapján, valamint a szabadságjogokkal kapcsolatos egyéb ügyekben letartóztattak, őrizetben kellett maradniuk addig, amíg családjuk és barátaik le tudták fizetni a bíróságok által követelt magas óvadékot.

New York állam bankellenőrző hivatala a bírói döntés után vizsgálatot tartott és megállapította, hogy az óvadékalap kezelői semilyen jogellenes cselekményt nem követtek el. Az alapnak a bíróságok által elrendelt felszámolása magas díjazásokat és más jövedelmeket biztosított a bíróságok által kinevezett „likvidátoroknak".

Az Egyesült Államok Kommunista Pártja tizenegy országos vezetőjének a Smith-törvény alapján megállapított állítólagos összeesküvése ügyében az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságához benyújtott fellebbezését elutasították. 1948 júniusában helyezték vád alá őket, tárgyalásuk 1949 január 17-én kezdődött, és 1949 október 14-én bűnösnek mondták ki őket*.

A Legfelsőbb Bíróság 1951 június 4-én 6 : 2 szavazatarányban jóváhagyta az ítéletet. 1951 július 2-án hét vezető megkezdte ötéves börtönbüntetésének letöltését. A fejenkénti 10 000 dolláros pénzbüntetést már kifizették.

Gus Hallt, a per nyolcadik vádlottját, mint politikai menekültet 1951 október 10-én Mexikó Cityben tartóztatták le, és az FBI ügynökei visszahozták az Egyesült Államokba. A bíróság megsértése miatt eredeti büntetése mellett még további három évre ítélték. A két politikai menekült ebben az ügyben: Gilbert Green és Henry Winston.

A bebörtönzöttek a következők: Eugene Dennis, John Gates, Benjamin J. Davis, Jack Stachel, John Williamson, Carl Winter, Irving Potash, Gus Hall és Robert G. Thompson.

A Legfelsőbb Bíróság határozata: Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága többségi véleményében fenntartotta a Smith-törvény alkotmányosságát, amelynek alapján a 11 kommunista vezetőt bűnösnek mondották ki. Fred M. Vinson főbíró írta a többség véleményét a maga és Burton, Minton, Reed bírók nevében. Felix Frankfurter és Robert H. Jackson bírók támogatták a többséget, de külön megegyező véleményt írtak. Jackson

* Lásd Labor Fact Book 10. köt.

bíró megjegyezte: „Nem nagyon hiszek azonban abban, hogy ez a döntés hosszú lejáratra fel tudja tartóztatni a kommunista mozgalmat. A kommunizmust nem lehet börtönbe zárni ezekkel a kommunistákkal."

Hugo L. Black bíró ellenvéleményében megállapította: „Hangsúlyozni kívánom, milyen bűnről van szó ebben az ügyben, és mi az, ami nem bűn. Ezeket a fellebbezőket nem vádolták a kormány megdöntésének kísérletével. Nem vádolták őket semmiféle nyílt cselekménnyel, amely a kormány megdöntését célozta. Még azzal sem vádolták őket, hogy bármit mondtak vagy írtak volna azzal a célzattal, hogy megdöntsék a kormányt. A vád az volt, hogy megegyeztek abban, összegyűlnek, megbeszélnek és későbbi időpontban nyilvánosságra hoznak bizonyos eszméket. A vádirat szerint összeesküvést szőttek a Kommunista Párt szervezésére és arra, hogy a jövőben a beszéd, ujságok és más kiadványok felhasználásával a kormány erőszakos megdöntését tanítsák és hirdessék.

Ez — bárhogy is van megfogalmazva — a szólás és sajtó előzetes cenzúrájának jellegzetes megnyilvánulása, amelyet véleményem szerint az alkotmányba foglalt Emberi Jogok Deklarációjának első cikkelye megtilt. A Smith-törvénynek eme előzetes korlátozásra feljogosító 3. cikkelyét önmagában is, és alkalmazásának módját is alkotmányellenesnek tartom . . .

A per jegyzőkönyve kimutatja, hogy az esküdtszéki tagokat megkülönböztető módon választották ki, s ez megakadályozta, hogy a tárgyalást a társadalom megfelelő keresztmetszetének képviselői előtt tartsák; . . . a per jegyzőkönyvéből kitűnik, hogy az esküdtszék egyik tagja tárgyalás előtt és alatt rendkívül ellenségesen viselkedett a fellebbezőkkel szemben.

A közvélemény jelenlegi álláspontját tekintetbe véve kevesen tiltakoznak majd e kommunista fellebbezők

elítélése ellen. Remény van azonban arra, hogy nyugodtabb időkben, amikor a jelenlegi befolyások, szenvedélyek és félelmek lecsillapodnak, ez vagy egy későbbi bíróság az alkotmányba foglalt Emberi Jogok Deklarációjának első cikkelyében foglalt szabadságjogokat visszaállítja arra a kiemelkedő helyre, ahová egy szabad társadalomban tartoznak."

William O. Douglas bíró ellenvéleményében kifejtette: „A fellebbezőket azonban nem vádolták «a kormány megdöntésére irányuló összeesküvéssel» . . . Egyedül beszédekkel foglalkozunk itt, nem pedig beszédekkel *és* szabotázscselekményekkel, vagy törvénytelen viselkedéssel. A vádirat nem tartalmaz egyetlen felforgató cselekményt sem. Egy törvényes beszédet törvénytelennek minősíteni azért, mert két ember ennek tartja, azt jelenti, hogy az összeesküvésre vonatkozó törvény elrettentő méreteket ölt. Ez a gyakorlat gyökeresen szakít a múlttal, és megsérti alkotmányos rendszerünk egyik alapelvét . . .

Eszményeink közül valóban első helyen állott a teljes és szabad véleményuyilvánítás. Erre építettük politikai rendszerünket. Ez oltalmazta hazánk minden vallási, politikai, filozófiai, gazdasági és faji csoportját . . .

Az alkotmányba foglalt Emberi Jogok Deklarációja első cikkelyének rendelkezése oly világos, hogy nem szabad megengednünk a Kongresszusnak a szólásszabadság megakadályozását, kivéve abban a rendkívüli esetben, ha magából a beszédből származik veszély."

Politikai foglyok

Az Egyesült Államokban 1953 elején legalább 45 férfi és nő volt bebörtönözve politikai és munkáskérdésekben kifejtett nézeteiért és tevékenységéért. Ez tehát

azt jelenti, hogy ők — sok más országban elismert hagyomány szerint — politikai foglyok.

Ebben a számban nincs benne az a sok kiutasítási ügy, amikor a foglyot Ellis Islanden, vagy a Terminal szigeten tartják. S ebben a számban csak kevés szerepel azok közül a néger munkások közül, akiket koholt vádak alapján, Északon épp úgy, mint Délen, igazságtalanul bebörtönöztek.

Az Egyesült Államok büntetőrendszere nem ismeri el a politikai foglyok státusát. A fogolytársak ezeket a férfiakat és nőket elismerik „politikaiaknak", de a hatóságok nem. Külföldön ezeknek a foglyoknak engedélyezik, hogy családtagjaik és barátaik a szokásosnál több látogatást tegyenek náluk, és külön levelezési és könyv-kiváltságokat kapnak. Itt ehelyett a politikai foglyokkal szemben még súlyosbító megkülönböztetést is alkalmaznak.

A Nelson-ügy: Steve Nelsont, a pittsburghi kommunista vezetőt, a spanyol polgárháború veteránját — mint fentebb már említettük — a Pennsylvania állambeli „lázadási" törvény értelmében az eddigi legsúlyosabb büntetésre, 20 évre ítélték. Pennsylvania állam felsőbíróságához benyújtott fellebbezését 1952 november 12-én elutasították. Éppen abban az időben válogatták ki az esküdtszéki tagokat, hogy egy másik gondolatellenőrzési ügyben is a Smith-törvény alapján bíróság elé állítsák Nelsont*.

Nelsont 1952 decemberben és 1953 januárban a blawnoxi ősrégi dologházban többször sötétzárkába vetették. Ezt minden magyarázat nélkül Montgomery bíró rendelte el, aki hiába próbálta megtörni a fogoly egészségét és öntudatát. Nelsont éheztették, és télen a

* Steve Nelsont ebben a perben 5 évi börtönre ítélték. A 20 éves börtönbüntetést a felsőbíróság megsemmisítette. — *Szerk.*

cementpadlójú hideg cellában, ahol sem bútor, sem ágy nem volt — megfelelő öltözet nélkül hagyták. Éjjelre „ágynak" egy deszkát hoztak be. Ez a bánásmód veszélyeztette Nelson életét.

A Foglyokat Segélyező Bizottság listája: Az Állampolgári Jogok Védelmére Alakult Szövetség Foglyokat Segélyező Bizottságának listájára a közelmúltban felvett politikai foglyok között van Nelson és a Smith-törvény alapján elítélt 14 kommunista vezető, valamint Ralph Cooper, a trentoni ügy utolsó foglya. Rosa Lee Ingram néger gazdasági cseléd és két fia már több mint négy évet töltött Georgia állam börtöneiben. Leon Gilbert hadnagy, a második világháború néger tisztje 20 évi kényszermunka büntetését tölti, mert a koreai háborúban állítólag megtagadta egy parancs teljesítését.

A Foglyokat Segélyező Bizottság több mint 30 éve segíti a politikai és más ügyekben koholt vádak alapján bebörtönzött foglyokat és családjaikat. Harcol az ilyen foglyok politikai státusáért, és igyekszik megvédeni a néger foglyokat a jimcrow-börtönökben. A bizottság a sok néger munkás koholt vád alapján történt elítéléséről megállapította: „Ha a fehér uralom hívei egyszer egy négert rács mögé zártak, akkor csak kemény harc árán fogják szabadon bocsátani."

A foglyokkal való bánásmód: Nem bánnak valamennyi politikai fogollyal olyan különlegesen durván, mint Steve Nelsonnal. A börtönök zöme azonban régi, és a zárkák túlzsúfoltak. A gondolatellenőrzés, amely a politikai foglyokat börtönbe juttatta, börtönzárkáikba is behatol.

Egyetlen politikai fogoly sem kaphatja a *Daily Worker*-t, a *Daily People's World*-öt, vagy bármely szakszervezeti ujságot. Valamennyi beérkező könyvet cenzúráznak, és csak korlátozott számú, nem politikai jellegű könyvet engedélyeznek. Egyik börtönkönyvtár-

ban sincsen olyan komoly olvasnivaló, amelyre e politikai foglyoknak szükségük lenne. A börtönhatóságok ellenőrzik azoknak a könyveknek a címeit, amelyeket a foglyok saját költségükön rendeltek a kiadóktól. Még a mérsékelten haladó forrásokból származó könyveket is tiltják.

A szövetségi börtönökben a politikai foglyok csak a családdal levelezhetnek, noha a többi fogolynak ezt öt egyéb személyre is engedélyezik. De a politikai fogoly hiába nyújtja be barátai vagy ismerősei nevét (még ha lelkészek is), akikkel levelezni szeretne, az FBI vizsgálata után valamennyi kérelmét elutasítják. Minden levelet cenzúráznak. A foglyoknak nem juttatják el a karácsonyi, újévi, vagy születésnapi üdvözleteket.

Amikor a fogoly felesége vagy más rokona látogatóba jön, beszélgetésükre felügyelnek és meghatározzák, miről beszélhetnek. A nem politikai foglyoknál viszont nincs ilyen szigorú cenzúra — csak általános felügyelet. A néger foglyok ellen általában, Benjamin J. Davis ellen pedig különösen durva megkülönböztetést alkalmaznak. A Terre Haute-i börtönben a négereknek még azt sem engedélyezik, hogy a jól viselkedő foglyok listájára való felvételért folyamodhassanak.

Amnesztia-mozgalom: Az Egyesült Államok elnökének joga van amnesztiát adni a szövetségi foglyoknak. Amnesztia általános kegyelmet jelent, amelyet rendszerint a politikai foglyoknak adnak.

A Smith-törvény áldozatainak számára amnesztiáért küzdő országos bizottság 1952-ben a különféle politikai csoportok részvételével széleskörű mozgalmat indított, amely azért fordult az elnökhöz, hogy a Smith-törvény gondolatellenőrző rendelkezései alapján elítélt kommunista vezetőknek adjon amnesztiát. Mindeddig egyetlenegyet sem bocsátottak szabadon.

Az Igazságügyminisztérium 1950 óta fokozta a külföldön született amerikaiak elleni támadásainak ütemét. A Walter—McCarran Bevándorlási és Állampolgársági Törvény 1952 december 24-én lépett érvénybe. A külföldi születésűek elleni tudatos hisztériakeltés során ez volt a legreakciósabb lépés. Ez a törvény, amely megtestesíti az 1950-es McCarran-törvény összes elnyomó, antidemokratikus vonását, még tovább megy, és a honosított állampolgárok esetében lehetővé teszi, hogy az állampolgárság adományozása után elkövetett „bűnökért" elveszíthessék állampolgárságukat.

Ha valaki a honosításától számított 10 éven belül valamely kongresszusi bizottság előtt nem hajlandó „vallomást" tenni „felforgató tevékenységéről", és ennek következtében a bíróság megsértésében bűnösnek mondják ki — elveszítheti állampolgárságát. Ha az állampolgárság elnyerésétől számított öt éven belül csatlakozik az igazságügyminiszter által „felforgatónak" minősített valamely szervezethez, akkor ez szintén ok a honosítás visszavonására.

A nem amerikai állampolgárok számára a törvény náci jellegű rendszert teremt, mivel az Egyesült Államokban élő 3 millió — állampolgársággal nem rendelkező — lakosnak mindig magával kell hordania azokat az igazolásokat, amelyek bizonyítják, hogy eleget tett a törvény által előírt bejegyzési kötelezettségeknek. A nem jelentkezés pénz-, vagy börtönbüntetés következményével járhat.

Kiutasítások: Az Igazságügyminisztérium 1950 október 20-án bejelentette, hogy több mint 3 400 állampolgársággal nem rendelkező személyt szándékszik kiutasítani, aki olyan politikai nézeteket vallott vagy olyan politikai szervezetekhez tartozott, amelyeknek

működését a minisztérium nem hagyta jóvá. Eddig több mint 275 nem amerikai állampolgár lakost tartóztattak le azért, mert a minisztériumnak nem tetsző szervezetek tagjai voltak, vagy ma is azok. Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága 1951 március 10-én nem egyhangú határozattal úgy döntött, hogy ha valaki a Kommunista Párt tagja volt, akkor ez kiutasítási vétségnek számít, annak ellenére, hogy magát a Kommunista Pártot nem tiltották be.

A nagyarányú kiutasítási hajsza egyik legembertelenebb vonása az, hogy az Igazságügyminisztérium megkísérli a külföldön született antifasiszta amerikaiakat szülőföldjükre kiutasítani, noha biztos tudomása van arról, hogy ott politikai és fizikai üldözésnek, egyes esetekben pedig halálnak lennének kitéve.

Az alkotmányba foglalt Emberi Jogok Deklarációja biztosítja az amerikaiaknak az óvadék ellenében történő szabadlábra helyezés jogát. Ezt a jogot a múlt évben többször komolyan megsértették. Ez az 1950 október 22-én éjjel végrehajtott razziákat követően történt, amikor tizenegy államban 48 állampolgársággal nem rendelkező lakost tartóztattak le, és a kiutasítási eljárások során óvadék engedélyezése nélkül fogva tartották őket.

Azóta az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága öt szavazattal négy ellenében hozott határozatában elrendelte, hogy a kiutasítási eljárás során az igazságügyminiszter rendeletére az állampolgársággal nem rendelkező amerikai lakosokat óvadék engedélyezése nélkül fogva lehet tartani. Az óvadéknak ez a megtagadása kiegészíti a Walter—McCarran-törvénynek azt a cikkelyét, amely kimondja, hogy az igazságügyminiszter — még ha engedélyezték is az óvadékot — azt bármikor hatálytalaníthatja. Ez a politika veszélyezteti az egyik alapvető alkotmányos biztosítékot. Egy állampolgár-

sággal nem rendelkező amerikai lakost például óvadék engedélyezése nélkül egy álló évig tartottak fogva Ellis Islanden.

A honosítás visszavonása: Az Igazságügyminisztérium 1950-ben bejelentette, hogy 1 200 honosított állampolgár ellen, állampolgárságuk visszavonása céljából eljárást indítanak. Már több mint 25 ilyen ügyet megindítottak és nyilvánvaló, hogy a külföldi születésűek elleni törvényhozást fegyverként használják a szervezett munkássággal szemben. Az Igazságügyminisztérium megkísérli beváltani a honosítás visszavonására vonatkozó fenyegetését. Ennek első szakszervezeti funkcionárius áldozatai: James Matles, az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezetének (független) szervezőtitkára, James Lustig, ugyanebből a szakszervezetből, John Steuben, a *March of Labor* című folyóirat szerkesztője és Louis Weinstock, a newyorki Szobafestő Szakszervezet 9. körzeti tanácsának volt főtitkára, aki egyike a Smith-törvény megsértéséért elítélt 13 kommunistának.

A Külföldi Származású Személyeket Védelmező Amerikai Bizottság figyelmeztetett, ha a Walter—McCarran-törvény érvényben marad, nemcsak a bevándorlást csökkentik minimálisra, hanem törvényhozási úton semmissé teszik hárommillió, állampolgársággal nem rendelkező amerikai lakos és 11 millió honosított állampolgár alkotmányos jogait is, és az Egyesült Államok a rendőrállam-rendszerhez vezető útra lép.

Négergyilkosságok és a négerek ellen koholt vádak

A Tuskegee Intézet jelentése szerint — a lincselés általa használt technikai meghatározása alapján — 1951-ben „csak egy" lincselés történt. Az intézet fenn-

állása — 1913 — óta elsőízben 1952-ben jelentette, hogy abban az évben „nem fordult elő lincselés". Jelentése szerint az 1943-tól 1952-ig terjedő évtizedben 21, az 1913-tól 1952-ig terjedő 39 éves időszakban pedig 896 lincselés volt.

Ugyanez a jelentés elismeri, hogy a négerek elleni erőszak ma rendszerint más formát ölt. Az 1949-től 1952-ig eltelt négy év során „főként vallási és faji feszültséggel" kapcsolatban 68 bombamerénylet vagy merénylet-kísérlet történt. A jelentés azonban keveset beszél a néger munkások ellen elkövetett aljas, kegyetlen gyilkosságokról, amelyek az Egyesült Államok csaknem minden részében előfordulnak; de ezeket nem minősítik lincselésnek.

A floridai gyilkosságok: A *New York Times* (1952 január 1.) Harry T. Moore és felesége 1951 decemberében történt meggyilkolására utalva így írt: „A Színesbőrűek Haladását Előmozdító Országos Szövetség néger tisztviselője ellen Floridában elkövetett gyilkos bombamerénylet erkölcsileg lincselés volt, még ha nem is minősítették annak."

Moore és felesége, Harriet, 1951 karácsony éjszakáján kis házukban aludtak a Florida állambeli Mims városkában, amikor bomba robbant a ház alatt. Moore azonnal meghalt, felesége pedig 1952 január 3-án belehalt a robbanás okozta sérüléseibe.

Moore, a Színesbőrűek Haladását Előmozdító Országos Szövetség Florida állambeli szervezője, és a Haladó Szavazók Ligájának titkára volt. Ezt a szervezetet ő alapította a négerek szavazati jogának védelmére. Halála után 1952 júniusában kitüntették a Spingarn-éremmel. Ezt a kitüntetést a Színesbőrűek Haladását Előmozdító Országos Szövetség adja minden évben annak az amerikainak, aki abban az évben a leg-

kiemelkedőbb tevékenységet fejtette ki a négerek jogai érdekében.

A Moore házaspár ellen elkövetett bombamerényletért és meggyilkolásukért senkit sem tartóztattak le. Az FBI sokhónapos „vizsgálata" után James P. McGranery igazságügyminiszter kijelentette, hogy egy szövetségi vádtanács kivizsgálja a merényletet, de semmiféle vádat nem emeltek a gyilkosok ellen.

Moore a merénylet elkövetése idején tiltakozó mozgalmat vezetett egy faji gyűlöletből elkövetett másik floridai gyilkosság miatt. Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága hatálytalanította két fiatal néger: Samuel Shepherd és Walter Lee Irvin ellen 1949-ben hozott ítéletet azon az alapon, hogy a tárgyalás esküdtszékéből kirekesztették a négereket. A foglyokat egy közeli városba vitték, hogy ott az új tárgyalással kapcsolatban kihallgassák őket. Willis V. McCall seriff lelőtte és megölte Shepherdet, és súlyosan megsebezte Irvint. A lövöldözés idején mindkét fogoly meg volt bilincselve. McCall — annak ellenére, hogy sokan követelték letartóztatását — szabadlábon maradt, és újra megválasztották seriffnek.

New York államban: Az északi államokból is gyakran jelentik a négerek aljas, kegyetlen meggyilkolását. Stanley Labenskey volt rendőr, a New York állambeli Yonkersben 1952 március 19-én egy kocsma előtt agyonlőtt két néger testvért, Wyatt és James Blacknallt. Kifogásolta, hogy ugyanabban a csapszékben voltak, ahol ő ivott. A harmadik testvér segítségért futott.

Labenskey ellen két elsőfokú gyilkosság miatt emeltek vádat. Az elsőfokú bíróság esküdtszéke azonban 1952 június 11-én felmentette és azonnal szabadlábra helyezte. Amikor a Színesbőrűek Haladását Előmozdító Országos Szövetség felháborodásának adott kifejezést a gyilkosság és a vádhatóságoknak a per folyamán

tanúsított magatartása ellen, sikertelenül próbálta rávenni Thomas E. Dewey kormányzót, hogy váltsa le az ügyészt.

Fajirtás: Az Állampolgári Jogok Védelmére Alakult Szövetség 1951-ben „Fajirtás! Az amerikai néger nép vádol" címmel történelmi jelentőségű jelentést terjesztett az Egyesült Nemzetek Szervezetének Közgyűlése elé. A jelentés felsorolja az 1945 júniustól 1951 júniusig eltelt hat év alatt a négerek elleni halálos végződésű erőszakos támadásokat.

E kimutatás szerint a rendőrök legalább 79, más fehér egyének pedig 42 négert gyilkoltak meg. Ebben a számban nem szerepel az a 21 személy, akit a csőcselék gyilkolt meg, valamint azok sem, akik baleset után, nemtörődömség folytán vesztették életüket.

A legjellemzőbbek az északi és nyugati államokban elkövetett négerellenes erőszakosságokról szóló tények. A vérnyom Philadelphiától és New Yorktól Albanyn, Rochesteren, Peorián, Chicagón, St. Louison és Michigan meg Wisconsin állam városain keresztül Portlandig és Spokane-ig vezet. A jelentés összegezve megállapítja: „Nem lehet elég gyakran hangsúlyozni, hogy a felsorolt gyilkosságok a ténylegesen meggyilkoltak számának csak elenyésző kisebbségét teszik ki."

A trentoni hat: A trentoni per négy vádlottját — — McKinley Forrestet, Horace Wilsont, James Thorpe-et és John MacKenzie-t — bűnösnek kimondó ítéletet 1951 június 14-én hatályon kívül helyezték. A hat vádlottat 1948-ban egy „törvényes lincselési" kísérlet, vagyis egy koholt gyilkossági vád alapján megtartott tárgyalás során halálra ítélték.

A trentoni hat vádlott közül kettőt, Collis Englisht és Ralph Coopert 1951 júniusában életfogytiglani börtönre ítélték, de 1952 november 24-én New Jersey állam Legfelsőbb Bírósága mindkettő ügyében perújra-

felvételt rendelt el. English azonban még az új tárgyalás előtt 1952 december 30-án szívroham következtében meghalt az államfegyházban. Családja, az Állampolgári Jogok Védelmére Alakult Szövetség és egyéb szervezetek sok hónapon keresztül próbálták kivívni szabadonbocsátását, hogy egy szívszakorvos rendszeresen kezelhesse. Az állami hatóságok azonban még ezt a könnyítést is megtagadták.

Roosevelt Ward ügye: Roosevelt Wardot, az Ifjúmunkás Szövetség 22 éves néger vezetőjét a Katonai Szolgálatról Szóló Törvény állítólagos megsértése miatt 1950 május 30-án New Yorkban letartóztatták. Azzal vádolták, hogy nem adta meg pontos címét egy New Orleans-i sorozóbizottságnak, és Louisiana államba vitték. Ott egy szövetségi bíróság három évi börtönre ítélte. Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága 1953 február 2-án azonban egyhangúlag hatálytalanította az alsóbíróságok döntéseit és Wardot szabadon bocsátották.

A NÉGEREK SZAVAZATI JOGA

Öt államban — Alabamában, Arkansasban, Mississippiben, Texasban és Virginiában — még mindig fejadóhoz kötik a szavazati jogot. Ilymódon 1952-ben legalább hétmillió néger és fehér amerikai állampolgárt fosztottak meg a szavazati jogától. Tennessee államban 1951-ben eltörölték a fejadót. Alabama állam azonban új alkotmánymódosítást fogadott el azzal a célzattal, hogy akadályozza a négerek választói lajstrombavételét, és így csökkentse a néger szavazatok számát. Eszerint azoknak, akik fel akarják magukat vétetni a választói névjegyzékbe, írásos vizsgát kell tenniük, melynek feltételeit az állam Legfelsőbb Bírósága határozza meg. Az Alabama államban először szavazó sze-

mélynek visszamenőleg fejadót kell fizetnie; a 21 éves korhatár, vagy az államban történt letelepedése óta elmúlt minden egyes év után 1,50 dollárt. Ilyenformán tehát egy negyvenötéves új szavazónak csak a szavazati jogért 36 dollárt kell fizetnie.

Virginia államban Jessie Butler néger asszony fellebbezést nyújtott be a fejadóról szóló törvény ellen, amelyet alkotmányellenesnek nevezett. A fellebbezést egy szövetségi kerületi bíróság, majd 1951 május 28-án az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága is elutasította. A felsőbíróság döntése tehát a gyakorlatban alkotmányosnak minősítette a Virginia állambeli fejadó-törvényt.

Megfélemlítési taktika: Nemcsak a fejadóval — ahol még érvényben van —, hanem rendőrségi és Ku Klux Klan terrorral is igyekeznek megfosztani szavazati joguktól a négereket. Fenyegetésekkel, állásuk elvesztésével, tettlegességgel, bombamerénylettel, gyújtogatásokkal, rendőrök által elkövetett gyilkosságokkal és tömeglincselésekkel terrorizálják őket, hogy ne menjenek szavazni.

Louisiana államban például — ahol nincs fejadó — John Lester Mitchell és két másik néger a Színesbőrűek Haladását Előmozdító Országos Szövetségen keresztül keresetet adott be a St. Landry Parishben a választói névjegyzéket összeállító hivatalnok ellen, mert az nem volt hajlandó őket felvenni a névjegyzékbe. Egy helyettes seriff ezért 1951 november 18-án lelőtte Mitchellt.

Gaffney városban, Dél-Carolina államban — ahol nincs fejadó — C. L. C. Glymph néger fűszerkereskedő 1952 februárjában a városi tanácsosi tisztségre jelöltette magát, de megfélemlítéssel arra kényszerítették, hogy a választások előestéjén lemondjon a jelöltségről. A Ku Klux Klan a következő fenyegetéssel figyelmez-

tette: „Mint ezt ön is tudja, nem szokás Dél-Carolinában, hogy a színes faj közhivatalokat töltsön be... Ha február 12 előtt lemond, ez most és ezután is megoltalmazza."

Kormányintézkedést javasolnak: Spessard L. Holland szenátor és kilenc másik szenátor a déli államokból 1953 január 23-án közös, alkotmánymódosításra vonatkozó határozati javaslatot terjesztettek be, amely szerint törvénytelennek minősítenék, hogy a szövetségi választásokon a szavazást fejadó fizetéséhez kössék. A határozat többi támogatói Arkansas, Virginia, Florida, Georgia, Észak-Carolina és Louisiana államokat képviselő szenátorok voltak.

A Színesbőrűek Haladását Előmozdító Országos Szövetség — amely már évek óta küzd a fejadó ellen — és a Déli Körzeti Tanács jelentése szerint 1952-ben a déli államokban 1,1 millió néger szavazott.

A TANÍTÓK HŰSÉGESKÜJE

Már 33-ra emelkedett azoknak az államoknak a száma, ahol törvényben írják elő a tanítók államhűségének megvizsgálását. Ebből 26 állami hűségesküt követel. Tanítók ellen eljárások indultak a hűségesküt előíró törvények alapján California, New York, Oklahoma, Pennsylvania, New Jersey, Maryland, Virginia államokban és másutt.

California államban: A hűségesküvel szemben vívott hosszú harcban figyelemreméltó volt a California Egyetem tanárainak helytállása. Az egyetem igazgatását intéző tanács által 1950-ben követelt különleges eskü megtagadásáért 17 tanárt bocsátottak el. A bíróságok előtti hosszú küzdelem után az egyetem vezetői elejtették a hűségesküre vonatkozó követelést.

California állam Legfelsőbb Bírósága 1952 október 17-én úgy döntött, hogy ez a különleges eskü alkotmányellenes, és elrendelte, hogy a 17 tanárt helyezzék vissza állásába. Visszavételük azonban az alkotmányosnak minősített Levering-törvény alapján előírt hűségeskü letételétől függött. Az egyetem 1952 novemberében visszahelyezte állásába a 17 elbocsátott tanárt és 10 másikat is, aki ügyét nem vitte a bíróság elé.

A Californiai Tanítók Szövetsége 1952 decemberében újra kifejezésre juttatta, hogy ellenez minden hűségesküt, amelyet a tanítóktól követelnek. A Levering-törvény visszavonásáért küzdő szövetség aktívan szembeszállt az Allen A. Zoll által vezetett fasiszta jellegű Országos Amerikai Nevelési Tanáccsal. Ennek a tanácsnak nagy része volt abban, hogy 1950-ben elmozdították állásából Willard Goslint, egy jóképességű és munkáját megfelelően ellátó pasadenai iskolafelügyelőt.

Oklahoma államban: Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága 1952 december 15-én alkotmányellenesnek minősítette Oklahoma államnak azt a törvényét, amely előírja, hogy a közalkalmazottak hűségesküt tegyenek. A bíróság mind a nyolc tagja egyhangúlag úgy döntött, hogy a törvény nem biztosított megfelelő oltalmat az ártatlan személyek számára.

„Az eskü megsérti a törvényes eljárást" — állapította meg a felsőbíróság — és ilyenformán megsérti az Egyesült Államok Alkotmányának 14. módosítását, amely úgy rendelkezik, hogy egyetlen állam „se fosszon meg egyetlen személyt sem megfelelő törvényes eljárás nélkül életétől, szabadságától vagy tulajdonától".

Az 1951 áprilisban megszavazott Oklahoma állambeli törvény alapján az eskü letételének elmulasztása miatt a stillwateri Mezőgazdasági és Gépészeti Főiskola hét tanárát bocsátották el. Oklahoma állam Legfelsőbb

Bírósága úgy döntött, hogy ezeknek a személyeknek nincs alkotmányos joguk állami alkalmazásra.

Hugo L. Black bíró, az Egyesült Államok Legfelsőbb Bíróságának határozatával egyetértve, a következő kiegészítő nyilatkozatot tette, amely sok más folyó ügyre is érvényes: „Az Oklahoma állambeli eskütörvény csak egyik kifejezője az egész országot átfogó törvények hálózatának, amelyet azzal a céllal hoztak létre, hogy az emberek véleményét elnyomják és ellenőrizzék. A hűségeskük a zsarnokság közismert eszközei. Egy szabad népnek kimondhatatlanul gyűlöletesek vagy legalább is gyűlöleteseknek kellene lenniük ezeknek a hűségesküknek, amikor a szellem megbéklyózására használják őket . . .

Szólásszabadságot kell biztosítanunk mindenki számára, vagy végül senkinek sem lesz, csak csúszómászóknak és a gyáváknak. S nem tudom eléggé gyakran ismételni meggyőződésemet, hogy a közügyekben való véleménynyilvánítás jogának teljesen szabadnak kell lennie, különben végül is teljesen elvész a szólásszabadság."

New York államban: A New Yorkban 1949 márciusában beiktatott Feinberg-törvény utasítja az iskolák igazgatását intéző tanácsokat, hogy feketelistát tegyenek közzé az úgynevezett „felforgató" szervezetekről, és előírja, hogy az e szervezetek bármelyikéhez tartozó tanítót el kell bocsátani. Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága 1952 március 3-án 6:3 szavazatarányú döntésével fenntartotta azt a határozatot, hogy a törvény megfelel az alkotmánynak.

Az ellenvéleményt Douglas, Black és Frankfurter bírók képviselték. Douglas bíró ezt mondotta ellenvéleményében: „Az alkotmány biztosítja társadalmunkban mindenki számára a gondolat és szólás szabadságát. Mindenkinek joga van erre; és senkinek nincs nagyobb szüksége rá, mint a tanítónak . . .

A szóbanforgó törvény társadalmunktól idegen elvnek — annak az elvnek alapján jár el, hogy valakit bűnösnek mondanak ki bizonyos kapcsolatok miatt... Az ilyen eljárásnak már a puszta veszélye is minden bizonnyal elpusztítja az iskolai szabadságot."

A Feinberg-törvény alapján 1952 végére 20 iskolai alkalmazottat, zömmel tanítókat, fizetés nélkül felfüggesztettek vagy elbocsátottak. 1952 novemberében nyolc tanító tárgyalásán a vizsgálatot vezető Arthur Levitt előtt valamennyi tanítót szakmailag kiválónak neveztek. Volt tanítványok, szülők és más tanítók tanúskodtak arról, hogy mind a nyolcan mint tanítók kiváló képességekkel rendelkeztek, és odaadóan foglalkoztak tanítványaikkal. Egyik felfüggesztett vagy elbocsátott tanítót sem vádolták soha azzal, hogy szakmailag nem megfelelő, vagy hogy bármilyen különleges filozófiát próbált volna beleoltani osztályába.

Csaknem valamennyi ilymódon eltávolított tanító tagja volt a Tanítók Szakszervezetének — ezt abban az időben az Amerikai Köztisztviselők Szakszervezete 555. számú helyi szervezetének nevezték —, és az tevékenyen harcolt is védelmükben.

Az eskütétel ellenzéke: Az Amerikai Tanítók Szövetsége és a Tanítók Szakszervezete mellett egész sor más szervezet emelte fel szavát a tanítók és az egyéb városi és állami alkalmazottak számára előírt hűségeskü ellen. E szervezetek között találjuk az Állampolgári Jogok Szervezetét, az Egyetemi Tanárok Szövetségét, több iskolai egyesületet és az olyan helyi személyekből álló csoportokat, akiknek a lakóhelyén a tanítók és mások számára előírt hűségeskü ügye felmerült.

A hűségeskü kapcsolatos politika felett az egyik legnyíltabb bírálatot Henry Steele Commager, a Columbia Egyetem tanára gyakorolta, aki 1951 október 9-én ezeket jelentette ki a Barnard Főiskola tanárai és

hallgatói előtt: „az ilyen eskük részei annak a mondhatni begyepesedett fejű, gyengeelméjű, de nem teljesen elfajzott felfogásnak, amely jellemzője az amerikai életnek". Figyelmeztette a hallgatókat, hogy az államhűséggel kapcsolatos jelenlegi támadások „azon az ártalmas törvényen alapultak, amely együttérzés miatt bűnösnek mond ki személyeket".

Feketelista a rádió-, televízió- és filmstúdiókban

Az FBI három volt ügynöke 1950 június 22-én „Vörös Csatornák" címmel 213 oldalas feketelistát bocsátott ki, amely 151, a rádió- és televíziószakmában dolgozó embert, valamint állítólagos kommunista és kommunistabarát kapcsolataikat sorolta fel. A lista magában foglal neves színműírókat, rendezőket, világhírű színészeket és színésznőket. Mégcsak kísérletet sem tettek annak megvizsgálására, hogy vajjon a felsorolt személyek elleni vádak helytállóak-e vagy sem.

A listát T. C. Kirkpatrick, J. G. Keenan és K. M. Bierly állították össze, akik 1947-ben American Business Consultants név alatt tűntek fel, s *Counterattack* címmel „a kommunizmus elleni harcra" hetilapot adtak ki. Fő pénzügyi támaszuk Alfred Kohlberg, aki Csang Kaj-seket is támogatja — és Joseph R. McCarthy szenátor volt. Gyalázkodásaik a szórakoztató ipar határain messze túlterjedve, igen sok más területen dolgozó kiváló amerikait is érintettek.

A szórakoztató iparban több feketelista van érvényben, köztük a Columbia Rádiótársaság saját használatára összeállított feketelistája. De a „Vörös Csatornák" két évvel kiadása után még mindig ijesztő hatalmat jelent, és az ország egyik legjelentősebb ipara továbbra is azok lába előtt hever, akiket a *Fortune* folyóirat

„maroknyi kotnyeleskedőnek" nevezett — mondotta Merle Miller, az Amerikai Szerzők Szövetségének elnöke*.

A *Counterattack* ahhoz, hogy valaki tisztázza magát a rágalmak alól, rendszerint azt követeli, hogy az érdekelt személy aláírásos nyilatkozatban vonja vissza a baloldal iránt kifejezett bárminemű rokonszenvét, és aktívan álljon ki a kommunizmus ellen. „Kommunistának minősítenek csaknem minden olyan ügyet, amelyet a multban a művészek támogattak, például a „Vörös Csatornák" szavaival „a Franco diktatúra megdöntésének, az antiszemitizmus és a jimcrow elleni harcnak, a szabadságjogoknak, a világbékének, a hidrogénbomba betiltásának a követelését".

A „Vörös Csatornák"-ban felsorolt személyek képtelenek álláshoz jutni a rádió- és televízióstúdiókban, vagy a filmiparban. Sokat közülük az Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság elé idéztek. Egyesek — amikor követelték tőlük, hogy nevezzenek meg a művészvilágban kommunista személyeket, azzal próbálták megmenteni saját karrierjüket, hogy másokat is belekevertek, akiket azután szintén feketelistára tettek.

Az egyik megnevezett személy, J. Edward Bromberg, a kiváló filmművész volt, aki a maga részéről nem volt hajlandó senkit sem beárulni az Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottságnak. Bromberg — akit feketelistára tettek — kénytelen volt Angliában dolgozni, és ott is halt meg 1951-ben, a száműzetés miatt súlyosbodott szívbaj következtében. Mady Christianst, az ismert színésznőt, és Canada Leet, a híres néger színészt szintén halálba hajszolták a „Vörös Csatornák" és az Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság együttes gyalázkodásai.

---

* Lásd The Nation. 1952 június 28.

Lillian Hellman, az ismert színműíró, amikor 1952-ben az Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság elé idézték, nyilatkozatot tett, amelyben kijelentette, mindent elmond az inkvizítoroknak önmagáról, de nem hajlandó másokat veszélybe sodorni azzal, hogy kiszolgáltatja őket valamelyik vörösfaló feketelistának.

Hollywoodban: A „hollywoodi tizek", köztük filmírók és két rendező, akik 1947-ben nem voltak hajlandók az Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság előtt politikai nézeteikről nyilatkozni, a Kongresszus megsértése miatt hat hónaptól egy évig terjedő börtönbüntetést ültek le. Mikor 1951 elején kiszabadultak, őket is feketelistára tették.

A szövetségi bíróság a „tizek" egyik tagjának, Adrian Scottnak megítélt 80 000 dollárt, amely a Radio-Keith-Orfeum társasággal kötött szerződése alapján járt neki. A társaság megfellebbezte a döntést, amelyet azután Ben Harrison szövetségi bíró hatálytalanított. De a „hollywoodi tizek" egyike mégis megkapta azt a kisebb összeget, amely szerződése szerint megillette.

A filmgyárak 1952 májusában új és széleskörű vizsgálatot indítottak Hollywoodban. Az országos Amerikai Légió áprilisban feketelistát küldött a stúdióknak mintegy háromszáz személyről, akiknek állítólag kommunista kapcsolataik vannak. Az új boszorkányüldözés ennek volt a következménye. A társaságok behívták vezető alkalmazottaikat, köztük gyártásvezetőket, rendezőket, színészeket és írókat, s azt kívánták, hogy írásban utasítsák vissza az ellenük emelt vádakat. A Légió „a Légió szabályzata" alapján azzal fenyegetőzik, hogy őrséggel akadályozza meg minden olyan film előadását, amelyben a háromszáz felsorolt személy közül bármelyik is szerepel. Egy helyi fasiszta jellegű csoport, a Fizetésből Élők Bizottsága, a Los Angeles-i területen már őrséget vont a színházak köré.

A társaságok kötelezték a megkérdezett személyeket, hogy írásban közöljék azoknak a nevét, akiknek felkérésére csatlakoztak valamelyik úgynevezett „felforgató szervezethez", továbbá azoknak a nevét, akiket viszont esetleg ők kértek fel csatlakozásra. Ha ezt nem teszik meg, akkor elbocsátják őket.

A támadás áldozatai: Csak néhányat tudunk felsorolni a sok színész, színésznő és író közül, akit az elmúlt két év során feketelistára tettek. Az egyik legelsőként feketelistára helyezett művész Jean Muir, egy középutas liberális volt, aki 1950 augusztusában elvesztette a General Foods Corporation televíziós programmjában „Az Aldrich család" című darabban játszott anyaszerepet. Gipsy Rose Lee, akit a „Vörös Csatornák"-ban megneveztek, tagadta, hogy bármilyen kapcsolata lenne a kommunistákkal, és sikerült is bebizonyítania igazát. Ennek ellenére nem foglalkoztatják már olyan rendszeresen a rádió- és televízióstúdiókban, mint az ellene indított támadás előtt.

A „Vörös Csatornák"-ban felsorolták John Garfieldet, a közismert filmszínészt, aki televíziós programmokban szerepelt. Az Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság elé idézték. Ott megpróbált válaszolni az inkvizítorok kérdéseire, és röviddel ezután szívroham következtében meghalt. Philip Loeb, aki a „Goldbergék" című darabban Goldberg papa szerepét játszotta, amikor 1952 elején a darabot újra kezdték televízión adni, elvesztette szerepét, mert neve *megjelent a feketelistán.* Loeb tagadta, hogy rokonszenvez a kommunistákkal. A Színészek Szakszervezete és a Televíziós Egyesület egyaránt elítélik a feketelistákat, de 1952 végéig nem sikerült Loeböt visszahelyezniük állásába.

Az elmúlt években sok olyan amerikai állampolgártól, aki külföldre kívánt utazni, megtagadták az útlevelet. A Külügyminisztérium útlevélosztálya egyszerűen értesítette e kérvényezőket, hogy „külföldi utazásuk ezidőszerint ellentétes lenne az Egyesült Államok érdekeivel". Nem közölte a határozat okát, nem adott módot meghallgatásra, vagy arra, hogy bíróság vizsgálja felül e határozatot.

Ez az eljárás széleskörű bírálatot váltott ki ujságírók, jogászok és szabadelvű csoportok körében. Wayne L. Morse, Oregon állam szenátora ezt a politikát így jellemezte: „a titoktartás zsarnoki, önkényes és makacs gyakorlata".

A *Washington Post* (1952 június 5.) megállapította, hogy a Külügyminisztérium útlevélpolitikájában „nincsen semilyen megítélési mérce, és a törvényes eljárás bármely elemét nélkülözi". A *Yale Law Journal* 1952 februárban adatokkal alátámasztott tanulmányt adott ki az útlevélkérdésről, s megállapította, hogy „minden amerikai állampolgárnak alkotmányos joga van útlevélre, és e jog védelme a nemzeti politika és a szabadságjogok égető ügyévé lett".

A Külügyminisztérium útlevélosztálya elismerte, hogy az 1952 májusig eltelt 11 hónap alatt 95 útlevélkérelmet utasított el, és ugyanannyi útlevelet érvénytelenített*.

Linus C. Pauling egyetemi tanár, a Californiai Technológiai Intézet kémiai részlegének vezetője, a világ egyik kiemelkedő elméleti vegyésze is azok között volt, akiktől önkényesen megtagadták az útlevelet. Pauling tanár 1952 elején útlevelet kért Angliába, hogy ott részt vegyen a Londoni Királyi Társaság (Royal Society of

* Lásd New York Times. 1952 július 19.

London) értekezletén és előadást tartson a Nagy-Britanniai Királyi Intézetben (Royal Institute of Great Britain). Miután kétszer elutasították útlevélkérelmét, országszerte tiltakozás tört ki. Dr. Paulingnak végül 1952 július 15-én — miután nyilatkozatot írt alá, hogy nem kommunista és sohasem volt az — korlátolt érvényű, csak október 1-ig érvényes útlevelet adtak.

Paul Robeson, az ismert néger énekes útlevelét 1950-ben visszavonták. A felsőbb bíróságokhoz fellebbezést nyújtott be, amelyben kijelentette, hogy útlevelének visszavonása akadályozza koncerténekesi megélhetését és tiszteletdíjakban, járandóságokban veszteséget okoz neki. Az Egyesült Államok Fellebbezési Bírósága azonban 1952 augusztus 7-én elutasította a fellebbezést azzal az indokkal, hogy nem illetékes az ügy eldöntésére.

Stephen H. Fritchmant, az unitárius egyház Los Angeles-i lelkészét felkérték, hogy szólaljon fel 1952-ben Ausztráliában egy 100. évfordulóját ünneplő vallási gyülekezet előtt. Útlevélkérelmét azonban elutasították. Henry J. Carpentert, brooklyni presbiteriánus lelkészt meghívták Japánba istentiszteletet tartani, de nem tudott útlevelet kapni. Később kapott útlevelet, de nem az eredetileg tervezett utazásra.

Ezek jellegzetes példái annak a sok esetnek, amikor megtagadták az útlevelet. A Külügyminisztérium 1952 elején közölte, 251 külföldön utazó amerikai állampolgár után kutat, hogy visszavonja útlevelüket. Valamennyi személytől, akikről tudják, hogy részt vettek külföldi békekonferenciákon, mint például az 1952 októberében Pekingben tartott ázsiai és csendesóceáni békeértekezleten — az Egyesült Államokba való visszatértük után megvonták az útlevelet.

IV. A SZAKSZERVEZETEK HELYZETE AZ EGYESÜLT ÁLLAMOKBAN

Az 1951. évi AFL-kongresszus

Az Amerikai Munkásszövetség (AFL) 70. évi kongresszusa 1951 szeptember 17-től 25-ig ülésezett San Franciscóban. A kongresszuson 600 küldött vett részt, s ennek mindössze 2%-a volt nő. A végrehajtó tanács jelentése szerint a taglétszám 7 846 245 fővel új csúcsot ért el: 703 642-vel felülmúlja az előző évit. A taglétszám évi emelkedésének legnagyobb részét a Gépészek Szakszervezetének az AFL-be visszatért 500 000 tagja képviselte.

A kongresszus a központnak fizetendő fejenkénti tagdíjat havi 1 pennyvel emelte, ilyenformán tehát az országos szakszervezetek havonta tagonként 4 centet, míg a közvetlenül csatlakozott helyi szakszervezetek és a szövetségi szervezetek tagonként havi 38 centet fizetnek be a szövetségnek.

Munkásegység: Az AFL ismét sürgette, tárgyaljanak a CIO-val abból a célból, hogy egy szövetség keretében megteremtsék a szervezeti egységet. Jelentették, hogy az AFL—CIO Egységbizottsága a legutóbbi kongresszus óta nem ült össze. A küldöttek vita nélkül jóváhagyták, hogy az AFL képviselőit 1951 augusztusában kivonták a munkásság egységes politikájával foglalkozó bizottságból. Jóváhagyták az AFL végrehajtó tanácsának jelentését, amely szerint az említett bizottság „elérte a célt, amelynek érdekében létrehozták".

Illetékességi viták és a szakszervezetek közötti harc a tagokért: Az Amerikai Harisnyaipari Munkások Szakszervezete kapta meg a jogot az összes harisnyaipari munkás megszervezésére. Ez a szervezet eddig a Textilipari Munkások Szakszervezetének (CIO) volt az önálló részlege.

Az Állami, Megyei és Városi Alkalmazottak Szakszervezetének funkcionáriusai panaszkodtak amiatt, hogy több szakszervezet, köztük a Szállítómunkások és Épületkarbantartó Dolgozók Szakszervezete, elviszi tagjaikat. A Dohányipari Munkások Szakszervezete is tiltakozott a Szállítómunkások és Épületkarbantartó Dolgozók Szakszervezetének robbantási kísérletei ellen, és a Pályafenntartó Munkások Szakszervezetét megrótták azért, mert a vasúti tulajdonon létesülő házak építésénél benyomult az építőipari szakszervezetek érdekterületére.

Marshall-terv: Noha a kongresszus szónokai kórusban dicsőítették az Egyesült Államok külpolitikáját, Charles J. MacGowan, a Kazánkészítők Szakszervezetének elnöke európai utazásáról beszámolva jelentette, hogy a Marshall-terv keretében kiutalt dollársegélyt például Olaszországban korrupt üzletemberek kezébe adták, akik azt uzsorakamatra kölcsönzik ki. Kijelentette, hogy „Európa gazdasági urai visszaállították kártékony kartelljeiket és kizsigerelik országaikat". Vádat emelt, hogy a Marshall-terv igazgatósága Európában „abba a szerencsétlen dilemmába jutott, hogy a munkásság megkérdezése nélkül egyoldalú döntéseket hoz".

A kongresszus határozata megállapította, hogy a Marshall-segély megerősítette Európát, de nem emelte a francia és az olasz munkások életszínvonalát.

Egyéb határozatok: A kongresszus a többi között támadta a Taft—Hartley-törvényt, és elhatározta, hogy folytatja a harcot a törvény visszavonásáért;

támadta azt a javaslatot, amely további adókkal akarja megterhelni az alacsony jövedelmű csoportokat; elítélte a Képviselőházat és a Szenátust, hogy képtelen megvédelmezni az amerikai mezőgazdasági munkások érdekeit; követelte, hogy a Képviselőház és a Szenátus fogadja el az egészségügyi biztosítást és az egészségüggyel kapcsolatos más, szükséges törvényhozási intézkedéseket; követelte, hogy a közoktatásból távolítsák el a kommunistákat és „útitársaikat".

Az Egyesült Államok Munkaügyi Minisztériuma *Monthly Labor Review* című kiadványa a kongresszusról szóló jelentésében megállapította: „A kongresszus idejének és tevékenységének nagy részét az foglalta el, hogy a küldöttek követelték a további szüntelen harcot — belföldön és külföldön egyaránt — a kommunizmus ellen." Akcióprogrammjában állást foglalt amellett, hogy a kínai szárazföldön segítsék a Kínai Népköztársasággal szembeni ellenállási mozgalmakat és támogassák Csang Kaj-sek katonai erőit Tajvan szigetén.

Az 1952. évi AFL-kongresszus

Az AFL 71. kongresszusa 1952 szeptember 15-től 23-ig ülésezett New Yorkban. A fizető tagok száma 8 098 302-vel új csúcsot ért el. A kongresszuson 658 küldött vett részt 97 országos szervezet, 39 államban levő alapszervezet, 149 városi szakszervezeti tanács, 65 helyi és független, csak a központhoz tartozó szervezet képviseletében. A küldöttek között mindössze öt néger volt.

Az AFL — történetében elsőízben — elhatározta, hogy támogatja az egyik nagy politikai párt jelöltjét az elnökválasztási küzdelemben. (1924-ben az AFL Robert M. LaFollette-et, a Haladó Párt elnökjelöltjét

támogatta.) Ez a lépés olyan formában történt, hogy a végrehajtó tanács egy pótjelentésben összehasonlította az AFL különféle törvényhozási programmjait és javaslatait a két nagy párt programmjával. A jelentés a demokratapártiak álláspontját minden kérdésben előnyösebbnek találta, mint a köztársaságpártiakét, és befejezésül kijelentette, hogy Adlai E. Stevenson „teljes bizalmunkat bírja". A jelentés hangsúlyozta, hogy a szövetség semmiféle kényszert nem alkalmaz, s az egyes szervezetek és tagjaik szabadon dönthetnek. „Nem szándékszunk és nem kívánunk semilyen politikai pártot támogatni vagy a pártpolitikába bekapcsolódni", mondja a határozat, de hozzátette, „mint szakszervezeti vezetők és mint amerikaiak az AFL minden tagjának azt tanácsoljuk és felhívjuk, hogy Stevensonra szavazzon". A nagybefolyású Ácsok Szakszervezete, a Pályafenntartó Munkások, a Hálókocsi Kalauzok, a Papíripari Munkások és a Mintakészítők Szakszervezete — noha nem így szerepel a jegyzőkönyvben — valójában tartózkodtak a szavazástól.

Mind a köztársaságpárti, mind pedig a demokratapárti elnökjelölt felszólalt a kongresszuson. Eisenhower tábornok némi tapsot kapott, amikor kiállt amellett, hogy a munkáltatóknak is a Taft—Hartley-törvényhez hasonló esküt kell tenniük arról, hogy nem kommunisták. Stevenson a Taft—Hartley-törvény visszavonása mellett állt ki, amelyet „a viszály és az elkeseredettség szimbolumának" nevezett.

Politikai nevelés: James L. McDevitt, a Politikai Neveléssel Foglalkozó Munkásszövetség igazgatója elmondta a kongresszuson, hogy ez a szervezet — amelyet az AFL 1947-ben azért létesített, hogy politikailag tömörítse erőit — 1952 szeptemberéig alig 200 000 dollár önkéntes adományt kapott, vagyis a 23 000 helyi szakszervezettől szervezetenként kevesebb mint 10 dollárt.

Az 1950-es kongresszusi választási kampány során a szövetség több mint 500 000 dollárt gyűjtött.

McDevitt ezeket a kis összegeket szembeállította azzal a ténnyel, hogy a múlt évben négy szervezet és érdekeltség munkásellenes kijárói 4 millió dollárt költöttek a Kongresszus képviselőinek befolyásolására. Ezek az Amerikai Orvosszövetség, az Alkotmányvédő Bizottság, az Amerikai Farmerszövetség (amelynek kijárói az árellenőrzést lazítani igyekvő kijárók közül a legnyíltabban dolgoznak) és a Villamossági Társaságok Országos Szövetsége.

A külföldi megbízottak jelentései: Az AFL európai, ázsiai és latin-amerikai képviselői a szokás szerint beszámoltak a külföldi szakszervezeti, gazdasági és politikai viszonyokról. Most is, mint a megelőző években, valamennyien arról beszéltek, hogy ők milyen harcot folytattak külföldön a kommunizmus ellen. Ezúttal azonban kiszélesítették támadásaikat minden olyan erőre a külföldi országokban, amely bármilyen kérdésben nem értett egyet az Egyesült Államok politikájával. Beszámolóikat általában a végrehajtó tanács jelentésének szövege alapján dolgozták ki, amely a többi között még Winston Churchill konzervatívpárti angol miniszterelnököt is megtámadta, aki — sajnálkozott a jelentés — az Egyesült Államok politikájával dacolva „csökkentette a honvédelmi előirányzatot".

A jelentés aggodalmát juttatta kifejezésre a „semlegességi" megnyilatkozások miatt, amelyeket Európában, Malájföldön és a világ más részein tapasztaltak, ahol a nép nem mutatott „elegendő gyűlöletet és energiát a kommunizmussal és Oroszországgal való szembeszállásban". Megtámadta az indiai Nehru-kormányt is amiatt, hogy „Moszkva és Peking iránt az engedékenység és hajbókolás megbocsáthatatlan útját követi". Az AFL európai képviselője, Irwing Brown, szintén

sajnálkozott az Európában mutatkozó „semlegesség és békülékenység" és az „úgynevezett «béke»-mozgalmak erősödése" miatt.

Katonai kiképzés: A végrehajtó tanácsnak az 1951-ben hozott határozat értelmében tett jelentését jóváhagyták: „A jelenlegi háborús szükséghelyzetet figyelembe véve, a végrehajtó tanács helyesli a korlátozott általános katonai kiképzést, de a szükséghelyzet befejeztével ennek véget kell vetni. Ne legyen ez része nevelési rendszerünknek, és semmiképpen se haladja meg a szolgáltatások, termelés és az elosztás terén meglevő polgári célokat szolgáló rendszerünk határait, ne váljék ennek részévé, és semmiképpen se használják fel a munkásság jogainak korlátozására, szűkítésére vagy akadályozására."

Határozatok: A kongresszus többek között határozatokat fogadott el arról, hogy a törvényes minimális órabért egy dollárra vagy ennél magasabbra emeljék; hogy az elnyomó Walter—McCarran-féle Bevándorlási Törvényt változtassák meg; hogy a munkásnők között szervezési kampányt indítsanak; hogy a szakszervezetek képviselve legyenek az Atomenergia Bizottságban; hogy az adóprogrammokat a fizetőképességre alapozzák; végül, hogy a megnövekedett munkatermelékenység jusson kifejezésre a munkások magasabb életszínvonalában.

A kongresszus újra megerősítette, hogy támogatja „a kötelező érvénnyel felruházott, megfelelő alkalmaztatási feltételeket biztosító törvényhozást"; sürgette, hogy töröljék el a Szenátusban az obstrukcióra vonatkozó szabályt, amely lehetővé tette a déli államok reakciós szenátorainak, hogy megakadályozzák a polgári jogokkal kapcsolatos törvényhozási intézkedéseket; tiltakozott „sok állami és helyi köztisztviselő szakszervezetellenes magatartása ellen, amelyet az alkal-

mazottak megszervezésével szemben tanúsítanak"; ellenezte a Pat McCarran szenátor által a Kongresszus legutóbbi ülésszakán benyújtott törvényjavaslatot a feketelistáról, amely lehetővé tenné, hogy a magánkézben levő iparban utcára tegyenek minden olyan munkást, aki az igazságügyminiszter úgynevezett „felforgató szervezetek listáján" felsorolt bármelyik szervezethez tartozik.

Munkásegység: A kongresszus ismét állást foglalt a „szervezeti egység" mellett, és közölte, hogy bizottsága előkészítette a tárgyalások újrafelvételét a CIO-val. A CIO-t megvádolták, hogy több alkalommal megszakította a tárgyalásokat. Nem tettek említést John L. Lewis, az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet vezetőjétől érkezett táviratról, amelyben javasolta, hogy az Egyesült Államok valamennyi törvényesen engedélyezett szakszervezetét hívják össze értekezletre, s ott dolgozzanak ki tervet egyetlen egységes munkásszervezet létrehozására.

Funkcionáriusok: William Greent, aki Samuel Gompers 1924-ben bekövetkezett halála óta a szakszervezet elnöke, huszonkilencedszer választották meg egyévi időtartamra elnöknek. George Meanyt ismét megválasztották főtitkárnak. Green november 21-én meghalt, és a végrehajtó tanács Meanyt választotta utódjául, helyette pedig William F. Schnitzlert, a Sütő- és Cukrászipari Munkások Szakszervezetének elnökét nevezték ki főtitkárnak.

Az 1951. évi CIO-kongresszus

A CIO 13. évi kongresszusa 1951 november 5-től 9-ig ülésezett New Yorkban. A jelenlevő 572 küldött 31 országos szervezetbe és 4 szervező bizottságba tömörült ötmillió tagot képviselt.

A kongresszus a munkásegységről szóló határozatában elítélte az AFL képviselőinek kilépését a munkásság egységes politikájával foglalkozó bizottságból, amelyet 1950 decemberében létesítettek, hogy a munkásság egységes álláspontot foglalhasson el „a mozgósítási erőfeszítéssel kapcsolatos ügyekben". Ez a lépés aláaknázta „a munkásság akcióegységére törekvő, erősödő mozgalmat", és olyan légkört teremtett, amelyben „a munkásegység komoly megtárgyalása ezidőszerint nehéznek tűnik". A kongresszus ennek ellenére elhatározta, helyi, állami és országos fokon folytatják az együttműködést az AFL-lel és a többi szakszervezettel, hogy közösen harcoljanak ki eredményeket és közelebb kerüljenek a végcélhoz, az egységes munkásmozgalomhoz.

Külpolitika: A kongresszus ugyanakkor, amikor egészében támogatta a Külügyminisztérium külpolitikáját, ellenezte a Franco-Spanyolország iránti békülékenységet. Az AFL-hez hasonlóan azt követelte, hogy a Marshall-segély az európai munkásoknak jusson és kevesebbet kapjanak a munkáltatók. A „nemzetközi összeesküvésről" és az „imperialista" Szovjetunióról szóló szabványkijelentések az amerikai kormány álláspontját tükrözték. Helyeselték a Japánnal kötött Kína-ellenes békeszerződést, és sürgették, hogy kössék meg Nyugat-Németországgal a Külügyminisztérium által ajánlott szerződést. A kongresszus külpolitikai megnyilatkozásait a hidegháború támogatása jellemezte.

Bérstabilizálás: A kongresszus ellenezte a kormány „bérstabilizálási" mesterkedéseit, és kijelentette, hogy az egész háborús mozgósítási programm „át meg át van itatva méltánytalansággal és igazságtalansággal". Elutasított „minden olyan ellenőrzési rendszert, amely az áldozatok terhét a munkásokra hárítja". A Bérstabilizálási Tanács tétlensége következtében — mon-

dotta a kongresszusi határozat — a munkások „meg vannak fosztva a kollektív szerződésekben előírt egészségügyi és kórházi kezelésre vonatkozó biztosítási és nyugdíjjárulékoktól". Rámutatott, hogy a munkásokra az árellenőrzéstől mentes iparágakban „továbbra is érvényes a bérkorlátozás, míg munkáltatóik belevetik magukat az áremelkedések végtelen áradatába". Hozzátette: „sohasem fogjuk alávetni magunkat megkülönböztető bérrögzítéseknek és semmiféle tisztességtelen politikának, amely fenyegeti a munkásság életszínvonalát és nehezen kiharcolt kollektív vívmányait".

Erkölcsi magatartás és illetékességi viták: A CIO-hoz tartozó szakszervezetekben fokozódott a gengszterizmus, és ezért az „erkölcsi magatartásról" szóló határozat kimondotta: „A CIO-ban nincs helyük gengsztereknek, gengszterérdekek ügynökeinek, vagy bármiféle bűnügyi elemnek." Anélkül, hogy bármilyen bizonyítékot felsorolt volna, megpróbálta egy kalap alá venni az úgynevezett „felforgatókat" és a korrupciót.

A küldöttek jóváhagyták a szakszervezetek közötti szervezési viták elsimítására kidolgozott programmot. Az Országos Munkaügyi Tanács által elrendelt választásokon növekedett az összetűzések száma, mert gyakran két vagy több, CIO-hoz tartozó szakszervezet küzdött egymással ugyanannak a munkáscsoportnak a képviseletéért. Az új terv gondoskodik arról, hogy egy pártatlan választott bíró intézze el ezeket a nézeteltéréseket.

Szabadságjogok és a belső állambiztonság: Az ebben a kérdésben hozott határozat megállapította: „Évről évre visszavonulást látunk a szabadságjogok frontján ... A legutóbbi évben ez a tendencia meggyorsult." A határozat, miután utalt a legutóbbi kongresszus óta e téren bekövetkezett visszavonulásokra, kijelentette, hogy a Legfelsőbb Bíróságnak a Smith-törvény érvé-

nyességét fenntartó határozata és a Kommunista Párt vezetőinek elítélése „minden szabad ember szólásszabadságát fenyegeti".

A határozat egyéb pontjai elítélték a Szenátus Belső Biztonsági Bizottságát és a Képviselőház Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottságát; „McCarthy szenátor ártalmas tevékenységét"; az egyre inkább igazságtalanná váló „államhűség"-programmot; a kormány „tisztogatási" intézkedéseit; és a McCarran-féle gondolatellenőrzési törvényt. „Ez az úgynevezett Felforgató Tevékenységet Ellenőrző Törvény . . . az Egyesült Államokat nevetségessé tette a világ szemében."

A határozat felhívta a Képviselőházat és a Szenátust, hogy vizsgálja felül és változtassa meg a jelenlegi állambiztonsági törvényeket, különösen a Smith-törvényt és a Felforgató Tevékenységet Ellenőrző Törvényt azzal a céllal, hogy minden személy szabadságjogainak teljes védelmet biztosítsanak.

Egyéb intézkedések: A kongresszus követelte a Taft—Hartley-törvény visszavonását is és megállapította, hogy annak érvénybelépése óta eltelt legutóbbi négy évben a szervezetlen munkások megszervezése „gyakorlatilag holtpontra jutott", és a szakszervezet tagsága az összes foglalkoztatottak számához viszonyítva „ugyanazon a ponton áll, mint 1947-ben".

A szabadságjogokról szóló határozat felhívta az elnököt, hogy „azonnal" bocsásson ki egy, a munkaalkalmak igazságos elosztását biztosító végrehajtási utasítást, amely megtiltja a megkülönböztetést a foglalkoztatottság terén. Követelte, hogy hozzanak a munkaalkalmak igazságos elosztását biztosító szövetségi törvényt, továbbá hozzanak az egyes államokban is hasonló törvényeket, iktassanak be egy, a lincselés elleni szövetségi törvényt, helyezzék érvényen kívül a fejadóról szóló szövetségi és állami törvényeket, s dolgozzanak ki

„a szabadságjogokkal foglalkozó korszerűsített és megerősített szövetségi törvényeket", és hozzanak hasonló törvényeket azokban az államokban, ahol nincsenek érvényben ilyen törvények.

A CIO törvényhozási programmjának egyéb fontos pontjai: a megfelelő munkaszabványokat biztosító törvény megjavítása olyan formában, hogy legalább 1,25 dollár órabérminimumot állapítson meg; országos egészségügyi programm beiktatása, beleértve a szövetségi egészségügyi biztosítást is; „teljes foglalkoztatottságon alapuló mezőgazdasági programm, beleértve az észszerű ár- és jövedelemtámogatást, mezőgazdasági hiteleket, talajápolást, a falusi lakosság életszínvonalának megjavítását és a fogyasztók megvédelmezését".

Az 1952. évi CIO-kongresszus

1952 november 9-én a CIO 14. kongresszusának előestéjén San Franciscóban meghalt Philip Murray, a CIO elnöke. Emiatt a kongresszust elhalasztották és székhelyét Los Angelesből Atlantic Citybe helyezték át. A kongresszus — amelyen 600 küldött vett részt — december 1-től 4-ig ülésezett. A küldöttek között 16 nő volt. A szavazatok számát több mint 5,6 millió tagra állapították meg, de a CIO-ba tömörült szakszervezetek tényleges taglétszáma csak mintegy 4,2 millió fő volt.

Murraynek halála előtt elkészített és november 17-én közzétett kongresszusi jelentése megállapította, hogy a CIO-hoz tartozó legnagyobb szakszervezet az Autóipari Munkások Szakszervezete, amelynek 1 200 helyi szervezete és hozzávetőleg 1 300 000 tagja van. Az Acélipari Munkások Szakszervezete jelentette, hogy az Egyesült Államokban 1 062 668 munkásra kiterjedő

2 169 kollektív egyezményt, Kanadában pedig 26 165 munkás nevében 118 béregyezményt kötött.

A Déli Szervező Bizottságnak — mondotta a jelentés — az 1946-ban megkezdett szervezési kampány óta ez volt a legeredményesebb esztendeje. A bizottság az Országos Munkaügyi Tanács által elrendelt választások közül 160-ban győzött és 50 eredmény függőben volt. A Taft—Hartley-törvény miatt — hangsúlyozta Murray jelentése — „az ország munkásainak kétharmada ma szervezetlen" és „továbbra is állandóan növekszik" azoknak a Taft—Hartley-törvény alapján elrendelt választásoknak a száma, amelyeket a szakszervezetek elvesztenek.

1951 novembere óta, amikor határozatot hoztak az illetékességi viták elintézésének módjáról — 42 ilyen vitás ügy került a CIO országos központja elé. Ezek közül huszat közvetítés nélkül oldottak meg, hetet külső választott bíró, dr. George W. Taylor döntött el, a többi pedig függőben van.

Az új elnök: A kongresszus a legnagyobb figyelmet az új elnök megválasztására fordította. Walter P. Reuthert, az Autóipari Munkások Szakszervezetének elnökét, a CIO történetében elsőízben nyílt, egyenkénti szavazással választották meg. Reuther 3 079 181 szavazatot kapott az Allan S. Haywoodra leadott 2 613 103 szavazattal szemben. A CIO-hoz tartozó 35 szakszervezet és szervező bizottság közül 22 — köztük az Acélipari Munkások Szakszervezete — Haywoodra, 11 pedig Reutherre szavazott, míg két szakszervezet küldöttségei megoszlottak. Haywood, akit később a kongresszus ügyvezető alelnökké választott, 1953 február 21-én szívroham következtében elhúnyt.

Az alapszabályzatban eszközölt változtatások előírják, hogy a végrehajtó tanács — amelyben valamennyi szakszervezet képviselve van és eddig évente kétszer

ült össze — negyedévenként tartson teljes ülést. A CIO három vezetője és nyolc alelnöke minden két hónapban köteles összeülni.

Szabadságjogok: A szabadságjogokkal foglalkozó határozat követelte, hogy a munkaalkalmak igazságos elosztását biztosító „hatékony és kényszerítő erejű" bizottságot hozzanak létre, és kérte az elnöknek megválasztott Eisenhowert, hogy váltsa valóra ígéretét, amely szerint véget vet Washingtonban és a hadimegrendeléseken dolgozó munkások között a négerekkel szemben alkalmazott faji megkülönböztetéseknek. Több déli állambeli küldött jelentette, hogy a szakszervezetek kezdeményezése folytán némi haladást értek el a jimcrowizmus elleni küzdelemben. A Húsfeldolgozóipari Munkások Szakszervezete faji megkülönböztetés elleni mozgalmának vezetője beszámolt arról, hogy a Swift and Co. üzemeiben a szakszervezetnek sikerült néger nőket munkához juttatnia.

Thurgood Marshall, a Színesbőrűek Haladását Előmozdító Országos Szövetség funkcionáriusa elmondotta, hogy a CIO-szakszervezetek jó munkát végeztek a faji megkülönböztetés elleni harcban, „de gyakran, és egyes területeken túl gyakran ellentét van a határozatok, a formális politikai nyilatkozatok és a mindennapi gyakorlat között". Hozzátette: „A déli államokban túlsok helyi szervezet alkalmazkodik a faji megkülönböztetés helyi mintáihoz, szokásaihoz, és munkaközvetítő irodáiban s a munkahelyeken behódol az átkos faji megkülönböztetésnek. A szervezett munkásságnak a déli államokban követelnie kell, hogy munkahelyein azonnal szüntessék meg a jimcrowizmus jelenségeit."

A polgári szabadságjogokkal foglalkozó határozat követelte a Walter—McCarran-törvény visszavonását, és megállapította, hogy ez a törvény „az összes honosí-

tott állampolgárt másodrendű állampolgárrá fokozza le", és a külföldi honosoktól megtagadja a „törvényeink által biztosított megfelelő védelmet".

A határozat elítélte, hogy „a nem igazságszolgáltatással foglalkozó közhivatalok titkos besúgók vádaskodásai alapján bíróság elé visznek amerikai állampolgárokat". Támadta a kormány „hűség"-programmját, és kérte a Kongresszust, hogy „vizsgálja felül és változtassa meg az érvényben levő állambiztonsági törvényeket, például a Smith-törvényt és a Felforgató Tevékenységet Ellenőrző Törvényt (McCarran)" olymódon, hogy az egyének „csupán véleményük nyilvánítása és gondolatok hirdetése miatt ne legyenek kitéve üldöztetésnek".

Jóváhagyták a Külügyminisztérium politikáját: A külpolitikával foglalkozó határozat jóváhagyta az Egyesült Államok külpolitikáját a világ minden részében, és kijelentette, hogy ha Koreában nem tudják elérni a fegyverszünetet, „akkor azért egyértelműen a Kremlnek és pekingi ügynökeinek kell a felelősséget viselniük". Harry Martin, a CIO európai megbízottja a Kölcsönös Segélyprogramm lebonyolításával foglalkozó szervezetben támadta az Európában növekvő békevágyat, és megállapította: „a semlegesség új szelleme, amely a világot elönti . . . csaknem olyan akut veszély, mint a kommunizmus Nyugat-Európában". Aneurin Bevan brit munkáspárti vezetőt a semlegesség egyik vezető szószólójának nevezte, és kijelentette, hogy ez a politika komoly hatással van a nyugat-európai népek számottevő rétegeire.

Bérrögzítés: Az egyik határozat sürgette, hogy vessenek véget a bérrögzítésnek, és a munkásokra támaszkodva vezessenek be átfogó inflációellenes ellenőrzési rendszabályokat, s többek között kijelentette: „A jelenlegi körülmények között jogosulatlan a bérrögzítés fenntartása, mivel az árellenőrzést megszüntet-

ték és a nyersanyagellenőrzést is enyhítették." A határozat hangsúlyozta: „A Bérstabilizálási Tanács elé került béremelések egyhatodát megváltoztatták vagy elutasították. Mintegy 12 000 ügy vár elintézésre, sok közülük már egy éve húzódik."

Munkásegység: Válaszképpen George Meanynek, az AFL új elnökének javaslatára, hogy tárgyaljanak az egység megteremtéséről — a kongresszus a megbeszélések megkezdésére bizottságot nevezett ki. A határozat megállapította, hogy az esetleges szervezeti egység megteremtésének egyik első lépése az lenne, ha együttműködnének a szakszervezeti politikát közvetlenül érintő kérdésekben.

Az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet kongresszusa, 1952

A legnagyobb független szakszervezet, az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet, 1952 október 7-től 15-ig tartotta 41. kongresszusát Cincinnatiban, Ohio államban. A kongresszuson 500 000 amerikai és kanadai bányász képviseletében 2 800 küldött vett részt. A szakszervezet, 1936 óta elsőízben, hivatalosan támogatta az egyik elnökjelöltet, a Stevenson-Sparkman demokratapárti listát. A képviselőházi és szenátusi választásokon a szakszervezet azokat a jelölteket támogatta, akik a munkásvédelmi törvényhozás, elsősorban a szövetségi bányabiztonsági törvény mellett foglaltak állást.

John T. Jones, a szakszervezet végrehajtó tanácsának tagja és a Munkások Pártonkívüli Ligájának titkára kiemelte, hogy fenn kell tartani a független politikai állásfoglalást, és a jelölteket — tekintet nélkül pártállásukra — szigorúan eddigi tevékenységük alapján kell megítélni.

Az országos vezetőségnek a kongresszus elé terjesztett jelentése megállapította: „Az úgynevezett Marshall-terv nem volt egyéb, mint néhány nagy részvénytársaságnak nyújtott kormánytámogatás . . . A munkásság vezetői nagyon későn egyszerre csak felfedezték, hogy a honvédelmi mozgósítási programmot intéző valamennyi szervet megszállták a nagytőke képviselői."

A jelentés támadta a Truman-kormányt amiatt is, hogy nem vonta vissza a NAM (Gyáriparosok Országos Szövetsége) Taft—Hartley-törvényét „s érintetlenül hagyta a gyűlölt sztrájktiltó rendelkezést és a kommunistaellenes eskü rendszerét". John L. Lewis elnök javasolta a kongresszuson, hogy valamennyi szakszervezeti vezető vonja vissza a Taft—Hartley-törvény értelmében tett nyilatkozatát, amelyben kijelentette, hogy nem kommunista, és ilymódon „nemteljesítés" címén buktassák meg a törvényt.

A szakszervezet jóléti nyugdíjalapjának a kongresszus elé terjesztett jelentése — az 1947 májusa óta halálesetkor kifizetett segélyek alapján — kimutatta, hogy a bányászok átlagos életkora 56,2 évről 62,5 évre emelkedett. A bányászok életének ilyen számottevő meghosszabbítása annak volt köszönhető, hogy sok félreeső bányatelepen elsőízben állt a bányászok rendelkezésére a szakszervezet által megteremtett megfelelő kórházi és orvosi kezelés. A kongresszus leszavazta azt a javaslatot, amely indítványozta, hogy a tagoknak a jóléti alaphoz való hozzájárulását havi 25 centtel emeljék.

Elhatározták, hogy 8 millió dolláros alapot gyűjtenek a szakszervezet jövőbeni „előre nem látható kiadásainak fedezésére"; az alaphoz minden tag 20 dollárral járulna hozzá.

Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete

Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete a legutóbbi két évben az elektromos, rádió, gép- és mezőgazdasági gépgyártó iparágak 1 033 üzemében 313 000 munkást képvisel. A szakszervezet azóta, hogy 1949-ben kilépett a CIO-ból, visszaverte a szakszervezet szétrobbantását célzó kísérleteket, szervezési téren jelentős sikereket ért el és visszaszerzett több olyan üzemet, amelyet más szakszervezetek elhódítottak.

Az 1952 júliusával végződött kétéves időszakban a szakszervezet 94 üzemet szervezett meg, köztük a General Electric üzemeit Baltimore-ban, a General Electric (GE) lámpagyárat Kanadában, a főként tisztviselőket foglalkoztató GE-részleget Erie városban Pennsylvaniában, s néhány kisebb GE-üzemet. A California állambeli Sunnyvale-ben megszerezte a Westinghouse Művek munkásainak, valamint ugyanennek a társaságnak Newarkban (New Jersey állam) dolgozó tisztviselőinek képviseleti jogát.

A szakszervezet ebben az időszakban meghiúsította a CIO elektromosipari, autó- és acélipari szakszervezeteinek, valamint az AFL-hez tartozó elektromosipari munkások és gépészek szakszervezeteinek 100 robbantási kísérletét. Az International Harvester gyártelepén az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete visszaverte a CIO-hoz tartozó Autóipari Munkások Szakszervezetének 22 egymást követő kísérletét, amelyek szakadást akartak előidézni. A múlt évben a Westinghouse gyártelepén a CIO-hoz tartozó Villamosipari, Rádió- és Gépipari Szakszervezet hat támadását hiúsították meg. Ugyanennek a versengő szakszervezetnek a betörési kísérleteit a General

Electric két nagy gyártelepén — Schenectadyben és Erie-ben is visszaverték.

A bérrögzítés és az iparágban történt szakadás okozta akadályok ellenére a szakszervezet jelentős eredményeket ért el a bérek és más kisebb juttatások terén, amelyek összegszerűen 1951 január óta óránként hozzávetőleg 25 centet tesznek ki. Ugyanakkor, amikor az egész gyáripart tekintve a béremelkedés csak 12 centre rúg. A szakszervezet ebben az időszakban még egy fizetett ünnepnapot is kiharcolt, úgy, hogy ebben az iparágban most már évente 7 fizetett ünnepnapot ismernek el. Megegyeztek a munkáltatókkal abban is, hogy 15 évi szolgálat után három hét szabadság jár és javítanak a biztosítási és nyugdíjrendszeren.

A szakszervezet elkeseredett harcokat folytatott a társaságok támadásaival szemben, s megvédelmezte a kollektív szerződéseket és a kiverekedett munkafeltételeket. Ennek érdekében sikeres sztrájkot vezetett a Westinghouse gyárakban Nuttallban (Pennsylvania állam) és Trentonban (New Jersey állam), a General Cable üzemében Rome-ban (New York állam), Emeryville-ben és Los Angelesben (California állam) és a GHR Öntődében Daytonban (Ohio állam). A Harvester gyár 30 000 munkása 83 napig sztrájkolt kollektív szerződése védelmében. A társaság vezetői kijelentették, hogy sohasem írnak alá szerződést a szakszervezettel, de a sztrájkolók végül is a kollektív szerződés elfogadására kényszerítették őket.

Harc a négerekkel és nőkkel szemben alkalmazott megkülönböztetés ellen: Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete nagy mozgalmat indított annak érdekében, hogy az üzemekben és a helyi szakszervezetekben ne alkalmazzanak megkülönböztetést, és e harc során a Munkaalkalmak Igazságos Elosztásának Bizottsága működésével sikere-

ket ért el a néger munkások felvételében és besorolásában. Intézkedtek, hogy négereket és nőket minden fokon bevonjanak a szakszervezet vezetésébe, s a jelenlegi végrehajtó tanácsban két néger és két nő is helyet foglal.

A szakszervezet széleskörű kampányt folytatott a nőkkel szemben alkalmazott bérmegkülönböztetés eltörlése érdekében is. Sok esetben sikerült elérnie, hogy a nők által betöltött állásokat újra besorolják, s a legalacsonyabb női munkabéreket egyenlővé tegyék a férfi napszámosok bérével. A szakszervezet e mozgalom elősegítésére „Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete harcol a dolgozó nőkért" címmel brosúrát adott ki, amelyben leleplezte a társaságok által gyakorolt megkülönböztetést, és rámutatott arra, hogyan kell harcolni e megkülönböztetés ellen.

Széleskörű támadások a szakszervezet ellen: A szakszervezetnek ki kellett állnia a megvásárolt sajtó támadásai, az Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság zaklatásai, a törvénytelen vádemelések és a Taft—Hartley-törvény alapján működő tanács intézkedései közötti vesszőfutást. Az Országos Munkaügyi Tanács a közelmúltban elhatározta, hogy visszavonja a szakszervezet működési engedélyét, ha funkcionáriusai nem írnak alá még további nyilatkozatokat, amelyeket pedig a törvény nem követelt meg. A szakszervezet erre pert indított a szövetségi bíróság előtt, és elérte, hogy a bíróság megtiltotta a hivatalnak az ilyen önkényes intézkedéseket.

Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezetét úgy is megpróbálták összezúzni, hogy koholt vádak alapján pereket indítottak funkcionáriusai ellen. Julius Emspak főtitkárt bűnösnek mondták ki az Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság megsértésében, noha a bírónak is el kellett

ismernie, hogy Emspaknek a bizottság előtt tett tanúvallomása megmutatta, hogy „mindenben a szakszervezetről való gondoskodás vezérli". A fellebbezés most kerül az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága elé.

Az Igazságügyminisztérium állampolgárságának hatálytalanítása végett eljárást indított James J. Matles, a szakszervezet szervezőtitkára ellen. Egy másik szervezőt, William Sentnert a munkásellenes Smith-törvény alapján éppen akkor tartóztatták le, amikor a szakszervezet az International Harvester üzemeiben elkeseredett sztrájkban védelmezte a kollektív szerződést. Harold Ward, a szakszervezet egyik néger vezetője ellen vádat koholtak, hogy a Harvester-sztrájk alatt gyilkosságot követett el, hét másik szakszervezeti vezető ellen pedig a bíróság megsértése miatt emeltek koholt vádat. Mindezeket a rágalmakat leleplezték, és az ügy a vezetők felmentésével végződött.

Kiadványok: Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete ebben az időszakban több, az egész szakszervezeti mozgalom számára értékes kiadványt jelentetett meg. „A munkásság védelmében" című brosúra közli a szakszervezetnek 1952-ben egy szenátusi bizottság előtt tett nyilatkozatát, amelyben szembeszállt azzal, hogy kormányengedélyhez kössék a munkásszervezetek működését. Az „Adatok a magas létfenntartási költségekről" című kiadvány leleplezi a Munkaügyi Statisztikai Hivatal által összeállított, s a munkáltatók érdekeinek kedvező fogyasztói árindexet, és meghatározza a létfenntartási költségek pontos indexét. „Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete a munkaalkalmak igazságos elosztásáért harcol" című brosúra közli a szakszervezetnek a négerek helyzetéről és a munkaalkalmak igazságos elosztását biztosító hatékony szövetségi

intézkedés szükségességéről tett nyilatkozatát a munkaügyi és a közjóléti kérdésekkel foglalkozó szenátusi albizottság előtt. A szakszervezetnek az adókérdésben tett tanúvallomása leleplezi az igazságtalan szövetségi adórendszert.

Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete 1952 szeptemberében tartott 17. kongresszusán hozott határozat kifejezésre juttatja a szakszervezet elszántságát, hogy tovább folytatja a harcot a békéért. A határozat követelte, hogy azonnal kezdjenek fegyverszüneti tárgyalásokat Koreában, továbbá azt, hogy az öt nagyhatalom a világpolitikai ellentétek megoldása érdekében üljön össze értekezletre.

Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezete

Az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezetét — amely 1952-ben ünnepelte fennállásának 60. évfordulóját — más szakszervezetek többször megkísérelték szétrobbantani, és a McCarran-féle belső biztonsági kérdésekkel foglalkozó albizottság nagy vörösfaló támadást indított a szervezet ellen. A szakszervezet a CIO-ból történt kizárása óta több fontos eredményt ért el, így a többi között nagy „áttörést" hajtott végre 1951-ben a bérrögzítés frontján, győzelmet harcolt ki a más szakszervezetek robbantási kísérleteivel szemben vívott hosszú küzdelemben, és békeprogrammot dolgozott ki, amely bebizonyítja, hogy ez az iparág a békegazdaság körülményei között prosperitást élvezhet.

A CIO-hoz tartozó Acélipari Munkások Szakszervezetének 1950-ben sikerült több helyi szervezetet elhódítania, de ezek közül csak kettő-három működött

a szervezet gerincét alkotó színesfémbányászatban, öntődékben és olvasztókban.

Az 1951-es év fordulópontot jelentett az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezetének 1946-ban megkezdett harcában a szakszervezetrobbantók ellen. Ansoniától (Connecticut állam) Tacomáig (Washington állam) és Port Colborne-tól (Ontario állam) Miamiig (Arizona állam) mindenütt visszaverték az acél- és autóipari szakszervezetek ismételt betörési kísérleteit.

Az Acélipari Munkások Szakszervezete 1951 nyarának végére az Egyesült Államokban és Kanadában az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezetének valamennyi gócpontjából visszavonta „szakadár rohamcsapatait". Az Acélipari Munkások Szakszervezete azonban még mindig működött a Brit Kolumbiabeli Trailben, a Consolidated Mining and Smelting Co. óriási ónolvasztóinál foglalkoztatott munkások között. 1952 telén az Acélipari Munkások Szakszervezete három éven át tartó robbantási kísérlete választással ért véget, amelyben az Acélipari Munkások Szakszervezete vereséget szenvedett.

Ugyanakkor az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezete „visszatérési" kampányt indított a Tennessee Coal and Iron Co. Alabama állambeli üzemeiben, amelyeket 1949-ben az acélipari szakszervezet „tegyük ezt a fehér emberek szakszervezetévé" jelszóval indított mozgalom során elhódított. Az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezetének új tagtoborzó hadjárata 1952 januárjában érte el tetőpontját, amikor az Országos Munkaügyi Tanács által elrendelt egyik választáson vereséget szenvedett. Az Acélipari Munkások Szakszervezete a küzdelem során Ku Klux Klan jellegű megfélemlítő taktikát alkalmazott, amellyel arra akarták kényszeríteni a

néger munkásokat, hogy vagy rájuk szavazzanak, vagy egyáltalában ne szavazzanak.

Az Acélipari Munkások Szakszervezete egy hónappal később a Bessemer-Birmingham területen a Republic Steel két bányájában megpróbálta robbantani a szakszervezet két helyi szervezetét. A „jonesborói harcban" Birmingham egyik külvárosának utcáján, a déli államok történetében elsőízben, a helyi Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezetének néger és fehér tagjai vállvetve harcoltak a támadók ellen. Néhány nappal később a választást az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezete nyerte meg.

A New Mexico állambeli Carlsbadban az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet 50. körzete és a Gépészek Szakszervezete (AFL) 1952-ben robbantási kísérletet hajtott végre az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezetének 415. helyi szervezete ellen, amely már több mint egy évtizede köt kollektív szerződéseket az Egyesült Államok három legnagyobb hamuzsírfeldolgozó vállalatával. Az Országos Munkaügyi Tanács által elrendelt választásokon, november 21-én, a szakszervezet továbbra is megmaradt a carlsbadi hamuzsírmedence legnagyobb szakszervezetének.

Az Idaho állambeli Coeur d'Alène körzet munkásai 1953 januárjában a Munkaügyi Tanács által elrendelt választásokon túlnyomó többségben az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezetére szavaztak, és meghiúsították a helyi CIO-szakszervezet betörési kísérletét, amelyben fő fegyverként a kommunisták elleni hajszát használta.

Harc a bérrögzítés ellen: Az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezete 1950-ben kötötte meg a fontosabb szerződéseit a fémfeldolgozó társaságokkal, de még ugyanez év október-november hónapjai-

ban mozgalmat indított a létfenntartási költségek növekedésével arányos 10 centes órabéremelésért és azt meg is nyerte.

A szakszervezet 1951. évi béremelési mozgalma során két fontos, elsőízben elért eredményről számolhatott be. Az iparág történetében végrehajtotta az első összehangolt országos sztrájkot, és nagyobb béremeléseket vívott ki annál, mint amennyit a „bérrögzítés" alapján engedélyeznek, mert kényszerítette a Bérstabilizálási Tanácsot, hogy új „indokokat" találva a megállapodást jóváhagyja. A 10 napos országos sztrájk augusztus 27-én kezdődött, miután a társaságok elutasították Cyrus S. Ching, a Szövetségi Egyeztető és Közvetítő Hivatal igazgatója által javasolt megállapodást. Noha a Taft—Hartley-törvény alapján kibocsátott tiltó rendelet miatt a sztrájkot be kellett szüntetni, a szakszervezet olyan bérszerződést harcolt ki, amely az órabért általában 8 centtel növelte, 7—7½ cent többletet jelentő bérújrabesorolást és olyan nyugdíjakat írt elő, amelyek a társaságnak óránként körülbelül 4 centjébe kerültek.

Ekkor az egész szakszervezetet mozgósítva lendületes kampányba kezdtek, hogy a Bérstabilizálási Tanács jóváhagyja a szakszervezet által kivívott globális eredményeket. Noha a tanács előtt több mint 7 000 hátralékos ügy várt elintézésre, a fémipari egyezményekkel kapcsolatban kedvező döntést hozott, s az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezetének legtöbb tagja jóval karácsony előtt megkapta visszamenőleges hatályú bérköveteléseit. A szakszervezet bebizonyította, hogy a „bérrögzítést" szét lehet zúzni.

A bérmegállapítással kapcsolatos tárgyalások 1952-ben több mint hat hónapig tartottak. Az áttörés augusztus végén következett be, mikor a Phelps Dodge Co.

beleegyezett abba, hogy általános 8 centes órabéremelést és más közvetett juttatásokat ad. Ezekkel együtt az egész összeg 10 centet tett ki. Röviddel ezután hasonló megállapodást kötöttek az Anaconda Copper Mining Co.-val és az American Smelting and Refining Co.-val, s még ugyanebben az évben később a Kennecott Copper Co.-val.

McCarran szenátor 1952 júliusában támadást kezdett a szakszervezet ellen, és kibocsátotta az első négy idézést, amelyben elrendelte, hogy a szakszervezet vezetői Salt Lake Cityben október 7-én és 8-án kihallgatás végett jelenjenek meg az állambiztonsági kérdésekkel foglalkozó szenátusi albizottság előtt. Mire a kihallgatásokra sor került, már a szakszervezet 10 funkcionáriusát idézték meg. A kihallgatásokon közel 150 szakszervezeti tag volt jelen. Ezek helyi szakszervezeteiknek beszámoltak arról, hogy McCarran módszerei durván reakciósak, a kihallgatás során nyomást gyakoroltak az emberekre, és a szakszervezet tanúinak nem adtak lehetőséget, hogy elmondják a való tényeket szakszervezetükről.

Az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezetének 1952 szeptember 8-tól 12-ig New Yorkban tartott kongresszusa „Egy békés világ" címmel részletes és gondosan dokumentált programmot fogadott el. A programm három fő pontja: stabilizálni a nemesfémipart, fejleszteni a belső piacot és kiterjeszteni a világpiacokat.

Elsőízben fordult elő, hogy egy szakszervezet olyan megalapozott programmal állt elő, amely megválaszolja a munkások millióiban kísértő félelmet, hogy a nagy „honvédelmi" kormánykiadások leállítása súlyos válságot idézne elő.

Az 1952-es választási kampányban, különösen a nyugati és délnyugati államokban, az Ércbányászok, Hen-

gerészek és Öntőmunkások Szakszervezete mint független politikai tényező fontos szerepet játszott. A tagság zöme Montana, Utah, Arizona és New Mexico államokban dolgozik, s itt a szakszervezet olyan jelöltek támogatására mozgósított, akiknek nézetei — tekintet nélkül pártállásukra — elfogadhatók voltak az olyan központi kérdésekben, mint a szabadságjogok és a munkásvédő törvényhozás.

Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezete

A Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezete 1951 áprilisában Honoluluban tartotta 9., kétévenként ülésező kongresszusát. (A szakszervezet tagjainak több mint egyharmada Hawaiiban a cukor- és ananászültetvényeken, a kikötőkben és raktárakban dolgozik.) Jóllehet a sajtó azt jósolta, hogy a Harry Bridges elnökkel és a jelenlegi vezetőséggel szembenálló jobboldali erők győznek — a kongresszuson valamennyi funkcionáriust vita nélkül jelölték, és később ezt a tagság szavazata megerősítette.

A kongresszus leszögezte, hogy a Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezete harcol a bérrögzítés, a tisztogatás, mint a harcos szakszervezeti tagok feketelistázásának egyik módszere ellen; a Bridges, Robertson és Schmidt elleni koholt vádak ellen; küzd a szabadságjogokért; a Taft—Hartley- és a McCarran-törvények ellen; és előmozdítja a nemzeti és nemzetközi munkásegységet.

A békével foglalkozó határozat a többi között követelte „az összes nemzetek békés együttélését a különböző társadalmi rendszerekre és kormányformákra való tekintet nélkül, és a békecélokat szolgáló javakkal folytatott kereskedelem fokozását valamennyi nemzet

között", követelte a fegyverszünet megkötését Koreában és egy valamennyi érdekelt fél részvételével megtartandó konferenciát a távolkeleti béke kérdésében.

Egy másik fontos határozat sürgette a szakszervezet és a néger nép közötti szövetséget: „Erre a szövetségesre azonban csak úgy tehetünk szert, ha saját sorainkon belül és kívül egyaránt kifejezésre juttatjuk, hogy a legteljesebb mértékben támogatjuk a néger nép teljes elismerését és szabadságát."

A nyugati tengerparti kikötőmunkások 2,10 dolláros alapórabért harcoltak ki, s ezzel az óránkénti átlagos keresetük elérte a 2,80 dollárt, évi keresetük pedig jóval meghaladja az 5 000 dollárt. Az 1951-ben megkötött kollektív szerződésben elfogadott kikötőmunkás-nyugdíjrendszer szerint mintegy 1 250 hatvanöt éves vagy ennél idősebb ember, aki 25 évet szolgált (a munkáslétszám 8%-a) a legmagasabb társadalombiztosítási járulékot, havi 100 dollár nyugdíjat kap. A nyugdíjas szakszervezeti tagok továbbra is kapják a jóléti terv alapján járó csaknem teljes orvosi ellátást. San Franciscóban az Állandó Egészségügyi Alap és a hozzá kapcsolt egészségügyi szervek több mint 4 000 kikötőmunkás és hajóalkalmazott egészségét vizsgálták meg. Az eredmények több mint kétezer olyan megbetegedést mutattak ki, amelynek a feléről előzőleg nem tudtak. A szakszervezeti tagok további ingyenes kezelésre jogosultak.

A hawaii kikötőmunkások csökkentették a maguk és a kontinensen dolgozó társaiknak fizetett bérek közötti különbséget, úgyhogy alapórabérük most 1,94 dollár. Nyugdíjrendszerük legmagasabb társadalombiztosítási járulékként havi 75 dollárt biztosít nekik, de sok fontos vonatkozásban felülmúlja a szárazföldön érvényben levő nyugdíjrendszert. Kidolgoztak egy tervet a kikötőmunkások orvosi kezelésére vonatkozóan is.

A hawaii cukoripari munkások a kapitalista világ legjobban fizetett cukoripari munkásai. A legalacsonyabban besorolt ültetvényi munkások most 1,02 dollár órabért kapnak. Az ananászültetvényeken dolgozó munkások — a Lanai szigeten tartott hathónapos sztrájk után — 7 cent órabéremelést harcoltak ki. Az ananászültetvényeken dolgozó férfimunkások alapórabére jelenleg 1,16 dollár.

Az eredményeket súlyos akadályok, a szakszervezet szétrobbantását célzó kísérletek ellenére vívták ki. San Franciscóban az AFL-hez tartozó Szállítómunkások és Épületkarbantartó Dolgozók Szakszervezete külön raktári alapszervezetet létesített, hogy megszerezze a Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezetének 6. számú helyi szervezetébe tömörült 10 000 tagját. Kísérlete azonban kudarcot vallott. Az Isthmian Steamship Co. (U. S. Steel érdekeltség) a San Franciscó-i szállítmányok kirakására sztrájktörő gengsztereket bérelt az AFL Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezetétől. Ezek lettek volna 1934 óta az első sztrájktörők a Csendes óceán partján levő kikötőkben. A CIO szervezőt küldött Hawaiiba, de az ő erőfeszítései is sikertelenek maradtak. A szakszervezet robbantását célzó kísérletek csak jelentéktelen eredményt értek el, kivéve néhány olyan területet, mint New Orleans, ahol a Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezetének alapszervezetei annyira el voltak szigetelve, hogy nehezen lehetett támogatni őket.

A szakszervezet sok bírósági úton indított támadás célpontja volt. A Juneau Spruce Co., a CIO Faipari Munkások Szakszervezetét és a Taft—Hartley-törvény kártérítési cikkelyeit felhasználva elérte, hogy a bíróság 750 000 dollár kártérítés megfizetésére kötelezte a szakszervezetet, amelyet az még nem tudott össze-

gyűjteni. Az ügy a Legfelsőbb Bíróság elé került, s ez egyhangúan megerősítette az alsóbíróság ítéletét. A Hawaiian Pineapple Co.-nak és bizonyos egyéneknek 278 000 dollár kártérítést ítéltek meg amiatt, hogy az 1949-es hawaii kikötőmunkás sztrájk során egy sztrájktörők által ananásszal megrakott bárkát nem raktak ki. Más keresetek még függőben vannak.

A Parti Őrség tisztogatási programmja állandó fenyegetés a harcos kikötőmunkásokkal szemben. A Parti Őrség szeszélyétől függ, hogy mikor terjesztik ki ezt a feketelistázási módszert a kereskedelmi munkára. A szakszervezet elhatározta, hogy ha ez bekövetkezik — sztrájkot hirdet. A tisztogatás már kiterjed az összes tengerészre, függetlenül attól, hogy milyen hajón szolgál. John Bowen szövetségi bíró Seattle-ben a Parti Őrség eljárását alkotmányellenesnek minősítette. A kormány megfellebbezte a döntést. Hasonló ügy van függőben egy San Franciscó-i bíró előtt.

A Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezete — ahol csak lehetséges — küzd a munkásegységért. Hawaiiban, mint a legnagyobb szakszervezet — szorosan együttműködik az AFL-hez tartozó szervezetekkel, még a Szállítómunkások és Épületkarbantartó Dolgozók Szakszervezetével is. A legsikeresebb helyi eredményt Seattle-ben érte el, ahol a Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezete vezeti az összes szakszervezetek egységes akcióprogrammjának a megvalósítását a Taft—Hartley-törvény ellen. A kikötőmunkások és hajózási alkalmazottak vezetőinek 1952 júliusban San Pedróban tartott értekezlete úgy döntött, hogy kezdeményező lépéseket tesz a Csendesóceáni Tengerészeti Szövetség felélesztésére, amely 1936-tól 1939-ig igen nagy sikerrel működött. Ezt a javaslatot a Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezeté-

nek helyi szervezetei s a többi nyugati parti tengerészeti szakszervezetek tagjai lelkesedéssel fogadták.

Szőrme- és Bőripari Munkások Szakszervezete

Az Egyesült Államok és Kanada Szőrme- és Bőripari Munkásainak Szakszervezete, miután két éve független szakszervezetként működik — erősebb, mint valaha. A CIO- és AFL-szakszervezetek szakadár tevékenysége teljesen kudarcot vallott.

A szakszervezet, mióta 1950-ben kilépett a CIO-ból, 8 000 szervezetlen munkást szervezett meg, köztük Peabodyban (Massachusetts állam) az A. C. Lawrence üzemben, a kapitalista világ legnagyobb cserzőgyárában, és Milwaukee-ban, az A. F. Gallun and Sons üzemben dolgozó 2 000 bőripari munkást. A szakszervezet megszervezett mintegy 5 000 néger halászt is Virginia, Észak-Carolina és Florida államokban. Ezek a halászok 1952 májusban magasabb béreket és jobb munkafeltételeket követelve sztrájkba léptek.

A szakszervezet kétévenként ülésező kongresszusát (19.) 1952 májusban Chicagóban tartották. A kongresszuson több mint 100 000 tag képviseletében 400 küldött, köztük 63 néger és 36 nő vett részt.

A szakszervezet valamennyi helyi szervezete jelentős béremeléseket és más munkafeltétel-javításokat harcolt ki. A megújított kollektív szerződések további fizetett ünnepnapokat és jóléti juttatásokat tartalmaztak, beleértve az életbiztosítást, orvosi és kórházi kezelést is. Egyre több szőrme- és bőripari munkás részesül havi 50 dollártól 120 dollárig terjedő nyugdíjban.

A Newyorki Szőrmeipari Dolgozók Közös Szervezete 1952-ben három hétig tartó sikeres sztrájk után a mun-

kások túlnyomó többsége számára heti 6 dolláros béremelést harcolt ki.

A szakszervezet mozgósította tagjait a Taft—Hartley-, Smith- és McCarran-törvények visszavonásáért megindított kampányban. Harcot folytatott a néger nép és az összes amerikai demokratikus jogainak és szabadságjogainak biztosításáért. Jelentős eredményt ért el azzal, hogy a vállalatokkal kötött szerződésekbe a munkaalkalmak igazságos elosztását biztosító cikkelyeket iktattak be, amelyek megtiltják a faj, hit, szín vagy politikai meggyőződés miatti megkülönböztetést.

A szakszervezet széleskörű mozgalmat indított annak érdekében, hogy adjanak amnesztiát az 1951-ben, a Smith-törvény alapján bebörtönzött Irving Potashnak, newyorki szervezete vezetőjének. „Szabadítsátok ki Irving Potasht" című brosúrája beszámolt arról, milyen kiemelkedő tevékenységet végzett e munkásvezető a szakszervezeti mozgalomban, és felhívta a tagokat, támogassák a Smith-törvény áldozatainak számára amnesztiáért küzdő mozgalmat.

A szakszervezet harcolt Myer Klig, a szakszervezet New England állambeli megbízottjának és Jack Schneider, a newyorki szervezet helyettes vezetőjének, a végrehajtó tanács tagjainak kiutasítására irányuló kísérletek ellen is. Tevékenyen támogatta a békeharcot és a koreai háború megszüntetése érdekében tartott békeszavazást.

A szakszervezet továbbra is sürgette a CIO, AFL és a független szakszervezetek egységét, és a szervezett munkásság összes csoportjának vezetőihez több alkalommal felhívást intézett, amelyben felszólította őket, tartsanak értekezletet, és ezen haladó programm alapján egyesítsék a munkásosztályt. Sok tagszervezete vezető szerepet játszott a Munkás Akcióegység Bizottságok országos tevékenységében, amelyet a munkásság jogainak megvédelmezésében fejtett ki.

Hajószakácsok és Hajópincérek Országos Szakszervezete

A Hajószakácsok és Hajópincérek Országos Szakszervezete, mióta 1950-ben kilépett a CIO-ból, elsősorban béremelések kiharcolásával, a munkafeltételek megjavításával, s tagjai és azok családjai számára jóléti rendszer kidolgozásával foglalkozott.

Ugyanakkor szembeszállt más szakszervezetek kísérleteivel, amelyek meg akarták szerezni az illetékességet a nyugati parti hajókon dolgozó hajópincérek felett. Ime, egy jellemző példa: Az Országos Munkaügyi Tanács — miután az Országos Tengerész Szakszervezet (CIO) hat hónapon át próbálta elhódítani a Hajószakácsok és Hajópincérek Országos Szakszervezetének tagjait — elutasította a Tengerész Szakszervezet választási kérelmét, mert az nem tudott elegendő bizonyítékot bemutatni, hogy a nyugati parti hajópincérek érdeklődnek a szakszervezet iránt. Egy héttel később Harry Lundeberg, a Csendesóceáni Tengerész Szakszervezet titkára hasonló körülmények között ugyanilyen kérelmet nyújtott be. Ennek azonban helyt adtak.

A hajótulajdonosok ezt a beadványt azonnal ürügyül használták fel arra, hogy visszautasítsák a Hajószakácsok és Hajópincérek Országos Szakszervezetével való tárgyalásokat. A szakszervezet azonban ennek ellenére december elsején bejelentette, ha június 16-ig visszamenőlegesen nem adnak 6,2%-os béremelést, beszüntetik a munkát az összes hajókon. A hajótulajdonosok teljesítették a követelést, és a Hajószakácsok és Hajópincérek Országos Szakszervezete volt az első nyugati parti tengerészszervezet, amely ezt a béremelést kivívta.

A szakszervezet 1951 június 15-én hasonló követelésekkel sztrájkba lépett a vontatóhajó-tulajdonosokkal

szemben. A tulajdonosokat a Csendesóceáni Tengerész Szakszervezet, a robbantást megkísérlő szakszervezet, sztrájktörőkkel látta el. A Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezete azonban saját követeléseivel szintén sztrájkba lépett, s ennek következtében 3 hónapra leállt a forgalom. A forgalom újrafelvételével, a béremelések kivívásával egyidejűleg abban is megegyeztek, hogy a felszolgálókat a szenioritás, vagyis a szolgálatban eltöltött idő alapján megállapított sorrendben veszik fel ismét munkára.

A szakszervezet 1952 januárban bejelentette, hogy tagjai nem hajlandók az Alaskába induló hajókon és a parti hajózásban dolgozni mindaddig, amíg a Bérstabilizálási Tanács nem hagyja jóvá a tengeren a 40 órás munkahetet. Egy héten belül teljesítették ezt a követelést.

Az Országos Munkaügyi Tanács 1952 áprilisában felszólította a hajótulajdonosokat, hogy ne forduljanak a szakszervezet munkaközvetítő irodájához, mert a szakszervezet megkülönböztetést alkalmazott, mivel bizonyos tagokat, akik 1948-ban egy sztrájk során otthagyták a szakszervezetet, nem volt hajlandó hajóra engedni. A szakszervezet azzal válaszolt, hogy a bíróság előtt javasolta: a hajópincérek kiközvetítésére állítsanak fel „pártatlan" nyilvántartási hivatalt, amely a tagokat szigorúan szenioritási alapon közvetítené ki, és minden vitát egy pártatlan bíró döntene el. A javaslatot a bíróságok jóváhagyták, és a nyilvántartási hivatalt felállították. A hivatalon keresztül nyilvántartásba vett és kiközvetített emberek 90%-a a szakszervezet munkaközvetítő irodájából jött.

Harry Lundeberg, a Csendesóceáni Tengerész Szakszervezet vezetője a következő támadásokat intézte a szakszervezet ellen: kísérletet tett arra, hogy az embereket közvetlenül a dokkokból vegyék fel a hajóra;

azt üvöltözte, hogy „a szakszervezet tagjai kommunisták!", és erőszakos gengszter módszereket alkalmazott a szakszervezet tagjai ellen. Eredetileg azt követelte, hogy a hajópincéri állásokba való közvetítést teljesen az Egyesült Államok Munkaközvetítői Hivatala intézze. Ez semmissé tette volna a szakszervezeti munkaközvetítőt és a szenioritás elvét.

Lundeberg — mesterkedései ellenére — nem tudta megfélemlíteni a szakszervezet tagjait. Az 1952 június 4-i lövöldözés, amikor a Csendesóceáni Tengerész Szakszervezet egyik tagja lelőtt egy, a Lurline Hajótársaság egyik hajóján dolgozó munkást; az AFL több gengszterének letartóztatása tiltott fegyverviselés miatt — az egyiket azért vették őrizetbe, mert fegyvert fogott a Hajószakácsok és Hajópincérek Országos Szakszervezetének egyik funkcionáriusára —, mindez lejáratta a szakszervezet robbantására törekvő elemeket.

Lundebergtől — aki a Csendesóceáni Tengerész Szakszervezeten keresztül nem hajlandó négereket hajóra engedni — indult ki az a vádaskodás, hogy a Hajószakácsok és Hajópincérek Országos Szakszervezete kommunista szervezet. Ennek azonban semilyen hatása sem volt a szakszervezetre. A tagok derekasan helyt álltak ezzel a hajszával szemben, hiszen a tagság több mint 50%-a és funkcionáriusainak fele nemzetiségi csoportokhoz tartozik, s a szakszervezet szilárdan folytatja a néger-fehér egységpolitikát (két országos vezetője közül az egyik, Joe Johnson főtitkár maga is néger).

John Bowen seattle-i bíró beszüntette a pert a szakszervezethez tartozó három „kitisztogatott" tengerész ellen, akiket azért tartóztattak le, mert alkalmi munkát végeztek egy kikötőben horgonyzó hajón. Bowen úgy döntött, hogy az Egyesült Államok Parti Őrsége ezeknek az embereknek letartóztatásával nem tartotta be

az Egyesült Államok Alkotmánya által előírt törvényes eljárást.

A Hajószakácsok és Hajópincérek Országos Szakszervezete bér- és munkaidőjavítások mellett jóléti tervet is elfogadtatott, melynek értelmében gondoskodnak a hajószemélyzet családjának egészségügyi és orvosi kezeléséről, s annak költségeit a hajótulajdonosok viselik. Az elmúlt évben életbiztosítási, munkaképtelenségi segélyeket és más jóléti juttatásokat is kiharcoltak.

A szakszervezet 1952-ben tevékenyen részt vett Seattle-ben egy tengerészszövetség létesítésében, amelyet azért hoztak létre, hogy megakadályozzák Harry Lundebergnek valamennyi szakszervezettel szemben megkísérelt robbantási kísérleteit. Seattle-ben és más kikötőkben a szövetségben részt vesz a Hajószakácsok és Hajópincérek Országos Szakszervezete, a Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezete, a Tengerész Fűtők Szakszervezete (valamennyi független szakszervezet) és a Tengerész Gépészek Jóléti Szövetsége (CIO).

Amerikai Távközlési Szövetség

E szervezet Atlantic Cityben, 1952 november 13-tól 15-ig tartott 11. országos kongresszusán beszámoltak a legutóbbi kongresszus óta eltelt két év alatt elért eredményekről. Az eredmények között sorolták fel a Radio Corporation of Americá-val kötött kollektív szerződést, amely mint a funkcionáriusok jelentése megállapította — „a legmagasabb béreket biztosította a nemzetközi távközlés területén". A Radio Corporation of America munkásai a legutóbbi kongresszus óta óránkénti 35 cent béremelést értek el.

A szakszervezet a Western Union Cables vállalatnál

óránkénti 16,5 centes globális bérjavítást vívott ki és 1952-ben félmillió dollár béremelést, emellett a Western Union vonalain a munkahét megrövidítésével további 1,4 millió dollárt juttatott tagjainak.

A jelentés végül megállapította, hogy az elmúlt két év során kiharcolt bérnyereségek „messze túlhaladják az ország néhány legnagyobb szakszervezete, köztük az acélipari és autóipari munkások által elért béremeléseket... A tények megmutatják, hogy sokak számára lehetetlennek tűnt feladatot valósítottunk meg: a már megkötött, hosszú időre szóló szerződések ellenére jelentékeny béremeléseket értünk el."

Ez a szakszervezet egyike volt azoknak a szervezeteknek, amelyek ellen a munkáltatók, a sajtó és a kormányhivatalok a leghevesebb vörösfaló támadásokat intézték. A jelentés hangsúlyozta: „Amint a reakciósok hazánkban vért ízlelnek, egyre falánkabbá válnak. A kommunisták elleni harc ürügyén az ország minden szélhámosa a munkásmozgalmat és a dolgozó népet támadja. Ez a vörösfalás olyan méretű szélhámossággá lett, hogy a demagógok kommunistának bélyegezhetik a különféle szervezetekhez és pártokhoz, köztük a Demokrata Párthoz tartozó emberek millióit."

A szakszervezet erélyesen visszavágott a Szenátus Belső Biztonsági (McCarran) Bizottságának a szervezet szétzúzását célzó erőfeszítéseire. A bizottság éppen akkor idézte meg a szervezet 9 funkcionáriusát, „amikor minden erőnkkel azért küzdöttünk, hogy a Western Union Telegraph Co.-tól jelentékeny béremelést vívjunk ki". A szenátusi bizottság kihallgatásainak jegyzőkönyvei megmutatják, hogy ezek a vörösfaló szervek „jelenleg nyíltan és szemtelenül támadják a munkások jogát, hogy béremelésért harcoljanak, sztrájkoljanak, tetszésük szerinti szakszervezetbe tömörüljenek".

A kongresszuson elfogadott határozatok követelték

a Smith-törvény, a McCarran-féle Belső Biztonsági Törvény, a Taft—Hartley-törvény és a Walter—McCarran Bevándorlási Törvény visszavonását. Egy másik határozat felhívta a Szövetségi Távközlési Bizottságot, „térjen vissza helyes és törvényes funkciójához, amely szerint a nép és nem a társaságok megbízottjaként kell tevékenykednie".

Vasúti munkások

A vasutaknál 1952-ben mintegy 1 226 000 embert, 50 000-rel kevesebbet foglalkoztattak, mint 1951-ben. Mintegy 200 000 ember, akit az 1945-ös háborús csúcsesztendőben a vasútnál foglalkoztattak, 1952 végén már nem dolgozott ebben az iparágban. A vasutakon a foglalkoztatottság hosszú időre csökkenő tendenciát mutat.

A vasúti munkások nagy többsége szakszervezetekbe, részben a munkások független szövetségeibe, részben szakmai szakszervezetekbe tömörül, amelyek zömmel az AFL-hez tartoznak. A négy nagy független szövetség tagjainak száma: Mozdonyvezetők Szakszervezete 79 700; Mozdonyfűtők és Gépészek Szakszervezete: 103 000; Vasúti Kalauzok Szakszervezete: 37 600; Vonatkísérők Szakszervezete: 210 600. Ilyenformán a négy független szakszervezetnek mintegy 431 000 tagja van.

A szervezett üzemek és a néger munkások: Az AFL vasúti alkalmazottakkal foglalkozó osztálya jelentette 1952 szeptemberében: „A múlt évben kifejtett fő tevékenységünk a szervezett üzemet előíró egyezményért — beleértve a szakszervezeti tagdíjak levonásának biztosításáért — indított országos mozgalom volt."

Egész sor vezető vasúti társaság, köztük a New York

Central, Baltimore and Ohio, Great Northern és más társaságok beleegyeztek, hogy vonalaikon csak szervezett munkás dolgozhat. Sok egyszerű munkás azonban, köztük a néger vasúti munkások, kérdésesnek tartják a szervezett üzem előnyét, mivel a szövetségek még mindig megkülönböztetést alkalmaznak a néger tagokkal szemben.

A néger vasúti munkásokat — akikre feltételezhetően vonatkoznak a szakszervezetek által kötött szerződések —, ha egyáltalán felveszik a szakszervezetbe, jimcrow (csak néger tagokból álló) helyi szervezetekbe küldik őket. Nincs egyenlő szavazati joguk, és panaszaikat a szakszervezet nem veszi figyelembe.

A közelmúltban a washingtoni Union pályaudvar, amely a Terminal társaság tulajdona, 300 néger kocsitisztító és kisegítő munkása nem volt hajlandó csatlakozni a Vasúti Kocsikezelők Szakszervezetének (AFL) egyik jimcrow helyi szervezetéhez. A Terminal társaság a szakszervezettel új szerződést kötött, és ennek következtében a néger munkások közül sokat az elbocsátandók listájára tettek. A néger munkások nem voltak hajlandók csatlakozni a négerek elkülönített helyi szervezetéhez, és kijelentették: „a szakszervezet nem tudta megoldani problémáinkat. Csak éppen elveszi a pénzünket és a legrosszabb állásokat adja nekünk."

A Vasúti Kocsikezelők Szakszervezetének 364. számú helyi szervezete — ilyen körülmények között, amikor ezzel a lázadással, a rivális szakszervezet (CIO — Egyesült Vasúti Munkások) fenyegetéseivel és egy olyan jogi kérdés felmerülésével nézett szembe, amely érinti a vasutakon a zárt üzemet megengedő törvényt — véget vetett 17 éven át folytatott faji megkülönböztető politikájának és felvett 9 néger kocsitisztítót.

Bérek és termelékenység: Tizenöt, vasúti munkásokat tömörítő szakszervezet 1951 március 1-én országos

béregyezményt írt alá, amely óránkénti 12½ centes béremelést és a létfenntartási költségek emelkedésével összekötött progresszív béremelést biztosító cikkelyt tartalmazott, amelynek alapján a vasúti alkalmazottaknak óránként további 12 centet fizetnek.

A bérszerződés a munka termelékenységének emelkedése alapján további „évi bérjavítást" írt elő, „ha ezt a kormány bérstabilizálási politikája megengedi". 1953 január 6-án Paul N. Guthrie egyetemi tanár, a Truman elnök által kinevezett döntőbíró úgy határozott, hogy a stabilizálási szabályok lehetővé tették a munkaórákra eső magasabb termelékenység alapján az „évi bérjavítást".

Az egy munkaórára eső vasúti forgalmi bevétel — amelyet általában termelékenységként tartanak számon — 1939 és 1951 között 58,5%-kal, vagyis évente átlag 4,5%-kal növekedett. Az 1949-től 1951-ig eltelt három év alatt — a Munkaügyi Statisztikai Hivatalnak az államközi kereskedelem adatai alapján összeállított jelentése szerint — a termelékenység több mint 20%-kal emelkedett. A munkaórákra eső termelésemelkedést figyelembe véve, a vasutas szakszervezetek 1953 januárban évi 3%-os béremelést kértek. A vasúti társaságok mereven ellenezték e béremelést.

A vasúti munkások heti keresete — amely 1952 augusztusában átlag 72,96 dollár volt — a 104. helyen állt 250 iparág termelő munkásainak hosszú átlagos kereseti listáján.

Országos Néger Munkástanács

Az Országos Néger Munkástanács második, évi kongresszusát 1952 november 21-től 23-ig tartották Clevelandben. A kongresszuson 1 256 küldött vett részt,

köztük 45 néger és olyan fehér férfi és nő, aki a déli államokbeli reakciósok fenyegetései ellenére jött el az értekezletre. A tanácsot egy évvel azelőtt alapították Cincinnatiban, s azóta az ország különböző részeiben a helyi tanácsok száma négyről harminchatra emelkedett. A szervezet továbbra is célul tűzte ki, hogy 100 000 munkahelyet biztosítson négerek számára.

Coleman A. Young, a tanács végrehajtó titkára beszámolt a helyi tanácsok néhány jellegzetes tevékenységéről: A Brooklynban (New York állam) működő Néger Munkástanácsnak sikerült elsőízben négereket munkához juttatnia az F. E. M. Schaefer Brewing Co. és a Brooklyn Union Gas Co. telepein. Oaklandben (California állam) a Néger Munkácstanács megtörte a Key System Transit Lines jimcrow munkásfelvételi politikáját, és munkát szerzett 90 négernek. A Big Bear Markets ügyvezető igazgatója, a detroiti Néger Munkácstanács funkcionáriusaival folytatott beszélgetés után, két üzletében néger pénztárosnőket vett fel. Milwaukee-ben a tanács két asszonyt helyezett el a Wagner Electrical Co.-nál, s ezzel megtörte az üzem régi hagyományát, hogy csak fehér nőket alkalmaznak.

A louisville-i Néger Munkástanács, egy 16 000 munkást foglalkoztató General Electric gyár üzembehelyezése előtt kiharcolta a Nevelési Hivatal beleegyezését ahhoz, hogy a néger középiskolán az elektromosiparról különleges tanfolyamokat tarthassanak. A Néger Munkástanács Chicagóban a Drexel National Bank köré vont őrséggel próbálta elérni, hogy ott négereket foglalkoztassanak. A bank engedett a nyomásnak és felvette az első néger tisztviselőt. A tanács tovább folytatja a harcot, hogy magasabb állásokba is vegyenek fel négereket. A Sears, Roebuck and Co. San Franciscóban a tanács nyomására a vállalat hosszú történetében elsőízben néger nőket vett fel elárusítónak.

Jóllehet az Országos Néger Munkástanács nem szakszervezet, alapszabályának bevezetése kimondja: „Hiszszük, hogy a néger nép harca a gazdasági, politikai és társadalmi egyenlőségre alapozott teljes állampolgári jogokért hiábavaló mindaddig, amíg mi, néger munkások, fehér szövetségeseinkkel együtt nem egyesülünk, hogy megvédelmezzük népünket azokkal az erőkkel szemben, amelyek megtagadják tőlünk a teljesjogú állampolgárságot.

A néger nép teljes állampolgári jogaiért küzdő régi típusú szervezetek képtelenek voltak teljes gazdasági lehetőséget biztosítani a néger munkásnak a gyárban, a bányában, üzemben, a hivatalban, a kormányszerveknél; képtelenek voltak megakadályozni a négerek ellen országszerte elkövetett aljas gyilkosságokat s a csőcselék erőszakosságait velünk szemben; képtelenek voltak szavazati jogot biztosítani déli testvéreinknek, és kivívni teljes szavunkat hazánk politikai életében, s hogy a kormányigazgatásban minden fokon megfelelően képviselve legyünk; hogy mindenütt akadálytalanul vásárolhassunk és bérelhessünk lakásokat; hogy városban és vidéken egyaránt használhassuk a közszolgáltatásokat, éttermeket, szállodákat, üdülési lehetőségeket. Ennek tudatára ébredve, megalakítjuk az Országos Néger Munkástanácsot, amely egyesíti az összes néger munkást az egyéb elnyomott nemzetiségeket és a fehér munkások közötti szövetségeseinkkel, s korra, nemre, hitvallásra, politikai meggyőződésre vagy szakszervezeti hovátartozásra való tekintet nélkül a tagok ellenőrzése alá helyezzük magunkat, és körülményeink megjavításáért mindenkor az elszánt harc politikáját folytatjuk."

William R. Hoodot, a Ford Művek 600. helyi szakszervezetének titkárát az 1952-es évre újraválasztották elnöknek. A szervezet együttműködött az egyházakkal,

a Keresztény Ifjak Egyesületével (YMCA) és a Fiatal Nők Keresztény Szövetségével (YWCA), kulturális és jóléti szervezetekkel, a néger lelkészek szervezett csoportjaival és szakszervezeti tagokkal. 1953. évi akcióprogrammja első feladatául a tisztességes alkalmazást biztosító szövetségi bizottságért folytatott harcot jelölte meg.

V. SZTRÁJKOK ÉS MUNKÁSTÖRVÉNYEK

Sztrájkok 1951—1952-ben

Az Egyesült Államok Munkaügyi Minisztériumának jelentése szerint 1951-ben 2,2 millió munkás részvételével 4 737 sztrájk volt. 1916 óta csak öt évben volt magasabb a sztrájkok száma (1937, 1944—1946 és 1950). Ugyanakkor azonban, amikor a sztrájkok száma magas volt, 1951-ben kevesebb munkás vett részt bennük, mint az előző két év bármelyikében, vagy a második világháború vége után, az 1945-ös és 1946-os években*.

A sztrájkok fő célja 1951-ben a béremelés és az ehhez kapcsolódó juttatások voltak. A kormány bérrögzítési intézkedései azonban a munkásságot arra kényszerítették, hogy inkább közvetett kiigazításokat, így fizetett szabadságot és ünnepnapokat, műszak- és túlórapótlékokat követeljen. 1951-ben 19 olyan sztrájk volt, amelyekben minden egyes esetben 10 000 vagy ennél több munkás vett részt, és ezek tették ki a sztrájkokban részt vett összes munkás egyötödét.

Vonatkísérők: Az első jelentős sztrájk 1951-ben

---

* A háborút megelőző 5 évben az USA-ban 14 311 sztrájkban 5,6 millió munkás vett részt. A háború utáni 4 évben 15 580 sztrájkban 12 millió munkás vett részt. E sztrájkok következtében 235 millió munkanap esett ki a termelésből, ami közel 1 millió munkaévvel egyenlő.
1952-ben 5 117 sztrájk volt, amelyben 3 540 000 munkás vett részt. — *Szerk.*

70 000 vonatkísérő sztrájkja volt. A sztrájk január elején kezdődött, miután már régen tárgyaltak arról, hogy térjenek át a heti fizetés csökkentése nélküli 40 órás munkahétre. Február 3-ra a sztrájk már az összes vasúti központra kiterjedt. Öt nappal később az elnök felhatalmazására a hadsereg utasította a sztrájkolókat, hogy álljanak munkába, különben büntetésül elbocsátják őket, és elvesztik a szenioritás, vagyis a leszolgált évek alapján élvezett jogaikat. Egy ideiglenes megegyezés alapján 1950 október 1-ig visszamenőleges hatállyal óránként 5 centtől 12½ centig terjedő béremelést kaptak. Az 1951 májusban megkötött végleges egyezmény a létfenntartási költségek emelkedésével összekötött progresszív béremelést biztosító cikkely alapján óránként további 6 cent emelést adott, és megígérte, hogy későbbi időpontban 40 órás munkahetet kapnak. A munkafeltételek egyéb pontjait választott bíróság elé utalták.

Textilipari sztrájkok: Az első nagy textilipari sztrájk 1934 óta 1951 február 16-án kezdődött, amikor főként New Englandben és az Atlanti óceán menti államokban 160 gyapjúfonódában 70 000 munkás szüntette be a munkát. A tárgyalások azért szakadtak meg, mert az American Woolen Co. elutasította a CIO Textilipari Szakszervezete 15 centes órabéremelési követelésének megtárgyalását, hacsak a társaságnak nem engedélyezik az árak meghatározott arányú emelését. A szakszervezet kétéves szerződést követelt, amely magábanfoglalna egy, a létfenntartási költségek emelkedésével arányos béremelést biztosító cikkelyt, és a társadalombiztosítás kiegészítésére a nyugdíjas munkásoknak legalább 100 dollár nyugdíjat biztosítana, amelyet a társaság fizetne.

Az American Woolen Co. beadta a derekát, s március 13-án megígérte, hogy a 20 gyapjúfonódában foglal-

koztatott 20 000 munkásnak 12 cent órabéremelést ad. A szakszervezettel kötött megállapodásában szerepelt a létfenntartási költségek emelkedésével arányos béremelést biztosító cikkely, és kötelezettséget vállalt arra is, hogy minden 65 éves munkásnak, aki 15 évi szolgálat után nyugalomba vonul, bizonyos felmondási összeget fizet. A Forstmann Woolen Co. és a Botany Woolen Mills két héttel később szintén beleegyezett abba, hogy 10 centes órabéremelést és a 25 éven át alkalmazott 65 éves munkásoknak havi 100 dollár nyugdíjat adnak. Más társaságok is hasonló feltételekben állapodtak meg.

Hat déli állam vagy negyven gyapot- és rayonfeldolgozó üzemének 40 000 munkása 1951 április 1-én 12½%-os béremelést, betegségi és baleseti biztosítást és nyugdíjrendszert követelve, beszüntette a munkát. A Textilipari Munkások Szakszervezetének (CIO) országos vezetősége nem támogatta őszintén a déli sztrájkolókat, és május 5-én azt tanácsolta: fújják le a sztrájkot. Néhány helyi szervezet ezt elutasította, de nem tudták követeléseiket kiharcolni.

Ércbányászok: Az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezete augusztus 27-én négy nagy vállalatnál béremelést, nyugdíjat és bizonyos bérkategóriák új besorolását követelve sztrájkba lépett. Az ügyet a Bérstabilizálási Tanács elé vitték, és Truman elnök a Taft—Hartley-törvény sztrájk okozta szükséghelyzet esetében érvénybe lépő rendelkezéseit alkalmazta, és különleges vizsgáló bizottságot nevezett ki. A Kennecott Copper Co. nyomban egy évre érvényes szerződést kötött, amely óránként átlag 15 centes béremelést és a társaság által fedezett nyugdíjalapra óránként 4½ centet biztosított. A három másik konszern visszautasította ezeket a feltételeket. Az igazságügyminiszter szeptember 5-én tiltó rendeletet adott ki a

sztrájkolók ellen, amelyben követelte, hogy azonnal álljanak munkába, és utasította a vállalatokat, hogy haladéktalanul kezdjék meg a tárgyalásokat a munkásokkal. Néhány hét múlva hasonló alapon megegyeztek a Phelps Dodge Co.-val, az American Smelting and Refining Co. vállalattal és az Anaconda Copper Mining Co.-val.

Repülőgépipari sztrájkok: A Douglas Aircraft Co. munkásai a gyár Long Beach-i (California állam) telepén az Autóipari Munkások Szakszervezete (CIO) vezetésével 1951 szeptember 5-én sztrájkba léptek. Új kollektív szerződést akartak kötni, amely béremelést, a társaság által fizetett nyugdíjalapot és más juttatásokat biztosítana, s a gyárat „szervezett üzemmé" tenné. Három héttel később ugyanennek a szakszervezetnek mintegy 10 000 munkása hasonló követelésekkel sztrájkba lépett a Wright Aeronautical Corporation Wood-Ridge-ben és Garfieldben (New Jersey állam) levő gyártelepein. Itt az Autóipari Munkások Szakszervezetének tisztviselőtagjai nem mentek keresztül a sztrájkőrségen.

Truman elnök október 12-én a Bérstabilizálási Tanácshoz intézett leiratában mindkét sztrájkot igazoltnak tartotta, és röviddel ezután a munkások ismét felvették a munkát. A Tanács a Douglas művek munkásai számára 1952 februárban óránkénti 25 centes béremelést, s a létfenntartási költségek emelkedése esetén ezzel arányos béremelést biztosító cikkelyt rendelt el, a zárt üzem kérdésében pedig elhalasztották a döntést. A Tanács a Wright művek munkásai számára 1952 márciusában általános 12 centes órabéremelést és a négy legfelső munkabérkategóriában további, átlagos óránkénti 24 centet kitevő bérmódosításokat rendelt el.

Biztosítási ügynökök: Az Egyesült Államok eddigi legnagyobb tisztviselősztrájkja 1951 november 30-án

kezdődött, amikor a Biztosítási Ügynökök Szakszervezetének (AFL) több mint 12 000 tagja 35 államban és Washingtonban sztrájkba lépett a Prudential Insurance Co.-val szemben. A tisztviselők fizetése 1949 óta nem emelkedett. Követelték, hogy heti alapfizetésüket 35 dollárról 55 dollárra emeljék, s adjanak költségmegtérítést. Követelték, hogy csak szakszervezeti tagokat alkalmazzanak, biztosítsák állásaikat, és választott bírósági rendszert létesítsenek. A társaság ezzel szemben csak magasabb jutalékokat ajánlott fel.

Egyes ipari városokban a sztrájkolókat más szakszervezetek tagjai is támogatták, akik nem voltak hajlandók átlépni a sztrájkőrség láncán. A társaság newarki központjában a szervezett szakmunkások nem voltak hajlandók átmenni a biztosítási ügynökök sztrájkőrségén, és az AFL-hez tartozó szállítómunkások nem voltak hajlandók a szállítmányokat eljuttatni a vállalat étkezdéjébe. A szakszervezet — 81 napig tartó sztrájk után — kétéves szerződést kötött a Prudential Insurance Co.-val, amely globálisan 5,36 dollár heti fizetésemelést biztosított.

Kikötőmunkások: 1951 október 11-én hivatalosan jóváhagytak egy két évi időtartamra kötött kollektív szerződést, amely Maine államtól Virginia államig az összes kikötőre vonatkozott. Erre az egyszerű tagok október 15-én New Jersey és New York államok, továbbá Boston kikötőiben az új szerződés feltételeivel szembeni tiltakozásul sztrájkba léptek. A sztrájk a Kikötőmunkás Szakszervezet (AFL) 17 000 tagjára terjedt ki.

A *Fortune* folyóirat 1951 júniusi számának egyik cikke kimutatta, hogy mennyire rendszertelen a foglalkoztatottság a newyorki kikötőkben. A cikk beszámolt arról, hogy 1950-ben a kikötőmunkások 59%-a évi 800 óránál kevesebbet dolgozott, míg tíz munkás közül

legalább négy, heti négy óránál kevesebbet, vagyis évente 200 óránál kevesebbet dolgozott.

A newyorki tiltakozó sztrájkot megelőző szerződés kissé csökkentette (800 óráról 700 órára) a szakszervezet jóléti járulékaira feljogosító végzett évi munka idejét. A sztrájkolók követelték, hogy ezt a minimumot évi 500 órára csökkentsék. Még így is a munkások csaknem fele ki lenne zárva a jóléti juttatásokból.

A sztrájkolók három másik követelése: óránkénti 25 centes béremelés; naponta csak egyszer válasszák ki az aznap dolgozó kikötőmunkásokat; biztosítsák számukra a nyolcórai munkát és a fizetést arra a napra, amelyen a munkást alkalmazták; továbbá javítsák meg a „nyomorúságos havi 35 dolláros nyugdíjrendszert".

A sztrájk három hétig tartott és egyre erősödött, miközben Joseph P. Ryan elnök (azt állítva, hogy az október 11-i megegyezést a tagság megszavazta) elutasította a hajózási vállalkozókkal folytatott tárgyalások újrafelvételét. Néhány sztrájkoló újra munkába állt, de a sztrájk egészen november 9-ig tartott, amikoris New Jersey államban a sztrájkot megtiltó rendeletet adtak ki Ryan és a vállalkozók nyilatkozatai alapján, akik közösen kijelentették, hogy nincs semmiféle nézeteltérés a munkások és a vállalkozók között.

A New York állam ipari megbízottja által kinevezett háromtagú vizsgálóbizottság tanulmányozta a sztrájk okait, és 1952 január 22-én reformokat javasolt a szakszervezeten belül, továbbá állandó választott bíró kinevezését ajánlotta. A bizottság tanácsolta, hogy „a sztrájkban való részvétel miatt senkit ne érjen megkülönböztetés vagy megtorlás" és halványan utalt arra, hogy „a meglevő foglalkoztatottsági körülményeket és munkaközvetítő gyakorlatot" lehetőleg módosítani kellene. Tanácsolta, hogy a szakszervezeten belül „a tagság aktívabb ellenőrzést gyakoroljon", és rá-

mutatott számos esetre, amikor megsértették a szakszervezet alapszabályát és helyi szabályait, valamint a tisztességes szakszervezeti tevékenységet. Jelentette, hogy nincs szakszervezeti demokrácia, így például nem tartanak időszaki értekezleteket és helyi választásokat. A bizottság felfedezte, hogy az egyik helyi szervezetnek, amely évente 25 000 dollár tagdíjat szed be, az elmúlt 16 évben nem volt bankszámlája. A szakszervezet nem számolt be tagjainak a bevételekről és kiadásokról.

New York állam Bűnügyi Bizottsága 1952-ben és 1953 elején leleplezte, hogy a Kikötőmunkás Szakszervezet tisztviselői a kikötőkben szélhámoskodásba, jogtalan levonásokba, bűnözésbe és korrupcióba keveredtek. A bizottság kihallgatásai feltárták, hogy a szakszervezeti tisztviselők — köztük maga Ryan is — tucatjával fogadtak el ajándékokat a hajózási és rakodó társaságoktól; ezek teljes, nyilvánosságra jutott összege 1947 és 1950 között összesen 182 214 dollárra rúgott. Ennek az összegnek jelentős részét személyes célra használták fel. Ryan magyarázgatása szerint a neki küldött ajándékok egy bizalmas „kommunistaellenes" alap részét alkották.

Empire önsztrájk: Az utóbbi évek egyik leghosszabb sztrájkját az Ércbányászok és Olvasztárok Szakszervezete folytatta a New Jersey Zinc Co. (Empire Division) Bayard városban (New Mexico állam) és négy más városban lévő üzemeiben. A sztrájk 1950 október 17-én kezdődött és 15 hónapig tartott. A sztrájkolók követelték, hogy a körzet hasonló üzemeiben érvényben levő béreket és munkafeltételeket biztosítsák számukra is.

1951 júniusában letartóztattak néhány sztrájkőrt, a sztrájkőrségbe helyettük beálló feleségeikre és gyermekeikre pedig könnygázbombákat dobtak, és 50 asszonyt letartóztattak. 1951 júliusában hat sztrájkvezetőt őrizetbe vettek és a „bíróság megsértése"

miatt 90 napi börtönre ítéltek amiatt, mert megsértettek egy ideiglenes rendelkezést, amely megtiltotta, hogy Hannoverben (New Mexico állam) a leállt bányába vezető „utat eltorlaszolják". Augusztusban az egyik vezetőt és Maurice Travist, az országos szervezet főtitkárát letartóztatták és megbírságolták, mert „felelősek" voltak a szakszervezet egyik rádióadásának pénzeléséért, amely arra célzott, hogy a társaság fizetett azért, hogy a sztrájkőrséget eltiltó rendeletet hozzanak.

A sztrájkőrség elleni támadások során kétízben sebesítettek meg sztrájkolókat. 1951 augusztus 23-án egy sztrájkőrséget álló 38 éves asszonyt, öt gyermek anyját súlyosan, négy másikat pedig könnyebben megsebesítettek, mikor gépkocsikkal megpróbáltak áttörni a sztrájkőrség láncán. Szeptember elején a társaság fegyveres képviselője által vezetett autó ismét nekihajtott a sztrájkőrök láncának és elütött egy 14 éves leányt. A bíróság azonnal letartóztatási parancsot adott ki a szülők ellen, mert hozzájárultak a leány „bűntettéhez".

A sztrájk 1952 január 25-én fejeződött be, amikor a társaság megkötötte a szakszervezettel a szerződést. Ennek értelmében az órabért átlag 24 centtel emelték, 65 éves korban, 25 évi szolgálat után, havi 100 dollár minimális nyugdíjat biztosítanak, betegség és baleset esetén heti 26 dollár járulékot fizetnek 26 héten keresztül, és valamennyi munkásra 2 500 dolláros életbiztosítást kötöttek, amelynek költségeit a társaság fedezi.

Sztrájkok 1952-ben: 1952-ben mintegy 3,5 millió munkás sztrájkolt, vagyis 60%-kal több, mint az előző évben. A sztrájkok száma 4 950 volt, 5%-kal több az 1951. évinél.

A munkabeszüntetések következtében 55 millió munkanap veszett el, vagyis több, mint — 1946-ot

kivéve — bármelyik előző esztendőben. A munkaidőveszteség több mint kétszerese volt az 1951-ben jelentett 22,9 millió munkanapkiesésnek. Ez a csaknem rekordot jelentő szám főként az országos acélipari sztrájknak, az esztendő több mint két hétig tartó legnagyobb sztrájkjának volt tulajdonítható.

1952-ben még öt másik sztrájk volt, amelynél minden egyes esetben több mint egymillió munkanap esett ki: az építőmunkások 60 napos sztrájkja San Franciscóban; a Western Union Telegraph Co. munkásainak 53 napos sztrájkja; a detroiti építőmunkások 23 napig tartó sztrájkja; az International Harvester munkásainak 88 napos sztrájkja, és 300 000 barnaszénbányász október 16-án kezdődött 12 napos országos munkabeszüntetése.

Egyedül az építőiparban 11 olyan sztrájk volt, amely közül mindegyikben legalább 10 000 munkás vett részt. (Ezek közül öt sztrájk az Atomenergia Bizottság gyártelepein robbant ki.) Az 1952-es munkabeszüntetések közül 34 sztrájkban vett részt 10 000 vagy ennél több munkás.

Az acélipari sztrájk — az acélipart lefoglalja a kormány: Több mint 600 000 acélipari munkás, miután öt hónapon át hiába várt arra, hogy a társaságok megkössék az új bérszerződést, 1952 június 2-án sztrájkba lépett. Az Acélipari Munkások Szakszervezete (CIO), miután a szerződések 1952 január 1-én lejártak, önként négyszer elhalasztotta a sztrájk időpontját. Az Egyesült Államok történetének egyik leghosszabb acélipari sztrájkjában 53 napig szilárdan álltak a sztrájkőrök láncai. A július 24-én megkötött egyezmény szerint az acélipari kulcsüzemekben 1952 március 1-ig visszamenőleges hatállyal a munkások átlag 16 centes órabéremelést kaptak.

A szerződésben elért egyéb eredmények: hat fizetett

ünnepnap, és az ünnepnapokon végzett munkáért kétszeres munkabér; 15 évi munka után 3 hét szabadság; az U. S. Steel és a Republic Steel déli államokban dolgozó munkásai az eddigi óránkénti 10 cent helyett ezentúl 5 centtel kapnak kevesebb bért, mint a többiek. A szerződést két évre kötötték, 1954 június 30-ig van érvényben, és előírja, hogy a béreket 1953 júniusban újra felül kell vizsgálni. Ez a végleges egyezmény azonban nem foglalta magában a Bérstabilizálási Tanács által elrendelt vasárnapi prémiumot, sem pedig a biztosított évi bér tanulmányozására vonatkozó javaslatát. A szerződés nem tartalmazott semilyen félreérthetetlen állásfoglalást a szenioritási jogokkal, sem pedig a néger munkások foglalkoztatásával kapcsolatban.

A szakszervezet teljes zárt üzemet követelt, de a társaságok pusztán abba mentek bele, hogy a kötelező szakszervezeti tagság fenntartására vonatkozó cikkelyt veszik bele. Az egyezmény értelmében a jelenlegi szakszervezeti tagoknak, éppúgy mint az új tagoknak, 1954 június 30-ig, a szerződés lejártáig, a szakszervezethez kell tartozniok, de a kompromisszumos egyezménybe bevettek egy „mentő" cikkelyt. Eszerint az új munkások a felvétel után 15—30 napon belül kiléphetnek a szakszervezetből, de a szakszervezettel közölni kell a kilépők nevét.

A társaságok csak akkor írták alá a szakszervezettel kötött egyezményt, miután a Truman-kormány megígérte nekik, hogy tonnánként 5,20 dollárral emelhetik az árakat. Az acélötvözeteknél és különleges acéloknál még magasabb emelést engedélyeztek, úgyhogy az átlagos áremelés az összes acéltermékeknél 5,64 dollárra rúg.

Ellis Arnall, az Árstabilizálási Hivatal igazgatójának becslése szerint ez az áremelkedés az egyéb cikkek áraira gyakorolt hatását tekintve legalább évi 100 dollárral drágítja az átlagos amerikai család költségvetését.

Arnall kijelentette, hogy a Honvédelmi Termelési Törvényhez fűzött Capehart-módosítás szerint az acélipar csak tonnánkénti 2,84 dollár áremelésre jogosult. John R. Steelman, a mozgósítási hivatal helyettes igazgatója, azonban beadta derekát az acéltársaságok nyomásának, és megváltoztatta Arnall döntését. A szakszervezeti közgazdászok hozzávetőleges becslése szerint a béremelésekre kifizetett minden egyes dollárért a társaságok, a profitok növelése révén, két dollárt kapnak.

Az Egyesült Acélipari Munkások Szakszervezete a szerződések megújításáért folytatott hosszú harcában először 1952 április 9-re tűzte ki az országos sztrájk megkezdését. A sztrájk megakadályozása céljából Truman elnök április 8-án utasította Charles Sawyer kereskedelmi minisztert, hogy a kormány nevében foglalja le és vegye kezelésbe 70 társaság acélüzemeit. A társaságok elnökeit „ügyvezető igazgatóknak" nevezték ki egy olyan terv alapján, amely hasonló volt az 1950 augusztusában, a vasutak lefoglalásakor alkalmazott tervhez.

Philip Murray, az Acélipari Munkások Szakszervezete elnökének utasítására nem kezdték meg a sztrájkot. A társaságok azonban, még mindig magasabb áremeléseket követelve, elutasították a Bérstabilizálási Tanács javaslatait, és megszakították a tárgyalásokat a szakszervezettel.

A kormány egészen április 29-ig tartotta lefoglalva az acélüzemeket, amikor David A. Pine washingtoni szövetségi bíró úgy döntött, hogy a lefoglalás törvényellenes. Eközben a munkásokat kényszerítették, hogy a régi bér- és munkaidőfeltételek alapján dolgozzanak. A kormány nem használta fel a lefoglalást arra, hogy keresztülvigye az iparban a Bérstabilizálási Tanács által ajánlott intézkedéseket. A vállalati vezetést érintetlenül hagyták.

A Harvester-sztrájk: Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezetének az International Harvester Co.-nál alkalmazott 30 000 tagja 1952 augusztus 21-én sztrájkba lépett, miután a társaság bejelentette, hogy eltökélt szándéka a szakszervezet szétzúzása, a bérek csökkentése és a multban kivívott eredmények megsemmisítése. A szakszervezet 12 heti harc után november 16-án lefújta a sztrájkot és új szerződést kötött a társasággal.

Az eredmények között szerepelt az órabér 7 centes emelése; további emelkedések az órabéres munkások keresetében, kivéve a három legalacsonyabb bércsoportot: ez az emelés a legmagasabb bérkategóriában levő munkásoknál óránként 5 centet tett ki; és egy szélesebbkörű szabadságolási rendszer. De a szakszervezet kénytelen volt elfogadni egy módosított szervezett üzemrendszert, amely szerint az új munkások 20 napon belül kiléphetnek a szakszervezetből.

A sztrájk 8 ipartelepre terjedt ki. Valamennyi érintett üzem köré erős sztrájkőrséget vontak, ott azonban, ahol a munkásokat AFL-szakszervezet, vagy a CIO-hoz tartozó Autóipari Munkások Szakszervezete képviselte, hiányzott az egység, és ez gyengítette az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezetének helyzetét.

Amikor a sztrájk véget ért, a szakszervezet hangsúlyozta, hogy „sikeresen kiállta a modern amerikai munkásmozgalom történetének leghatalmasabb szakszervezetellenes hadjáratát ... Az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete ellen bevetették a Kongresszus szakszervezetgyűlölő képviselőit, az ujságcímek keltette hisztériát, rendőri sztrájktörőket, tömegletartóztatásokat, sztrájktiltó birói rendelkezéseket, koholt vádakat, az előmunkások és vezetők által alkalmazott széleskörű megfélemlítést

— egyszóval a Taft—Hartley-törvény által lehetővé tett legdühödtebb szakszervezetellenes hadjáratot, amelyet valaha kigondoltak."

A chicagói McCormick gyártelep egyik néger szakszervezeti vezetője — Harold Ward — ellen koholt vád alapján pert indítottak. A társaság és a városi rendőrség megvádolta Harold Wardot, hogy ő volt a felelős William Foster, egy nem sztrájkoló Harvester-alkalmazott haláláért, akit lakása közelében megtámadtak az utcán. Wardot — miután 6 hetet börtönben ült — gyilkossággal vádolva bíróság elé állították, de 1952 december 2-án az esküdtszék egyhangúlag felmentette. Wardot és 20 másik sztrájkvezetőt azonban a sztrájk végén elbocsátották állásából.

Telefon- és távírótársaságok alkalmazottainak sztrájkjai: 1919 óta az első országos méretű távírósztrájkban a Western Union Telegraph Co. 32 000 alkalmazottja április 3-án beszüntette a munkát. A Kereskedelmi Távirászok Szakszervezetének (AFL) vezetésével a sztrájkolók óránkénti 16 centes béremelést, 40 órás munkahetet és a nyugdíjjárulékok növelését követelték. A sztrájk május 25-én befejeződött, amikor a szakszervezet megegyezett a társasággal, hogy a heti fizetés csökkentése nélkül áttérnek a 40 órás munkahétre. Az összes fizetésemelést attól tették függővé, hogy a Szövetségi Távközlési Bizottság engedélyezi-e a magasabb távírói díjakat. A munkások magasabb felmondási összeget is kiharcoltak, de beleegyeztek abba, hogy a zárt üzem helyett a szerződés csak a szakszervezeti tagság fenntartására kötelező, módosított cikkelyt tartalmazzon.

A Bell Telephone Co. 77 000 alkalmazottja 1952 április 7-én magasabb béreket követelve sztrájkba lépett. A munkabeszüntetés közvetlenül érintette a Kereskedelmi Távirászok Szakszervezetét (AFL) és a Távköz-

lési Munkások Szakszervezetét (CIO). A többi 200 000 munkás sem volt hajlandó átlépni a sztrájkőrök láncát. Az egyezményeket kerületenként kötötték; először Michigan államban (április 11), ahol a heti béreket 4—7 dollárral, óránként átlag 12,7 centtel emelték; még április vége előtt az American Telephone and Telegraph Co. feldolgozó mellékvállalata, a Western Electric Co. elosztással foglalkozó alkalmazottai megegyeztek az átlagos óránkénti kereset 1,60 dollárról 1,74 dollárra való emelésében. Ezután a telefontársaság leányvállalatai az egész országban hasonló 14,1 centes órabéremelést adtak.

A Taft—Hartley-törvény

A Taft—Hartley-törvény óta eltelt két újabb év messzemenően igazolta azokat a jóslatokat, amelyek szerint a törvény káros hatással lesz a szakszervezetekre. Az Országos Munkaügyi Tanács és a bíróságok új határozatai — állapította meg az AFL végrehajtó tanácsának a szakszervezet 1952. évi kongresszusa elé terjesztett jelentése — „félreérthetetlenül megmutatták, hogy a Taft—Hartley-törvény hatalmas fegyvert ad a munkásellenes munkáltatók kezébe, s ugyanakkor komolyan akadályozza a szakszervezetek tevékenységét". A CIO kongresszus ugyanebben az évben hozott határozatában kimondta: „A Taft—Hartley-törvény alapját képező sarkalatos politika a szakszervezetek gyengítése, a szakszervezeti szervezőmunka megakadályozása, a kollektív tárgyalások meghiúsítása."

A kormányjelentések megerősítik ezeket a megállapításokat. A Szenátus a munkások helyzetével, a munkásság és a vállalatvezetés közti viszonnyal foglalkozó albizottsága 1952 áprilisában rámutatott arra, hogy „a

Taft—Hartley-törvényt állítólag a régi, kiépült szakszervezetek túlzásai ellen hozták létre. Ez a jelentés kimutatja, hogy a törvény valójában a korlátozott erőforrásokkal rendelkező fiatal szakszervezetek ellen készített csapda álcázásául szolgált." Előfordult, hogy a szakszervezeteknek a tisztességtelen munkaügyi mesterkedések miatt beadott panaszai és az Országos Munkaügyi Tanács döntése között két év telt el. „Ennyi idő alatt — állapította meg a bizottság — egy, a szakszervezet ellen irányuló kampány teljes sikert érhet el, és a munkások ellenállását megingathatják." Ha szükségessé vált, akkor még egy külön év kellett ahhoz, hogy bíróság útján kényszerítsék a munkáltatót engedelmességre.

A törvény nem tudta betölteni azt az állítólagos célját sem, hogy megakadályozza vagy elintézze a bérharcokat. Egy munkaügyi szakértőnek a szenátusi albizottsághoz benyújtott jelentése szerint a törvény „nyilvánvalóan nem csökkentette a munkások és munkáltatók közötti feszültségeket és nem eredményezte a vállalatvezetés és a szakszervezetek közti megbeszélések tárgyát alkotó problémák simább megoldását". A szervezők elrablását olyan személyek által, akikről nem lehetett bizonyítani, hogy a munkáltató közvetlen „ügynökei", a tárgyalások szándékos hátráltatását, elavult összeesküvési elméletek előkotorását, alaptalan bírósági keresleteket — mindezt a törvény alapján felhasználták, hogy megakadályozzák a szakszervezetek munkáját, kimerítsék pénztárukat, ügyészüket védekezéssel foglalják le, és meggyengítsék vagy megsemmisítsék a szakszervezeteket.

Kártérítési keresetek: A munkáltatók a törvényt felhasználták, hogy annak állítólagos megsértése miatt hatalmas kártérítési összeget rovassanak ki a szakszervezetekre. A Juneau (Alaska) Spruce Co. ügyében a

társaságnak 750 000 dollár kártérítést ítéltek meg, mert a szakszervezet a gyártelep köré sztrájkőrökből álló láncot állított egy illetékességi vita során. Az Armour and Co. általános sztrájkkal végződő munkabeszüntetések miatt 2 756 000 dolláros keresetet adott be a Húsfeldolgozóipari Munkások Szakszervezete ellen. 79 St. Louis-i szállítóvállalat egy sztrájk alatt 10 millió dollár kártérítésért perelte be a helyi Szállítómunkások és Épületkarbantartó Dolgozók Szakszervezetét s annak 24 tisztviselőjét és tagját. A blackwoodi szénbánya 750 000 dollár kártérítésért perelt, mert az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet megengedte tagjainak, hogy ne szálljanak le egy veszélyes bányába.

Még ha nincs is szó kártérítési igényről — a szakszervezetek ellen az állítólagos tisztességtelen munkaügyi mesterkedések miatti vádak alapján beadott keresetek tekintélyes költségekkel járó bírósági eljárásokba kényszerítik a szakszervezeteket. Az AFL Építőipari Osztálya 1951 végén közölte, hogy a törvény már legkevesebb kétmillió dollárjába került helyi szervezeteinek. A Nyomdász Szakszervezet, becslése szerint, több mint 20 millió dollárt költött a Taft—Hartley-törvény alapján beadott keresetek és a bíróság megsértésével kapcsolatos vádak elleni védekezésre, továbbá a szakszervezet fenntartása érdekében indított sztrájkokra.

Szakszervezeti funkcionáriusok esküje arról, hogy nem kommunisták: A szakszervezeti funkcionáriusoktól megkövetelt eskü, hogy nem tagjai a Kommunista Pártnak, amely nélkül az Országos Munkaügyi Tanács nem ismeri el a szakszervezetet, veszélyt jelent nemcsak a funkcionáriusokra, hanem a szakszervezetre is. A Highland Park-ügyben (1951) az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága többségi döntésével megváltoztatta a Munkaügyi Tanács három éven át alkalmazott törvénymagyarázatát, és megállapította, hogy az AFL-hez és a

CIO-hoz tartozó különféle országos szakszervezetek nem tettek eleget a törvény előírásainak, amíg az országos szövetségi központok funkcionáriusai nem írták alá a nyilatkozatot. A bíróság ennek alapján kijelentette, hogy a Textilipari Munkások Szakszervezete (CIO) tisztességtelen munkaügyi mesterkedésekkel kapcsolatos vádját a Munkaügyi Tanácsnak nem lett volna szabad elfogadnia — noha a szakszervezet központi funkcionáriusai aláírták a nyilatkozatot, mert a CIO központi funkcionáriusai nem nyilatkoztak. Mire a bíróság meghozta határozatát, már az AFL-központ funkcionáriusai 1947 novemberében, a CIO központi funkcionáriusai pedig 1949 decemberében aláírták a nyilatkozatot. Mégis e határozat következtében százával vetették el a tisztességtelen munkaügyi mesterkedések miatt az aláírás időpontja előtt emelt szakszervezeti vádakat, és sok ilyen ügyet visszavontak az alsóbíróságoktól. A határozat tágra nyitotta a kapukat a régi szakszervezetek robbantását célzó kísérletek előtt, mivel az általuk kötött egyezményeket törvénytelennek lehetett minősíteni, és így nem akadályozhatták meg a versengő szakszervezetek által kért új képviseleti választásokat. A tanács ilyen értelmű határozata a Ford Motor Co. ügyében (1951 július) ilymódon ideiglenesen veszélyeztetett mintegy 100 AFL- és 4 600 CIO-egyezményt, mindaddig, amíg ugyanezen év októberében a Kongresszus módosítással egészítette ki a törvényt, amellyel érvényesítette a megállapodásokat mint jóhiszeműen kötött egyezményeket.

Az esküt továbbra is eszközül használják fel a szakszervezetek zaklatására. A Munkaügyi Tanács 1952 márciusában a Sunbeam Corporationnél érvénytelennek nyilvánította az Elektromosipari Munkások (független) működési igazolását, mert a helyi szervezet négy funkcionáriusa nem írta még alá a nyilatkozatot.

A Húsfeldolgozóipari Munkások Szakszervezetének (CIO) camdeni (New Jersey állam) helyi szervezetét azzal az indokkal fosztották meg négy nagy ipartelep alkalmazottai feletti illetékességi jogától, hogy ügyvezetője, Anthony Valentino, állítólag hamis nyilatkozatot adott be. Egy szövetségi vádtanács New Yorkban 1952 novemberében hatáskörét túllépve felhívta a Munkaügyi Tanácsot, hogy vonja vissza négy szakszervezet működési engedélyét — amely azelőtt a CIO-hoz tartozott —, mert 13 funkcionáriusuk nem volt hajlandó eskü alatt vallani arról, hogy a nemkommunista voltukról aláírt nyilatkozatok megfeleltek-e a valóságnak vagy sem. A szövetségi vádtanács azt tartotta, hogy a válasz visszautasítása a bűnösség bevallásának számít, noha a bíróságok ismételten leszögezték, hogy az alkotmányban foglalt Emberi Jogok Deklarációjának ötödik cikkelyére való hivatkozás nem járhat semmiféle következménnyel. A négy érdekelt szakszervezet a Szőrme- és Bőripari Munkások, az Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások, az Amerikai Távközlési Szövetség és az Elosztó, Feldolgozó Munkások és Tisztviselők Szakszervezete volt. A Munkaügyi Tanács engedelmesen utasította a tisztviselőket, hogy erősítsék meg esküjüket, vagy pedig elvesztik működési jogaikat a Munkaügyi Tanácsnál. Az első három szakszervezet elérte, hogy bírósági végzéssel felfüggesztették az utasítást azon az alapon, hogy a Tanácsnak nincs joga kétségbe vonni a korábban tett eskük őszinteségét.

Négy szakszervezeti funkcionáriust a nyilatkozatokkal kapcsolatos hamis esküvel vádolva vád alá helyeztek és börtönre ítéltek. Az első a Camden-ügyben szerepelt Anthony Valentino volt: öt évet kapott. Ennek ellenére újraválasztották, mint szakszervezeti funkcionáriust, de ő lemondott. Everest M. Hupman és Walter C. Lohman, az Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások

Szakszervezete daytoni (Ohio állam) helyi szervezetének tisztviselőit is elítélték. Valamennyi ügy még az 1949-ben aláírt nyilatkozatokkal volt kapcsolatos.

A Munkaügyi Tanács 1952 végén jelentette, hogy abban az évben 25 935 országos és helyi szakszervezetet képviselő 232 000 funkcionárius írta alá a nyilatkozatot. John L. Lewis a bányászoktól és Woodruff Randolph a nyomdászoktól azok között szerepeltek, akik elvi okokból még mindig elutasították a nyilatkozat aláírását.

Szakszervezetellenes határozatok: A Munkaügyi Tanács sok szakszervezetellenes határozatot hozott, a szakszervezetekre kedvező döntéseket pedig gyakran a bíróságok változtatták meg. Az 1951 június 30-ával végződött évben a tanács 122 ügyet zárt le, amelyben tisztességtelen munkaügyi mesterkedések miatt panaszokat emelt szakszervezetek ellen. E beadványokat 22 bírósági eljárás közül 21 esetben jóváhagyták. A szakszervezetek elleni vádak: a munkáltatókra vagy a munkásokra gyakorolt nyomás, a nem szakszervezeti tagok ellen megkülönböztetés alkalmazása, közvetett bojkott, a munkáltatókkal való tárgyalás elutasítása, illetékességi viták és munkalassítás. A Munkaügyi Tanács a munkalassítással kapcsolatos első ügyben (Phelps Dodge Co.) hozott döntésében kijelentette, ha a munkások a munkalassítás taktikájához folyamodva próbálnak előnyösebb szerződést kierőszakolni, akkor a munkáltató többé nem köteles tárgyalni. Amikor azonban a Munkaügyi Tanács tisztességtelen munkaügyi mesterkedésnek minősítette, ha egy társaság nem hajlandó belevenni a szerződésbe a munkaidővel, munkafegyelemmel és előléptetésekkel kapcsolatos összes kérdéseket — az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága érvénytelenítette a döntést. (American National Insurance Co. ügye.)

A szakszervezetek biztonságának és tekintélyének alá-

aknázására irányuló hadjárat sokoldalú és következetes volt. A Worthington Pump-ügyben a Munkaügyi Tanács elvetette a szakszervezeti tagság fenntartását előíró cikkelyt, amely pedig az egész országban már régen elfogadott szabvány. E cikkely szerint azoknak a munkásoknak, akik az egyezmény hatálybalépésének napján szakszervezeti tagok voltak, állásuk elvesztésének terhe mellett továbbra is fenn kell tartaniuk tagságukat. A Tanács e rendelkezést érvénytelennek minősítette, mivel a törvény csak 30 nap elteltével írja elő a tagságot. Ez a határozat annyira nem volt logikus és gyakorlatias, hogy a Munkaügyi Tanács később megváltoztatta. (Krause Milling Co.)

Az International Harvester ügyében a Munkaügyi Tanács érvénytelenített egy egyezményt, amely szerint „a folyó havi tagdíjakat, az általános kivetéseket és a tagfelvételi díjakat illetően" az alkalmazottaknak fenn kell tartaniuk szakszervezeti tagságukat. — A tanács véleménye szerint ugyanis az általános kivetések nem tagdíjak és ezért ezt nem írja elő a törvény. A Sütő- és Cukrászipari Munkások Szakszervezete (AFL) newyorki helyi szervezetének ügyében a Munkaügyi Tanács 3 : 2 arányban úgy döntött, hogy bármikor el lehet fogadni az alkalmazottak egy csoportjának a beadványát, amelyben kérik, vonják vissza a szakszervezet zárt üzemre vonatkozó egyezménykötési jogát, és ha az alkalmazottak szavazata ezt a kérést megerősíti, akkor azonnal megszűnik a szakszervezeteknek az ilyenfajta egyezmény megkötésére vonatkozó joga, még az érvényben levő szerződés lejárta előtt is. A tanács tagjai kisebbségének véleménye szerint, a törvényben „nincs semmiféle említés, célzás vagy utalás a szerződések lejárat előtti megszüntetésére vonatkozóan".

Az Electric Auto-Lite-ügyben a Munkaügyi Tanács úgy döntött, hogy a szakszervezet és a munkáltató

egyaránt vétkes tisztességtelen munkaügyi mesterkedésben, mert elbocsátottak egy munkást, aki nem volt hajlandó megfizetni a gyűléseket nem látogató szakszervezeti tagokra kirótt 50 centes havi tagdíjtöbbletet. A Munkaügyi Tanács két ügyben (American Pipe and Steel Co.; Rádiótávirász Szakszervezeti Szövetség) hozott döntése szerint a munkáltatók megsértették a törvényt, mivel nem vettek fel egy szervezett munkást azért, mert a szakszervezet nem ajánlotta. Ha egy szakszervezet tudja, hogy a vállalat a választás során tisztességtelen munkaügyi mesterkedésekhez folyamodik, de a választást mégis lefolytatja, a Munkaügyi Tanács később nem fogja érvényteleníteni a választást (Denton Sleeping Garment Mills). Ilyenformán tehát, ha a szakszervezet lefolytatja és elveszti a választást, egy éven belül nem tarthat újabb választást; ha tisztességtelen munkaügyi mesterkedés miatt pedig vádat emel és elhalasztja a választást, két évig is eltarthat, amíg a társaság ellen rendeletet adnak ki, hogy szüntesse be mesterkedéseit.

Az Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága elé négy olyan ügy került, amelyben állítólagos közvetett bojkottról volt szó. Három ügyben, amelyben denveri építőipari szakszervezetek szerepeltek, az egyik építési fővállalkozó szervezett alkalmazottai nem voltak hajlandók együtt dolgozni egy alvállalkozó szervezetlen munkásaival. A bíróság megerősítette a Munkaügyi Tanács döntését, amely szerint a munka elutasításával megsértették a törvényt. A Rice Milling Co. ügyben sztrájkoló szállítómunkások visszafordították egy másik munkáltató teherautóját. Ebben az esetben a Munkaügyi Tanács elutasította a társaság panaszát, de a felsőbíróság megváltoztatta a tanács döntését.

A Ledbetter Erection Co. esetében a montgomeryi (Alabama állam) építőipari szakszervezetek állítólagos

közvetett bojkottjának ügyét háttérbe szorította az a kérdés, vajjon Alabama állam bíróságainak joguk volt-e ilyen esetekben a munkáltatók kérésére tiltó rendeletet kiadniuk, vagy pedig — mint ahogy a szakszervezetek állították — ezt a jogot az Országos Munkaügyi Tanács felterjesztésére csak a szövetségi bíróságok gyakorolhatják. A CIO-nak a Legfelsőbb Bírósághoz benyújtott levele kijelenti: „Ha a 48 állam bíróságait felhatalmazzák, hogy a szövetségi törvény megsértésére hivatkozva betiltsák a sztrájkokat, ezzel az előzetes sztrájkletiltó rendelettel a sztrájktörést példátlanul kiterjesztenék." A Legfelsőbb Bíróság formai okokra hivatkozva nem vizsgálta felül az elsőfokú bíróság által kiadott tiltó rendeletet.

A bíróságok — a legfeltűnőbben a Montgomery — Ward-ügyben — megváltoztatták a Munkaügyi Tanács határozatát, amely szerint a munkások kikérdezése szakszervezeti tevékenységük felől kényszernek és ennek folytán tisztességtelen munkaügyi mesterkedésnek felel meg.

A sztrájkokat 80 napig tiltó rendeletek: A Taft—Hartley-törvény előírja, hogy az állítólag a nemzeti érdekeket vagy biztonságot érintő sztrájkokat 80 napi időtartamra meg lehet tiltani. E rendelkezés alkotmányosságával szemben az Acélipari Munkások Szakszervezete (CIO) intézte az első ellentámadást 1952 decemberében. Az ügy az American Locomotive Co. dunkirki gyártelepe (New York állam) 1 500 munkásának három és fél hónapos sztrájkjával volt kapcsolatos. Az üzem nikkellemez csöveket készít az atomenergiaberendezések számára. A kerületi bíró alkalmazta a törvényt és kiadta a sztrájkot betiltó rendeletet. A CIO azonnal fellebbezett.

Ez volt a kilencedik 80 napos sztrájktilalom, melyet a Taft—Hartley-törvény értelmében rendeltek el.

A többi tiltó rendeletet az Oak Ridge (Tennessee állam) atomenergia-telep AFL-szakszervezeteivel, az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezettel, az Atlanti Parti Tengerész Szakszervezetekkel, s a nyugati és keleti parti kikötőmunkásokkal szemben 1948-ban, a szénbányászok ellen 1950-ben, és az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezetéhez tartozó rézbányászokkal szemben 1951-ben adták ki.

Amint az 1952. évi acélipari sztrájkkal kapcsolatban megjegyeztük, a Kongresszus azt akarta, hogy az elnök alkalmazza a törvényt és tiltsa be a sztrájkot.

Sztrájkokkal kapcsolatos kérdések: A bíróságok tovább folytatták a támadásokat a munkások ama joga ellen, hogy nem mennek át a sztrájkőrség láncán, noha ezt az Országos Munkaügyi Tanács a törvény által megengedett összehangolt tevékenység egyik formájának minősítette. Az Illinois állambeli Bell Telephone Co.-ügyben a bíróság úgy döntött, hogy a munkásokat alacsonyabb bérkategóriába lehet helyezni azért, ha nem hajlandók egy másik szakszervezet sztrájkőrségén keresztülmenni munkahelyükhöz. A Rockaway News Supply Co. ügyében a bíróság döntése szerint egy munkást el lehet bocsátani azzal az indokkal, hogy nem hajlandó egy másik munkáltató telepén felállított sztrájkőrségen keresztülhaladni.

A bíróságok megváltoztatva a Munkaügyi Tanács állásfoglalását — különösen figyelemreméltó volt ez a Moran Bros. Beverage Co. ügyében — kimondották, hogy a munkáltatók egy csoportjának joga van az összes, e szakszervezethez tartozó alkalmazottakat kizárni, ha a szakszervezet a csoport bármelyik tagja ellen sztrájkot indít. A Munkaügyi Tanács — anélkül, hogy a bíróságok erre felszólították volna — a Medford városi (Oregon állam) Építőipari Szakszervezeti Tanács ügyében úgy határozott, hogy ha több követelés érde-

kében sztrájkot indítanak s az egyik követelés jogtalan — akkor az egész sztrájk törvénytelennek minősül. A Munkaügyi Tanács egy másik ügyben a következő határozatot hozta: ha a törvény értelmében a sztrájk célja törvénytelen, akkor a munkáltatónak joga van arra, hogy csak azokat az alkalmazottakat vegye vissza, akiket akar — s ilyenformán szélesre tárta a kapukat a harcos szakszervezeti tagok elbocsátása előtt.

A törvény módosításáért: Az 1951 augusztus 31-ig eltelt 4 év alatt az Országos Munkaügyi Tanács 45 464 szavazást tartott abban a kérdésben, hogy engedélyezzék-e a zárt üzemet, amelyhez a munkásoknak 30 nap múlva csatlakozniuk kell. 44 160 választáson, vagyis az esetek 97%-ában a válasz „igen" volt. 5 453 629 egyénenként leadott szavazatból 4 989 097, vagyis a 91% „igen"-nel válaszolt. Ezek az eredmények megmutatták a munkáltatók és a kormány képviselői által hangoztatott vádak alaptalanságát, amelyek azt állították, hogy a munkások nem akarnak szakszervezeteket, és megerősítették a szakszervezeti funkcionáriusok helyzetét a tárgyalásokon. Ennek következtében 1951-ben maga Taft szenátor volt kénytelen keresztülvinni a Kongresszusban egy módosítást, amely szerint nem szükséges szavazást tartani a zárt üzem létesítéséhez. Taft sikertelenül próbált elfogadtatni egy másik módosítást, amely a kommunistapárti tagságot is azok közé az okok közé sorolta, amiért a szakszervezet kizárhatja tagját és követelheti, hogy a munkáltató bocsássa el. Ugyanakkor a szakszervezeteknek még mindig megtiltják, hogy követelhessék a munkások közé beépített kémek, a társaságok ügynökeinek vagy a versengő szakszervezetek szervezőinek elbocsátását.

A Demokrata Párt 1952-es programmja a törvény visszavonását javasolta, de a köztársaságpárti programm csak a törvény módosításáért szállt síkra.

A választási évben tartott AFL- és CIO-kongresszusok egyaránt követelték a törvény visszavonását. George Meany azonban, amikor az AFL elnökévé választották, kijelentette, hogy a szakszervezetek módosítások útján „elnyerhetik az általuk kívánt munkaügyi törvényt". Martin P. Durkin, az Eisenhower-kormány munkaügyi minisztere, a Víz- és Gázvezeték Szerelők Szakszervezetének (AFL) volt elnöke bejelentette, nem tesz javaslatot a törvény megváltoztatására, hanem igyekszik rávenni a szakszervezeteket és a munkáltatókat, hogy változtatásokban egyezzenek meg.

1953 elején az AFL- és CIO-vezetők védekezésre szorítkoztak, csupán módosításokat javasoltak a törvény elviselhetőbbé tételére, és harcoltak Taft szenátornak és másoknak a munkáltatók érdekében beterjesztett javaslatai ellen, amelyek a törvényt még elnyomóbbá tennék. A legveszélyesebb javaslat az iparági sztrájkok és kollektív szerződések betiltását indítványozta.

A haladó szakszervezetek követelték a sztrájkra és a sztrájkőrségekre vonatkozó jog összes korlátozásának megszüntetését, a sztrájktiltó rendeletek és a zárt üzemmel s a szakszervezeti biztonság más formáival kapcsolatban alkalmazott megszorítások eltörlését, s a munkások ama jogának érvényesítését, hogy maguk választhassák meg saját szakszervezeti vezetőiket. Ellenezték a szakszervezeti alkalmazottak nemkommunista mivoltáról szóló nyilatkozatot és a munkáltatók beavatkozását a szakszervezeti választásokba. Követelték, hogy a Taft—Hartley-törvényt vonják vissza, és helyettesítsék a Wagner-törvénnyel.

A legutóbbi két évben az államok ellenséges törvényeinek egész lavinája zúdult a szakszervezeti mozgalomra. 1951-ben egy munkaügyi vita során felhatalmazták a hawaii kormányzót, hogy vegye állami kezelésbe a rakodó társaságokat, továbbá a lefoglalás ideje alatt minősítse törvénytelennek a sztrájkot, a bojkottot és a sztrájkőrséget. Minnesota állam elbocsátás büntetésének terhe mellett törvényen kívül helyezte a közalkalmazottak, köztük a tanítók sztrájkjait. Nevada állam megszigorította a zárt üzem elleni törvényeket, Texas állam pedig kijelentette, hogy a zárt üzemre vonatkozó egyezmények a kereskedelem korlátozását célzó összeesküvések.

Arizona állam 1952-ben megtiltotta sztrájkőrség állítását, kivéve, amikor „a munkáltató és az alkalmazottak többsége között ... a béreket és munkafeltételeket illető jóhiszemű vita forog fenn", s ilyenformán a szervezési kampány vagy a zárt üzemért indult sztrájk alatt törvénytelennek minősítette a sztrájkőrséget. Nevada állam eltiltotta, hogy a munkásfelvételnél vagy a foglalkoztatottságban megkülönböztetést alkalmazzanak amiatt, mert valaki nem szakszervezeti tag, törvényen kívül helyezte a zárt üzemeket és az erre vonatkozó üzemi szerződéseket, s engedélyezte, hogy a sértett fél sztrájktiltó rendeletet kérjen és kapjon, hogy az kártérítési pert indítson.

A koreai háború kitörésekor az Egyesült Államok farmereit mindenfelől megnyugtatták, hogy a termékeikért kapott árak csökkenését megállítják és gazdasági fellendülés következik.

Valójában a mezőgazdasági válság még akutabbá vált, s a kis- és középfarmerek a csökkenő árak és az emelkedő költségek között vergődnek. Ugyanakkor mind a belföldi, mind a külföldi piac szűkült, és a „fölöslegek" kilátása egyre fenyegetőbbé vált. A feldolgozást és elosztást ellenőrző monopolista érdekeltségek egyre növekvő ereje következtében megnövekedett a farmereknek fizetett ár és a piaci ár közötti különbség. Ennek eredményeként csökkent a munkások és farmerek vásárlóereje, tehát tovább szűkült a piac. A kormány szóvivői igyekeztek megnyugtatni a farmereket, hogy a nagy katonai kiadások feltartóztatják a mezőgazdasági árak csökkenését, valójában azonban a csökkenő irányzat folytatódott tovább, ugyanakkor, amikor az adók emelkedtek, a farmerek eladósodása pedig fokozódott.

A mezőgazdasági árak 1946 október közepén kezdtek esni, amikor 122%-os paritáson álltak. (A paritás a legtöbb terméknél az 1910—1914. évi arány a farmereknek fizetett felvásárlási árak s a farmerek által fizetett árak között.) A koreai háború lökést adott a mezőgazdasági áraknak, de az emelkedés csak rövidéletű volt és

1953 február közepére az árak a paritás 94%-ára estek. Az Egyesült Államok Földművelésügyi Minisztériumának szakértői az 1951 február és 1953 február között bekövetkezett 16%-os csökkentést követőleg 1953-ban a mezőgazdasági árak némi további „hanyatlására" számítottak.

Mezőgazdasági jövedelem

A farmerek tiszta jövedelme 1952-ben mintegy 14,2 milliárd dollár volt. Ez hozzávetőlegesen 2,5 milliárd dollárral, vagyis 15%-kal volt kevesebb az 1947. évinél. Vásárlóerőben, 1945-ös dollárokban kifejezve azonban a farmerek tiszta jövedelme ebben az időszakban csaknem 4 milliárd dollárral, 9,4 milliárd dollárra zuhant. Ilyenformán 1947 óta a farmerek vásárlóereje körülbelül 30%-kal csökkent.

Az Egyesült Államok Földművelésügyi Minisztériuma a farmerek „tiszta jövedelmének" felbecsülésekor a mezőgazdasági termelésre fordított összes kiadásokat levonja a bruttó mezőgazdasági jövedelemre vonatkozó becsléséből, s ebből nem számítja le a szövetségi jövedelmi adókat. Amint a Földművelésügyi Minisztérium által eszközölt gyakori változtatások mutatják, ezek az adatok sokszor tévesek, és semmiféle kísérletet sem tettek a jövedelem szétválasztására, hogy feltárják a különböző jövedelmi csoportokon belüli változásokat.

A minisztérium a tiszta jövedelemre vonatkozó adatainak közzétételekor megállapította: „A farmerek 1942-től 1947-ig évi bruttó jövedelmük 50%-át tartották meg tiszta jövedelemként. Azóta azonban a kiadások a bruttó jövedelemnek egyre nagyobb részét emésztik fel és 1952-ben csak a bruttó jövedelem 30%-a térült vissza tiszta jövedelem formájában"*.

* Mezőgazdasági jövedelmi helyzet. Egyesült Államok Mezőgazdasági Hivatala. 1952 október 27.

A Földművelésügyi Minisztérium a mezőgazdasági termelési költségeket 1952-ben az 1947. évi 17,3 milliárd dollárral szemben — 23,8 milliárd dollárra becsülte. A költségek tehát öt év alatt 6,5 milliárd dollárral növekedtek, s minden egyes évben magasabbak voltak, mint az előző évben.

A FALUSI ÉS VÁROSI LAKOSSÁG HELYZETÉNEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA

A legalacsonyabb jövedelmi csoportba tartozó családok száma a farmerek között még nagyobb, mint a városban lakó munkáscsaládok között. A Statisztikai Hivatal 1952-ben „Fogyasztói jövedelem" című tanulmányában feltárta, hogy 1950-ben csaknem egymillió, farmon élő család fogyasztásra elkölthető jövedelme 500 dollárnál kevesebb volt. A családok 16,1%-a tartozott a legalacsonyabb jövedelmi kategóriához, vagyis az arány ötször magasabb, mint a városi családok között. A farmon élő családok átlagjövedelme is hozzávetőleg a fele volt a városi családokénak. A városban élő családok felének fogyasztásra elkölthető jövedelme 1950-ben kevesebb volt, mint 3 673 dollár, míg a farmokon élő családok fele 1 970 dollárnál kevesebbel rendelkezett.

1951-re a farmercsaládok helyzete még rosszabbá vált; a Federal Reserve Boardnak a fogyasztói pénzügyekről szóló évi áttekintése kimutatta, hogy átlagjövedelmük akkor mindössze 1 880 dollár volt.

A Statisztikai Hivatal az 1951-es évről szóló jelentésében kimutatta, hogy a farmokon élő 14 éves vagy ennél idősebb, bármely pénzjövedelemben részesülő személyek átlagos jövedelme 1 184 dollár, a férfiaknál az átlag 1 486 dollárnál kevesebb, a nőknél pedig csak 440 dollár volt.

A négereknek alacsonyabb a jövedelmük: A faji megkülönböztetés hatásai a városban is szembeötlők, de még kirívóbbak a vidéken. A Statisztikai Hivatal 1950. évi vizsgálatairól beszámolva megállapította: „A legnagyobb aránytalanság a főként mezőgazdasági munkából élő fehér és nem fehér egyének jövedelme között tapasztalható. Ebben a csoportban a fehér családok és egyének átlagjövedelme háromszor annyi volt, mint a nem fehéreké."

A Statisztikai Hivatal jelentése rámutatott, hogy az „önálló gazdálkodóknak" minősített csoportba tartozó családok és egyének fogyasztási célokra felhasználható átlagjövedelme 1950-ben 2 144 dollár volt. Ez a szám ugyan alacsony, de még így is háromszorosa a nem fehérek fogyasztásra költhető jövedelmének, amely 1950-ben mindössze 679 dolláros átlagot ért el.

A farmok eladósodása

A Federal Reserve Board „1952. évi mezőgazdasági mérleg" című kiadványában beszámolt arról, hogy a farmok adósságai 1946 január elseje óta 80%-kal növekedtek. Az adósságok 1951-ben 13%-kal emelkedtek, „nagyobb mértékben, mint a közelmúlt bármelyik évében"*. Az adósság 1951-ben, éppúgy mint a többi háború utáni évben, „főként a mezőgazdasági termelés fokozódó költségei miatt növekedett".

Még későbbi adatok feltárják, hogy a farm-ingatlanadósság az 1946 január elsejei 4,7 milliárd dollárról 1952 július elsejére 6,6 milliárdra, vagyis 40%-kal emelkedett. Ugyanabban az időszakban az egyéb farmadósság, amellyel a kereskedelmi bankoknak és a szö-

* Federal Reserve Bulletin. 1952 július.

vetségi hitelintézeteknek tartoztak, még rohamosabban, 1,7 milliárd dollárról 4,8 milliárd dollárra emelkedett. A különféle kölcsönzőknek takarmány, gépek és hasonló vásárlások fejében járó adósság 1,2 milliárd dollárról 3,5 milliárd dollárra ugrott. Ilyenformán tehát 1952 július elsejére az összadósság — az ingatlanokat kivéve — 8,3 milliárd dollárt tett ki, vagyis 12%-kal volt magasabb az előző évinél, és jelentősen meghaladott minden eddigi színvonalat.

A monopóliumok uralma a mezőgazdaságban

A Szövetségi Kereskedelmi Bizottság a részvénytársaságok centralizációjával foglalkozó összefoglaló jelentésében megállapította, hogy 1940-től 1947-ig 369 esetben olvadtak össze élelmiszeripari társaságok, kétszerannyi, mint bármelyik más iparágban. Különösen a második világháború alatt volt tapasztalható a monopóliumok hatalmának megnövekedése a mezőgazdasági feldolgozás és elosztás minden ágában, és ez a folyamat azóta is tovább folytatódott. Sok ilyen mammut részvénytársaság jelentősen kiszélesítette külföldi ügyleteit, más országokban feldolgozó üzemeket kebelezett be, és a gyarmati területeken új ültetvényeket létesített.

A farmereket közvetlenül érintő iparágakban végbement centralizáció méreteiről némi képet adnak a Szövetségi Kereskedelmi Bizottság adatai, amelyek megmutatják, hogy a vezető részvénytársaságok az iparágak tőkéjének hány százalékát tartják kezükben.

A vezető helyen négy mezőgazdasági gépgyártó vállalatot (International Harvester, Deere, Allis-Chalmers,

Caterpillar) találunk, amely kezében tartja az iparág 75%-át. Szorosan mögöttük következik a négy nagy húsfeldolgozó üzem (Armour, Swift, Wilson, Cudahy), amely iparágának 72%-ával rendelkezik. A három kétszersültgyártó társaság (National, Sunshine, United) a kétszersültipar 68%-át tartja kezében. A tejiparban két vezető társaság (a National és a Borden) az egész iparágnak csaknem felét (49%) ellenőrzi.

Kevésbbé szembeötlő, de ennek ellenére jelentékeny koncentráció tapasztalható a konzerviparban, ahol a négy legnagyobb társaság (California Packing, Heinz, Campbell, Libby) állítja elő az össztermelés 39%-át, míg két másik élelmiszeriparágban a legnagyobb társaságok az össztermelés egyharmadánál kevesebbet gyártanak: négy kenyérgyár (Continental, General, Purity, Ward) együttvéve iparága termelésének 31%-át, három malomtársaság (General Mills, Quaker Oats, Pillsbury) pedig iparága össztermelésének 30%-át gyártja.

A „nagybani termelés" ellenére, amely a legmodernebb gépi felszereléssel és egyéb megtakarításokkal feltételezhetően olcsóbbá teszi a feldolgozás és elosztás költségeit — az élelmiszeripari monopóliumok a farmernek alacsony árat fizettek, a fogyasztónak pedig magas árat számítottak. Ezt visszatükrözik a hivatalos adatok is, amelyek beszámolnak arról, hogy csökken a farmerek részesedése a fogyasztásra elköltött dollárból. Ez az arány az 1945-ös 54 centes „magas" átlagról 1951-ben 50 centre, 1952 decemberében pedig 45 centre esett.

A magasabb szállítási díjak — amelyek 1943 óta 80%-kal növekedtek — hozzájárultak ahhoz, hogy kisebb lett a farmerek részesedése a fogyasztásra elköltött dollárból, mivel a szállítási díjak emelkedése csökkentette az eladásokat és szállításokat, és növelte a piacravitel költségeit.

Az Egyesült Államokban jelentősen csökkent a learatott termőterület. Míg 1949-ben 52 terményt 357 millió acre területen arattak, 1952-ben ugyanezekből a terményekből csak összesen 341 millió acre, vagyis 16 millió acre-rel kisebb területen arattak. Ebben az időszakban a búza termőterülete 76,6 millió acre-ről 70,4 millió acre-re, a tengerié 87 millióról 81,4 millió acre-re és a gyapoté 27,2 millióról 25 millió acre-re csökkent. Különösen figyelemreméltó ez azért, mert eddig a farmerek — ha a felvásárlási árak csökkentek — jövedelmük fenntartása érdekében növelték a vetésterületet.

A kis- és középtermelők, akik eladásra termelnek, nem rendelkeznek többé a kedvezőtlen árak időszakának átvészeléséhez szükséges tartalékokkal. Annyira sebezhetők az árak vagy a költségek terén mutatkozó nyomással szemben, hogy ha a mezőgazdasági válság tovább mélyül, pusztulási arányszámuk valószínűleg rendkívül magas lesz.

A mezőgazdasági nagytermelők a kis- és középtermelők megsemmisítését célzó hadjáratukban inkább a hozam növelésével, mintsem a vetésterület kiterjesztésével növelték piaci részesedésüket és fokozták termelésüket. Ennek következtében az élelmiszeripari össztermelés 1952-ben magasabb volt, mint a legutóbbi években.

Az élelmiszertermelés indexe (1935—1939 = 100) 1946-ban és 1947-ben 140 volt, 1948-ban 134-re csökkent, majd a legközelebbi három évben 138-as átlagon állt, s 1952-ben újra 144-re emelkedett. Ugyanakkor az egy főre eső fogyasztás indexe az 1946-os 119-ről a következő évben 115-re, és a legközelebbi négy évben 111-re esett, majd 1952-ben egy ponttal, 112-re emelkedett. Ilyenformán

tehát 1952-ben is még mindig 6%-kal elmaradt az 1946. évi szinttől.

Mezőgazdasági export

Jóllehet a farmereknek eredetileg azt ígérték, hogy a Marshall-terv és az egyéb „hidegháborús" rendszabályok számottevő mennyiségű mezőgazdasági exportot biztosítanak, és elősegítik szilárd piacok kialakulását külföldön — a valóságban csökkent az export.

A mezőgazdasági export 1951 végén gyorsan csökkent, és 1952 harmadik évnegyedének végére, dollárban kifejezve, az előző csúcsszínvonal felét sem érte el. Az Egyesült Államok Földművelésügyi Minisztériuma ezt a visszaesést — legalább is részben — „a szabad világ fokozódó honvédelmi mozgósításának" tulajdonította. A minisztérium jelentése szerint 1952 harmadik negyedében az 1951. év megfelelő időszakához képest a mezőgazdasági export volumene a következő arányban csökkent: búza, beleértve a lisztet 33, szójababolaj 70 és szemescirok 71%-kal.

Az olyan különleges termények, mint a friss gyümölcs, befőtt és szárított gyümölcs exportjában bekövetkezett visszaesés még súlyosabb, mivel 15—20 évi gondozás és pénzbefektetés szükséges ahhoz, hogy a gyümölcsösök és szőlők elérjék teljes kapacitásukat, s a farmer egészen különleges szakértelmének és vagyonának feláldozása nélkül nem lehet ideiglenesen jobban kifizetődő terményekre áttérni.

A piacokért folytatott harc kiélesedésével a kis- és középfarmereket minden eddiginél nagyobb számban űzték el a földről. Az 1950. évi mezőgazdasági népszámlálás előzetes becslései szerint az Egyesült Államokban a farmok száma az 1940. évi 6,1 millióról 1950-ben 5,4 millióra, vagyis 700 000-rel csökkent. A népszámlálás kimutatja azt is, hogy családja eltartása végett egyre több farmer függ a farmon kívül végzett munkától. Az 1939. évi 943 581-ről 1949-ig 1 265 000-re emelkedett azoknak a farmereknek a száma, akik évente 100, vagy ennél több napot dolgoztak farmjukon kívül.

A déli államokban a részesbérlőket és a farmerbérlőket, különösen a négereket tömegesen űzik el a földről. Az 1950-re vonatkozó végleges népszámlálási adatok megmutatják, hogy hét államban, ahol túlnyomórészt ültetvények vannak, a „nem-fehér" részesbérlők száma az 1945-től 1950-ig terjedő ötéves időszak alatt 26%-kal süllyedt, míg a fehér részesbérlők száma 15%-kal lett kisebb. Az összes nem-fehér bérlők (beleértve a részesbérlőket) száma 22%-kal, míg a fehér bérlők száma 17%-kal csökkent.

Sok ilyen földönfutóvá lett részesbérlő és bérlő, különösen a négerek, a szervezetlen, vándorló munkások soraiba voltak kénytelenek beállni, s aratás idejére a keleti part mentén és California gyapotmezőin fekvő, nagy farmokra szegődnek el, vagy tartósabb alkalmazást keresnek az iparban.

A nagytőke és a mezőgazdasági nagyvállalkozók által most szorgalmazott „megoldás" nem pusztán abból állna, hogy a déli államokban földönfutókká teszik a részesbérlőket és a bérlőket, hanem abból, hogy a piacról egyszersmindenkorra eltüntetnék a kis- és középfarmereket. A csökkentést indítványozó jelenlegi javas-

latok zöme az Egyesült Államok Kereskedelmi Kamarája Mezőgazdasági Osztályának „A mezőgazdasági jövedelem változásai és a mezőgazdasági politikával való kapcsolata" címmel 1945-ben megjelent kiadványának mintájára készült. A legutóbbi ilyen jelentést „Elégtelen foglalkoztatottság a mezőgazdaságban" címmel a Nemzeti Tervező Szövetség adta ki 1952-ben. A mintegy kétmillió farm megszüntetését sürgető kiadványt nemcsak sok nagy részvénytársaság képviselői, hanem a három országos farmerszövetség funkcionáriusai is aláírták és támogatták.

E tervezetek hirdetői nem javasolnak semmiféle megoldást a részesbérlők vagy a kis- és középfarmerek problémáira. Céljuk, hogy még nagyobb hasznot biztosítsanak a mezőgazdasági nagyvállalkozóknak a dolgozó farmerek rovására; az iparvállalatokat a munkanélküliek nagy tartalékseregével lássák el; és hogy a mezőgazdasági vidékeken így „felszabadult" farmerekkel kielégítsék a fegyveres erők emberszükségletét.

A farmerek állásfoglalása a béke és az általános katonai kiképzés kérdésében

A farmer-közvélemény — noha általában még szervezetlen — erősen ellenezte az általános katonai kiképzést, a farmerfiatalok besorozását és a koreai háborút. A *Wallace's Farmer and Iowa Homestead* című lap közvéleménykutatása alkalmával (1952 november 15) a megkérdezett farmerek 34%-a „a fegyverszünet megkísérlése" mellett, 34%-a „a Koreából való teljes kivonulás" mellett szállt síkra; 15% határozatlan volt és csak 17% volt amellett, hogy „kezdjenek általános háborút Kínában". Az általános katonai kiképzés elleni hangulat annyira elterjedt volt, hogy a három országos

farmerszervezet, az American Farm Bureau, a National Grange és az Országos Farmerszövetség hivatalosan állást foglalt az 1952 elején a Kongresszushoz beterjesztett általános katonai kiképzésre vonatkozó törvényjavaslat ellen.

A *St. Paul Pioneer Press* (1952 május 16) beszámolt a farmerek széleskörű tiltakozásáról a sorozás ellen. Megemlítette a Minnesota-Wisconsin államok határa mentén levő 9 járásban kitört spontán tömegmegmozdulást, s kijelentette: „Nyugat-Wisconsin államban az elkeseredett farmerek, akik tömegesen lázadoznak a túlszigorúnak tartott sorozási szabályok ellen ... felsorolták célkitűzéseiket."

De a három országos farmerszervezet vezetői ennek ellenére támogatták a kormány fegyverkezési és hidegháborús programmjainak nagyrészét. Az Országos Farmerszövetségen belül az egyszerű tagok jelentős békemozgalmat indítottak. Az országos központ ennek megbénítására felfüggesztette a kerületi szervezetek működési engedélyét és a kötelező létszám felemelésével több más állambeli és kerületi szervezet, köztük a koreai békéért küzdő mozgalom élén haladó Iowa állambeli szervezet működési engedélyét is fenyegette.

Eisenhower mezőgazdasági programmja

Eisenhower és Stevenson elnökjelölteknek az 1952-es választási kampány során csaknem azonos volt a mezőgazdasági programmjuk; megígérték, hogy továbbra is fenntartják a 90%-os paritáson álló úgynevezett „alap" árucikkek ártámogatását. Mindketten elutasították a Brannan-tervet, amelyet a Truman-kormány beígért, de amelynek megvalósítása érdekében semmit sem tett. S noha mindkét jelölt megígérte, hogy támogatja az

úgynevezett „romlandó" árucikkeket, egyiknek sem volt a Brannan-terv helyébe valamilyen határozott javaslata. (A Brannan-terv eredeti formájában kiterjesztette volna az ártámogatást a megszabott határon túl a „romlandó" és „nem alapvető" árucikkekre éppúgy, mint az úgynevezett „alap" árucikkekre; termelési segélyeket használt volna a termelés és fogyasztás közötti ideiglenes eltolódás egyensúlyozására, megszabott korlátokkal akadályozta volna meg, hogy a segélyek oroszlánrésze a mezőgazdasági nagytőkéhez jusson, és igyekezett volna serkenteni a talajmegőrzési munkákat.)

Trumannak az 1948-as választásokon a szilárd, magasszínvonalú ártámogatással kapcsolatosan hangoztatott ígéreteiről azt tartották, hogy elég szavazatot nyertek számára a választási győzelemhez. Az 1952-es választáson azonban a mezőgazdasági vidékek a köztársaságpárti szavazatokat gyarapították. Az általános tendencia mellett ez főként a koreai háború miatti elégedetlenségnek (általában „Truman háborújaként" emlegették) s annak volt tulajdonítható, hogy Eisenhower megígérte, hogy állítólag a háború befejezésének meggyorsítása érdekében Koreába megy.

Eisenhower földművelésügyi miniszterül Ezra T. Bensont nevezte ki, aki 1939-től 1943-ig a Farmer Szövetkezetek Országos Tanácsának titkára volt, s ezalatt ellenezte a pozitív New Deal intézkedéseket, kiállt a munkásellenes törvények mellett és harcolt a dolgozó farmerek támogatása ellen.

Eisenhower az új mezőgazdasági programm kidolgozására Benson mellé bizottságot nevezett ki, amelyet túlnyomórészt a nagytőke képviselői töltöttek meg. A bizottság elnöke William I. Myers, a New York Federal Reserve Bank, Continental Can Co., az AVCO Manufacturing Corp. és egyéb társaságok igazgatója.

A bizottság tagjai között szerepel Jesse W. Tapp, a Bank of America alelnöke, Albert K. Mitchell, az American Potash Co. igazgatója, Carl C. Farrington, az Archer-Daniels Midland Co. alelnöke, Robert R. Coker, a Coker's Pedigreed Seed Co. elnöke és az Egyesült Államok Kereskedelmi Kamarája Mezőgazdasági Bizottságának tagja, David W. Brooks, a Georgiai Gyapottermelők Szövetségének ügyvezetője és Homer R. Davidson, az American Meat Institute alelnöke.

Mezőgazdasági elektromossági szövetkezetek: Az 1953-as év beköszöntével a farmerek az Eisenhower-kormány részéről fenyegető egyik veszélyt abban a lehetőségben látták, hogy a köztulajdonban levő erőműveket magántársaságok kezébe adják. A falusi elektromossági szövetkezetek és a köztulajdonban levő erőművek több mint 12 millió farmon élő embert látnak el energiával. A Mezőgazdasági Elektromossági Szövetkezetek Szövetségének 1953 januárban San Franciscóban tartott kongresszusa megállapította: Ezek a szövetkezetek lehetővé tették a farmereknek „versenyfeltételeik megjavítását a piacon, alacsonyabb termelési és megélhetési költségeket, a mezőgazdasági termelés minőségének megjavítását és mennyiségének növelését, továbbá a falusi lakosságnak olyan máskülönben elérhetetlen szolgáltatásokat nyújtottak, mint az elektromosság és a telefon". A kongresszus támadta a magánkézben levő erőműérdekeltségeket, amelyek „a kijárásra, hirdetésre, bírói eljárásokra és más eszközökre fordított sokmilliós kiadások segítségével «szocializmus», «pazarlás» jelszavakkal támadták a falusi elektromossági szövetkezeteket és a nemzeti erőforrások állami fejlesztését". Felszólították a washingtoni Kongresszust, vizsgálja meg ezeknek az erőműérdekeltségeknek a „mesterkedéseit", és óvja meg a népet „a közhasznú alapok helytelen felhasználásától".

A mezőgazdasági elektromossági szövetkezetek támadták a nagy érdekeltségeket, amelyek a közelmúltban javasolták, hogy az állami birtokokat és erdőket „adják át kiaknázás végett a magánkézben levő részvénytársaságoknak" és a Tennessee Valley Authorityt*, a Bonneville Power Administrationt és más köztulajdonban levő erőműveket, amelyek olcsó elektromossággal látták el a farmokat és emelték a falusi életszínvonalat — „engedjék át vagy adják el a magánrészvénytársaságoknak". A szövetkezetek ezt a javaslatot „a közösség leplezetlen kirablásának" minősítették.

Sok farmer és farmerszervezet, különösen a nyugati államokban — ahol a leromlott földek helyreállítása során olcsó vízzel látták el az idáig megműveletlen területeket, és olcsó villamosenergiát szolgáltattak — úgy érezte, hogy az új köztársaságpárti kormány hatalomrakerültével végeszakadhat az ezeket az előnyöket biztosító politikának.

Különösen amiatt aggódtak, hogy Douglas McKay, az új belügyminiszter, akinek nézetei megegyeztek a tőkés erőmű-érdekeltségekével, módot talál az 1906 óta érvényben levő, a föld termőerejének javítására vonatkozó törvény rendelkezéseinek kijátszására. Féltek attól a lehetőségtől, hogy a Belügyminisztérium olyan szerződéseket köt a magántőkével, amelyek a köztulajdonban levő intézményeket, szövetkezeteket és öntözési körzeteket kirekesztenék a kormány kezelésében levő vízierőművek használatából.

Nyugtalankodtak amiatt is, hogy a kormány támogatja a Wall Street-i bankok és az Állami Kereskedelmi

---

* Tennessee Valley Authority (TVA) — Washington hivatalos szerve. 1933-ban létesítették. Feladata a Tennessee és mellékfolyói vízierejének kihasználása. Ma az ezen a területen levő atomüzemek villamosenergia-szükségletét elégíti ki. — *Szerk.*

Kamarák Tanácsa által kidolgozott tervet, amelyet Charles E. Wilson, a General Electric Co. volt elnöke és a Honvédelmi Mozgósítási Hivatal volt vezetője javasolt. A terv indítványozza, hogy a köztulajdonban levő földterületeket és erőműberendezéseket adják el a tőkés részvénytársaságoknak.

A Mezőgazdasági Elektromossági Szövetkezetek Szövetsége és az Oregon, Washington és California állambeli Grange is azok között a farmerszövetségek között szerepeltek, amelyek egyértelműen kiálltak a jelenlegi kormánykezelésben levő, víztárolással összekötött vízierőművek mellett. A California állambeli Grange például megfogadta, hogy a fogyasztók egyéb szervezeteivel összefogva „megvédelmezi folyami erőforrásainkat, és biztosítja, hogy ezeket az egész nép érdekében az olcsó vízienergia maximális szétosztására és víztárolásra, árszabályozásra és hasonló célokra használják fel".

Farmer-munkás egység

A nagy munkásszervezetek vezetői — kevés kivétellel — nem sokat tettek a kapcsolatok kiépítésére a középfarmerekkel, kisfarmerekkel és részesbérlőkkel. Ugyanakkor, mikor a magas élelmiszerárak arra kényszerítették a munkáscsaládokat, hogy csökkentsék az élelmiszerre fordított kiadásaikat, a szakszervezetek tiltakozásai általában a városra korlátozódtak, és nem álltak elő közös követelésekkel, például a felvásárlási és a piaci ár közötti különbség csökkentése, vagy termelési segélyek, amelyeket a dolgozó farmerek is támogathattak volna. De a szakszervezetek, köztük a Húsfeldolgozóipari Munkások Szakszervezete (CIO), Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete (független), Ércbányászok, Hengerészek és

Öntőmunkások Szakszervezete (független) és egyes államok munkásszervezetei, mint a Californiai Szakszervezeti Szövetség különböző mértékben támogatták a Brannan-tervet, amely összekapcsolta a farmerek megvédését és a kiskereskedelmi élelmiszerárak csökkentését.

A farmerek egész sor sztrájk alkalmával, így a szénbányászok, acélipari munkások és parti halászok, valamint az elektromossági munkások sztrájkjai alatt élelmiszerrel megrakott teherautókat küldtek, hogy kifejezésre juttassák együttérzésüket a sztrájkolókkal. Noha igen sok munkás és farmer egyaránt felismerte, hogy kívánatos cél a munkás-farmer politikai egység megteremtése, mégis az Egyesült Államokban — ahol a munkásszervezetek konzervatív vezetői mindig ellenezték a független politikai akciókat — nem alakultak ki konkrét módszerek az egység megteremtésére.

Mezőgazdasági munkások

Az Egyesült Államokban élő mezőgazdasági munkások számára vonatkozó becslések rendkívül bizonytalanok. 1951-ig, amikor a Mezőgazdasági Hivatal közzétette külön tanulmányának adatait, számukat általában három és félmillióra becsülték. Louis J. Ducoff azonban a hivatal számára készített „Mezőgazdasági vándormunkások" című jelentésében arra a következtetésre jutott, hogy az Egyesült Államokban hozzávetőleg 5,1 millió mezőgazdasági — vándor- és állandó — munkás dolgozik. Becslése szerint minden öt mezőgazdasági munkás közül csak egy vándormunkás, a többi pedig helyhez kötött.

Truman elnök a mezőgazdasági munkások nyomorúságos életkörülményeivel kapcsolatban mutatkozó

növekvő aggodalom miatt bizottságot nevezett ki a kérdés tanulmányozására. A bizottság 1951 közepén „Az elnök által kijelölt bizottság jelentése a vándormunkásokról" című kiadványában négy és félmillióra becsülte az Egyesült Államokban azoknak a bérmunkásoknak a számát, akik „jövedelmüket főként mezőgazdasági munkából szerzik", s ezek közül a jelentés szerint egymillió a vándormunkás. Az utóbbiakat „elsősorban viszonylag azok a kevés farmok foglalkoztatják, amelyek nagy számban alkalmaznak munkásokat". Mintegy 125 000 ilyen farmról van szó és ezek az összes farmoknak mindössze 2%-át jelentik.

Az elnök által kinevezett bizottság némileg különböző és valamivel magasabb kereseti becsléseket állapított meg, mint a Ducoff-féle jelentés. A bizottság szerint 1949-ben a mezőgazdasági vándor férfimunkások mezőgazdasági munkával átlag 549 dollárt, nem mezőgazdasági munkával pedig 190 dollárt kerestek; az állandó munkások valamivel jobban kerestek; mezőgazdasági munkával 655 dollárt és nem mezőgazdasági munkával 163 dollár átlagos jövedelemre tettek szert.

A bizottság megjegyezte, hogy a mezőgazdasági munkásoknak, mivel szervezetlenek és nem tárgyalhatnak kollektíven — „kevés lehetőségük van arra, hogy hatékonyan befolyásolják béreik összegét". A mezőgazdasági munkások között jelenleg csak a Mezőgazdasági Munkások Szakszervezete (független), amelyet 1950-ben az Atlanti-óceán partvidékén alakítottak, és a Mezőgazdasági Munkások Országos Szakszervezete (AFL) végez komoly szervezőmunkát.

VII. POLITIKAI TEVÉKENYSÉG

A 82. Kongresszus tevékenységének mérlege

A 82. Kongresszus első ülésszaka 1951 január 3-tól október 30-ig, a második ülésszak pedig 1952 január 8-tól július 7-ig tartott. A Kongresszus összeülésekor a Szenátusban 49 demokratapárti és 47 köztársaságpárti szenátor, a Képviselőházban pedig 235 demokratapárti, 199 köztársaságpárti és egy független képviselő foglalt helyet.

Erre a „hidegháborús" Kongresszusra — így nevezték el — csakúgy, mint 1938 óta az előző Kongresszusokra, a reakciós köztársaságiak és a déli államokbeli demokratapártiak szövetsége nyomta rá a bélyegét. A két párt között a hatalmi egyensúly a déli reakciós demokratapártiak kezében volt, akik már előre kötelezték magukat, hogy együtt szavaznak a köztársaságpártiakkal. A *Labor*, a vasúti szakszervezetek hetilapja, az utolsó ülésszakkal foglalkozva, ezeket írta: „A történelemben valószínűleg nem volt egyetlen Kongresszus, amely készségesebben szolgálta volna a hatalmas érdekeltségeket. A Taft-köztársasági—Byrd-demokrata együttes által ellenőrzött Kongresszus újra meg újra figyelmen kívül hagyta a közérdekeket, és teljesítette a mohó kijárók követeléseit."

A *United Mine Workers Journal* 1951 október elsején már az első ülésszak befejezte előtt, felállította ennek

a Kongresszusnak a mérlegét és megállapította: „Ennek a kongresszusi ülésszaknak a tevékenysége kiábrándító. A Kongresszus munkáját az önző profithajhászó érdekek iránti szolgálatkészség, a nép többségének kedvező társadalmi jólétemelését célzó és munkásvédő törvényhozás terén mutatott teljes tétlenség jellemezte. E Kongresszus többsége minden próbakövet jelentő szavazáson a reakció oldalán sorakozott fel."

A *CIO News* 1951 október 29-én, röviddel az első ülésszak befejezte után, így írt: „A Fair Deal ellenes erők koalíciója mindkét pártban ismét elvetett minden olyan progresszív rendszabályt, amely széleskörű népi támogatást élvezett, s ugyanakkor megdöbbentő készséget mutatott a nagytőke és a monopóliumok kívánságainak teljesítésében." Az AFL Politikai Neveléssel Foglalkozó Munkásszövetsége is „megdöbbentőnek" és „szégyenletesnek" nevezte a Kongresszus tevékenységét.

A CIO törvényhozási kérdésekkel foglalkozó osztálya a 82. Kongresszus munkáját összefoglalva megállapította: „A történelemben kevés Kongresszus ért el ilyen szégyenletes csúcsteljesítményt a nagyüzleti érdekeltségek iránti alázatosságban és az amerikai nép szükségletei iránti közömbösségben."

A *Congressional Quarterly*-nek a pártegységről szóló táblázatai kimutatták, hogy a déli államokat képviselő demokratapárti szenátorok a Szenátusban a 82. Kongresszus során gyakrabban szavaztak együtt a köztársaságpártiakkal, mint saját pártjuknak többségével. A két ülésszakon a demokratapártiak olyan kérdésekben, amelyekből a pártvezetőség pártügyet csinált, a képviselőházban 107 szavazásból 59-et elvesztettek; a Szenátusban, ahol a demokraták a 82. Kongresszus alatt névleg kettő-négy mandátummal többel rendelkeztek, mint a köztársaságpártiak, a 119 hasonló jellegű kérdésben a szavazásoknak csaknem felét vesztették el.

A Truman elnök belpolitikai programmjával kapcsolatban elszenvedett súlyos vereségek némelyikéhez a képviselőknek a szavazástól való távolmaradása is hozzájárult. Az ülések látogatottsági aránya 1952-ben a Szenátusban a köztársaságpártiak között mindössze 36%-os, a demokraták között pedig 50%-os volt. A Képviselőházban ugyanebben az évben az arány a demokraták között 24%, a köztársaságpártiak között pedig 46% volt.

Ugyanakkor, amikor újabb milliárdokat szavaztak meg a háborús előkészületekre, Franco és a többi fasiszta diktátor támogatására — a *New York Times* 1952 július 6-án elismerte: „A 82. Kongresszuson a polgári jogok, a jobb munkaügyi törvények, az egészségügy, a közoktatás, a lakáshelyzet és egy tucatnyi más kérdés mintha nem is létezett volna." Belpolitikai téren „úgy látszott, minden maradt a régiben".

Az AFL végrehajtó tanácsának a szakszervezet 1952. évi kongresszusa elé terjesztett jelentése beszédes tanúbizonysága a Kongresszus kudarcának: „A 82. Kongresszuson 35 törvényjavaslatot terjesztettek be a tisztességes alkalmazási feltételeket illetően, a lincselés, a faji elkülönítés és a választói fejadó ellen. Ezek közül azonban egyetlenegyet sem tárgyaltak meg." A Kongresszus ehelyett érvénytelenítette a Walter—McCarran-féle Bevándorlási és Állampolgársági Törvénnyel szemben gyakorolt elnöki vétót, és ezzel csapást mért a külföldön született amerikaiak szabadságjogaira, fokozta a faji megkülönböztetést, és az Igazságügyminisztérium hivatalnokait feljogosította arra, hogy honosított állampolgárokat kiutasítsanak. (Lásd a „Szabadságjogok" című fejezetet.)

A Kongresszus legfontosabb törvényhozási intézkedései: A Kongresszus különféle törvényeivel a könyv más részeiben a megfelelő címek alatt foglalkozunk.

Összefoglalva azonban beszámolunk néhány legjelentősebb törvényhozási intézkedésről:

A Kongresszus új Honvédelmi Termelési Törvényt szavazott meg, amely csaknem teljesen megsemmisítette az árellenőrzést. A törvény egyebek között szabaddá tette az összes gyümölcs- és főzelékfélék árát, és kiterjesztette az előző törvény áremelési intézkedéseit, beleértve a Capehart- és Herlong-féle módosításokat, amelyek még az eddiginél is magasabb profitokat biztosítottak a gyárosoknak és kereskedőknek. A lakbérellenőrzést is végzetesen megnyomorították, s 1952 szeptember 30 után csak az úgynevezett „kritikus védelmi területeken" és olyan helységekben tartották fenn, ahol a kormányzati szervek már előzőleg megszavazták, hogy az ellenőrzést 1953 májusig folytatják.

Ernest W. McFarland, a Szenátus demokratapárti többségének vezetője az első ülésszak törvényhozási intézkedéseit összefoglalva azzal dicsekedett, hogy: „Köztársaságunk egész történetében — a II. világháború három évét kivéve — nem volt egyetlen olyan kongresszusi ülésszak, amely több, a honvédelmet közvetlenül érintő törvényt szavazott volna meg vagy több pénzt utalt volna ki a honvédelemre, mint ez az ülésszak. Az első ülésszak egyedül a honvédelemre hozzávetőleg 77,25 milliárd dollárt szavazott meg . . . Az első ülésszak során előirányzott 91 626 541 716 dollárból a honvédelmi kiadások kerek 85%-ot tettek ki"*.

A Költségvetési Hivatal 1952 augusztus 19-én a Kongresszus mindkét ülésszakát összefoglaló jelentésében közölte, hogy a „fontosabb nemzetbiztonsági programmok számára" összesen 131,5 milliárd dollár feletti „új rendelkezési jogot" szavaztak meg. (Ebben az összegben nem szerepelt a hadviseltek gondozására és segélye-

* Congressional Record. 1951 november 9.

zésére fordítandó, csaknem 8,2 milliárd dollár, és a főként a múlt háborúk következtében keletkezett államadósság törlesztésére fizetendő csaknem 12,4 milliárd dollár kamat.)

Külföldi országoknak nyújtott gazdasági és katonai segélyre az 1951 július 1-től 1953 június 30-ig eltelt két év alatt csaknem 14 milliárd dollárt szavaztak meg. A második ülésszakon „a kölcsönös biztonsági programm" számára biztosított összegeket ugyan némileg csökkentették, de ezek főként a gazdasági segélyből álló részt érintették — s ugyanakkor a katonai segélykérelmeket teljesítették.

Elnöki vétó ellenére megszavazták az „árterületi olajjal" kapcsolatos törvényt, amely néhány államban a tengerparti olajtartalékokat átadta magántőkés kiaknázás céljára. Ez a szavazás érvénytelenítette a Legfelsőbb Bíróság döntését, amely szerint a szövetségi kormánynak tulajdonjoga van ezekre a legalább 40 milliárd dollárt érő olajkészletekre. A szavazás előtt Lister Hill demokratapárti szenátor javasolta, hogy az ilyen olajbérbeadásokból származó szövetségi jövedelmet fordítsák a közoktatás megjavítására. A javaslatot 27 köztársasági és 20 demokratapárti ellenszavazattal elvetették.

Külpolitikai téren a Szenátus ratifikálta a Japánnal kötött békeszerződést és a „biztonsági szerződést", amely jogot ad az Egyesült Államoknak arra, hogy katonai erőket tarthasson Japánban. Ratifikálta az Északatlanti Szövetség kiterjesztését Görögországra és Törökországra is, továbbá a Németországgal való hadiállapotot megszüntető egyezményt.

Az L. C. Battle képviselő által beterjesztett törvénnyel — amelyet Truman elnök 1951 október 26-án írt alá — a Kongresszus megszorításokat léptetett életbe az Egyesült Államok külkereskedelmében és a Nyugat és

Kelet közötti európai kereskedelemben. A törvény bejelentette, hogy az Egyesült Államok nem hajlandó segélyezni egyetlen olyan államot sem, amely nem érvényesíti a külkereskedelmi embargo-politikát a szocialista államokkal szemben. A törvény értelmében Washington engedélye nélkül egyetlen amerikai „segélyben" részesülő ország sem kereskedhet a kelet-európai demokratikus országokkal és Kínával.

Az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet külpolitikai kérdésekkel foglalkozó funkcionáriusainak a szakszervezet 1952. évi kongresszusára beterjesztett jelentése megállapította, hogy „ezt a kongresszusi ülésszakot a történelem úgy fogja számontartani, mint amely lassan hoz törvényeket, de gyorsan vizsgál . . . 1952 márciusáig 225 vizsgálatot tartottak az elképzelhető legkülönbözőbb kérdésekben".

A Kongresszus 1951-ben és 1952-ben a „felforgatással" kapcsolatos vizsgálatokra 855 800 dollárt szavazott meg, s ilyenformán ez az amerikai adófizetőknek több pénzébe került, mint bármelyik más kérdés, amellyel a kongresszusi vizsgálatok foglalkoztak. A kongresszusi vizsgálatokra fordított minden 7 dollár közül egy dollár erre a célra ment.

A munkás-, farmer-, közoktatási és vallási szervezetek együttes fellépése meghiúsította a Hadügyminisztérium tervét, amelynek értelmében a Kongresszussal el akarta fogadtatni a 18 évesek általános katonai kiképzését. A Képviselőház 1952 március 4-én 236 szavazattal 162 ellenében az általános katonai kiképzésre vonatkozó törvényt további tanulmányozás végett visszaküldte a bizottságnak. A sorozási korhatárt azonban 19 évről 18½ évre szállította le a Kongresszus.

A Szenátus és a Képviselőház 1952. évi záróülésén jóváhagyott egy törvényjavaslatot, amely évi 3 000 dolláros határig adómentessé teszi a kongresszusi tag

jövedelmének azt a részét, amelyet „Washingtonban létfenntartási kiadásokra fordít". Williams szenátor (Delaware állam), aki ellenezte a törvényt, kijelentette: „. . . tisztességtelen dolog, hogy közéleti személy bármilyen adókiváltsággal rendelkezzék, amelyet nem terjesztenek ki minden más adófizetőre."

Megszavaztak egy némileg felvizezett bányabiztonsági törvényt, amely jogot ad a szövetségi vizsgálóbiztosoknak, hogy bezárják a veszélyes bányákat. Egyetlen lépést sem tettek a Taft—Hartley-törvény visszavonására, és mindkét ház felhívta az elnököt, használja fel a törvényt a béremelést követelő acélipari munkások sztrájkjának letörésére. A vasutasok nyugdíját emelték és az idős személyeknek fizetett társadalombiztosítási járulékokat havi 5 dollárral növelték.

Eisenhower győzelme 1952-ben

A Köztársasági Párt 1952-ben Dwight D. Eisenhower tábornokot jelölte elnöknek és Richard M. Nixont, California szenátorát alelnöknek. A demokratapárti kongresszus Adlai E. Stevensont, Illinois állam kormányzóját és John J. Sparkmant, Alabama szenátorát választotta jelöltekül.

Eisenhower tábornok 20 éves demokratapárti uralmat tört meg. Ez idő alatt nemcsak a Demokrata Párt elnökjelölti listáját választották meg, hanem a párt minden négy évben az összes leadott szavazat többségét kapta meg. Eisenhower 39 állam 442 elektorának szavazatát nyerte el, és az általános választáson 33 096 039 szavazatot kapott. Stevensont csak 89 elektor támogatta (kilenc államban futott be elsőnek, köztük hét déli és két határmenti államban), de 26 713 233 szavazatot kapott.

Az American Heritage Foundation becslése szerint

87 711 000 szavazásra jogosult személyből 74 810 561 iratkozott fel a választási névjegyzékre, és 61 547 861 érvényes szavazatot adtak le; a fegyveres erők kötelékébe tartozó egymillió személy az egyes államokban érvényben levő rendeletek értelmében nem szavazhatott; az analfabétizmus, a választói fejadó ki nem fizetése és az állandó lakhellyel kapcsolatos előírások miatt 12 166 000 személytől tagadták meg a szavazati jogot.

Az államok nagy többségében Eisenhower messze maga mögött hagyta a köztársaságpárti lista többi jelöltjét. Igen sok olyan választási körzet volt, ahol személy szerint ő győzött, a képviselőházba azonban demokratapártit választottak be. Demokratapárti szenátorokat választottak meg Massachusetts, Washington, Montana és Missouri államokban, amelyekben pedig Eisenhower győzött. Eisenhower—Kentucky, Vermont és Minnesota kivételével — valamennyi államban jóval több szavazatot kapott, mint a köztársaságpárti szenátorok. Wisconsin államban a szavazatok 61%-a esett rá, míg a fasiszta beállítottságú Joseph McCarthy szenátor — akit sok köztársaságpárti szavazó is ellenzett — a szavazatoknak csak 54,6%-át kapta meg.

A „szilárd délnek" nevezett 11 állam közül Eisenhower 4 államban — Virginia, Tennessee, Florida és Texas — győzött és 3,7 millió szavazatot kapott, alig valamivel kevesebbet, mint Stevenson, akire 3,9 millió választó szavazott.

Eisenhower megválasztásában személyes népszerűsége mellett döntő tényező volt az az ígérete, hogy Koreába utazik és igyekszik véget vetni a népszerűtlen háborúnak; a szavazók megnyugtatása a magas árak és a súlyos adók miatt; végül a Truman-közigazgatásban kirobbant botrányok keltette korrupció bűze. Az ezekben a kérdésekben kifejtett köztársaságpárti demagógiával párosult a vörösellenes hisztéria, amelyet az évek során maguk a

demokratapártiak szítottak, de a köztársaságpártiak a maguk javára hatásos szavazatnyerő fegyverré fordították.

A Köztársasági Pártnak nyújtott sajtótámogatás: A sajtó — csakúgy, mint 1948-ban — túlnyomórészt a köztársaságpárti listát támogatta. Az *Editor and Publisher* november 8-án közzétett kutatása szerint Eisenhowert támogatta a napilapok 67%-a, amelyek a napilapok példányszámának 80%-ával rendelkeztek. Stevenson mögött az ujságok 14%-a állt, amelyek a példányszámnak még 11%-át sem tartották kezükben.

Csak négy olyan állam volt — valamennyi délen —, ahol a szavazás nem a lapok többsége véleményének megfelelően dőlt el. Viszont Stevensont nyolc államban — Delaware, Maine, New Hampshire, Észak-Dakota, Rhode Island, Dél-Dakota, Utah és Vermont államokban — egyetlen lap sem támogatta.

Megválasztott négerek: New York 1952-ben megválasztotta Julius A. Archibaldot az állami szenátusba, ő volt az első néger, akit ebben az államban szenátornak választottak. Abban az évben az Egyesült Államokban vele együtt öt néger államszenátort választottak meg. Michigan államban két néger államszenátort választottak meg, az egyik közülük Mrs. M. Brown, aki az első néger női államszenátor az Egyesült Államokban. A másik két néger államszenátort Indiana és Ohio államokban választották meg*.

1952 végén az államok törvényhozásainak alsóházában 26 néger foglalt helyet. Az Egyesült Államok Képviselőházának két néger tagja van: Adam Clayton Powell (New York állam, demokratapárti) és William L. Dawson (Illinois állam, demokratapárti) képviselők.

---

* Lásd *Howard Selsam.* The Negro People in the United States (A néger nép az Egyesült Államokban). Jefferson School of Social Science 1953.

1952-ben a 35 megválasztott szenátor közül 23 köztársaságpárti volt, továbbá volt 25 szenátori mandátumuk, amelyre abban az évben nem tartottak választást, ilyenformán tehát a Köztársasági Pártnak összesen 48 szenátora volt. Ez egy fő tiszta nyereséget jelentett, figyelembe véve Wayne Morse, Oregon állam szenátorának elpártolását, aki a választások alatt megbontotta a köztársaságpártiak sorát és Stevenson mellett foglalt állást. Noha a demokratapártiak 12 szenátori széket nyertek, szenátoraik száma 2 fővel, 49-ről 47-re csökkent. Morse-ot az új Kongresszusban mint függetlent tartották számon.

Néhány esetben az 1952-ben megválasztott szenátorok, legalább is belpolitikai kérdésekben, nem voltak olyan reakciósak, mint elődeik. Így például Henry M. Jackson (demokrata, Washington állam) legyőzte a köztársaságpárti Harry P. Caint, az ingatlanérdekeltségek kijáróinak fő szóvivőjét. Zales Ecton szenátort (köztársaságpárti, Montana állam) legyőzte Mike Mansfield képviselő (demokrata), James P. Kem köztársaságpárti szenátort (Missouri állam) megbuktatta a demokratapárti W. Stuart Symington, a Nemzetbiztonsági Erőforrások Hivatalának volt elnöke.

Feltételezhető volt, hogy mint az előző Kongresszusokon, a déli demokratapártiak (csak névleg demokratapártiak) az alapvető belpolitikai kérdésekben a köztársaságpártiakkal együtt szavaznak majd. Miután ez a koalíció tartotta kezében a gyeplőt, a Szenátus általános képe nem nagyon különbözött a választás előttitől.

A Képviselőházban mind a 435 helyre választást tartottak. A köztársaságpártiak 221 mandátumot kaptak (a választás előtti 200-zal szemben), tehát hárommal többet az abszolút többségnél. A Demokrata Párt 212 mandátu-

mot szerzett a választás előtti 230 helyett, s egy független képviselő is helyet foglalt a Képviselőházban. Egy másik demokratapárti, Adolph J. Sabath, Illinois állam képviselője, a ház legöregebb tagja és az ügyrendi bizottság elnöke, akit huszonnegyedszer választottak meg folyamatosan képviselőnek, két nappal később elhúnyt.

A Kongresszus összetétele: Az AFL jelentése szerint legalább 7 olyan személyt választottak be az új Kongresszusba, aki élete során egy ideig szakszervezeti funkcionárius volt*. A 83. Kongresszus összetételének elemzése azonban feltárta, hogy a szenátorok és képviselők 58%-a ügyvéd, és a szenátorok 30, s a képviselők 34%-a üzletember vagy bankár.

Az államok kormányzói

Köztársaságpárti kormányzók váltották fel a demokratákat öt államban és összesen 20 kormányzói széket szereztek meg. A demokratapártiak 10 államban győztek. A választást követően az addigi 25 köztársasági és 23 demokratapártival szemben 30 köztársaságpárti és 18 demokratapárti kormányzó volt.

Michigan államban G. Mennen Williams kormányzó volt az első demokratapárti, akit egymásután háromszor választottak meg kormányzónak. Harmadízben választották meg, a köztársaságpárti irányzat ellenére Ohio államban is Frank J. Lausche demokratapárti kormányzót, aki 425 000 szavazattal megelőzte Charles P. Taftot.

---

* Lásd News Reporter. 1952 november 14.

Az AFL, a CIO, az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet és a vasúti szövetségek által képviselt szervezett munkásság 1952-ben Stevensont és a Demokrata Párt listáját támogatta. A támogatás hivatalos jellegű volt, s a demokratapártiak ennek alapján úgy érezték, hogy a munkásság szinte 100%-ig mögöttük áll annak ellenére, hogy előzőleg hébe-hóba megbírálták a Truman-kormányt 1948-as programmjának be nem váltása miatt.

A CIO Politikai Akcióbizottsága élénk tevékenységet fejtett ki a legtöbb olyan városban, ahol a CIO-nak szervezetei voltak. A bizottság titkára, Jack Kroll október 29-én elsöprő demokratapárti győzelmet jósolt. A választás után a CIO-kongresszuson kijelentette, hogy a CIO-tagok 70—75%-a Stevensonra szavazott. Egyetértett azzal, hogy a koreai háború és az általános bizonytalansági érzés volt a döntő tényező a választáson.

A Politikai Neveléssel Foglalkozó Munkásszövetség (az AFL politikai szerve) és a Bányamunkások Pártonkívüli Munkásszövetsége egyaránt tevékenyen támogatta a demokratapárti listát. A Stevensont és Sparkmant támogató Munkásszövetség nevű ideiglenes szervezet washingtoni központot állított fel és hasonló propagandát fejtett ki, mint a Demokrata Párt. Az új bizottság vezetője George M. Harrison, a Vasúti Tisztviselők Szakszervezetének elnöke volt.

A szakszervezeti vezetők a Stevenson melletti kampányuk elején ugyan a külpolitikai kérdéseket hangsúlyozták, de később átváltottak az úgynevezett „kenyérkérdésre", vagyis a választókat közvetlenül érintő kérdésekre. A legtöbben annak a veszélyét hangsúlyozták, hogy visszatérnek a Hoover-korszak és a munkanélküliség napjai. A Demokrata Párt belpolitikai

programmját tolták előtérbe a külpolitika helyett, különösen mióta Eisenhower a Demokrata Pártra hárította a felelősséget a háború folytatásáért és a kezdeti beavatkozásért Koreában.

A munkásság vezetői tehát, miután a választáson a Demokrata Párt Koreával kapcsolatos politikájának támogatásával indultak, végső felhívásaikat az olyan belpolitikai kérdésekre építették, mint a Taft—Hartley-törvény problémája, és csaknem teljesen megkerülték a béke ügyét. Ezzel beismerték, hogy az egyszerű szakszervezeti tagok között mennyire népszerűtlen volt a Truman-féle külpolitika.

A választás után a *Labor*, a vasúti szakszervezetek hetilapja politikai tudósítójának, Donald Ramseynek cikkét közölte, amely megállapította, hogy „Harding 1920-ban aratott győzelme óta a legreakciósabb kormány került hatalomra".

A *U. E. News*, az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezetének (független) lapja ezt kérdezte: „Hogyan sikerülhetne a munkásság politikai kampánya akkor, amikor vezetői, miután jóelőre lekötötték magukat a Demokrata Párt mellett, a választási kampányban nem agitálhattak a békéért, az adóterhek könnyítéséért, az árak csökkentéséért, vagy a hatalmas fegyverkezési kiadások megszüntetéséért?

A *Union*, az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezetének (független) lapja megállapította, hogy Korea és a korrupció volt az a két fő kérdés, amely miatt a Demokrata Párt vereséget szenvedett. A koreai kérdésben valójában Eisenhower „nem kötelezte magát semmi másra, csak egy légi útra". A lap a többi független szakszervezet véleményét is tükrözte, amikor reményének adott kifejezést, hogy a választás „végét jelenti annak az időszaknak, amikor

a nagy szakszervezetek vezetői cserébe a vélt politikai befolyásért sutba dobták a harcot".

Az AFL a választás után kijelentette, hogy 159 „munkásbarát" van az új Képviselőházban, míg a régiben 181 volt. Valamely kongresszusi képviselőt akkor tartanak barátinak, „ha a szakszervezeti munkaügyi törvényhozással kapcsolatban kedvező álláspontot foglalt el". Az AFL a választás előtti 40-nel szemben 38 „barátot" mutatott ki a Szenátusban.

A Haladó Párt

A Haladó Párt elnökjelölő kongresszusán, amelyet július 4-től 6-ig tartottak Chicagóban, 41 államból 1 800 küldött vett részt. A kongresszus közfelkiáltással Vincent Hallinant jelölte az Egyesült Államok elnökének és Charlotta A. Basst alelnöknek. Hallinan, californiai ügyvéd, aki Harry Bridgest védte, amikor a kormány koholt vád alapján perbe fogta a nyugati parti kikötőmunkás szakszervezet vezetőjét. Hallinant a per után a bíróság megsértése miatt elítélték. A kongresszus idején hathónapos börtönbüntetését töltötte a Washington állambeli McNeil szigeti fegyintézetben. Mrs. Bass, aki 40 éve szerkesztője a *California Eagle* című lapnak, a nyugati part legrégibb néger ujságjának, eddig világéletében köztársaságpárti volt.

A kongresszus előadói beszédét W. E. B. Du Bois, a néger tudós és volt libériai követ tartotta, aki kijelentette, hogy a párt programmját a következő főcímekben lehetne kifejezni: „Béke, a koreai háború befejezése, barátság a Szovjetunióval és a Kínai Népköztársasággal, az Egyesült Államok helyreállítása és újjáépítése."

A programm első cikkelye „Béke: a nép megbízatása" címmel 10 pontban összefoglalva követelte a koreai

háború befejezését, a kettészakított Németország újrafelfegyverzésének és fasizálásának beszüntetését, s az atom- és hidrogénbombát hatékony ellenőrzéssel és az atomkészletek felügyeletével törvényen kívül helyező nemzetközi egyezmény megtárgyalását. Felhívta az Egyesült Államok kormányát, hogy ratifikálja a bakteriumháborút törvényen kívül helyező genfi egyezményt.

A békével foglalkozó cikkely egyéb pontjai kérték az általános katonai kiképzésre vonatkozó bármilyen törvény elvetését; a sorozási törvény hatálytalanítását; az Egyesült Államok, a Szovjetunió, Kína és Kelet-Európa közötti kereskedelmi korlátozások megszüntetését; a gyarmati népek függetlenségére és szabadságára vonatkozó követelések támogatását; a Puerto Ricó-i nép „teljes és haladéktalan függetlenségét"; öthatalmi értekezlet összehívását „mint amely az egyetlen békés eszköz a nézeteltérések általános rendezésének biztosítására".

A „Munkalehetőségek és biztonság Amerika számára" című második cikkely pontjai között szerepelt: szigorú ármaximálás és a szövetségi lakbérellenőrzés visszaállítása a koreai háború előtti színvonalon; a bérrögzítés megszüntetése és visszatérés a szabad, kollektív tárgyaláshoz; a Taft—Hartley-törvény visszavonása és a Wagner-törvény újrabeiktatása; országos lakásépítési programmal évi 2,5 millió olcsóbérű lakás építése; a tisztességes életszínvonalnak megfelelő járulékokat biztosító átfogó országos társadalombiztosítási rendszer; az egész országra kiterjedő egészségügyi biztosítási rendszer; átfogó mezőgazdasági programm a kistermelők megsegítésére; 10 milliárd dollár kiutalása a kormány által fedezett 10 éves iskolaépítési programmra; egyenlő állás és szakképzési lehetőségek a négerek és egyéb nemzetiségi csoportok számára; országszerte szakmai kiképző központok és más lehető-

ségek megteremtése az ifjúság számára; a nőkkel szembeni megkülönböztetést megtiltó törvénykezés.

A négerekkel és nemzetiségi csoportokkal foglalkozó harmadik cikkely „Vessünk véget Amerika szégyenének" címmel követelte, hogy iktassanak be egy tisztességes alkalmazási feltételeket biztosító szövetségi törvényt, fejadó és lincselésellenes törvényt; s az elnök haladéktalanul rendeletileg tiltsa meg a szövetségi szerződésekkel kapcsolatos munkáknál a megkülönböztetést; állítsák bíróság elé a négerek és egyéb nemzetiségi csoportok jogait megsértő személyeket; vessenek véget az elkülönítésnek és megkülönböztetésnek a lakáskérdésben, a fegyveres erőkben és az összes szövetségi kormányhivatalban; szüntessék meg a faji megkülönböztetés minden formáját Washingtonban; a négerek és egyéb nemzetiségi csoportok minden közhivatali fokon teljes képviseletet nyerjenek; adják meg a teljesjogú állampolgárságot az amerikai indiánok számára.

„Állítsuk vissza minden amerikai szabadságát" címmel a programm utolsó része határozott cselekvésre szólított fel: vonják vissza a Smith-, McCarran-, és a Walter—McCarran-törvényeket; szüntessék meg a Smith-törvény alapján folytatott üldözést; biztosítsák az ügyvédek védői szabadságát; szüntessék meg a Képviselőház Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottságát és a McCarran-féle szenátusi Belső Biztonsági Bizottságot; vessenek véget az állam-„hűségi" és „tisztogatási" programmoknak és az igazságügyminiszter által kiadott „felforgató" listának; hagyjanak fel a titkos bírói eljárásokkal folytatott kormányzással; ratifikálják az Egyesült Nemzeteknek a fajirtásról és az emberi jogokról szóló határozatát; ne próbáljanak gondolat-ellenőrzést rákényszeríteni a tanítókra és a tanulókra; s „az állami iskolákat ne használják fel háborús hisztéria szítására".

A Haladó Párt 1948-ban 45 államban indult a választáson, de 1952-ben csak 28 államban. Sok állam törvényeket iktatott be, amelyek lehetetlenné tették egy független pártnak, hogy rákerüljön a szavazócédulára. Ohio állam például azelőtt az ilyen jelöltektől azt követelte, hogy augusztus 3-ig 25 000 aláírást nyújtsanak be. A törvényt megváltoztatták, s most már a választási évben február 6-ig 500 000 aláírást kell összegyűjteni és benyújtani. Illinois államban és néhány kisebb államban a Haladó Pártot kirekesztették a helyi választási törvények, amelyek gyakorlatilag eltiltották a harmadik pártoknak a jelöltek indítását.

A szavazócédulákra beírt meg nem számolt szavazatok ezreivel együtt sohasem lesz ismert a Hallinanre és Bassre leadott összes szavazat száma. Azokból az államokból, ahol a párt indulhatott, nemhivatalosan összesen 140 296 szavazatot jelentettek.

A Haladó Pártra leadott szavazatok kis számának oka: 20 államban nem tudott rákerülni a listára; a nagytőkés sajtó, rádió és televízió csaknem teljesen mellőzte; óriási pénzügyi nehézségek; a szervezet ellen folytatott összehangolt vörösfaló hadjárat; elnökjelöltje a választási időszak egy részében börtönben volt; és a haladó elemek közül a „kisebbik rossz" jelszóval igen sokan szavaztak Stevensonra.

Míg Hallinan, akit a California állambeli Független Haladó Párt támogatott, csak 24 106 szavazatot kapott Californiában, addig a Független Haladó Párt szenátorjelöltje, Reuben W. Borough — az eddigi szenátor, William F. Knowland, egyetlen ellenfele — 542 270 szavazatot, vagyis a szavazatok 12%-át kapta. A Független Haladó Párt történetében egyetlen állami választáson indult jelölt sem kapott ennyi szavazatot. Henry Wallace mint elnökjelölt, 1948-ban 192 000 szavazatot kapott Californiában.

Az állami parlamentbe kiírt választásokon Los Angeles 55. körzetében Raymond Cox, néger kisvállalkozó, a Haladó Párt jelöltje, a szavazatok 18%-át kapta. A néger Horace V. Alexander, akit a Független Haladó Párt jelölt a kongresszusi választásokon, a 26 kongresszusi választókerületben 21 465 szavazatot, vagyis 12%-ot kapott. Két másik független haladópárti kongresszusi jelölt választókerületeiben a szavazatok 16, illetve 14%-át nyerte el. A választások győztesei között szerepelt három olyan demokratapárti — egy kongresszusi képviselő és két állami parlamenti képviselő —, akiket a Független Haladó Párt támogatott.

A Kommunista Párt helyzete

A Kommunista Párt programmja bejelentette, hogy a párt „az 1952-es választáson éppúgy résztvesz, mint ahogy az alapítása óta eltelt 33 év alatt minden országos választáson indult". A párt 1952-ben ugyanúgy, mint 1948-ban a Haladó Párt országos listáját támogatta.

A Kommunista Párt felhívta az egész dolgozó népet, hogy — tekintet nélkül arra, kire adták le szavazatukat — „szakszervezeteiken és közösségi szervezeteiken keresztül foglaljanak állást a jelenlegi legdöntőbb kérdésekben: álljanak ki azonnali fegyverszünetért Koreában, tisztességes alkalmazási feltételeket biztosító kényszerítő erejű szövetségi bizottságért, a Taft—Hartley-, Smith- és McCarran-törvények visszavonásáért".

A Kommunista Párt megállapította: „az amerikai nép fő feladata ma a harc a háború és fasizmus veszélye ellen, a békéért és a demokráciáért".

„A munkásosztálynak a béke, biztonság, a néger nép egyenlő jogai, a demokrácia fenntartásának és kiterjesz-

tésének kivívására egyesülnie kell szövetségeseivel, a dolgozó farmerekkel, a néger néppel, a szabadfoglalkozásúakkal és kisvállalkozókkal s a nemzet összes haladó erőivel."

A Kommunista Párt újra kifejezte szilárd hitét, hogy csak a társadalom szocialista újjászervezése tudja végleg biztosítani az állandó békét, biztonságot és jólétet. E végső követelés támogatása azonban — jelentette ki — nem akadályozza, hogy együttműködjünk az összes többi haladó amerikaival „a háború és fasizmus borzalmai ellen folytatott küzdelem követelte új, nagy népi egységfront megteremtésének elősegítésében".

A Kommunista Párt a békével és a külpolitikával, a demokráciával és a polgári jogokkal, a néger nép jogaival, az életszínvonallal és az adózással kapcsolatban egész sor közvetlen követeléssel lépett fel.

A példátlan kommunistaellenes hisztéria és a legutóbbi években a kisebb pártok választási részvételének megakadályozására életbeléptetett törvényes megszorítások ellenére több kommunista jelöltette magát a különböző közhivatali funkciókra kiírt választásokon. Így például Benjamin J. Davis bebörtönzött néger vezető, New York város volt tanácsosa az állami parlamentbe kiírt választáson indult Harlem 11. körzetében. Valamennyi párt részéről összesen több mint 3 100 személy írta alá a petíciót, amely kérte, vegyék rá nevét a szavazócédulákra.

A nagytőke a választáson

Csak a legdurvább becslés áll rendelkezésünkre arról, hogy mennyit költött az Egyesült Államok a választásokra. A törvények ugyan korlátozzák legalábbis azt az összeget, amelyet egyének adhatnak a pártok ország-

gos bizottságainak, de mégis sok mód van a törvény kijátszására.

A két nagy politikai párt, jelöltjeik és az őket támogató csoportok különböző becslések szerint 75 millió dollártól 120 millió dollárig terjedő összeget költöttek el 1952-ben. Ezeket mérsékelt becsléseknek tartják, mivel a közzétett kiadások csak az egész összeg töredékét teszik ki.

1936-ban a pártok országos bizottságai 14 millió dollár kiadásról számoltak be. A választási kampányra fordított kiadásokat vizsgáló szenátusi bizottság azonban 24 millió dollárt nyomozott ki és úgy vélte, hogy a teljes összeg ennek a kétszerese. 1948-ban a választásokra fordított kiadásokat legkevesebb 50 millió dollárra becsülték. 1952-ben azonban jóval nagyobb összegeket költöttek a választásokra, mint a múlt kampányai során. A Köztársasági Pártnak a választások előestéjén leadott egyetlen másfélórás televíziós és rádióadása 267 000 dollárba került. Egy szenátusi albizottság becslése szerint a Köztársasági Párt a kampány alatt csaknem 3,5 millió dollárt, a Demokrata Párt pedig 2,5 millió dollárt költött a rádión és televízión keresztül kifejtett propagandára. S ezekben a számokban nincsenek benne a programmok előállítási költségei.

A törvény megengedi, hogy a pártok országos bizottságai kongresszusi választási és szenátusi választási bizottságai egyenként 3 millió dolláros pénzalapot gyűjthetnek, de a velük együttműködő egyéb függetlenül szervezett országos bizottságok is külön-külön hasonló összegű alapot létesíthetnek. A törvény értelmében — mindaddig, amíg a bizottságok névleg „függetlenek" maradnak — korlátlan számban lehet kiegészítő bizottságokat alakítani, amelyek saját pénzalapot létesíthetnek, és szabadon rendelkezhetnek azzal.

Ezenkívül ezrével működnek független helyi bizottságok, amelyek feltételezhetően csak egyetlen államban gyűjtenek össze pénzalapot. Egyes államokban nem szabnak határt, vagy nem írják elő a jelentési kötelezettséget arról, mekkora összeget gyűjtöttek és költöttek el ezek a bizottságok. S a kormánynak nincs egyetlen hivatala vagy tisztviselője, aki felelős lenne a kampányköltségekre vonatkozó törvények betartásáért.

A törvény ugyan megtiltja a vállalatoknak, hogy anyagilag támogassák a szövetségi választásokon kampányt kifejtő országos bizottságokat, de az állami és helyi választási kampányoknak nyújtandó támogatást egyetlen szövetségi törvény sem tiltja meg.

A szövetségi törvény 5 000 dolláros határt szab meg az egyének adományaira, amelyeket bármelyik, egynél több államban működő országos bizottságnak, vagy egy országos bizottság albizottságának juttathatnak. Az egyes jelölteknek is maximum 5 000 dolláros adományokat lehet adni. Ilyenformán tehát egy gazdag személy szétoszthatja adományait országos, állami és helyi szervezeteknek és így közvetlenül vagy barátokon és rokonokon keresztül hatalmas összeget tud adni. A du Pont-család például ilymódon 620 570 dollárt adott az 1936-os választási kampányban a Köztársasági Pártnak, de ebből mindössze 67 540 dollárt ajándékoztak az „országos pártnak".

Az „Ohiói Polgárok Eisenhowerért és Nixonért" nevű bizottság államon kívüli támogatói között szerepelt Mrs. Vincent Astor és Harry F. Guggenheim New York városból. Ohio államban John W. Bricker köztársaságpárti szenátor számára — aki győzött a választáson — a philadelphiai olajmilliomos Pew-család több tagja is pénzt adott. A Pew-család bőkezűen támogatta William E. Jenner köztársaságpárti szenátort is, aki győzött Indiana államban és Harry P. Cain köztársa-

ságpárti szenátort, aki viszont Washington államban megbukott.

Az Alsop-fivérek október 26-án, közvetlenül az 1952. évi választások előtt megjegyezték rovatukban, hogy mindkét nagy párt „veszélyes mértékben függ az amerikaiak elenyésző gazdag kisebbségétől származó tetemes adományoktól". Ez az egész rendszer — tették hozzá — „mélységesen egészségtelen; erre mutat az is, hogy a nagyvállalatok sok vezetője gyakorlattá teszi mindkét párt anyagi támogatását".

A Nixon alap: Az 1952-es választási kampány során kiderült, hogy Nixon szenátor, a köztársaságpárti alelnökjelölt számára „különleges pénzalapot" létesítettek, amelyre 76 gazdag olaj, vasúti tőkés, ingatlantulajdonos és más mágnás adott pénzt. Így akarták elérni, hogy Nixon „a magánvállalkozás érdekeit képviselje az amerikai nép előtt" — magyarázta Dana C. Smith, pasadenai bankár és vállalati ügyész. Smith mint „gondnok" gyűjtötte össze és adta át a pénzt.

Elismerték, hogy valamivel több mint egy év alatt 18 235 dollárt gyűjtöttek össze az alapra, s július és szeptember között további 11 000 dollárt kaptak, amelyet kampánykiadásokként számoltak el. (Ez az összeg később 25 000 dollárra nőtt.)

Nixon, aki a történetet „jellegzetesen baloldali gyalázkodásnak" nevezte, elismerte, hogy átvette e magán-pénzalapokat és politikai célra használta fel azokat, noha mint szenátor 12 500 dolláros fizetést és 2 500 dollár adómentes költségmegtérítési átalányt, továbbá alkalmazottai fizetésére és hivatalával kapcsolatos költségei fedezésére 60 000 dollárt kapott.

Nixonnak a pénzalappal kapcsolatban rádión és televízión keresztül adott magyarázatát, amelyet ügyes segítőtársak és hivatásos ujságírók írtak és állítottak össze — a Columbia Egyetem kiváló professzorainak

egy csoportja így jellemezte: „Lényegében becstelen és érzelmekre ható nyilatkozat, amely sok embert megzavar, s nem látják, milyen kérdésekről is van szó." Noha a többi jelölt a kampány során közzétette jövedelmiadó-bevallási nyilatkozatát, Nixon nem volt hajlandó követni ezt a példát.

Amikor Nixon 1950-ben Helen Douglasszel szemben indult a szenátusi választáson a California állambeli nagy bank-, erőmű- és gyárosérdekeltségek ugyanígy pénzadományokkal támogatták kommunistaellenes kampányát. Ezekről az adományokról nem követeltek elszámolást, noha az elköltött összeget egy-kétmillió dollárra becsülték.

VIII. A MUNKÁSOSZTÁLY HELYZETE KÜLFÖLDÖN

Világszervezetek

A Szakszervezeti Világszövetség (SzVSz) jelenleg mintegy 70 országban 80 millió szervezett munkást képvisel. Ez a szervezett munkások legnagyobb szövetsége a világon.

Szakszervezeti Világmozgalom című kéthetenként megjelenő hivatalos kiadványa nyolc nyelven jelenik meg. Az SzVSz elnöke Giuseppe Di Vittorio, aki egyúttal a 4 938 000 taggal rendelkező Olasz Általános Munkásszövetség (CGIL) főtitkára is. A szervezet központja Bécsben van.

A francia Pinay-kormány 1952 október 10-én börtönbe vetette Alain Le Léapot, az SzVSz alelnökét, aki egyben a francia munkásság 75%-át képviselő Általános Munkásszövetség (CGT) főtitkára is. Léapot, aki nem tartozik egyetlen párthoz sem, megvádolták, hogy a népszerűtlen vietnami gyarmati háború és Nyugat-Németország újrafelfegyverzése ellen írt cikkeivel az állam „külső biztonságát" veszélyezteti. Katonai bíróság elé állították és megtagadták tőle a politikai fogoly státust. Letartóztatása világszerte tiltakozást váltott ki.

Az SzVSz teljes erejéből támogatta a világbéke érdekében tett valamennyi lépést. A szövetség képviseltette magát a Béke-Világtanács által a legutóbbi évben szervezett nemzetközi békekongresszusokon, így a Népek

Békekongresszusán (Bécs, 1952 december 12—19.) s az ázsiai és csendesóceáni békeértekezleten (Peking, 1952 október 2—12.)

Az SzVSz ismételten felhívást intézett a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségéhez (lásd alant) és a Keresztény Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségéhez (katolikus szakszervezetek), amelyekben sürgette őket, „üljenek össze azzal a céllal, hogy a békéért folytatott közös harcban egyesítsék az összes munkást". Ezek az erőfeszítések nem jártak eredménnyel, noha néhány országban a közös harcok bizonyos fokú egységet teremtettek a különböző nemzetközi szövetségekhez tartozó szakszervezetek képviselői között. Különösen szembetűnő volt ez a francia és olasz gyárakban. Ezekben az országokban az SzVSz-hez tartozó szervezetek a vezető szakszervezetek.

Alapprogramm: Az SzVSz alapításának hetedik évfordulóján, 1952 októberében Louis Saillant, a szövetség titkára, a *Szakszervezeti Világmozgalom*-ban írt (1952 október 15) vezércikkében emlékeztetett a szövetség programmjára: megszervezni „valamennyi ország szakszervezeteinek közös harcát a bérek, a munkaidő, a munka és életkörülmények fokozatos megjavításáért; harc átfogó és megfelelő szociálpolitikai törvényekért, amelyek megvédik a munkásokat és családjaikat a munkanélküliség, betegség, baleset és öregség veszélyével szemben; harc a munkások gazdasági és társadalmi jogainak s a demokratikus szabadságjogoknak mindennemű megsértése ellen".

Az SzVSz küzd — állapította meg — mindennemű fasiszta kormányforma, a fasizmus valamennyi megnyilatkozásának kiirtásáért . . . harcol a háború és a háború okai ellen, s a szilárd és tartós békéért dolgozik.

Az SzVSz Főtanácsának 1951 november 15-től 21-ig tartott berlini ülésén beszámoltak arról, hogy „számos

építő jellegű javaslatot" nyújtottak be az Egyesült Nemzetek Szervezete Gazdasági és Szociális Tanácsának, de a tanács ezeket figyelmen kívül hagyta. Így például javaslatokat terjesztettek be a „munkanélküliség megszüntetésére és a teljes foglalkoztatottság biztosítására", továbbá olyan „intézkedésekre, amelyek megakadályozzák, hogy a fegyverkezési hajszával kapcsolatban leszorítsák a munkások életszínvonalát".

A Szakszervezeti Világszövetség noha nem kormányjellegű szervezet — tanácskozási státussal rendelkezik az ENSz-ben. Az Egyesült Államok kormánya azonban megnehezítette némelyik képviselőjének az üléseken való megjelenést, így például a Gazdasági és Szociális Tanács 1952 május 20-án kezdődött newyorki ülésszakán. Elhúzta a vízumok kiadását, és csak heves tiltakozások után engedélyezték végül az ülésszak megkezdése után egy hónappal az SzVSz küldötteinek, hogy az Egyesült Államok területére léphessenek.

Az SzVSz a korlátozások és megszorítások ellenére nyolc nagyfontosságú kérdésben kifejtette véleményét. A világszövetség képviselői különösen kiemelték a fegyverkezés hatását a munkások életkörülményeire. Felhívták a tanácsot, hogy javasolja minden országban a katonai kiadások csökkentését, és az ilymódon megtakarított összegeket fordítsák a tömegek életszínvonalának emelésére. Az elmaradt országok fejlesztésével, a megkülönböztetéssel, a nemzetiségek megvédésével, a munkanélküliséggel és a teljes foglalkoztatottsággal, a munkásvándorlással és a szakszervezetek jogaival foglalkozó viták során is kifejezésre juttatták a világ haladó szakszervezeteinek álláspontját.

Nemzeti függetlenség és szakszervezeti jogok: Az SzVSz fenntartás nélkül támogatja minden nép harcát a nemzeti függetlenségért, így például az utóbbi időben a tuniszi és marokkói nép harcát Franciaországgal és az

ezekben az országokban uralmon levő lakájkormányokkal szemben. Az SzVSz üzenetet intézett az ENSz Közgyűléséhez, amikor az a tuniszi kérdést tárgyalta, s ebben emlékeztetett arra, hogy 1952 januárban-februárban vizsgálóbizottságot küldött Tuniszba, amely „saját szemével látta a tuniszi nép nyomorát, a munkások rendkívül nagyfokú kizsákmányolását és a francia kormány terrorpolitikája ellen hangoztatott számos vád igaz voltát".

A Szakszervezeti Világszövetség nemcsak az Egyesült Nemzetek Szervezete Közgyűlésénél, hanem a Gazdasági és Szociális Tanácsnál és az Emberi Jogok Bizottságánál is ismételten tiltakozott amiatt, hogy Tuniszban és Dél-Afrikában éppúgy, mint más brit és francia gyarmatokon, valamint Spanyolországban, Görögországban, Portugáliában és Latin-Amerika s a Közép-kelet egyes országaiban megsértik a szakszervezeti és az emberi jogokat.

Szakmai szövetségek: A Szakszervezeti Világszövetség különféle szakmai szövetségre oszlik, amelyek időről időre értekezletet tartanak s kiadványokat jelentetnek meg. Így például nemzetközi bulletineket ad ki a Fém- és Gépipari Munkások, a Mezőgazdasági és Erdőmunkások, az Építő- és Faipari Munkások, a Vegyipari és Rokonszakmabeli Munkások, az Élelmiszer- és Dohányipari Munkások, a Szőrme- és Bőripari Munkások, a Földi és Légi Szállítómunkások, a Posta-, Távíró-, Telefon- és Rádió Alkalmazottak, a Tengerészek és Rakodómunkások, a Halászok, a Tanítók, a Textilipari Munkások Szakszervezete és az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet. Ezekhez a szakmai szövetségekhez bizonyos országokban olyan szakszervezetek is csatlakoztak, amelyeknek országos szakszervezeti szövetsége nem tagja a Szakszervezeti Világszövetségnek.

A Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége: A Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének állítása szerint 69 országban 53 millió tagja van. Titkára J. H. Oldenbroek, elnöke Sir Vincent Tewson, aki egyben az Angol Szakszervezeti Szövetség főtitkára is. Központja Brüsszelben, Belgiumban van, fiókközpontokat tart fenn Genfben, Párizsban és New Yorkban, irodákat pedig Mexico Cityben és Kalkuttában.

Négy nyelven megjelenő hivatalos közlönyének címe: *Free Labour World;* kéthetenként tájékoztató bulletint *(Information Bulletin)* ad ki és a légi úton szállított híradót *(News Service).*

A Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének is tanácskozási joga van az ENSz-ben, és a külpolitikai kérdésekben legtöbbnyire ugyanazt az álláspontot foglalja el, mint a szervezetei által képviselt nagyobb országok, különösen az Egyesült Államok.

A Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége 1952-ben 700 000 dolláros pénzalapot létesített, hogy a nem-szocialista világban kibővítse szervezeteit. Az AFL és a CIO egyaránt csatlakozott a szövetséghez, és az Angol Szakszervezeti Szövetséggel együtt ők irányítják a szövetség politikáját. Hardman és Neufeld a *The House of Labor*-ben a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének rokonszenvező jellemzése során elismerik, hogy „a szövetség eltávolodott a munkás-nemzetköziség régi szocialista hagyományaitól, s az AFL-nek és a CIO-nak az Egyesült Államokban alkalmazott filozófiája nyomán az uralkodó rendszer keretein belüli társadalmi reformokra vonatkozó követelésekkel lép fel".

Az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet nemzetközi ügyekkel foglalkozó funkcionáriusai a szakszervezet 1952. évi kongresszusára beterjesztett jelentésükben meglehetősen hűvös magatartást tanúsítottak a

Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége iránt, s megállapították, hogy „a kiküldött anyag nagy része . . . nem alkalmazható az Egyesült Államokban levő körülményekre". A szakszervezet azonban továbbra is a szövetség tagja maradt.

A szövetség végrehajtó tanácsa 1952 december 1-től 5-ig New Yorkban tartotta első ülését; a nyugati féltekén ez volt az első ilyen jellegű ülés. Nyilatkozatában kijelentette, hogy a francia kormány felelős Ferhat Hased, tuniszi szakszervezeti vezető meggyilkolásáért, akit december 5-én meggyilkolva találtak Tunisz közelében. Hased a tuniszi függetlenségi mozgalom egyik vezetője volt. Bár a szövetség a „belföldi kormányt" támogatja, és amellett van, hogy a franciák továbbra is tartsák kezükben a „honvédelem" ellenőrzését, a francia Force Ouvrière képviselői tartózkodtak a tuniszi kérdésben 1952 júliusában hozott szövetségi határozatnál a szavazástól, mivel nem akartak kormányuk ellen szavazni. A Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének legutóbbi ülésein hozott egyéb határozatok támogatták az Egyesült Államoknak az állítólagos „kommunista imperializmussal" szemben folytatott hidegháborús politikáját.

A latin-amerikai szakszervezetek

A Latin-Amerikai Dolgozók Szövetsége (CTAL) — amelynek Vicente Lombardo Toledano az elnöke — továbbra is a legnagyobb munkásszervezet Latin-Amerikában. A Latin-Amerikai Dolgozók Szövetsége tagja a Szakszervezeti Világszövetségnek.

Guatemala és Ecuador szakszervezeti mozgalmai, és a nagy uruguayi és chilei szakszervezetek a Latin-Amerikai Dolgozók Szövetségéhez tartoznak. A CTAL-hoz tartozó

szakszervezetek működnek Mexikóban és Brit Nyugat-Indiában, valamint Venezuelában, ahol a szakszervezetek illegalitásban dolgoznak. A Latin-Amerikai Dolgozók Szövetségének brazíliai és cubai vezetői, noha a népelnyomó kormányok eltávolították őket a szakszervezetek éléről, még mindig nagy befolyással rendelkeznek hazájukban.

A Latin-Amerikai Dolgozók Szövetségének programmja magasabb béreket és kollektív szerződéseket, árstabilizálást és társadalombiztosítást követel, harcra szólít a szakszervezeti függetlenségért és Latin-Amerika független nemzeti gazdasági életéért, és általában az imperializmus és különösen az Egyesült Államok imperializmusának igája alóli felszabadulásért. A guatemalai nagy szakszervezeti szövetségek vezető szerepet játszottak a földreform kiharcolásában és a haladó mozgalom támogatásában.

A Latin-Amerikai Dolgozók Szövetségének vezető szerepe van a békemozgalomban, és a különböző országokban tevékenykedő vezetői részt vettek az 1952 márciusában Uruguayban tartott amerikaközi béke-értekezleten.

Nemcsak Venezuelában helyezték törvényen kívül a szakszervezeteket. A Dominica Köztársaságban, Peruban, Paraguayban, Kolumbiában és Hondurasban sincsenek szabad, nem a kormány által ellenőrzött szakszervezetek. A szakszervezeteket fasiszta jellegű kormányok ellenőrzik Nicaraguában, Haitiban és El Salvadorban is. Panamában és Costa Ricában ugyan működnek szakszervezetek, de csak nagy nehézségek közepette, mert ezekben az országokban népelnyomó rendszerek vannak uralmon. Az utóbbi két évben azonban sok sztrájk és munkásmegmozdulás robbant ki még azokban az országokban is, amelyekben a kormányok betiltották a független szakszervezeti tevékenységet.

Az Argentinai Munkásszövetséget teljesen Perón kormánya irányítja, megbízottai állnak a szakszervezetek élén. Ennek ellenére Perónnak engedményeket kellett tennie a munkásságnak, amely állandó nyomást gyakorol rá.

Az Amerikaközi Regionális Munkásszervezet: Az Amerikaközi Regionális Munkásszervezet (ORIT) — a Latin-Amerikai Dolgozók Szövetségével ellentétben — az Egyesült Államokbeli szakszervezeteket is magában foglalja. A szervezetet valójában az Egyesült Államok Külügyminisztériumával szorosan együttműködő AFL- és CIO-vezetők támogatják és irányítják. A szövetség — amely a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének a nyugati féltekén működő szekciója — sok országban megkísérelte a Latin-Amerikai Dolgozók Szövetsége szétrobbantását és párhuzamos munkásszervezetek létesítését, amelyek az Egyesült Államok kormányának politikáját folytatnák. Megpróbálta olymódon is kiterjeszteni befolyását, hogy együttműködött a különböző népelnyomó kormányokkal álmunkás szervezetek létesítésében. A kolumbiai szakszervezetek, miután a reakciós kormány a választott, vezetőket kizáratta és helyükbe saját megbízottait ültette, csatlakoztak az Amerikaközi Regionális Munkásszervezethez.

Brazília, ahol a szabályszerűen megválasztott szakszervezeti funkcionáriusokat eltávolították és a kormány megbízottaival váltották fel, különleges törvényt szavazott meg, amely lehetővé teszi, hogy a szakszervezetek csatlakozhassanak az Amerikaközi Regionális Munkásszervezethez. Előzőleg ugyanis tilos volt a szakszervezeteknek, hogy bármelyik nemzetközi munkásszervezethez csatlakozhassanak. Haitiban szintén megengedték, hogy a kormány ellenőrzése alatt álló szakszervezetek belépjenek az Amerikaközi Regionális Munkásszerve-

zetbe, miután a szervezetnek engedélyezték, hogy segítsen a haiti szakszervezetek megszervezésében.

Az Amerikaközi Regionális Munkásszervezet némi befolyással rendelkezik Brit Nyugat-India, Panama és Costa Rica szakszervezeteiben. De a latin-amerikai szervezett munkástömegekre csekély befolyása van, mert az Egyesült Államok ellenőrzik és a központjában dolgozó latin-amerikaiakat nem sokra tartják. A szervezet Puerto Ricóban iskolán képezi ki a maga szakszervezeti vezetőit. Ezt az iskolát az Egyesült Államok „negyedik pont" tervének végrehajtására létesített pénzalapból támogatják.

A Latin-Amerikai Szakszervezetek Szövetsége: A Latin-Amerikai Szakszervezetek Szövetségét 1952 novemberében Mexico Cityben alapították, s a Perón argentinai elnök által hirdetett úgynevezett harmadik erőt, más néven „justicialismó"-t képviseli. Az értekezleten az Argentinai Általános Munkásszövetség mellett Mexikó és Costa Rica kisebb munkásszervezeteinek néhány küldötte és a bolíviai szakszervezetek megbízottja vett részt. Emellett jelen voltak néhányan Panamából, Ecuadorból, Chiléből és Guatemalából. A részt vevők csekély száma miatt csak bizottságot állítottak fel, amelyet megbíztak a szövetség megszervezésének előkészítésével. Határozatokat fogadtak el, amelyekben állást foglaltak az ellen, hogy Koreába csapatokat küldjenek, továbbá a földreform és a béremelések mellett.

Puerto Ricó-i szakszervezetek: Puerto Rico munkásainak becslés szerint mintegy fele (375 000) szervezett munkás. Ebből 141 000 munkás, akiket a cukoridény tetőpontján alkalmaznak, a hat munkásszervezet valamelyikének tagja. A hat szakszervezet fontossági sorrendben: a Puerto Ricó-i Munkásszövetség (AFL), amelyhez kikötőmunkások is tartoznak; az Általános

Munkásszövetség (CIO), amelyhez a Cukoripari Munkások Szakszervezete is tartozik; a Szabad Munkásszövetség, ehhez tartoznak a közszolgáltatási alkalmazottak; a Munkások Általános Szakszervezete, ebben vannak az építőmunkások; a Munkások Általános Szövetsége, ennek tagjai a ruházati ipari munkások; végül a Puerto Rico Szigeti Munkások Szakszervezete, amelyben főként mezőgazdasági munkások vannak.

A KANADAI SZAKSZERVEZETI MOZGALOM ESEMÉNYEI

Hivatalos becslés szerint Kanadában 1952 januárban 1 146 121 szakszervezeti tag volt, vagyis a bérből és fizetésből élők 30%-a. A tagok megoszlása a következő: Kanadai Szakszervezeti Munkások Szövetsége, amely főként az AFL helyi szervezeteiből áll 523 000; Kanadai Munkáskongresszus, amely a legtöbb CIO helyi szakszervezetet és az Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet helyi szervezeteit tömöríti 331 000; Kanadai Katolikus Munkásszövetség, főként a francia-kanadai munkások között és Quebecben tevékenykedik 89 000; nemzetközi vasutas szövetségek 41 500; a Kanadai Szakszervezeti Munkások Szövetségéhez és a Kanadai Munkáskongresszushoz nem csatlakozott AFL és CIO helyi szervezetek 11 500; független szakszervezetek, főként az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete, Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezete, s a Szőrme- és Bőripari Munkások Szakszervezete 62 500, egyéb szervezetek 88 000.

Az egész kanadai szakszervezeti tagság 69%-a az AFL és a CIO kebelében működő „nemzetközi" szakszervezetekhez tartozik, amelyek mind az Egyesült Államokban, mind Kanadában működnek. További 14½%

olyan kanadai szakszervezetek tagja, amelyek a két kanadai szakszervezeti szövetséghez tartoznak. Ezeknek főként a „nemzetközi" szakszervezetek a tagszervezetei. Együttvéve tehát a kanadai szakszervezeti tagok 83½%-ának vannak szoros kapcsolatai az Egyesült Államokbeli szakszervezetekkel. A „nemzetközi" szakszervezeteket — az AFL-t, a CIO-t és a vasúti szervezeteket — nagy többségükben az Egyesült Államokbeli központokból kiküldött tisztviselők irányítják, akik viszont az Egyesült Államok politikáját támogatják.

A Kanadai Szakszervezeti Munkások Szövetsége: E szövetség 1951. évi halifaxi kongresszusán a végrehajtó tanács javaslatára elfogadták az AFL—kormány—munkáltató vonal fő pontjait. Támogatta a kormány fegyverkezési programmját és külpolitikáját, a termelés növelését és a munkások részéről további áldozatokat követelő nézeteket, csatlakozott a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségéhez, fokozta a kommunistaellenes boszorkányüldözést, kizárta a vancouveri Városi Munkások Szövetségét, megtiltotta a Brit Kolumbiai Halászok Szakszervezete küldöttének, a szövetség volt alelnökének a kongresszuson való részvételt, kiterjesztette a végrehajtó tanács hatáskörét és emelte a tagszervezetekre a tagonként kivetett anyagi hozzájárulást. A kongresszus még ilyen körülmények között is nyugtalanságát fejezte ki a háborús programm gazdasági következményei miatt, s a megnövekedett létfenntartási költségek egyensúlyozására béremeléseket, a kis jövedelmek alacsonyabb megadóztatását és a társadalombiztosítás kiterjesztését követelte.

A Winnipegben tartott 1952. évi kongresszus már kezdte tükrözni az egyszerű tagok növekvő ellenállását; kezdték már kiheverni az 1949—1950-ben végrehajtott drasztikus politikai módosítások hatásait. A kongresz-

szus sokkal nagyobb volt, szókimondóbb a gazdasági kérdésekkel kapcsolatban, és már politikai kérdésekben is visszavágott. A végrehajtó tanács arra számított, hogy ugyanolyan engedelmes kongresszussal lesz dolga, mint 1950-ben, és támogatta azt a határozati javaslatot, amely felhívta a szövetségi kormányt, hogy helyezze törvényen kívül a Kanadai Haladó Munkáspártot, Kanada kommunista pártját. A küldöttek azonban kikényszerítették a javaslat elutasítását. A szövetségi munkaügyi miniszter, mint vendégszónok megismételte az 1950-es álláspontot a munkásság áldozatvállalásáról. A kongresszus ezt olybá vette, hogy a kormány a sztrájkok felfüggesztésére vonatkozó ígéretet követel, és ezért szembehelyezkedett ezzel.

A szakszervezeti szövetség folytatta és kiszélesítette a más szakszervezetek szétrobbantását célzó kísérleteket, melyeket 1949—1950-ben kezdtek meg. Az AFL-szervezők tevékenyen részt vettek a szervezett üzemekbe való betörésekben, benyomultak a más szakszervezetek által megszervezett üzemekbe, és zárt üzemre vonatkozó egyezményeket kötöttek a munkáltatókkal, még mielőtt a szóbanforgó új gyártelepeket teljesen működésbe helyezték volna.

Az olyan AFL-szakszervezetek amerikai vezetői, amely szakszervezeteknek Kanadában némi függetlenséget élvező helyi szervezetük van, lépéseket tettek a közvetlen ellenőrzés megvalósítására, funkcionáriusokat küldtek e helyi szervezetekbe vagy eltávolítottak és az Egyesült Államok politikáját támogató személyekkel váltottak fel megválasztott kanadai vezetőket, továbbá igyekeztek megszerezni a tárgyalási és szerződéskötési jogokat, valamint a szakszervezetek pénzalapját. Ez a folyamat a vegyipari szakszervezetnél és az Ácsok Szakszervezetének Ontario állambeli famunkás és fűrészmalommunkás helyi szervezeténél kezdődött, majd

1952-ben a Nőiruhaipari Munkások Szakszervezetével folytatódott és tetőpontját érte el a Textilipari Munkások Szakszervezetének 15 000 tagjánál. Az utóbbi három esetben a tagok szembeszálltak az Egyesült Államok beavatkozásával a kanadai ügyekbe s a volt vezetőkkel az élen független kanadai szakszervezeteket alapítottak. A közelmúltban megalakított kanadai Nőiruhaipari és Textilipari Munkások Szakszervezetei már némi eredményeket értek el a tárgyalási és szerződéskötési jogok visszanyerésében.

A Kanadai Munkáskongresszus: Ez a szövetség is tevékenyen részt vett a többi szakszervezet szétrobbantására irányuló mesterkedésekben. A főszerepet az Acélipari Munkások Szakszervezete (CIO) és a Villamosipari, Rádió- és Gépipari Szakszervezet (CIO) játszották. Az előbbi közvetlen támadást intézett az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezete ellen, s ennek során másodízben próbálta elhódítani Port Colborne-ban, Ontario államban, az International Nickel Co. finomítójában dolgozó munkásokat, és két kísérletet tett a Consolidated Mining and Smelting Co. Trailben levő nagy gyártelepeinek megszerzésére. Egyedül a Consolidated üzemeibe végrehajtott betörések 500 000 dollárjába kerültek az Acélipari Munkások Szakszervezetének. A CIO-hoz tartozó Acélipari Munkások Szakszervezete és a Villamosipari, Rádió- és Gépipari Szakszervezet egyaránt fellépett a Quebecben működő független Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete ellen, és támogatták a reakciós Duplessis-kormány tervét, hogy eltiporja ebben a tartományban az Egyesült Elektromos-, Rádió és Gépipari Munkások Szakszervezetét. A montreali Warden-King Öntődében az Egyesült Acélipari Munkások sztrájkőrsége szilárdan állta a sarat az AFL Formázók Szakszervezetének támadásaival és a Duplessis-

kormánnyal szemben. A CIO-hoz tartozó Acélipari Munkások Szakszervezete azonban szétzúzta a sztrájkőrök láncát, és a munkásokat szerződés nélkül visszaküldte az üzembe, s arra kényszerítette őket, hogy négy hónapig várjanak a sztrájkot engedélyező végzésre. Az RCA-Victor Montreal gyártelepnél a CIO-hoz tartozó Villamosipari, Rádió- és Gépipari Szakszervezet robbantási kísérlete sikerrel járt, mivel a munkásokat már megzavarták az AFL-hez tartozó Elektromosipari Munkások Szakszervezete támadási kísérletei. A Duplessis-kormány mindkét, a szakszervezet szétrobbantását célzó kísérletet támogatta.

A szövetség 1951. évi vancouveri kongresszusa, az Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezete s az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezetének korábbi kizárása után most a Szőrme- és Bőripari Munkások Szakszervezetét zárta ki, folytatta a kommunistaellenes hadjáratot, és a kormány külpolitikájának támogatását, kiemelte a Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetségének nemzetközi szerepét a kommunizmus elleni harcban. A kongresszus még inkább nyugtalankodott a hadigazdálkodás gazdasági következményei miatt, mint a Kanadai Szakszervezeti Munkások Szövetségének kongresszusa, s az életszínvonal fenntartása érdekében magasabb béreket, széleskörű lakásépítési programmot és a társadalombiztosítás kiterjesztését követelte. Bírálta a kollektív tárgyalásokkal kapcsolatos kormánykorlátozásokat.

A Torontóban tartott 1952. évi kongresszus ugyanezt a vonalat követte, de még harcosabb volt a gazdasági kérdésekben, s a lakáskérdéssel, egyenlő bérrel és béremeléssel foglalkozó határozatokat — erősebb szövegezés végett — visszadobta. A béremelési mozgalommal és a quebeci helyzettel kapcsolatos viták megmutatták,

hogy a tagok tömegei támogatják a munkáltatókkal és a kormánnyal harcban álló összes munkást. A vezetőség ennek láttán azokhoz a fogásokhoz nyúlt, amelyek akkor voltak szokásban, amikor még haladó szakszervezetek is helyet foglaltak a szövetségben. A vezetőség ugyanis megakadályozta a vitát és csak a választások után, amikor már sok küldött eltávozott, terjesztette elő a külpolitika és a politikai tevékenység központi kérdéseit, vagy sok helyi szervezetnek a kizárt tagszervezetek visszavételét kérő határozatait.

Sztrájkok és szervezőmunka: A kanadai munkásosztály 1951-ben és 1952-ben — amikor a harci kérdések világosak voltak — erőteljesen szembeszállt az Egyesült Államok, a kanadai kormány és a munkáltatók új offenzívájával. 1952-ben a sztrájkok következtében több munkaidő esett ki mint — 1946-ot kivéve — bármely háború utáni esztendőben. A sztrájkokban a munkásmozgalom csaknem valamennyi ága részt vett: az AFL-hez tartozó villamosvasúti alkalmazottak, gabonaraktári munkások, könyvkötők, dohányipari munkások, halászok, a CIO-hoz tartozó autóipari munkások (Ford és más gyártelepek), gumiipari munkások (Firestone-ipartelep), famunkások (nyugati parti fafeldolgozó telepek és Ontario állambeli telepek), acélipari munkások (Singer Varrógépgyár, Quebecben), olajmunkások, katolikus munkásegyesületek és az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete. Még a konzervatív vasutasszakszervezethez tartozó kocsikísérők is majdnem sztrájkba léptek az 1952. évi szerződések aláírása előtt.

A szakszervezetek szétrobbantását célzó kísérletek és kommunistaüldözés okozta zavarok ellenére a munkások egyre erősebben szervezkednek. Ezt bizonyítja egész sor fontos gyártelep megszervezése, így a Frigidaire-t az Autóipari Munkások, a Joseph Stokes

Gumigyárat a Gumiipari Munkások, a Reliance Electric, North American Cyanamid és a Northern Electric gyártelepeket az Egyesült Elektromos-, Rádió- és Gépipari Munkások Szakszervezete szervezte meg.

A munkások egységakarata az AFL és a CIO vezetőinek ellenére is egyes területeken a tagok egységmegmozdulásaiban jutott kifejezésre. A Kanadai Munkáskongresszushoz tartozó szakszervezetekben a tagság követeli a korábban kizárt haladó szakszervezetek visszavételét. A vezetőségnek ugyan az 1952. évi kongresszuson sikerült elsiklania a követelések mellett. Ez a követelés azonban önmagában mutatja, hogy a munkások egyre inkább felismerik: a munkásság érdekeinek megvédelmezésében az egész munkásság szempontjából alapvető fontosságú az egység.

Abt, John J. 75
AFL 41, 46—47, 76, 79—80, 117—123, 124, 131, 133, 144—147, 150, 153, 163, 170, 172, 174—175, 181, 183, 204, 212—213, 215, 229, 232, 234—236, 238—240
AFL — CIO Egységbizottsága 117
AFL Politikai Neveléssel Foglalkozó Munkásszövetsége 120, 203, 213
Albertson, William 85
Alexander, Horace V. 219
Alkotmányvédő Bizottság 35, 121
Allan, William 86
Allis — Chalmers 189
Alsop 223
Altmeyer, Arthur J. 58, 61
Aluminium Co. of America 45
Alumíniumipari Munkások Szakszervezete 45
American Locomotive Co. 180
American Meat Institute 197
American National Insurance Co. 177
American Pipe and Steel Co. 179
American Potash Co. 197
American Smelting and Refining Co. 141, 162
American Telephone and Telegraph Co. 172
American Woolen Co. 160
Amerikaellenes Tevékenységet Vizsgáló Bizottság 112—114, 126, 135, 217
Amerikai Farmerszövetség 121
Amerikai Harisnyaipari Munkások Szakszervezete 118
Amerikai Köztisztviselők Szakszervezete 110
Amerikai Légió 113
Amerikai Orvosszövetség 121
Amerikai Szerzők Szövetsége 112
Amerikai Tanítók Szövetsége 110
Amerikai Távközlési Szövetség 151—153, 176
Amerikai Unitárius Szövetség 76
Amerikai Zsidó Kongresszus 76
Amerikaiak a Demokratikus Tevékenységért 76
Amerikaközi Regionális Munkásszervezet 232—233
Amter, Israel 87
Anaconda Copper Mining Co. 141, 162
Angol Szakszervezeti Szövetség 229

Aptheker, Herbert 75, 86
Archer — Daniels Midland Co. 197
Archibald, Julius A. 210
Argentinai Általános Munkásszövetség 233
Argentinai Munkásszövetség 232
Arijosi, Kodzsi 83
Armour and Co. 46, 174, 190
Arnall, Ellis 168—169
Astor, Vincent 222
Autóipari Munkások Szakszervezete 127—128, 133, 162, 170, 239
AVCO Manufacturing Co. 196

Ácsok Szakszervezete 46, 120, 236
Állami Kereskedelmi Kamarák Tanácsa 198—199
Állami, Megyei és Városi Alkalmazottak Szakszervezete 118
Állampolgári Jogok Szervezete 76, 110
Állampolgári Jogok Védelmére Alakult Szövetség 97, 104—105
Állampolgári Jogok Védelmére Alakult Szövetség Foglyokat Segélyező Bizottsága 97
Állampolgári Jogok Védelmére Alakult Szövetség óvadékalapja 92
Általános Munkásszövetség 233—234
Árstabilizálási Hivatal 41, 75, 168

Bachrach, Marion 88
Baldwin, Berenice 74
Baltimore and Ohio 154
Bank of America 197
Bányamunkások Pártonkívüli Munkásszövetsége 213
Bass, Charlotta A. 215, 218
Battle, L. C. 206
Begun, Isidor 88
Béke Híveinek Tájékoztató Központja 90
Béke-Világtanács 225
Bell Telephone Co. 171, 181
Belső Biztonsági Bizottság 126, 152, 217
Benson, Ezra T. 196
Bérstabilizálási Tanács 40—44, 46—47, 124, 131, 140, 149, 161—162, 168—169
Bevan, Aneurin 130
Bierly, K. M. 111
Bittelman, Alexander 87
Biztosítási és Rokonszakmák Munkásainak Szakszervezete 45
Biztosítási Ügynökök Szakszervezete 163
Black, Hugo L. 94, 109
Blacknall, James 103
Blacknall, Wyatt 103
Bloch, Emanuel H. 90
Bonneville Power Administration 198
Borough, Reuben W. 218
Botany Woolen Mills 161
Bowen, John 145, 150
Bowen, Paul Miller 87
Brannan-terv 195—196, 200
Braverman, Maurice 81
Bricker, John W. 222
Bridges, Harry R. 83, 91, 142, 215
Brit Kolumbiai Halászok Szakszervezete 235

Bromberg, J. Edward 112
Brooklyn Union Gas Co. 156
Brooks, David W. 197
Brown, Irving 121
Brown, M. 210
Brown, Peter Campbell 73
Budenz, Louis F. 74—75
Burton 93
Butler, Jessie 106
Byrd 202

Cain, Harry P. 211, 222
California Packing 190
Californiai Szakszervezeti Szövetség 200
Californiai Tanítók Szövetsége 108
Campbell Soup Co. 190
Capehart 205
Carlson, Frank 82
Carpenter, Henry J. 116
Carreathers, Benjamin L. 85
Caterpillar Tractor 190
CGT (Általános Munkásszövetség) 225
Chafee, Zechariah 76
Charney, George Blake 87
Chavez, Dennis 75
Chesnut, W. Calvin 80
Ching, Cyrus S. 140
Cristians, Mady 112
Churchill, Winston 121
CIO 33, 42, 63, 69, 76—80, 117, 123—131, 133, 137, 139, 144, 146—148, 170, 172, 175—176, 180, 183, 203, 213, 229, 232, 234—235, 237—240
CIO Politikai Akcióbizottsága 213
Coker, Robert R. 197
Coker's Pedigreed Seed Co. 197
Columbia Rádiótársaság 111
Commager, Henry Steele 110
Connelly, Dorothy Healey 82
Connelly, Philip 82
Consolidated Mining and Smelting Co. 138, 237
Continental Can Co. 196
Cooper, Ralph 97, 104
Cox, Raymond 219
Crouch, Paul 81, 84—85
Cudahy Packing Co. 46, 190
Cukoripari Munkások Szakszervezete 234
Cvetic, Matt 85

Csang Kaj-sek 111, 119
Csendesóceáni Tengerész Szakszervezet 148—150
Csendesóceáni Tengerészeti Szövetség 145

Daschbach, John S. 87
Davidson, Homer R. 197
Davis, J. Benjamin 93, 98, 220
Dawson, William L. 210
Deere and Co. 189
Demokrata Párt 152, 182, 208, 211, 213—214, 221
Dennis, Eugene 93
Dennis, Thomas D. 87
Denton Sleeping Garment Mills 179
Dewey, Thomas E. 64, 104
Dimock, Edward J. 87—89
Dobbs, Ben 82
Dohányipari Munkások Szakszervezete 118
Dolsen, James H. 85
Douglas Aircraft Co. 162
Douglas, Helen 224
Douglas, William O. 95, 109
Doyle, Bernadette 82

Drexel National Bank 156
Du Bois, W. E. B. 90—91, 215
Ducoff, Louis J. 200—201
Dunn, Robert W. 11
Duplessis 237—238
Du Pont 222
Durkin, Martin P. 183

Ecton, Zales 211
Egyesült Acélipari Munkások Szakszervezete 45, 79, 127—128, 137—139, 167, 169, 180, 237—238
Egyesült Államok Bányászati Hivatala 67
Egyesült Államok és Kanada Szőrme- és Bőripari Munkásainak Szakszervezete 146—147, 176, 228, 234, 238
Egyesült Államok Kereskedelmi Kamarája 194, 197
Egyesült Államok Kommunista Pártja 73—76, 79, 81—84, 93—94, 100, 126, 174, 219—220
Egyesült Államok Legfelsőbb Bírósága 76, 78, 80—81, 88, 90—91, 93, 100, 103, 105—106, 108—109, 125, 136, 145, 174, 177, 179—180, 206
Egyesült Államok Mezőgazdasági Hivatala 166, 200
Egyesült Államok Munkaközvetítői Hivatala 150
Egyesült Államok Munkaügyi Statisztikai Hivatala 41—42, 45, 48—51, 53—57, 66—67, 70—71, 136, 155
Egyesült Államok Statisztikai Hivatala 17, 33, 40, 51, 53, 62, 67—69, 71—72, 187—188
Egyesült Elektromos-, Rádió-, és Gépipari Munkások Szakszervezete 42, 49—50, 86, 101, 133—137, 170, 175—177, 199, 214, 234, 237—240
Egyesült Férfiruhaipari Munkások Szakszervezete 75, 78
Egyesült Nemzetek Szervezete Gazdasági és Szociális Tanácsa 227—228
Egyesült Szénbányamunkás Szakszervezet 10, 43, 67, 123, 131—132, 139, 174, 181, 207, 213, 228—229, 234
Egyesült Vasúti Munkások 154
Egyetemi Tanárok Szövetsége 110
Einstein, Albert 90
Eisenhower, Dwight D. 44, 90, 120, 129, 183, 195—197, 208—210, 214
Electric Auto-Lite 178
Elektromosipari Munkások Szakszervezete 238
Elkin, Kyrle 91
Elosztó, Feldolgozó Munkások és Tisztviselők Szakszervezete 176
Emberi Jogok Bizottsága 228
Emberi Jogok Deklarációja 78, 92, 94—95, 100, 176
Emspak, Julius 135
English, Collis 104—105
Ernst, Hugo 78
Evans, Timothy 83

Élelmiszer- és Dohányipari Munkások Szakszervezete 228
Építő- és Faipari Munkások Szakszervezete 228

Építőipari Szakszervezeti Tanács 181
Ércbányászok, Hengerészek és Öntőmunkások Szakszervezete 137—142, 161, 181, 199—200, 214, 234, 237—238

Faipari Munkások Szakszervezete 86, 144
Fair Deal 203
Farmer Szövetkezetek Országos Tanácsa 196
Farrington, Carl C. 197
Federal Reserve Board 37—39, 187—188, 196
Federal Security Agency 60, 71
Feinberg-törvény 109—110
Feinsinger, Nathan P. 44
Felforgató Tevékenységet Ellenőrző Hivatal 73, 77
Fém- és Gépipari Munkások Szakszervezete 228
Fiatal Nők Keresztény Szövetsége 158
Field, Frederick V. 92
Firestone 46, 239
Flynn, Elizabeth Gurley 75, 87—89
Foard, William 83
Force Ouvrière 230
Ford Alapítvány 75
Ford Motor Co. 157, 175, 239
Forer, Joseph 75
Formázók Szakszervezete 237
Forrest, Dorothy 87
Forrest, James 87
Forrest, McKinley 104
Forstmann Woolen Co. 161
Fox, Ernest 82
Földi és Légi Szállítómunkások Szakszervezete 228
Franco 112
Frankfeld, Philip 81
Frankfeld, Regina 81
Frankfurter, Felix 93, 109
Freeman, Dwight James 83
Frigidaire 239
Fritchman, Stephen H. 116
Fudzsimoto, C. J. 83
Fudzsimoto, Eileen 83
Független Haladó Párt 218—219
Független Üzletek Országos Szövetsége 51

A. F. Gallun and Sons 146
Ganley, Nat 86
Gannett, Betty 87
Garfield, John 114
Gates, John 75, 93
Gazdasági Tanácsadó Bizottság 22
General Cable Co. 134
General Electric Co. 133—134, 156, 199
General Mills 190
General Foods Corporation 114
Georgiai Gyapottermelők Szövetsége 197
Gépészek Szakszervezete 117, 139
Gerson, Simon W. 88—89
GHR Öntőde 134
Gilbert, Leon 97
Gitlow, Benjamin 74
Gladstein, Richard 84
Glymph, C. L. C. 106
Gompers, Samuel 123
B. F. Goodrich 46
Goodyear 46
Goslin, Willard 108
Great Northern 154

Green, Abner 92
Green, Gilbert 93
Green, William 123
Greenglass, David 89—90
Guggenheim, Harry F. 222
Gumiipari Munkások Szakszervezete 46, 240
Guthrie, Paul N. 43, 155

Gyáriparosok Országos Szövetsége 28, 132
Gyermekmunkával Foglalkozó Országos Bizottság 72

Hajószakácsok és Hajópincérek Országos Szakszervezete 148—151
Haladó Párt 36, 76, 119, 215-219
Haladó Szavazók Ligája 102
Halászok Szakszervezete 228
Hall, Gus 93
Hall, Jack W. 83
Hallinan, Vincent 215, 218
Hálókocsi Kalauzok Szakszervezete 120
Hamlin, Lloyd 83
Hammett, Dashiell 92
Harding 214
Hardman 229
Harrison, Ben 113
Harrison, George M. 213
Hartle, Barbara 87
Hased, Ferhat 230
Hawaiian Pineapple Co. 145
Haywood, Allan S. 128
Heller-bizottság 54, 56—57
Hellman, Lillian 113
Herlong 205
Hill, Lister 206
Holland, Spessard L. 107
Honig, Nat 74, 83
Honvédelmi Mozgósítási Hivatal 199
Honvédelmi Termelési Hivatal 35
Honvédelmi Termelési Törvény 40, 169, 205
Hood, William R. 157
Hoover, Herbert 213
Huff, Henry P. 87
Hughes—Brees-féle munkanélküli biztosítási törvény 64
Hunton, Alphaeus 92
Hupman, Everest M. 176
Húsfeldolgozóipari Munkások Szakszervezete 46, 79, 129, 174, 176, 199
Hutchins, Grace 59, 68

Idegenek nyilvántartásáról intézkedő törvény 77
Ifjúmunkás Szövetség 105
Independent Lock Co. 42
Ingram, Rosa Lee 97
International Harvester Co. 133—134, 136, 167, 170, 178, 189
International Nickel Co. 237
Irving, Walter Lee 103
Isthmian Steamship Co. 144

Jackson, Robert H. 93
Jackson, Henry M. 211
Jenner, William E. 64, 222
Jerome, V. J. 87
Johnson, Arnold 87
Johnson, Henry 84
Johnson, Joe 150
Jones, Claudia 87
Jones, John T. 131
Juneau Spruce Co. 144, 173

Kanadai Haladó Munkáspárt 236
Kanadai Katolikus Munkásszövetség 234
Kanadai Munkáskongresszus 234, 237, 240
Kanadai Szakszervezeti Munkások Szövetsége 234—235, 238
Katonai Szolgálatról Szóló Törvény 105
Kaufman, Mary 88
Kazánkészítők Szakszervezete 118
Keenan, J. G. 111
Kem, James P. 211
Kennecott Copper Co. 141, 161
Kereskedelmi Távirászok Szakszervezete 171
Keresztény Ifjak Egyesülete 158
Keresztény Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége 226
Kikötőmunkás Szakszervezet 163, 165
Kikötőmunkások és Raktári Dolgozók Szakszervezete 83—84, 91, 142—146, 149, 151
Kimoto, Jack Denicsi 83
Kirkpatrick, T. C. 111
Klig, Myer 147
Knowland, William F. 218
Kohlberg, Alfred 111
Kornfedder, Joseph 74
Kölcsönös Segélyprogramm 130
Költségvetési Hivatal 205
Köztársasági Párt 208, 210—211, 221—222
Krause Milling Co. 178
Kroll, Jack 213
Ku Klux Klan 106, 138
Kusnitz, Rose Chernin 82
Kutató és Tájékoztató Szolgálat 50, 53
Külföldi Származású Személyeket Védelmező Amerikai Bizottság 101
Külföldi ügynökök nyilvántartásbavételét előíró törvény 91

Labenskey, Stanley 103
LaFollette, Charles M. 73—74
LaFollette, Robert M. 119
Lakbérstabilizálási Hivatal 41
Lambert, Carl 82
Lannon, A. 87
Larsen, Karly 86
Latin-Amerikai Dolgozók Szövetsége 230—232
Latin-Amerikai Szakszervezetek Szövetsége 233
Lausche, Frank J. 212
Lautner, John 74, 81, 83
A. C. Lawrence 146
„Lázadási" törvény 73, 96
Léap, Alain Le 225
Ledbetter Erection Co. 179
Lee, Canada 112
Lee, Gipsy Rose 114
Lehman, Herbert H. 74
Levering-törvény 108
Levering-törvény visszavonásáért küzdő szövetség 108
Levitt, Arthur 110
Lewis, John L. 43, 123, 132, 177
Lima, Albert J. 82
Abraham Lincoln-brigád 85
Litt, Howard C. 83
Loeb, Philip 114
Lohman, Walter C. 176

Lundeberg, Harry 148—151
Lurline 150
Lustig, James 101

MacGowan, Charles J. 118
MacKenzie, John 104
Manewitz, Robert 87
Mansfield, Mike 211
Marcantonio, Vito 75
Markward, Mary Stalcup 81
Marshall-terv 25, 28, 118, 132, 192
Marshall, Thurgood 129
Martin, Harry 130
Mathes, William C. 82—83
Matles, James J. 101, 136
McCall, Willis V. 103
McCarran, Pat 10, 73, 123, 141, 152, 217
McCarran-törvény (Felforgató Tevékenységet Ellenőrző Törvény) 10, 92, 126, 130, 142, 147, 217, 219
McCarran—Wood-törvény (Belső Biztonsági Törvény) 73, 76, 137, 153
Lásd még Walter—McCarran-törvény
McCarran-törvény visszavonására alakult országos bizottság 76
McCarthy, Joseph R. 10, 111, 126, 209
McDevitt, James L. 120—121
McFarland, Ernest W. 205
McGranery, James P. 103
McGuire, Matthew F. 91
McKay, Douglas 198
McTernan, John T. 88
Meany, George 123, 131, 183
Medina, Harold R. 88
Metropolitan Life 45
Metzger, Delbert E. 84
Meyers, George A. 81
Mezőgazdasági Elektromossági Szövetkezetek Szövetsége 197, 199
Mezőgazdasági és Erdőmunkások Szakszervezete 228
Mezőgazdasági Munkások Országos Szakszervezete 201
Mezőgazdasági Munkások Szakszervezete 201
Miller, Merle 112
Mindel, Jacob 87
Mintakészítők Szakszervezete 120
Minton 93
Mitchell, Albert K. 197
Mitchell, John Lester 106

Montgomery, Harry M. 86, 96
Moore, Harriet 102—103
Moore, Harry T. 102—103
Moos, Elizabeth 91
Moran Bros. Beverage Co. 181
Morse, Wayne L. 115, 211
Moseley, Philip 75
Mozdonyfűtők és Gépészek Szakszervezete 153
Mozdonyvezetők Szakszervezete 153
Muir, Jean 114
Muller, Emil Maximilian 84
Munkaalkalmak Igazságos Elosztásának Bizottsága 134
Munkaerőgazdálkodási Kérdésekkel Foglalkozó Országos Bizottság 65
Munkaügyi Tanács 125, 128, 135, 138—139, 148—149, 172—182
Munkaviszonyokat Kutató Intézet 11, 54

Munkások Általános Szakszervezete 234
Munkások Általános Szövetsége 234
Munkások Pártonkívüli Ligája 131
Munkásság egységes politikájával foglalkozó bizottság 117, 124
Murphy, Marcus Alphonse 87
Murray, Philip 127—128, 169
Musmanno, Michael H. 85
Myers, William I. 196

National Grange 195, 199
„Negyedik pont"-programm 28
Nehru 121
Nelson, Steve 85—86, 96—97
Nemzetbiztonsági Erőforrások Hivatala 211
Nemzetközi Munkaügyi Hivatal 67
Neufeld 229
New Deal 196
New Jersey Zinc Co. 165
New York állam Bűnügyi Bizottsága 165
New York Central 153—154
Newyorki Szőrmeipari Dolgozók Közös Szervezete 146
Nixon, Richard M. 208, 223—224
North American Cyanamid 240
Northern Electric 240
Nowell, William O. 74, 81
Nőiruhaipari Munkások Szakszervezete 237
Nők Helyzetével Foglalkozó Törvény 69
Nyomdász Szakszervezet 174
Oak Ridge 181
Olajipari Munkások Szakszervezete 45
Olasz Általános Munkásszövetség 225
Oldenbroek, J. H. 229
Onda, Andrew R. 85
Országos Amerikai Nevelési Tanács 108
Országos Farmerszövetség 76, 195
Országos Néger Munkástanács 155—158
Országos Tengerész Szakszervezet 148
Országos Ügyvédszövetség 76

Pályafenntartó Munkások Szakszervezete 118, 120
Papíripari Munkások Szakszervezete 120
Patterson, Leonard 83
Pauling, Linus C. 75, 115—116
Pennock, William J. 87
Perlo, Victor 53
Perón, Juan 232—233
Perry, Pettis 87—88
Pettus, Terry 86
Pew 222
Phelps Dodge Co. 140, 162, 177
Philbrick, Herbert A. 74
Pinay 225
Pine, David A. 169
XII. Pius 90
Posta-, Távíró-, Telefon- és Rádió Alkalmazottak Szakszervezete 228
Potash, Irving 93, 147
Powell, Adam Clayton 210
Prudential Insurance Co. 163
Puerto Rico Szigeti Munkások Szakszervezete 234

Puerto Ricó-i Munkásszövetség 233

Quaker Oats 190

Radio Corporation of America 151
Rádiótávirász Szakszervezeti Szövetség 179
Ramsey, Donald 214
Randolph, Woodruff 177
RCA-Victor Montreal 238
Reed 93
Reinecki, John Ernest 83
Reliance Electric 240
Republic Steel 139, 168
Reuther, Walter P. 128
Rice Milling Co. 179
Richmond, Al 82
Robertson, J. R. 94, 142
Robeson, Paul 116
Rockaway News Supply Co. 181
Rogge, John O. 91
Rosenberg, Ethel 89—90
Rosenberg, Julius 89—90
Rosenblum, Frank 77
Rosser, Louis 83
Ryan, Joseph P. 164—165
Ryan, Sylvester 92

Sabath, Adolph J. 80, 212
Saillant, Louis 226
Saunders, David 83
Sawyer, Charles 169
Saypol, Irving H. 90
Scarletto, Daniel 83
F. E. M. Schaefer Brewing Co. 156
Schatz, Philip 87
Schmidt, Henry 91, 142
Schneider, Jack 147
Schneiderman, William 82
Schnitzler, William F. 123
Scott, Adrian 113
Sears, Charles B. 83
Sears, Roebuck and Co. 156
Selsam, Howard 210
Sentner, William 86, 136
Serri, Frank 88
Shepherd, Samuel 103
Simon, Abbott 91
Singer Varrógépgyár 239
Smith, Dana C. 223
Smith, Howard W. 77
Smith-törvény 10, 75, 77—83, 85—87, 92—94, 96—98, 101, 125—126, 130, 136, 147, 153, 217, 219
Smith-törvény áldozatainak számára amnesztiáért küzdő országos bizottság 98
Smith-törvény visszavonására alakult szakszervezeti bizottság 80
Soloff, Sylvia 91
Sparkman, John J. 131, 208, 213
Spector, Frank 82
Stachel, Jack 93
Stack, Loretty 82
Steelman, John R. 169
Steinberg, Henry 82
Steuben, John 101
Stevenson, Adlai E. 120, 131, 195, 208, 209—211, 213, 218
Joseph Stokes Gumigyár 240
Sunbeam Corporation 175
Sütő- és Cukrászipari Munkások Szakszervezete 123, 178
Swift and Co. 129, 190
Symington, W. Stuart 211
Szabad Munkásszövetség 234

Szabad Szakszervezetek Nemzetközi Szövetsége 226, 229—230, 232, 235, 238
Szakszervezeti Világszövetség (SzVSz) 225—228, 230
Szállítómunkások és Épületkarbantartó Dolgozók Szakszervezete 118, 144—145, 174
Szállodai és Éttermi Alkalmazottak Szakszervezete 78
Színesbőrűek Haladását Előmozdító Országos Szövetség 76, 102—103, 106—107, 129
Színészek Szakszervezete 114
Szövetségi Adóhivatal 35
Szövetségi Egyeztető és Közvetítő Hivatal 140
Szövetségi Kereskedelmi Bizottság 23, 189
Szövetségi Nyomozóiroda (FBI) 74, 81, 83, 85—86, 93, 98, 103, 111
Szövetségi Távközlési Bizottság 153, 171

Taft, Charles P. 212
Taft, Robert A. 182—183, 202
Taft—Hartley-törvény 10, 118, 120, 126, 128, 132, 135, 140, 142, 144—145, 147, 153, 161, 171, 172—183, 208, 214, 216, 219
Tanítók Szakszervezete 110, 228
Tapp, Jesse W. 197
Társadalombiztosítási Hivatal 65
Társadalombiztosítási Törvény 58, 61—62, 64—65
Távközlési Munkások Szakszervezete 45, 171—172
Taylor, George W. 128
Televíziós Egyesület 114
Tengerész Fűtők Szakszervezete 151
Tengerész Gépészek Jóléti Szövetsége 151
Tengerészek és Rakodómunkások Szakszervezete 228
Tennessee Coal and Iron Co. 138
Tennessee Valley Authority 198
Tewson, Vincent 229
Textilipari Munkások Szakszervezete 46, 79, 118, 160—161, 228, 237
Thompson, Robert G. 93
Thorpe, James 104
Tobin, Maurice J. 42
Toledano, Vicente Lombardo 230
Trachtenberg, Alexander 87
Travis, Maurice 166
Truman 28, 29, 43—44, 57, 132, 161, 168—169, 195—196, 201, 204, 206, 209, 213—214
Tung-Sol Electric Inc. 42
Tuskegee Intézet 101

Urey, Harold 90
U. S. Rubber 46
U. S. Steel 144, 168

Valentino, Anthony 176
Városi Munkások Szövetsége 235
Vasúti Kalauzok Szakszervezete 153
Vasúti Kocsikezelők Szakszervezete 154
Vasúti Tisztviselők Szakszervezete 213

Vegyipari és Kokonszakmabeli Munkások Szakszervezete 228
Velde 10
Villamosipari, Rádió- és Gépipari Szakszervezet 133, 237—238
Villamossági Társaságok Országos Szövetsége 121
Vinson, Fred M. 93
Vittorio, Giuseppe Di 225
Víz- és Gázvezeték Szerelők Szakszervezete 183
Vonatkísérők Szakszervezete 153

Wagner-törvény 183, 216
Wagner Electrical Co. 156
Wallace, Henry 218
Walter—McCarran-törvény (Bevándorlási és Állampolgársági Törvény) 76, 99—101, 122, 129, 153, 204, 217
Ward, Harold 136, 171
Ward, Roosevelt 106
Warden-King Öntőde 237
Weinstock, Louis 87, 101
Weinstone, William 87
Weissman, Irving 85
Wellman, Saul 86—87
Wereb, Stephen A. 83
Western Electric Co. 45, 172
Western Union Cables 151—152
Western Union Telegraph Co. 152, 167, 171
Westinghouse Művek 133—134
Wiig, John 84
Williams 208
Williams, G. Mennen 212
Williamson, John 93
Wilson, Charles E. 199
Wilson, Horace 104
Winston, Henry 93
Winter, Carl 86, 93
Winter, Helen M. 86
Wirin, A. L. 84
Wood, Leroy Hand 81
Worthington Pump and Machinery Co. 178
Wright Aeronautical Corporation 162
Wright, James 88

Yates, Oleta O'Connor 82
Young, Coleman A. 156

Zoll, Allen A. 108

A fordítást ellenőrizte: Félix Pál. Műszaki vezető: Szécsi Andor.

A könyv szedését 1954. III. 31-én kezdték meg. Megjelent V. 10-én, 3 000 példányban. Tartalmaz 11,4 szerkesztői ívet. Terjedelem 12,6 (A/5) ív.

5867. Franklin-nyomda Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28.
Felelős: Vértes Ferenc.

14.50 Ft